

KUNGL. MAJ:TS PROPOSITION

TILL

Riksdagen

**angående statsverkets tillstånd och behov under
budgetåret 1943/44.**

Jämlikt grundlagens bud avgiver Kungl. Maj:t härmed proposition angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1943/44.

Med åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokoll angående statsverkspropositionens justering vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att godkänna i protokollet berörda förslag och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter i enlighet med följande förslag till riksstat:

Bihang till riksdagens protokoll 1943. 1 saml. Nr 1. Del 1.

Förslag till riksstat

Drift-

		Kronor
A. Egentliga statsinkomster:		
I. Skatter.....	2,145,070,000	
II. Uppbörd i statens verksamhet	52,845,000	
III. Folkpensionsavgifter.....	58,000,000	
IV. Diverse inkomster.....	41,100,000	2,297,015,000
B. Inkomster av statens kapitalfonder:		
I. Statens affärsverksfonder	271,000,000	
II. Riksbanksfonden	10,000,000	
III. Statens allmänna fastighetsfond.....	11,560,000	
IV. Försvarsväsendets fastighetsfond	14,540,000	
V. Statens utlåningsfonder	16,575,900	
VI. Fonden för låneunderstöd.....	4,860,000	
VII. Fonden för statens aktier.....	14,599,100	
VIII. Statens pensionsfonder	35,023,000	
IX. Diverse kapitalfonder	500,000	378,658,000
		Säger 2,675,673,000
<i>Beräknat underskott å statsregleringen att avföras å statens budgetutjämningsfond</i>		1,099,582,900
		Summa 3,775,255,900

för budgetåret 1943/44.

budgeten.

		Kronor
A. Egentliga statsutgifter:		
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	1,777,900	
II. Justitiedepartementet	23,727,100	
III. Utrikesdepartementet	10,412,000	
IV. Försvarsdepartementet	776,587,700	
V. Socialdepartementet	459,160,000	
VI. Kommunikationsdepartementet	136,963,000	
VII. Finansdepartementet	65,429,800	
VIII. Ecklesiastikdepartementet	296,142,900	
IX. Jordbruksdepartementet	169,250,900	
X. Handelsdepartementet	28,001,500	
XI. Folkhushållningsdepartementet	148,366,300	
XII. Pensionsväsendet	76,314,600	
XIII. Oförutsedda utgifter	1,000,000	
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	6,965,000	2,200,098,700
B. Utgifter för statens kapitalfonder:		
I. Luftfartsfonden	1,056,200	
II. Riksgäldsfonden	257,000,000	
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar	53,801,000	
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster	3,300,000	315,157,200
	Säger	2,515,255,900
<i>Beredskapsstat för försvarsväsendet</i>		1,260,000,000
	Summa	3,775,255,900

budgeten.

	Kronor
<i>Kapitalinvestering:</i>	
I. Statens affärsverksfonder	122,662,200
II. Luftfartsfonden	1,150,000
III. Statens allmänna fastighetsfond	13,385,000
IV. Försvarsväsendets fastighetsfond	71,060,000
V. Statens utlåningsfonder	33,885,000
VI. Fonden för låneunderstöd	70,175,000
VII. Fonden för förlag till statsverket	43,050,000
VIII. Diverse kapitalfonder	678,000
Säger	356,045,200
<i>Beredskapsstat för försvarsväsendet</i>	<i>20,000,000</i>
Summa	376,045,200

Stockholms slott den 4 januari 1943.

GUSTAF.*Ernst Wigforss.*

Inkomster å driftbudgeten

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.

A. Egentliga statsinkomster.		Kronor	Kronor
I. Skatter:			
1. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:			
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	520,000,000		
b. Värnskatt, <i>bevillning</i>	400,000,000		
c. Krigskonjunkturskatt, <i>bevillning</i>	30,000,000		
d. Särskild skatt å förmögenhet, <i>bevillning</i>	29,000,000		
e. Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i>	1,000,000		
f. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	70,000		
g. Stämpelmedel, <i>bevillning</i>	65,000,000	1,045,070,000	
2. Automobilskattemedel:			
a. Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	25,000,000		
b. Bensinskatt, <i>bevillning</i>	5,000,000	30,000,000	
3. Tullar och acciser:			
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	100,000,000		
b. Allmän omsättningsskatt, <i>bevillning</i>	290,000,000		
c. Varuskatt, <i>bevillning</i>	50,000,000		
d. Trafikskatt, <i>bevillning</i>	25,000,000		
e. Tilläggsskatter å bensin, <i>bevillning</i>	10,000,000		
f. Accis å silke, <i>bevillning</i>	4,000,000		
g. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevillning</i>	18,000,000		
h. Skatt å kaffe, <i>bevillning</i>	5,000,000		
i. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	210,000,000		
j. Brännvinstillverkningsskatt, <i>bevillning</i>	18,000,000		
k. Rusdrycksförsäljningsmedel, <i>bevillning</i> :			
α. Partihandelsbolag	23,000,000		
β. Detaljhandelsbolag	23,000,000		
l. Omsättnings- och utskänknings- skatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	225,000,000		
m. Omsättningsskatt å vin, <i>bevillning</i>	10,000,000		
n. Maltdrycksskatt, <i>bevillning</i>	35,000,000		
o. Skatt å läskedrycker, <i>bevillning</i>	8,000,000		
p. Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i> ...	16,000,000	1,070,000,000	2,145,070,000

II. Uppbörd i statens verksamhet:

	Kronor	Kronor
1. Vattendomstolsavgifter	50,000	
2. Inkomster vid fångvården	625,000	
3. Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona	50,000	
4. Inkomster vid sjökarteverket	130,000	
5. Inkomster vid garnisonssjukhusen	1,000,000	
6. Inkomster vid militärapoteket	700,000	
7. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	2,000,000	
8. Bidrag till pensionsstyrelsen	33,000	
9. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholanstalter	200,000	
10. Inkomster vid statens skyddshem	365,000	
11. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	500,000	
12. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	20,000	
13. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	70,000	
14. Inkomster vid statens sinnessjukhus	16,000,000	
15. Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa	75,000	
16. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	230,000	
17. Inkomster vid statens institut för folkhälsan ..	120,000	
18. Avgifter för besiktning av motorfordon	1,200,000	
19. Avgifter för registrering av motorfordon	400,000	
20. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	16,000	
21. Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen	450,000	
22. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41,000	
23. Inkomst av myntning och justering	5,000,000	
24. Kontrollstämpelmedel	300,000	
25. Bidrag till bank- och fondinspektionen	130,000	
26. Bidrag till sparbanksinspektionen	105,000	
27. Bidrag för tillsyn över sparbankerna	210,000	
28. Inkomster vid tandläkarinstitutet	230,000	
29. Inkomster vid karolinska sjukhuset	4,300,000	
30. Avgifter för kontroll å radiologiskt arbete	100,000	
31. Inkomster vid serafimerlasarettet	2,300,000	
32. Avgifter vid läroverken m. m.	1,600,000	
33. Avgifter för granskning av biografbilder	200,000	
34. Inkomster av lantbruksingenjörsförrättningar ..	140,000	
35. Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt	160,000	
36. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	450,000	
37. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	110,000	
38. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	90,000	
39. Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	70,000	

	Kronor	Kronor
40. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	15,000	
41. Inkomster vid statens provningsanstalt	600,000	
42. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten...	140,000	
43. Fyr- och båkmedel	2,000,000	
44. Lotspenningar	5,000,000	
45. Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt..	150,000	
46. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	2,500,000	
47. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	150,000	
48. Bidrag till försäkringsinspektionen	220,000	
49. Vissa licensavgifter m. m.	2,300,000	52,845,000
III. <i>Folkpensionsavgifter</i>		58,000,000
IV. <i>Diverse inkomster:</i>		
1. Bötesmedel	3,000,000	
2. Totalisatormedel	2,000,000	
3. Tipsmedel	5,500,000	
4. Lotterimedel	26,500,000	
5. Övriga diverse inkomster	4,100,000	41,100,000
		2,297,015,000
B. Inkomster av statens kapitalfonder.		
I. <i>Statens affärsverksfonder:</i>		
1. Postverket, <i>bevillning</i>	35,000,000	
2. Telegrafverket	60,000,000	
3. Statens järnvägar	120,000,000	
4. Statens vattenfallsverk	33,000,000	
5. Domänverket	23,000,000	271,000,000
II. <i>Riksbanksfonden</i>		10,000,000
III. <i>Statens allmänna fastighetsfond:</i>		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	380,000	
2. Utrikesdepartementets »	260,000	
3. Medicinalstyrelsens »	2,120,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	7,920,000	
5. Generaltullstyrelsens »	35,000	
6. Uppsala universitets »	260,000	
7. Lunds universitets »	150,000	
8. Karolinska sjukhusets »	400,000	
9. Lotsstyrelsens »	35,000	11,560,000
IV. <i>Försvarsväsendets fastighetsfond:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond	7,270,000	
2. Marinförvaltningens »	3,620,000	
3. Flygförvaltningens »	3,650,000	14,540,000

V. Statens utlåningsfonder:

	Kronor	Kronor
1. Statens bostadslånefond	290,000	
2. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	40,000	
3. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	1,700,000	
4. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	450,000	
5. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	400,000	
6. Lånefonden för lantarbetarbostäder	5,000	
7. Statens bosättningslånefond	865,000	
8. Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	48,200	
9. Vattenkraftslånefonden	200,000	
10. Luftfartslånefonden	35,000	
11. Statens lånefond för universitetsstudier	100	
12. Studielånefonden	45,000	
13. Lånefonden för inköp av ädla avelsston	100	
14. Lånefonden för inköp av avelshingstar av ardenerras	100	
15. Lånefonden för inköp av avelsston av nordsvenskras	100	
16. Statens kaninavelslånefond	100	
17. Statens fjäderfållånefond	700	
18. Gödselvärdslånefonden	50,000	
19. Statens kalkbrukslånefond	9,000	
20. Statens fruktodlingslånefond	100	
21. Frukt- och potatislagerhusfonden	100	
22. Statens mejerilånefond	110,000	
23. Jordbrukets maskinlånefond	70,000	
24. Spannmålslagerhusfonden	115,000	
25. Spannmålskreditfonden	1,000	
26. Statens sekundärlånefond för jordbrukare	610,000	
27. Statens slakterilånefond	40,000	
28. Kraftledningslånefonden	190,000	
29. Elektrifieringslånefonden	2,200	
30. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	180,000	
31. Egnahemslånefonden	9,200,000	
32. Jordförmedlingsfonden	100	
33. Arrendelånefonden	100	
34. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
35. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	1,000	
36. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond ..	400	
37. Statens avdikningslånefond	1,450,000	
38. Täckdikningslånefonden	200,000	
39. Bevattningslånefonden	2,000	
40. Allmänna nyodlingsfonden	1,000	
41. Norrländska nyodlingsfonden	300	

	Kronor	Kronor
42. Fiskerilånefonden	90,000	
43. Statens fiskredskapslånefond	100	
44. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för fiskebåtar	100	
45. Kommunskogslånefonden	1,000	
46. Virkesmätningsslånefonden	100	
47. Skogsväglånefonden	100	
48. Hemslöjdslånefonden	2,000	
49. Industrilånefonden	100,000	
50. Statens hantverksslånefond	12,000	
51. Fonden för hantverks- och småindustrikredit..	100	
52. Rederilånefonden	100	
53. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	19,800	
54. Statens sekundärlånefond för rederinäringen ..	38,200	
55. Statens lånefond för anskaffande av gasgenera- torer för vissa fartyg	500	16,575,900
VI. Fonden för låneunderstöd:		
1. Statskontorets delfond	1,300,000	
2. Egnahemsstyrelsens delfond	95,000	
3. Riksbankens delfond	85,000	
4. Riksgäldskontorets delfond	3,380,000	4,860,000
VII. Fonden för statens aktier:		
1. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	12,000,000	
2. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	1,595,000	
3. Aktiebolaget Jordbrukarbanken	1,000,000	
4. Svenska penninglotteriet aktiebolag	4,000	
5. Övriga aktiebolag	100	14,599,100
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden	30,000,000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1,250,000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	150,000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	3,600,000	
5. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	23,000	35,023,000
IX. Diverse kapitalfonder		500,000
		378,658,000
Summa		2,675,673,000

*Bilaga 1 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.***Beräknat förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för
budgetåret 1943/44.**

			Kronor
Inkomster.			
A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:			
1. Fångvårdsstyrelsens delfond		542,000	
2. Utrikesdepartementets »		750,000	
3. Medicinalstyrelsens »		2,965,000	
4. Byggnadsstyrelsens »		11,563,000	
5. Generaltullstyrelsens »		45,000	
6. Uppsala universitets »		736,000	
7. Lunds universitets »		308,000	
8. Karolinska sjukhusets »		824,000	
9. Lotsstyrelsens »		251,000	17,984,000
B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:			
1. Fångvårdsstyrelsens delfond		200,000	
2. Utrikesdepartementets »		50,000	
3. Medicinalstyrelsens »		780,000	
4. Byggnadsstyrelsens »		800,000	
5. Generaltullstyrelsens »		45,000	
6. Uppsala universitets »		17,000	
7. Lunds universitets »		13,000	
8. Karolinska sjukhusets »		228,000	
9. Lotsstyrelsens »		58,000	2,191,000
C. Diverse inkomster:			
1. Fångvårdsstyrelsens delfond		28,000	
2. Utrikesdepartementets »		25,000	
3. Medicinalstyrelsens »		300,000	
4. Byggnadsstyrelsens »		338,000	
5. Generaltullstyrelsens »		1,000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a. Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning		250,000	
b. Bidrag från Uppsala läns landsting		55,000	
c. Övriga diverse inkomster		77,000	382,000

				Kronor
7. Lunds universitets delfond:				
a. Bidrag från universitetets egendomsför- valtning	50,800			
b. Övriga diverse inkomster	16,200	67,000		
8. Karolinska sjukhusets delfond		50,000		
9. Lotsstyrelsens »		6,000		
			Summa	1,197,000
				21,372,000
Utgifter.				
A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:				
1. Fångvårdsstyrelsens delfond		275,000		
2. Utrikesdepartementets delfond:				
a. Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	146,000			
b. Bränsle och lyse för vissa tjänstebostäder, <i>förslagsvis</i>	124,000	270,000		
3. Medicinalstyrelsens delfond		800,000		
4. Byggnadsstyrelsens »		1,500,000		
5. Generaltullstyrelsens »		1,000		
6. Uppsala universitets delfond:				
a. Akademiska sjukhuset	144,000			
b. Övriga fastigheter	250,000	394,000		
7. Lunds universitets delfond		135,000		
8. Karolinska sjukhusets delfond:				
a. Karolinska sjukhuset	90,000			
b. Serafimerlasarettet	60,000	150,000		
9. Lotsstyrelsens delfond		215,000		
				3,740,000
B. Avsättning till värdeminskningsskonto:				
1. Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>		103,000		
2. Utrikesdepartementets » , <i>förslagsvis</i>		80,000		
3. Medicinalstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		1,100,000		
4. Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		990,000		
5. Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		12,000		
6. Uppsala universitets delfond:				
a. Akademiska sjukhuset, <i>förslagsvis</i>	191,000			
b. Övriga fastigheter, <i>förslagsvis</i>	289,000	480,000		
7. Lunds universitets delfond, <i>förslagsvis</i>		93,000		
8. Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>		477,000		
9. Lotsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		32,000		
				3,367,000
C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:				
1. Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>		12,000		
2. Utrikesdepartementets » , <i>förslagsvis</i>		215,000		
3. Medicinalstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		25,000		
4. Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		2,291,000		
5. Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		43,000		
6. Uppsala universitets » , <i>förslagsvis</i>		1,000		
7. Lunds universitets » , <i>förslagsvis</i>		10,000		
8. Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>		75,000		
9. Lotsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		33,000		
				2,705,000

			Kronor
<i>Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:</i>			
1. Fångvårdsstyrelsens	delfond	380,000	
2. Utrikesdepartementets	»	260,000	
3. Medicinalstyrelsens	»	2,120,000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	7,920,000	
5. Generaltullstyrelsens	»	35,000	
6. Uppsala universitets	»	260,000	
7. Lunds universitets	»	150,000	
8. Karolinska sjukhusets	»	400,000	
9. Lotsstyrelsens	»	35,000	11,560,000
		Summa	21,372,000

*Bilaga 2 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.***Beräknat förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1943/44.**

Inkomster.		Kronor
A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:		
1. Arméförvaltningens delfond	13,237,000	
2. Marinförvaltningens »	6,996,000	
3. Flygförvaltningens »	6,456,000	26,689,000
B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:		
1. Arméförvaltningens delfond	1,520,000	
2. Marinförvaltningens »	470,000	
3. Flygförvaltningens »	140,000	2,130,000
C. Diverse inkomster:		
1. Arméförvaltningens delfond	963,000	
2. Marinförvaltningens »	259,000	
3. Flygförvaltningens »	107,000	1,329,000
	Summa	30,148,000
Utgifter.		
A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:		
1. Arméförvaltningens delfond	6,899,000	
2. Marinförvaltningens »	3,595,000	
3. Flygförvaltningens »	1,448,000	11,942,000
B. Avsättning till värdeminskningskonto:		
1. Arméförvaltningens delfond, förslagsvis.	850,000	
2. Marinförvaltningens » , förslagsvis.	450,000	
3. Flygförvaltningens » , förslagsvis.	1,350,000	2,650,000
C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:		
1. Arméförvaltningens delfond, förslagsvis.	701,000	
2. Marinförvaltningens » , förslagsvis.	60,000	
3. Flygförvaltningens » , förslagsvis.	255,000	1,016,000
Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:		
1. Arméförvaltningens delfond	7,270,000	
2. Marinförvaltningens »	3,620,000	
3. Flygförvaltningens »	3,650,000	14,540,000
	Summa	30,148,000

Utgifter å driftbudgeten

Egentliga statsutgifter.

I. Kungl. hov- och slottsstaterna.

		Kronor	Kronor
A. Kungl. hovstaten.			
1	Kungl. Maj:ts hovhållning.....		800,000
2	Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning.....		150,000
3	Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan.....		192,000
4	Förstärkning av anslaget till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning m. m.....		125,000
5	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland.....		26,000
6	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke.....		26,000
7	Ved och kol för de kungl. hoven.....		50,000
8	Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven.....		95,000
9	Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten.....		56,400
10	Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten.....		25,000
11	Kungl. hovstallets utfodring.....		45,000
			1,590,400
B. Kungl. slottsstaten.			
1	Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader.....		63,000
2	Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader.....		40,000
3	Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott.....		33,750
4	Förstärkning av anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott.....		36,750
5	Underhåll m. m. av Drottningholms m. fl. kungl. slott, <i>reservationsanslag</i>		14,000
			187,500
	Summa		1,777,900

Egentliga statsutgifter.

II. Justitiedepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Justitiedepartementet m. m.		
1	Avlöningar till statsråden utan departement m. m., <i>förslagsanslag</i>		150,000
	Justitiedepartementet:		
2	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	282,000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	75,500	
4	Svensk författningssamling, <i>förslagsanslag</i>	200,000	557,500
5	Lagberedningen, <i>reservationsanslag</i>		45,000
6	Processlagberedningen, <i>reservationsanslag</i>		70,000
7	Ombuden för tillsyn å tryckta skrifter, <i>förslagsanslag</i>		20,000
			842,500
	B. Justitiekanslersämbetet.		
	Justitiekanslersämbetet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	82,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	7,700	89,700
			89,700
	C. Domstolarna.		
	Högsta domstolen m. m.:		
1	Avlöningar till justitieråden, <i>förslagsanslag</i>	475,000	
2	Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen, <i>förslagsanslag</i>	653,200	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	45,000	
4	Bidrag till Nytt juridiskt arkiv	2,000	1,175,200
	Regeringsrätten:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	149,700	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	4,000	
7	Regeringsrättens årsbok, <i>förslagsanslag</i>	12,000	165,700
	Hovrätterna:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1,986,000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	120,000	2,106,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Häradsrätterna:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*4,900,000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*420,000	
12	Inlösen av vissa inventarier, <i>reservation sanslag</i>	*150,000	
13	Reseersättningar till nämndemän m. m., <i>förslagsanslag</i>	275,000	
14	Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
15	Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet, <i>förslagsanslag</i>	100,000	5,875,000
	Vattendomstolarna:		
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*288,000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	55,600	343,600
	Krigsrätterna:		
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*279,500	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*30,000	
20	Ersättningar till civila ledamöter i fältkrigsrätter m. m., <i>förslagsanslag</i>	70,000	379,500
			10,045,000
	D. Rättegångsväsendet i allmänhet.		
1	Ersättning åt domare, vittnen och parter, <i>förslagsanslag</i>		475,000
2	Kostnader enligt lagen om fri rättegång, <i>förslagsanslag</i>		500,000
3	Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter, <i>förslagsanslag</i>		67,500
4	Medikolegala besiktningar, <i>förslagsanslag</i>		60,000
5	Ersättning för vissa bötesandelar.....		2,500
6	Ersättning för förlorad inteckningslösen vid stadsdomstolarna		140,000
			1,245,000
	E. Fångvården m. m.		
	Fångvårdsstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	303,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	42,000	345,000
	Fångvårdsanstalterna:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4,260,000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2,745,000	7,005,000
5	Interneringsnämnden, <i>förslagsanslag</i>		13,000
6	Ungdomsfängelsenämnden, <i>förslagsanslag</i>		11,700
7	Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport, <i>förslagsanslag</i>		110,000
8	Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelset, <i>förslagsanslag</i>		*150,000
9	Skyddskonsulentorganisationen, <i>förslagsanslag</i>		137,000
10	Övervakning av villkorligt dömda, <i>förslagsanslag</i>		84,000
11	Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl. ..		75,000
12	Bidrag till svenska skyddsförbundet		100,000
			8,030,700

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	F. Uppfostringsanstalterna.		
	Statens uppfostringsanstalt å Bona:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	263,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	265,000	528,000
3	Understöd till skyddshemmen å Viebäck, <i>förslagsanslag</i>		125,000
4	Kostnader för transport av minderåriga till uppfostringsanstalt, <i>förslagsanslag</i>		10,000
			663,000
	G. Diverse.		
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	*542,000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	*331,000	873,000
3	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		19,000
4	Särskild ersättning till häradsskrivare för röstlängders upprättande, <i>förslagsanslag</i>		70,000
5	Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk, <i>förslagsanslag</i>		3,000
6	Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen, <i>förslagsanslag</i>		1,000
7	Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Strafferet		1,200
8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		225,000
9	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		30,000
10	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		*79,000
11	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		60,000
12	Kristillägg, <i>förslagsanslag</i>		*1,450,000
			2,811,200
	Summa		23,727,100

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

III. Utrikesdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Utrikesdepartementet.			
	Utrikesdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	882,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	690,000	
3	Förstärkning av personalorganisationen	400,000	1,972,000
			1,972,000
B. Sveriges representation i utlandet.			
	Avlöningar vid beskickningar och konsulat:		
1	Diplomatisk och konsulär personal m. m., <i>förslagsanslag</i>	3,020,000	
2	Attachéer, <i>förslagsanslag</i>	414,000	
3	Pressattachéer, <i>förslagsanslag</i>	145,000	
4	Skrivbiträden, <i>reservationsanslag</i>	810,000	
5	Extra biträden och vaktbetjänte, <i>reservationsanslag</i>	300,000	4,689,000
6	Kontorskostnadsersättningar åt lönade tjänstemän, <i>reservationsanslag</i>		125,000
7	Ersättningar åt olönade konsuler, <i>förslagsanslag</i>		250,000
8	Rese- och flyttningersättningar, <i>förslagsanslag</i>		300,000
9	Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat, <i>förslagsanslag</i>		310,000
10	Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat, <i>förslagsanslag</i>		290,000
			5,964,000
C. Internationella förhandlingar m. m.			
1	Särskilda förhandlingar med främmande makter, <i>förslagsanslag</i>		100,000
2	Tillfälliga representationskostnader, <i>reservationsanslag</i> ..		15,000
3	Riksdagens interparlamentariska grupp		9,000
			124,000
D. Diverse.			
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Utrikesdepartementets delfond, <i>förslagsanslag</i>	*750,000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	*214,000	964,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
3	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar, <i>förslagsanslag</i>		350,000
4	Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar		80,000
5	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.. Statens informationsstyrelse:		250,000
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	240,000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	60,000	300,000
8	Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor		12,000
9	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		18,000
10	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		20,000
11	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		13,000
12	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		5,000
13	Kristillägg, <i>förslagsanslag</i>		*340,000
			2,352,000
	Summa		10,412,000

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

IV. Försvarsdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Försvarsdepartementet.		
	Försvarsdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	455,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	75,000	530,000
			530,000
	B. Centrala förvaltningsmyndigheter.		
	Arméförvaltningen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1,200,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	192,000	1,392,000
	Marinförvaltningen:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*575,000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	325,000	900,000
	Flygförvaltningen:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*330,000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	275,000	605,000
			2,897,000
	C. Försvarskrafterna.		
	<i>Försvarsstaben.</i>		
	Försvarsstaben:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2,715,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	680,000	
3	Krigshistoriska avdelningens verksamhet, <i>reservationsanslag</i>	7,500	
4	Vissa arbeten å mobiliseringsverket, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
5	Fältövningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	7,500	3,440,000
			3,440,000
	<i>Armén.</i>		
	Avlöningar m. m. till fast anställd personal:		
6	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*63,800,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
7	Avlöningar till personal å övergångsstat, <i>förslagsanslag</i>	460,000	
8	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	*1,300,000	
9	Avlöningar till personal i arméns reserver, <i>förslagsanslag</i>	*1,300,000	
10	Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m., <i>förslagsanslag</i>	500,000	
11	Ekiperingsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	1,200,000	68,560,000
	Avlöningar och familjebidrag åt värnpliktiga:		
12	De värnpliktigas avlöning, <i>förslagsanslag</i>	19,500,000	
13	Familjebidrag åt värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>	800,000	20,300,000
	Sjukvård:		
14	Sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	1,050,000	
15	Sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	555,000	1,605,000
	Resor och militärtransporter:		
16	Inskrivnings- och färdkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1,300,000	
17	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	2,200,000	
18	Uttagning av motorfordon och motorredskap m. m., <i>förslagsanslag</i>	60,000	3,560,000
	Expenser m. m.:		
19	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt, <i>förslagsanslag</i>	9,100,000	
20	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	1,435,000	
21	Publikationstryck, <i>förslagsanslag</i>	250,000	10,785,000
	Mathållning m. m.:		
22	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	33,000,000	
23	Furagering, <i>förslagsanslag</i>	4,700,000	37,700,000
	Intendenturmateriel m. m.:		
24	Munderingsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	18,175,000	
25	Kasern- och förplägnadsutredning, <i>reservationsanslag</i>	2,300,000	
26	Anskaffning av intendenturmateriel, <i>reservationsanslag</i>	3,000,000	23,475,000
	Undervisning och övningar:		
27	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	320,000	
28	Vissa kostnader för de fasta undervisningsverken, särskilda utbildningskurser m. m., <i>reservationsanslag</i>	1,100,000	
29	Truppförbandens övningar, <i>reservationsanslag</i>	10,000,000	
30	Fält- och fälttjänstövningar, <i>reservationsanslag</i>	2,160,000	13,580,000
	Anskaffning och vård av hästar m. m.:		
31	Remontering, <i>reservationsanslag</i>	1,450,000	
32	Uttagning av hästar och hästfordon m. m., <i>förslagsanslag</i>	115,000	
33	Veterinärvård, <i>reservationsanslag</i>	147,000	
34	Hundväsendet, <i>reservationsanslag</i>	60,000	
35	Brevduveväsendet, <i>reservationsanslag</i>	5,000	1,777,000
	Tygmateriel m. m.:		
36	Vapen och ammunition m. m., <i>reservationsanslag</i>	20,400,000	
37	Engångsanskaffning av ammunition, <i>reservationsanslag</i>	14,300,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
38	Signal- och ingenjörteknisk materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1,450,000	
39	Motor- och anspanssfordon m. m., <i>reservationsanslag</i>	5,500,000	
40	Industriell krigsberedskap, <i>reservationsanslag</i>	*200,000	
41	Försök med viss tygmateriel, <i>reservationsanslag</i>	400,000	
42	Anskaffning av tygmateriel, <i>reservationsanslag</i>	110,000,000	
43	Anskaffning av maskiner och utrustning för försvarsväsendets verkstadsnämnd underställda fabriker, <i>reservationsanslag</i>	500,000	
44	Anskaffning av maskiner för vissa tygverkstäder, <i>reservationsanslag</i>	385,000	153,135,000
	Fortifikatoriska anläggningar:		
45	Befästningars underhåll m. m., <i>reservationsanslag</i>	690,000	
46	Vissa anläggningar inom Bodens fästning, <i>reservationsanslag</i>	200,000	890,000
	Bidrag och understöd:		
47	Understöd åt frivilligt försvarsarbete	400,000	
48	Bidrag till frivilliga automobilkåren	2,300	
49	Bidrag till frivilliga motorcykelkåren	10,000	
50	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig	20,000	
51	Frivilliga djursjukvården i krig	8,000	
52	Frivilliga skytteväsendets befrämjande	1,225,000	
53	Bidrag till skjutbanors ordnande, <i>reservationsanslag</i> ..	250,000	
54	Understöd åt vissa föreningar m. m.	20,000	
55	Bidrag till frivilliga tjänstehundväsendet	3,000	1,938,300
	<i>Marinen.</i>		337,305,300
	Avlöningar m. m. till fast anställd personal:		
56	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*29,000,000	
57	Avlöningar till personal å övergångsstat, <i>förslagsanslag</i>	670,000	
58	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	*90,000	
59	Avlöningar till personal i marinens reserver, <i>förslagsanslag</i>	*600,000	
60	Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m., <i>förslagsanslag</i>	315,000	
61	Ekiperingersättningar, <i>förslagsanslag</i>	580,000	31,255,000
	Avlöningar och familjebidrag åt värnpliktiga:		
62	De värnpliktigas avlöning, <i>förslagsanslag</i>	2,850,000	
63	Familjebidrag åt värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>	135,000	2,985,000
	Sjukvård:		
64	Sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	300,000	
65	Sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	75,000	
66	Bidrag till utbyggnad av länslasarettet i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>	*500,000	875,000
	Resor och militärtransporter:		
67	Inskrivnings- och färdkostnader, <i>förslagsanslag</i>	170,000	
68	Resersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	240,000	410,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Expenser m. m.:		
69	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt, <i>förslagsanslag</i>	2,100,000	
70	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	350,000	
71	Publikationstryck, <i>förslagsanslag</i>	92,000	2,542,000
72	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>		10,000,000
	Intendenturmateriel m. m.:		
73	Beklädnad, <i>reservationsanslag</i>	4,300,000	
74	Kasern- och förplägnadsutredning m. m., <i>reservationsanslag</i>	580,000	
75	Engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	3,450,000	
76	Vattenreningsfilter, <i>reservationsanslag</i>	10,000	8,340,000
	Undervisning och övningar:		
77	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	105,000	
78	Vissa kostnader för de fasta undervisningsverken, särskilda utbildningskurser m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	190,000	
79	Flottans övningar, <i>reservationsanslag</i>	12,300,000	
80	Kustartilleriets övningar, <i>reservationsanslag</i>	2,000,000	
81	Studiestipendier, <i>reservationsanslag</i>	100	
82	Engångskostnader för anskaffning av undervisningsmateriel m. m. för sjömansskolan, <i>reservationsanslag</i> ..	340,000	14,935,100
	Flytande materiel, artillerimateriel m. m.:		
83	Fartygsbyggnader för flottan, <i>reservationsanslag</i>	40,000,000	
84	Fartygsbyggnader för kustartilleriet, <i>reservationsanslag</i> ..	2,920,000	
85	Underhåll av flottans fartyg m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	13,300,000	
86	Underhåll av kustartilleriets materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2,200,000	
87	Anskaffning och underhåll av motorfordon, <i>reservationsanslag</i>	135,000	
88	Anskaffning av artilleri- och annan teknisk materiel, <i>reservationsanslag</i>	9,800,000	
89	Vissa materielförsök, <i>reservationsanslag</i>	420,000	
90	Förstärkning av kustartilleriförsvaret, <i>reservationsanslag</i>	7,800,000	
91	Anskaffning av utrustning för vissa verkstäder m. m., <i>reservationsanslag</i>	*200,000	
92	Båtar för sjökrigsskolan, <i>reservationsanslag</i>	35,000	
93	Anskaffning av bogserbåtar, <i>reservationsanslag</i>	900,000	
94	Industriens krigsorganisation, <i>reservationsanslag</i>	*20,000	77,730,000
	Fortifikatoriska anläggningar:		
95	Befästningars underhåll m. m., <i>reservationsanslag</i>		650,000
	Bidrag och understöd:		
96	Bidrag till sjövärnskåren, <i>reservationsanslag</i>	60,000	
97	Bidrag till maritim ungdomsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	75,000	
98	Understöd åt föreningar m. m.	13,000	148,000
			149,870,100

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
<i>Flygvapnet.</i>			
	Avlöningar m. m. till fast anställd personal:		
99	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*18,500,000	
100	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i> ..	*4,000	
101	Avlöningar till personal i flygvapnets reserv, <i>förslagsanslag</i>	*540,000	
102	Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m., <i>förslagsanslag</i>	90,000	
103	Ekiperingsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	290,000	19,424,000
	Avlöningar och familjebidrag åt värnpliktiga:		
104	De värnpliktigas avlöning, <i>förslagsanslag</i>	2,400,000	
105	Familjebidrag åt värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>	50,000	2,450,000
	Sjukvård:		
106	Sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	225,000	
107	Sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	37,000	
108	Engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	90,000	352,000
	Resor och militärtransporter:		
109	De värnpliktigas färdkostnader, <i>förslagsanslag</i>	210,000	
110	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	145,000	355,000
	Expenser m. m.:		
111	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt, <i>förslagsanslag</i>	2,000,000	
112	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	230,000	
113	Publikationstryck, <i>förslagsanslag</i>	70,000	2,300,000
114	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>		5,500,000
	Intendenturmateriel m. m.:		
115	Beklädnad, <i>reservationsanslag</i>	2,900,000	
116	Kasern- och förplägnadsutredning m. m., <i>reservationsanslag</i>	525,000	
117	Engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	7,800,000	11,225,000
	Undervisning och övningar:		
118	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	540,000	
119	Utbildningskurser i verkstadstjänst	54,000	
120	Övningar, <i>reservationsanslag</i>	24,000,000	24,594,000
	Flygmateriel m. m.:		
121	Anskaffning av flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>	110,000,000	
122	Underhåll av flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>	14,800,000	
123	Vapen och ammunition, <i>reservationsanslag</i>	14,125,000	
124	Engångsanskaffning av mobiliseringsammuniton, <i>reservationsanslag</i>	15,000,000	
125	Motorfordon och motorbåtar, <i>reservationsanslag</i>	1,700,000	
126	Motorvärtar för flygfälten, <i>reservationsanslag</i>	80,000	
127	Eldsläckningsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	260,000	
128	Industriens krigsorganisation, <i>reservationsanslag</i>	*40,000	156,005,000
			222,205,000
			712,820,400

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
D. Vissa till försvaret hörande institutioner.			
Sjökarteverket:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	494,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	169,000	
3	Mätungs- och rekognosceringsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	440,000	
4	Bidrag till internationella hydrografiska byrån, <i>förslagsanslag</i>	15,000	1,118,000
Krigsarkivet:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	58,800	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	7,400	
7	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i>	2,100	68,300
Armémuseum:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	42,600	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3,100	
10	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	13,000	58,700
Kemiska anstalten:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	129,700	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	35,000	
13	Forskningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	115,000	279,700
Militärmeteorologisk informationstjänst:			
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	97,600	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	19,000	116,600
Centrala civilanställningsbyrån:			
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	25,300	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	4,000	29,300
Försvarets läroverk:			
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	200,000	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	40,000	240,000
Garnisonssjukvården m. m.:			
20	Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar, <i>förslagsanslag</i>	79,900	
Garnisonssjukhusen:			
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,140,000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1,300,000	
23	Röntgenutrustning, <i>reservationsanslag</i> ...	35,700	2,475,700
Militärapoteket:			
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	137,900	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	326,000	463,900
26	Sero-bakteriologisk verksamhet, <i>förslagsanslag</i>	33,000	3,052,500
Krigsmateriel- och verkstadsnämnderna m. m.:			
27	Statens krigsmaterielnämnd, <i>förslagsanslag</i>	*2,800,000	
28	Försvarsväsendets verkstadsnämnd, <i>förslagsanslag</i> ...	*570,000	
29	Inskrivningsrådet	7,000	3,377,000
			8,340,100

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
E. Diverse.			
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		* 435,000
	Ersättning till försvarsväsendets fastighetsfond:		
2	Arméförvaltningens delfond, <i>förslagsanslag</i>	* 13,237,000	
3	Marinförvaltningens delfond, <i>förslagsanslag</i>	* 6,996,000	
4	Flygförvaltningens delfond, <i>förslagsanslag</i>	* 6,456,000	26,689,000
5	Ersättning för automobilskatt, <i>förslagsanslag</i>		2,000,000
6	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>		60,000
7	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>		20,000
8	Fritidsundervisning, <i>reservationsanslag</i>		200,000
9	Personalvårdsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		80,000
10	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		250,000
11	Specialundersökning av vissa inskrivningsskyldiga m. m., <i>förslagsanslag</i>		55,000
12	Civilanställnings befrämjande, <i>reservationsanslag</i>		100
13	Militärfysisk verksamhet, <i>reservationsanslag</i>		310,000
14	Premier för innehav av vissa bilar, <i>reservationsanslag</i>		100
15	Reglering av skador i följd av trafik med försvarets motorfordon, <i>förslagsanslag</i>		100,000
16	Utredningar rörande markförvärfv m. m., <i>reservationsanslag</i>		50,000
17	Vård och underhåll av adresseringsmaskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>		116,000
18	Försvarsfilm, <i>reservationsanslag</i>		50,000
19	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		450,000
20	Bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, <i>förslagsanslag</i>		5,400,000
21	Ersättning för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—19 års världskrig, <i>förslagsanslag</i>		45,000
22	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		* 140,000
23	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		550,000
24	Kristillägg, <i>förslagsanslag</i>		* 15,000,000
			52,000,200
Summa			776,587,700

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

V. Socialdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Socialdepartementet.		
	Socialdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	340,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	63,000	403,000
			403,000
	B. Sociala verk och inrättningar.		
	Socialstyrelsen:		
1	Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	1,108,000	
2	Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar, <i>reservationsanslag</i>	15,000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	196,000	
4	Socialstyrelsens ortsombud.....	*18,000	1,337,000
	Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	70,000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	20,000	90,000
	Arbetsdomstolen:		
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	79,100	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3,900	83,000
	Arbetsrådet:		
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	106,600	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	16,000	122,600
11	Mödrahjälp i form av understöd utan återbetalnings-skyldighet m. m., <i>förslagsanslag</i>		9,500,000
12	Avsättning till fonden för lån till mödrahjälp, <i>förslagsanslag</i>		40,000
13	Bidrag till erkända arbetslöshetskassor, <i>förslagsanslag</i>		8,000,000
	Bekämpande av arbetslösheten:		
	Statens arbetsmarknadskommission m. m.:		
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> *6,000,000		
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> *3,000,000	9,000,000	
16	Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m., <i>reservationsanslag</i>	*14,000,000	23,000,000
	Förbättrande av bostadsförhållandena m. m.:		
	Statens byggnadslånebyrå:		
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> *391,800		
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> *91,000	482,800	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
19	Främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer, <i>förslagsanslag</i>	*6,000,000	
20	Bidrag till inrättande av pensionärshem, <i>reservationsanslag</i>	*2,000,000	8,482,800
	Statens bosättningslån:		
21	Ersättning åt ortsombud, <i>förslagsanslag</i>	*45,000	
22	Ersättning åt riksbanken, <i>förslagsanslag</i>	*75,000	
23	Viss upplysningsverksamhet	*15,000	135,000
	Olycksfallsförsäkring och arbetarskydd:		
	Riksförsäkringsanstalten:		
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> *2,648,000		
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> *230,000		
26	Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m., <i>förslagsanslag</i> 325,000	3,203,000	
	Försäkringsrådet:		
27	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> 273,000		
28	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> 13,400	286,400	
	Yrkesinspektionen:		
29	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> 667,000		
30	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> 178,000	845,000	
31	Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m., <i>förslagsanslag</i>	200,000	
32	Livräntetillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete, <i>förslagsanslag</i>	345,000	
33	Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m., <i>förslagsanslag</i>	*2,400,000	
34	Bidrag till fiskares försäkring, <i>förslagsanslag</i>	150,000	
35	Bidrag till föreningen för arbetarskydd	3,000	7,432,400
	Folkpensionering:		
	Pensionsstyrelsen:		
36	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> *1,977,800		
37	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> *300,000		
38	Pensionsstyrelsens ortsombud, <i>förslagsanslag</i> 255,000	2,532,800	
39	Bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m., <i>förslagsanslag</i>	146,000,000	
40	Bidrag till dyrtidstillägg å folkpensioner och invalidunderstöd, <i>förslagsanslag</i>	*55,400,000	
41	Barnbidrag, <i>förslagsanslag</i>	10,400,000	
42	Dyrtidstillägg å barnbidrag, <i>förslagsanslag</i>	*4,140,000	
43	Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet, <i>reservationsanslag</i>	3,400,000	
44	Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar, <i>förslagsanslag</i>	*1,420,000	
45	Ersättning till häradskrivarna för pensionsavgiftsförteckningar, <i>förslagsanslag</i>	110,000	223,402,800

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Sjukförsäkring:		
46	Bidrag till sjukkassor, <i>förslagsanslag</i>	*23,000,000	
47	Kristillägg till sjukkassor, <i>förslagsanslag</i>	*2,500,000	
48	Moderskapspenning, <i>förslagsanslag</i>	*3,700,000	29,200,000
	Blindvård:		
49	Ersättning åt blinda m. m., <i>förslagsanslag</i>	1,600,000	
50	Dyrtidstillägg å ersättning åt blinda, <i>förslagsanslag</i>	*530,000	
51	Driften av centraldepån för blindas arbeten	95,000	
52	Bidrag till de blindas förening	65,000	2,290,000
	Tvångsarbetsanstalter, alkoholistanstalter m. m.:		
	Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes:		
53	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*268,000	
54	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*209,000	477,000
	Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes:		
55	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	18,400	
56	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2,700	21,100
	Statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter:		
57	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	34,200	
58	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	36,200	70,400
	Statens alkoholistanstalt å Venngarn:		
59	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	152,000	
60	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	190,000	342,000
	Statens alkoholistanstalt å Haknäs:		
61	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	15,600	
62	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	18,000	33,600
63	Bidrag till frälsningsarméns räddningshem	6,000	
64	Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	1,100,000	
65	Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m., <i>förslagsanslag</i>	65,000	
66	Resor vid tvångsinternering av alkoholister, <i>förslagsanslag</i>	18,000	
67	Interneringskostnader i vissa fall, <i>förslagsanslag</i>	5,000	
68	Länsnykterhetsnämnderna, <i>förslagsanslag</i>	136,000	
69	Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.	142,000	2,416,100
	Fattigvård och barnavård:		
	Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter:		
70	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	66,800	
71	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	40,000	106,800
72	Fattigvård i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	1,550,000	
73	Barnavård i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	190,000	
74	Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m., <i>förslagsanslag</i>	800,000	
75	Fattigvård och barnavård för lappar, <i>förslagsanslag</i>	90,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
76	Bidrag till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet	12,000	
77	Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem, <i>förslagsanslag</i>	100,000	
78	Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott, <i>förslagsanslag</i>	*3,000,000	
79	Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m., <i>förslagsanslag</i>	130,000	
80	Bidrag till barnhusen	115,900	
	Statens skyddshem:		
81	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	710,000	
82	*Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	875,000	
		1,585,000	
83	Bidrag till driften av icke statliga skyddshem, <i>förslagsanslag</i>	1,000,000	
84	Vissa byggnadsarbeten vid statens yrkeshem samt skol- och yrkeshem m. fl., <i>reservationsanslag</i>	*65,000	8,744,700
85	Åtgärder till främjande av sommarvistelse på landet för barn från städer och andra tätbebyggda samhällen, <i>förslagsanslag</i>		*1,000,000
			325,276,400
	C. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.		
	<i>Medicinalstyrelsen med dithörande stater.</i>		
	Medicinalstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*705,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*120,000	
3	Beredskapsorganisation, <i>förslagsanslag</i>	*265,000	1,090,000
	Sinnessjuknämnden:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	23,400	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2,300	25,700
	Statens bakteriologiska laboratorium:		
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	335,000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	336,000	671,000
	Statens rättskemiska laboratorium:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	64,000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	20,600	84,600
	Statens farmaceutiska laboratorium:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*99,400	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*30,000	129,400
	Provinsiälläkarstaten:		
	Förste provinsiälläkare och provinsiälläkare m. fl.:		
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4,100,000	
13	Sjukvård m. m., <i>förslagsanslag</i>	10,000	
14	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	175,000	
		4,285,000	
15	Bidrag till extra provinsiälläkares avlönande m. m., <i>förslagsanslag</i>	29,000	4,314,000
			6,314,700

* Beräknat belopp.

Sjukvårdsanstalterna.

Sinnessjukvårdsanstalter:

Statens sinnessjukhus:

		Kronor	Kronor
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> *26,530,000		
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> 15,700,000	42,230,000	
18	Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund, <i>förslagsanslag</i>	290,000	
19	Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö, <i>förslagsanslag</i>	6,400,000	
20	Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka, <i>reservationsanslag</i>	*400,000	
21	Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka, <i>förslagsanslag</i>	*900,000	
	Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar:		
22	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> 86,800		
23	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> 87,000	173,800	
	Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor:		
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> 46,900		
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> 35,000	81,900	
26	Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa, <i>förslagsanslag</i>	1,700,000	
27	Bidrag till anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, <i>förslagsanslag</i>	1,600,000	
	Statens anstalt för fallandesjuka:		
28	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> *370,200		
29	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> 207,400	577,600	
30	Bidrag till epileptikeranstalter, <i>förslagsanslag</i>	335,000	
31	Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn, <i>förslagsanslag</i>	90,000	54,778,300
	Övriga egentliga sjukvårdsanstalter:		
32	Vissa bidrag till lasarett m. m.....	15,800	
33	Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	125,000	
34	Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m., <i>förslagsanslag</i>	325,000	
35	Vissa byggnadsarbeten vid Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra, <i>reservationsanslag</i>	135,000	
36	Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos, <i>förslagsanslag</i>	5,500,000	
37	Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos, <i>förslagsanslag</i>	1,550,000	
38	Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m., <i>förslagsanslag</i>	60,000	
39	Bidrag till driften av folksanatorierna.....	223,000	
40	Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten, <i>förslagsanslag</i>	55,000	
41	Bidrag till driften av epidemisjukhus, <i>förslagsanslag</i>	1,200,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
42	Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka, <i>förslagsanslag</i>	1,200,000	
43	Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi, <i>förslagsanslag</i>	300,000	
44	Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling m. m., <i>förslagsanslag</i>	180,000	10,868,800
	Vanförestalter m. m.:		
45	Bidrag till vanförestalter, <i>förslagsanslag</i>	2,850,000	
46	Bidrag till resor för vanföra m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	240,000	
47	Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanförestalterna	36,000	
48	Bidrag till Eugeniahemmet, <i>förslagsanslag</i>	135,000	
49	Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettssavdelningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	16,000	3,277,000
	Förlossningsanstalter:		
50	Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	100,000	
51	Bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m., <i>förslagsanslag</i>	*1,600,000	
52	Viss ersättning till barnbördshuset i Lund	1,400	1,701,400
			70,625,500
	Hälsövård i allmänhet.		
	Statens institut för folkhälsan:		
53	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	282,500	
54	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	128,000	410,500
	Barnmorskeläroanstalterna:		
55	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	55,800	
56	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	56,000	
57	Repetitionskurser för barnmorskor, <i>förslagsanslag</i> ...	7,000	118,800
	Statens sjuksköterskeskola:		
58	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	72,000	
59	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	73,900	145,900
60	Stipendier till elever vid av staten godkända sjuksköterskeskolor, <i>reservationsanslag</i>		12,000
61	Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter		5,000
62	Bidrag till avlöningar åt distrikts- och reservbarnmorskor m. m., <i>förslagsanslag</i>		*2,800,000
63	Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m., <i>förslagsanslag</i>		1,200,000
64	Understödjande av dispensärverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		*1,300,000
65	Bidrag till förebyggande mödra- och barnavård, <i>förslagsanslag</i>		*800,000
66	Skyddsläkemedel åt vissa kvinnor och barn, <i>förslagsanslag</i>		350,000
67	Bidrag till avlöningar åt distriktstandläkare och distriktstandsköterskor m. m., <i>förslagsanslag</i>		800,000
68	Lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader, <i>förslagsanslag</i>		20,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
69	Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, <i>förslagsanslag</i>		460,000
70	Skyddskoppypmpningen, <i>förslagsanslag</i>		90,000
71	Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>		20,000
72	Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader, <i>förslagsanslag</i>		250,000
73	Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden, <i>reservationsanslag</i>		15,000
74	Sjuktransporter med flygplan, <i>förslagsanslag</i>		98,000
75	Bidrag till centralt sjukhusarkiv		*19,800
76	Bidrag till Ericastiftelsen		10,000
77	Bidrag till aktiebolaget Zanders medico-mekaniska gymnastik		6,500
			8,931,500
	D. Överståthållarämbetet och landsstaten.		85,871,700
	Överståthållarämbetet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	381,600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	50,500	
3	Ersättning till Stockholms stad för vissa kostnader för avlöning åt exekutionsbetjäningen m. m. ...	23,700	455,800
	Länsstyrelserna:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*8,637,000	
5	Sjukvård m. m., <i>förslagsanslag</i>	*35,000	
6	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	*110,000	
7	Expenser, <i>förslagsanslag</i>	*1,400,000	
8	Publikationstryck, <i>förslagsanslag</i>	*110,000	10,292,000
	Landsfogdarna m. fl.:		
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	347,000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	75,000	422,000
	Häradsskrivarna:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	760,000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	20,000	780,000
	Landsfiskalerna m. fl.:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*5,746,000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1,400,000	7,146,000
			19,095,800
	E. Polisväsendet.		
	Statspolisorganisationen:		
1	Statspolisintendenten m. m., <i>förslagsanslag</i>	27,500	
2	Inköp av motorfordon och ridhästar, <i>reservationsanslag</i>	10,000	
3	Underhålls-, drift- och expeditionskostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav 175,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	469,500	
4	Gottgörelse till polisdistrikten, <i>förslagsanslag</i>	3,100,000	
5	Utbildning i motorfordonskunskap, att avräknas mot automobilskattemedlen	4,000	3,611,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Poliskåren i Boden:		
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	161,000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	24,000	185,000
8	Bidrag till reservpolisorganisationen m. m., <i>förslagsanslag</i>		300,000
9	Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m., <i>förslagsanslag</i>		2,300,000
	Statens polisskola:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	134,000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	42,000	176,000
	Statens kriminaltekniska anstalt:		
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	221,800	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	126,900	348,700
14	Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m., <i>förslagsanslag</i>		125,000
15	Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m., <i>förslagsanslag</i>		100,000
16	Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet, <i>förslagsanslag</i> , därav 80,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen		700,000
17	Poliskollegierna, <i>förslagsanslag</i>		2,000
18	Ersättning för skada vid biträde åt ordningsmakten, <i>förslagsanslag</i>		1,000
			7,848,700
	F. Civila luftskyddet.		
	Luftskyddsinspektionen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*353,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*131,000	484,000
	Civilt luftskydd:		
3	Alarmeringsanordningar, <i>reservationsanslag</i>	*405,000	
4	Anskaffande av viss gasskyddsmateriel för förbrukningsändamål m. m., <i>förslagsanslag</i>	*280,000	
5	Luftskyddsövningar, <i>förslagsanslag</i>	*100,000	
6	Försöksverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	*45,000	
7	Statens luftskyddsskola, <i>förslagsanslag</i>	*50,000	
8	Bidrag till enskilda sammanslutningar för utbildning av luftskyddspersonal m. m.	*480,000	
9	Bidrag till kommuner för anordnande av vissa skyddsrum, <i>reservationsanslag</i>	*2,000,000	
10	Arvoden till vissa luftskyddschefer m. m., <i>förslagsanslag</i>	*50,000	
11	Övertagande av egendom i annan ordning än genom rekvisition, <i>förslagsanslag</i>	*300,000	3,710,000
	Statens utrymningskommission:		
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*240,000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*90,000	330,000
14	Förberedande åtgärder för mottagande av evakuerad civilbefolkning m. m., <i>reservationsanslag</i>		*140,000
			4,664,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
G. Diverse.			
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Medicinalstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	*2,965,000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	*2,322,000	5,287,000
3	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		8,000
4	Statens hyresråd, <i>förslagsanslag</i>		*249,000
5	Internationellt socialpolitiskt samarbete, <i>förslagsanslag</i>		1,000
6	Bidrag till institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning		20,000
7	Bidrag till flyktingars uppehälle, yrkesutbildning m. m., <i>reservationsanslag</i>		1,000,000
8	Bidrag till utlandssvenskarnas förening		50,000
9	Beredande av sjukhusvård i Sverige åt krigsinvalider från Finland m. m., <i>reservationsanslag</i>		1,000,000
10	Bidrag till kvinnoföreningarnas beredskapsorganisation		45,000
11	Bidrag till internationella hälsovårdsbyrån i Paris, <i>förslagsanslag</i>		9,400
12	Vissa kostnader i anledning av allmänna val, <i>förslagsanslag</i>		1,000
13	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		500,000
14	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		80,000
15	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		540,000
16	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		240,000
17	Kristillägg, <i>förslagsanslag</i>		*6,970,000
			16,000,400
Summa			459,160,000

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

VI. Kommunikationsdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Kommunikationsdepartementet.		
	Kommunikationsdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	309,600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	154,000	463,600
			463,600
	B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet.		
1	Statens väginstitut, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen.....		235,000
	Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen:		
2	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav 500,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	*1,000,000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav 100,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	*200,000	1,200,000
4	Vägorganisationen i länen, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		*3,500,000
	Vägbyggnader och vägunderhåll:		
5	Bidrag till vinterväghållningen på landet, <i>förslags-</i> <i>anslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	*8,500,000	
6	Bidrag till vägunderhållet på landet i övrigt m. m., att avräknas mot automobilskattemedlen.....	*42,000,000	
7	Vägskatteutjämningsbidrag, <i>förslagsanslag</i> , att av- räknas mot automobilskattemedlen.....	230,000	
8	Vinterväghållningen på landet, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	*9,000,000	
9	Barmarksunderhållet på landet, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	*20,000,000	
10	Projektering av vägar och broar på landet, <i>reserva-</i> <i>tionsanslag</i> , att avräknas mot automobilskatte- medlen	*250,000	
11	Nyanläggning av landsvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	*2,000,000	
12	Nyanläggning av ödebygdsvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	*600,000	
13	Vägförbättringsarbeten på landsbygden, <i>reservations-</i> <i>anslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	*5,000,000	
14	Stensättning av vägar, <i>reservationsanslag</i> , att av- räknas mot automobilskattemedlen.....	*1,000,000	
15	Byggande av broar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	*2,500,000	
16	Byggande och förbättring av vissa för riksförsvaret betydelsefulla vägar och broar, <i>reservationsanslag</i>	3,800,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
17	Reparationsberedskap vid väg- och vattenbyggnadsväsendet, <i>reservationsanslag</i>	2,200,000	
18	Bidrag till underhåll av städernas för automobiltrafiken viktiga vägar och gator, att avräknas mot automobilskattemedlen	*4,850,000	
19	Bidrag till byggande och förbättring av städernas för automobiltrafiken viktiga vägar och gator, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	*1,500,000	
20	Bidrag till byggande av enskilda vägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	*600,000	
21	Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m., <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	*1,000,000	
22	Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	100,000	
23	Bidrag till vissa forsknings- och undersökningsarbeten, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	*140,000	
24	Avsättning till statens automobilskattemedelsfond, <i>förslagsanslag</i>	100	105,270,100
	Hamnar och farleder:		
25	Bidrag till hamn- och farledsundersökningar, <i>förslagsanslag</i>	8,000	
26	Bidrag till handelshamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i>	100,000	
27	Utvidgning och förbättring av statens fiskehamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i>	200,000	
28	Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder, <i>förslagsanslag</i>	100,000	
29	Bidrag till byggande och underhåll av statsunderstödda fiskehamnar, <i>reservationsanslag</i>	200,000	608,000
	C. Vägtrafikväsendet.		110,813,100
1	Besiktning av motorfordon, <i>förslagsanslag</i>		777,000
2	Registrering av motorfordon, <i>förslagsanslag</i>		1,000
3	Bidrag till vissa kommunikationsändamål, <i>reservationsanslag</i>		25,000
	Statens biltrafiknämnd:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	64,100	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	19,200	83,300
	D. Byggnadsväsendet.		886,300
	Byggnadsstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	762,600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	98,600	861,200

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
Länsarkitektorganisationen:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	747,600	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	92,500	840,100
5	Underhåll av vissa historiska byggnader m. m., <i>reservationsanslag</i>		70,000
6	Restaureringsarbeten å Stockholms slott, <i>reservationsanslag</i>		25,000
			1,796,300
E. Diverse.			
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		*394,000
2	Ersättning åt statens järnvägar för av Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befodringsavgifterna för vissa resor, <i>förslagsanslag</i>		5,000
3	Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, <i>förslagsanslag</i>		10,150,000
4	Ersättning till postverket för befordran av militärbrev, <i>förslagsanslag</i>		5,400,000
5	Ersättning till postverket för bestyret med statsskatteuppbörden, <i>förslagsanslag</i>		1,650,000
6	Ersättning till postverket för befordran av enskildas försändelser i ransoneringsärenden, <i>förslagsanslag</i> ..		4,000,000
7	Försvarsberedskap vid statens järnvägar, <i>reservationsanslag</i>		350,000
8	Extra besiktningar av luftfartyg m. m., <i>förslagsanslag</i> ..		2,000
9	Ersättningar för skador vid eldsläckning, <i>förslagsanslag</i>		10,000
Statens brandskola:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	46,500	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	28,000	74,500
12	Bidrag till svenska brandkårernas riksförbund		2,000
13	Bidrag till svenska brandskyddsföreningen		2,000
14	Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, att avräknas mot automobilskattemedlen		50,000
15	Bidrag till vissa internationella sammanslutningar, <i>förslagsanslag</i>		10,000
16	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		65,000
17	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		20,000
18	Dyrktidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		55,000
19	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		14,200
20	Kristillägg, <i>förslagsanslag</i>		*750,000
			23,003,700
Summa			136,963,000

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.**VII. Finansdepartementet.**

		Kronor	Kronor
	A. Finansdepartementet.		
	Finansdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	472,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	52,000	524,000
			524,000
	B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.		
	Kammarkollegiet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	395,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	36,000	431,000
	Statskontoret:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	604,000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	110,500	714,500
	Kammarrätten:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	785,000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	30,000	
7	Kammarrättens årsbok, <i>förslagsanslag</i>	5,000	820,000
	Statistiska centralbyrån:		
8	Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	445,000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	132,500	
10	Bibliotekets underhåll, <i>reservationsanslag</i>	3,000	580,500
	Riksräkenskapsverket:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	705,000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	126,000	
13	Förstärkning av riksräkenskapsverkets administration m. m.	110,000	941,000
	Statens lönenämnder:		
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	81,000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	7,000	88,000
	Statens krisrevision:		
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	335,000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	55,000	390,000

		Kronor	Kronor
	Valutakontoret:		
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	400,000	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	75,000	475,000
			4,440,000
	C. Skatte- och kontrollväsen.		
	Tullverket:		
1	Avlöningar till befattningshavare hos generaltullstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	*920,000	
2	Avlöningar till befattningshavare å tullstaten, <i>förslagsanslag</i>	*16,935,000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1,800,000	19,655,000
	Kontrollstyrelsen:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*411,000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*67,800	
6	Kontroll å tillverkningsavgifter, <i>förslagsanslag</i>	*250,000	
7	Granskning av systembolagens ekonomiska förvaltning, <i>förslagsanslag</i>	*78,500	807,300
	Mynt- och justeringsverket:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	500,000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	78,500	578,500
10	Avsättning till bankinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i> ..		75,000
11	Avsättning till fondinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i> ..		15,000
	Jordbrukskassetillsynen:		
12	Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond	40,000	
13	Förstärkning av jordbrukskassetillsynens fond	20,000	60,000
14	Avsättning till sparbanksinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i>		105,000
15	Tillsyn över sparbankernas förvaltning, <i>förslagsanslag</i>		210,000
16	Stämpelomkostnader, <i>förslagsanslag</i>		305,000
17	Kostnader för årlig taxering, <i>förslagsanslag</i>		*5,400,000
18	Särskild ersättning för debitering av värnskatt, <i>förslagsanslag</i>		*100,000
19	Särskild ersättning till indrivningsförrättare, <i>förslagsanslag</i>		200,000
20	Kostnader i anledning av avtal med främmande stat om handräckning i beskattningsärenden, <i>förslagsanslag</i>		1,000
21	Observations- och uppbördsprocenter m. m., <i>förslagsanslag</i>		12,000
			27,523,800
	D. Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.		
1	Ersättning till städerna för mistad tolag, <i>förslagsanslag</i>		5,000,000
2	Städers friheter, <i>förslagsanslag</i>		40,000
3	Ersättning till landsting och städer, som ej deltaga i landsting, för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel		3,100,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
4	Vederlag för nedlagda utskänkingsrättigheter, <i>förslagsanslag</i>		12,000
5	Ersättning för skattefrälseräntor, <i>förslagsanslag</i>		5,000
6	Bidrag till skattetyngda kommuner, <i>förslagsanslag</i> ...		20,000,000
			28,157,000
	E. Diverse.		
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	*525,000	
2	Generaltullstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	*45,000	570,000
3	Statens intressekontor		*318,000
4	Bidrag till erkända skatteförmedlingskassor, <i>förslagsanslag</i>		*300,000
5	Staten åliggande kommunala och andra utskylder, <i>förslagsanslag</i>		1,000
6	Bidrag till vissa internationella byråer, <i>förslagsanslag</i> ..		8,000
7	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		300,000
8	Fortlöpande konsumtionsundersökningar, <i>förslagsanslag</i> ..		27,000
9	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		30,000
10	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		11,000
11	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		220,000
12	Kristillägg, <i>förslagsanslag</i>		*3,000,000
			4,785,000
	Summa		65,429,800

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

VIII. Ecklesiastikdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Ecklesiastikdepartementet.		
	Ecklesiastikdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	415,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	49,700	464,700
			464,700
	B. Arkiv, bibliotek och museer.		
	Riksarkivet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	268,900	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	73,000	
3	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, <i>reservationsanslag</i>	1,500	
4	Bokbindning och konservering av arkivalier, <i>reservationsanslag</i>	25,500	368,900
	Landsarkiven m. m.:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	181,500	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	56,000	
7	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, <i>reservationsanslag</i>	800	
8	Bokbindning och konservering av arkivalier, <i>reservationsanslag</i>	39,400	277,700
	Kungl. biblioteket:		
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	319,000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	69,700	
11	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	80,000	468,700
	Stifts- och landsbiblioteken:		
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	42,500	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1,900	
14	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	10,800	55,200
15	Bidrag till pedagogiska biblioteket.....		4,000
	Nationalmuseet:		
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	237,000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	55,600	
18	Underhåll och ökande av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	30,000	322,600

		Kronor	Kronor
Livrustkammaren:			
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	59,600	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	6,900	66,500
Naturhistoriska riksmuseet:			
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	345,000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	85,300	
23	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., <i>reservationsanslag</i>	45,000	475,300
Statens etnografiska museum:			
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	55,000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	25,600	
26	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., <i>reservationsanslag</i>	2,900	83,500
27	Bidrag till nordiska museet.....		208,000
28	Bidrag till kulturhistoriska museet i Lund.....		20,000
29	Bidrag till egyptiska museet.....		17,200
30	Bidrag till museal vård av Cypernexpeditionens fyndmaterial.....		14,000
31	Bidrag till musikhistoriska museet.....		11,000
			2,382,600
C. Kyrkliga ändamål.			
Domkapitlen och stiftsnämnderna:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	312,400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	79,300	391,700
3	Kleresistaten, <i>förslagsanslag</i>		3,400
4	Vissa ersättningar till kyrkofonden.....		5,050,800
5	Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m., <i>förslagsanslag</i>		11,900
6	Lappmarks ecklesiastikverk, <i>förslagsanslag</i>		2,900
7	Stipendier för utbildande vid universitet av präster, förtrogna med finska språket.....		3,600
8	Kyrkors underhåll, <i>reservationsanslag</i>		2,000
9	Ersättningar till kyrkor, <i>förslagsanslag</i>		190,000
10	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, <i>förslagsanslag</i>		2,000
			5,658,300
D. Akademier m. m.			
1	Bidrag till svenska akademien.....		2,300
2	Bidrag till vetenskapsakademien.....		75,200
Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien:			
Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	433,400	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	107,000	
Statens historiska museum m. m.:			
5	Underhåll och ökande av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	9,000	

		Kronor	Kronor
	Riksantikvarieämbetet:		
6	Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken, <i>reservationsanslag</i>	*24,000	
	Ostasiatiska arkeologiska samlingarna:		
7	Avlöningar..... 22,400		
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> 5,900	28,300	601,700
	Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan:		
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	178,800	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	46,600	
11	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	20,000	
12	Stipendier m. m., <i>reservationsanslag</i>	4,900	250,300
	Musikaliska akademien med musikhögskolan:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	266,900	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	24,500	
15	Inköp och bindning av böcker och musikalier samt underhåll och vård av instrument, <i>reservationsanslag</i>	3,800	
16	Stipendier m. m.	6,500	301,700
			1,231,200
	E. Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.		
	Universitetskanslersämbetet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	51,400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2,600	54,000
	Uppsala universitet:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2,011,000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	256,000	
5	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	430,000	
6	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	115,000	
7	Inredningsarbeten m. m. för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	60,000	2,872,000
	Lunds universitet:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,778,800	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	154,300	
10	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	266,000	
11	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	106,000	2,305,100
	Karolinska mediko-kirurgiska institutet:		
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	789,600	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	64,000	
14	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	101,000	
15	Bokinköp och bokbindning för biblioteket, <i>reservationsanslag</i>	20,000	974,600
	Tandläkarinstitutet:		
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*250,200	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*160,000	
18	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*300,000	710,200
Universitetssjukhus:			
Karolinska sjukhuset:			
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> *4,185,000		
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> *3,100,000	7,285,000	
Serafimerlasarettet:			
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> *1,845,000		
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> *1,535,000		
23	Ombyggnad av elektriska huvudför- delningscentralen, <i>reservationsanslag</i> 59,500	3,439,500	
24	Bidrag till akademiska sjukhuset i Uppsala, <i>för- slagsanslag</i>	490,000	
25	Bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund	190,000	
26	Bidrag till uppförande av nybyggnad för ögonklini- ken vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund.....	15,300	
27	Bidrag till viss modernisering av Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund, <i>reservationsanslag</i> ..	49,100	
28	Bidrag till allmänna barnbördshuset i Stockholm..	520,000	
29	Bidrag till pediatrik klinik och poliklinik i Stockholm, <i>förslagsanslag</i>	68,300	
30	Nedsättning i vissa fall av vårdavgifterna vid S:t Görans sjukhus i Stockholm	4,000	12,061,200
Gemensamma universitetsändamål:			
31	Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medi- cine kandidater.....	12,600	
32	Kurser i krigskirurgi m. m.	7,500	
33	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar.....	18,000	
34	Ersättning åt sakkunniga i akademiska befordrings- ärenden, <i>förslagsanslag</i>	15,000	
35	Stipendier åt studerande vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska in- stitutet, <i>reservationsanslag</i>	184,700	
36	Stipendier för främjande av högre juridiska studier vid universiteten i Uppsala och Lund	10,000	
37	Forskarstipendier för docenter vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirur- giska institutet	35,000	282,800
Rasbiologiska institutet:			
38	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	45,800	
39	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	7,800	
40	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	17,000	70,600
Farmaceutiska institutet:			
41	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	94,300	
42	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	18,500	
43	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	3,500	116,300

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Ortnamnskommissionen:		
44	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	26,100	
45	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	4,000	
46	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, <i>reservationsanslag</i>	12,000	42,100
47	Bidrag till sammanslutningar, som bedriva ortnamnsundersökningar		2,000
	Landsmålsarkiven:		
48	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	106,500	
49	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	9,000	
50	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, <i>reservationsanslag</i>	30,000	145,500
51	Bidrag till dialektforskningar vid institutet för ortnamns- och dialektforskning vid Göteborgs högskola		5,000
52	Understödjande av svensk folkminnesforskning		28,700
53	Bidrag till undervisning i meteorologi vid Stockholms högskola		8,000
			19,678,100
	F. Tekniska högskolor.		
	Tekniska högskolan i Stockholm:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,225,400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	427,000	
3	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	495,000	
4	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	40,000	
5	Stipendier	11,000	
6	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	250,000	2,448,400
	Chalmers tekniska högskola:		
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	448,300	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	125,300	
9	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	165,000	
10	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	25,000	
11	Stipendier	900	
12	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	300,000	1,064,500
	Gemensamma ändamål vid de tekniska högskolorna:		
13	Stipendier för främjande av högre tekniska studier, <i>reservationsanslag</i>	45,000	
14	Bidrag till främjande av teknisk forskning, <i>reservationsanslag</i>	150,000	
15	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar	2,000	
16	Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden, <i>förslagsanslag</i>	7,000	204,000
			3,716,900

		Kronor	Kronor
G. Skolöverstyrelsen.			
Skolöverstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*950,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*180,000	1,130,000
			1,130,000
H. Allmänna läroverken m. m.			
Allmänna läroverken:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*29,200,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*135,000	
3	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	25,000	
4	Bidrag till ljus- och vedkassorna, <i>förslagsanslag</i>	*570,000	
5	Ersättning för djäknepenningar m. m.	8,500	29,938,500
6	Bidrag till direktionen över Stockholms stads under- visningsverk		2,000
Kommunala läroverk:			
7	Understöd åt vissa kommunala gymnasier.....	8,700	
8	Bidrag till kommunala flickskolor, <i>förslagsanslag</i>	*4,640,000	
9	Bidrag till kommunala mellanskolor, <i>förslagsanslag</i>	*4,050,000	
10	Bidrag till praktiska mellanskolor, <i>förslagsanslag</i> ...	*2,365,000	11,063,700
Privatläroverk:			
11	Bidrag till högre goss- och samskolor, <i>förslagsanslag</i> ..	658,800	
12	Bidrag till högre flickskolor, <i>förslagsanslag</i>	543,600	
13	Bidrag till enskilda mellanskolor, <i>förslagsanslag</i>	54,100	
14	Bidrag till Högländsskolan i Stockholm	30,000	
15	Bidrag till de statsunderstödda enskilda läroanstal- ternas vikariatskassa, <i>förslagsanslag</i>	4,500	
16	Ersättning åt vissa lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>	59,000	1,350,000
Statens skolköksseminarium och hushållsskola:			
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	88,900	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	19,700	
19	Stipendier	700	109,300
20	Understöd åt vissa anstalter för utbildande av lära- rinnor i kvinnlig slöjd		28,000
21	Bidrag till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala...		75,900
22	Understöd till utbildningskurser för lärarinnor i hus- hållsgöromål		11,900
23	Läroboksnämnden, <i>förslagsanslag</i>		8,500
24	Kurser för lärare vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>		26,500
25	Bidrag till vissa kostnader för värtjänstutbildning vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>		110,000
26	Vissa kostnader för student- och realexamina, <i>förslags- anslag</i>		200,000
			42,924,300

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
I. Folkundervisningen.			
<i>Anstalter för lärarutbildning m. m.</i>			
Folkskoleseminarierna:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2,114,000	2,456,100
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	294,100	
3	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	48,000	
Småskoleseminarierna:			
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	609,000	703,000
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	79,000	
6	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	15,000	
7	Bidrag till avlöning åt vissa på indragningsstat hos landsting uppförda seminarielärare m. m., <i>förslagsanslag</i>		19,800
8	Bidrag till August Abrahamsons stiftelse för slöjd-lärarutbildning		*5,000
9	Fortbildningskurser för folk- och småskollärare, <i>reservationsanslag</i>		15,200
			3,199,100
Folkskolinspektionen.			
Folkskolinspektionen:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	711,200	911,200
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	200,000	
			911,200
Folkskoleväsendet.			
Folkskolor m. m.:			
12	Bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor, <i>förslagsanslag</i>	135,000,000	
13	Bidrag till avlöning åt lärare i slöjd vid folkskolor, mindre folkskolor eller särskilda slöjdsbarn, <i>förslagsanslag</i>	2,800,000	
14	Bidrag till avlöning åt lärarinnor i hushållsgöromål vid egentliga folkskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>	400,000	
15	Bidrag till avlöning åt lärare för vid statsunderstödda sjukvårdsanstalter och vid vissa barnhem intagna barn i skolåldern, <i>förslagsanslag</i>	*200,000	
16	Folkundervisningens befrämjande i rikets nordligaste gränsorter m. m., <i>förslagsanslag</i>	130,000	
17	Bidrag till vissa kostnader för skolundervisning åt lots- och fyrbarnsbarn, <i>förslagsanslag</i>	32,000	
18	Bidrag till avlöning åt föreståndarinnor och biträdande föreståndarinnor vid skolhem och arbetsstugor, <i>förslagsanslag</i>	400,000	
19	Understöd åt vissa lärarinnor, som på grund av folkskoleväsendets omorganisation förlorat sin anställning, <i>förslagsanslag</i>	16,800	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
20	Bidrag till inackordering av skolbarn i skolhem, arbetsstugor eller enskilda hem, <i>förslagsanslag</i> ...	*1,850,000	
21	Bidrag till skolhemsbyggnader och deras inredning, <i>reservationsanslag</i>	250,000	
22	Bidrag till anordnande av skolskjutsar för skolpliktiga barn, <i>förslagsanslag</i>	2,600,000	
23	Bidrag till anordnande av skolbarnsbespisning, <i>reservationsanslag</i>	*1,000,000	
24	Byggnadsbidrag för nya undervisningslokaler, <i>förslagsanslag</i>	1,200,000	
25	Byggnadsbidrag för vissa äldre undervisningslokaler, <i>förslagsanslag</i>	1,450,000	
26	Hyresbidrag för undervisningslokaler, <i>förslagsanslag</i>	180,000	
27	Underhålls- och materielbidrag, <i>förslagsanslag</i>	900,000	
28	Tjänstebostadsbidrag, <i>förslagsanslag</i>	2,850,000	
29	Bidrag till Skytteanska skolan i Tärna, <i>förslagsanslag</i>	18,700	151,277,500
Nomadskolor:			
30	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	144,600	
31	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	194,200	
32	Gratialer.....	400	
33	Fortsättningsskolundervisning för nomadbarn, <i>förslagsanslag</i>	14,000	
34	Om- och nybyggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i>	500,000	853,200
Fortsättningsskolor:			
35	Bidrag till avlöning åt lärare, <i>förslagsanslag</i>	3,500,000	
36	Bidrag till centralisering av fortsättningsskolväsendet, <i>förslagsanslag</i>	500,000	4,000,000
			156,130,700
<i>Högre folkskolor och folkhögskolor.</i>			
37	Understöd till högre folkskolor, <i>förslagsanslag</i>		*1,150,000
Folkhögskolor:			
38	Understöd, <i>förslagsanslag</i>	2,300,000	
39	Stipendier åt elever, <i>förslagsanslag</i>	700,000	3,000,000
			4,150,000
<i>Abnormundervisningen.</i>			
Läroanstalter för blinda:			
40	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	374,200	
41	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	201,000	575,200
Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte:			
42	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	216,000	
43	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	101,700	317,700
44	Skrivmaskiner åt avgående blindskolelever, <i>reservationsanslag</i>		5,600
45	Resor för blindskolelever jämte åtföljande vårdare, <i>förslagsanslag</i>		20,000
46	Tryckning av blindskrifter, <i>reservationsanslag</i>		7,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
Dövstumskolorna:			
47	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1,135,000	
48	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*550,000	
49	Resor för dövstumskolelever jämte åtföljande vårdare, <i>förslagsanslag</i>	35,000	
50	Stipendier åt vissa fortsättningsskolpliktiga elever	5,000	1,725,000
51	Bidrag till avlöning åt vissa på indragningsstat hos landsting uppförda dövstumslärare, <i>förslagsanslag</i> ...		14,200
52	Bidrag till förskolor och skolhem för dövstamma barn, <i>förslagsanslag</i>		18,000
Dövstumpräster och dövstumkonsulenter:			
53	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	43,000	
54	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	15,600	58,600
55	Bidrag till tidning för dövstamma		1,000
56	Bidrag till svenska föreningen för dövas väl		8,000
			2,750,300
J. Yrkesundervisningen.			167,141,300
Tekniska läroverk:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1,500,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*150,000	
3	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	*90,000	
4	Stipendier	*9,000	1,749,000
5	Understöd åt handelsgymnasier		370,000
Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning:			
6	Understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning, <i>förslagsanslag</i>	*3,000,000	
7	Understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning, <i>förslagsanslag</i>	425,000	
8	Bidrag till inrättande av centrala verkstadsskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>	*1,200,000	
9	Bidrag till driften av centrala verkstadsskolor, <i>förslagsanslag</i>	*875,000	
10	Understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom, <i>förslagsanslag</i>	*650,000	
11	Stipendier åt elever vid kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, <i>förslagsanslag</i> ...	*1,000,000	
12	Stipendier åt elever vid centrala verkstadsskolor, <i>förslagsanslag</i>	*600,000	
13	Stipendier åt elever vid verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom, <i>förslagsanslag</i>	*350,000	8,100,000
Särskilda anstalter för yrkesundervisning:			
14	Bidrag till tekniska skolan i Stockholm, <i>förslagsanslag</i>	167,200	
15	Bidrag till bergsskolan i Filipstad m. m.	25,400	
16	Bidrag till textilinstitutet i Borås, <i>förslagsanslag</i> ...	30,000	
17	Bidrag till Lennings textiltkniska institut i Norrköping	23,000	245,600
18	Utbildande av lärare vid yrkesundervisningen		*30,000
			10,494,600

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	K. Folkbildningsåtgärder i övrigt m. m.		
1	Understöd åt folkbiblioteksväsendet, <i>förslagsanslag</i>		1,834,000
2	Åtgärder för civil folkberedskap, <i>reservationsanslag</i> ...		220,000
3	Understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar		190,000
4	Understöd för anordnande av flyttande folkhögskolekurser		65,000
5	Bidrag till vissa bildningsförbund för organisations- och administrationskostnader		48,000
6	Bidrag till verksamheten vid hemgårdar och studiehem		30,000
7	Bidrag till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande		252,100
	Folkliga musikskolan i Arvika:		
8	Understöd	12,000	
9	Stipendier	1,500	13,500
	Statens studielån:		
10	Nämnden för statens studielån.....	6,500	
11	Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån, <i>förslagsanslag</i>	6,000	12,500
	Statens biografbyrå:		
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	63,300	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	4,800	68,100
			2,733,200
	L. Gymnastiska centralinstitutet.		
	Gymnastiska centralinstitutet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	172,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	18,300	
3	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	4,300	
4	Stipendier	3,000	
5	Särskild undervisning i idrott och gymnastik m. m.	4,500	
6	Inredning och utrustning av institutets nybyggnad, <i>reservationsanslag</i>	*175,000	377,100
			377,100
	M. Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.		
1	Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker, <i>reservationsanslag</i>		150,000
2	Understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst.....		25,000
3	Understöd åt professorn K. O. Östergren för fortsatt utgivande av Nusvensk ordbok		12,000
4	Understöd åt skriftställaren E. H. Thörnberg.....		3,000
5	Bidrag till föreningen Pietas		1,500
6	Bidrag till svenska naturskyddsföreningen.....		1,000
7	Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden		11,800
			204,300

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
N. Diverse.			
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	*4,557,000	
2	Uppsala universitets delfond, <i>förslagsanslag</i>	*736,000	
3	Lunds universitets delfond, <i>förslagsanslag</i>	*308,000	
4	Karolinska sjukhusets delfond, <i>förslagsanslag</i>	*824,000	6,425,000
5	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		2,200
6	Sveriges anslutning till baltisk-geodetiska kommissionen, <i>förslagsanslag</i>		2,100
7	Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar, <i>förslagsanslag</i>		3,200
8	Bidrag till svenska institutet i Rom m. m.		37,000
9	Främjande av internationellt-kulturellt samarbete genom studentutbyte		6,800
10	Bidrag till svenska kommittén för nordiskt-akademiskt samarbete		6,000
11	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		400,000
12	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		100,000
13	Provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		21,000
14	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		725,000
15	Dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisnings- m. fl. anstalter, <i>förslagsanslag</i>		* 1,050,000
16	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		170,000
17	Barntillägg åt vissa lärare vid statsunderstödda kommunala läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>		40,000
18	Kristillägg, <i>förslagsanslag</i>	*29,000,000	
19	Reglering av vissa kursförluster, <i>förslagsanslag</i>		8,000
			37,996,300
Summa			296,142,900

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

IX. Jordbruksdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Jordbruksdepartementet.		
	Jordbruksdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	302,600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	37,800	340,400
			340,400
	B. Lantbruksstyrelsen m. m.		
	Lantbruksstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	507,700	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	79,000	586,700
	Lantbruksingenjörer och deras biträden:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	606,000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	230,000	836,000
	Fiskeriintendenten m. m.:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	94,400	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	30,000	124,400
	Lantbruksattachéer:		
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	45,400	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	19,100	64,500
			1,611,600
	C. Lantbruksakademien m. m.		
	Lantbruksakademien:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	17,700	
2	Bidrag till museum, bibliotek m. m.	8,000	25,700
	Statens växtskyddsanstalt:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	169,400	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	67,000	236,400
			262,100

		Kronor	Kronor
D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.			
Lantbrukshögskolan:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	912,700	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	201,500	
3	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	120,000	
4	Undervisningsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	4,000	
5	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	12,000	
6	Stipendier	8,000	
7	Underhåll av byggnader m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	15,000	
8	Byggnadsarbeten och vissa andra engångskostnader, <i>reservationsanslag</i>	44,700	
9	Särskilda undersökningar	43,000	
10	Avkastningsbedömning rörande avelssvin	35,900	
11	Bidrag till lokala gödslings-, sort- och ogräsförsök m. m.	89,000	
12	Bidrag till fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor	22,000	1,507,800
Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:			
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	337,600	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	144,900	
15	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	10,000	
16	Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	4,000	
17	Stipendier m. m.	5,000	
18	Byggnadsarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	45,000	
19	Lokala trädgårdsförsök	10,000	556,500
20	Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande, <i>förslagsanslag</i>		41,400
21	Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa, <i>förslagsanslag</i>		39,600
Lägre lantbruksundervisning m. m.:			
22	Lantbruksskolan vid Ultuna, <i>förslagsanslag</i>	29,000	
23	Kurs i hovbeslag vid Alnarp, <i>förslagsanslag</i>	4,700	
24	Lägre mejeriskolor, <i>reservationsanslag</i>	8,600	
Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolor:			
25	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,593,000	
26	Driftkostnader, <i>förslagsanslag</i>	522,000	2,115,000
27	Bidrag till särskilda utbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	116,000	
28	Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m., <i>förslagsanslag</i>	450,000	
29	Bidrag till byggnadsarbeten vid lantmanna- och lant-hushållsskolor, <i>reservationsanslag</i>	1,200,000	3,923,300

		Kronor	Kronor
	Trädgårdsundervisningen:		
30	Understöd åt lantbruksakademiens trädgårdsskola..	12,000	
31	Understöd åt trädgårdsskolorna i mellersta och norra Sverige.....	32,000	
32	Bidrag till kurser i trädgårdsskötsel, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
33	Stipendier för högre utbildning i trädgårdsfacket, <i>reservationsanslag</i>	1,200	75,200
34	Undervisning för i det mindre jordbruket deltagande män och kvinnor.....		50,000
			6,193,800
	E. Hästavel och boskapskötsel m. m.		
	Statens hingstdepåer och stuteri:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	276,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	196,000	
3	Byggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i>	78,200	550,200
4	Hästavelns befrämjande, <i>reservationsanslag</i>		330,300
5	Avsättning till stuteriväsendets fond, <i>förslagsanslag</i> ...		1,073,500
	Nötboskapsavelns befrämjande:		
6	Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln	300,000	
7	Understöd åt kontrollföreningsverksamhet	235,000	535,000
8	Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m. ...		110,000
			2,599,000
	F. Veterinärväsendet m. m.		
	Veterinärhögskolan:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	502,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	117,000	
3	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	46,000	
4	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	4,500	
5	Stipendier.....	4,000	
6	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	38,800	712,300
7	Veterinärinrättningen i Skara.....		10,500
	Statens veterinärbakteriologiska anstalt:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*462,700	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*255,000	
10	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*800,000	1,517,700
	Veterinärstaten:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,943,000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	24,000	1,967,000
	Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar:		
13	Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur.....	3,000	
14	Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen, <i>förslagsanslag</i>	1,500,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
15	Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier	96,000	
16	Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen, <i>förslagsanslag</i>	*150,000	
17	Statsbidrag vid försäkring, <i>förslagsanslag</i>	100	
18	Övriga utgifter, <i>förslagsanslag</i>	100,000	1,849,100
19	Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m., <i>förslagsanslag</i>		70,000
20	Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård, <i>förslagsanslag</i>		110,000
			6,236,600
G. Lanthushållning i allmänhet.			
1	Bidrag till hushållningssällskapen, <i>förslagsanslag</i>		3,476,000
2	Särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m.		200,000
3	Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar, <i>reservationsanslag</i>		80,000
4	Jordbruksekonomisk undersökning, <i>reservationsanslag</i> . Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt:		95,700
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	418,100	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	180,000	
7	Understöd åt lokala frökontrollanstalter	5,000	
8	Befordrande av inhemsk fröodling	25,000	
9	Undersökning av rödklöverns befruktningförhållanden, <i>reservationsanslag</i>	8,000	
10	Statens linnämnd m. m., <i>förslagsanslag</i>	50,000	
11	Bidrag till Sveriges utsädesförening	295,000	
12	Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.	15,600	
13	Bidrag till byggnadsarbeten för Sveriges utsädesförenings filial i övre Norrland, <i>reservationsanslag</i>	95,500	
14	Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm	100,000	1,192,200
Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt:			
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	90,000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	27,300	117,300
17	Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer		27,000
18	Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station, <i>förslagsanslag</i>		4,500
19	Bekämpande av växtsjukdomar, <i>förslagsanslag</i>		70,000
20	Bidrag till svenska vall- och mosskulturföreningen		205,500
21	Särskilt bidrag till svenska vall- och mosskulturföreningen för anskaffande av konstgödselmedel		34,000
22	Bidrag till Sveriges pomologiska förening		15,000
23	Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader, <i>förslagsanslag</i>		100
24	Fraktlindring för kalk, <i>förslagsanslag</i>		275,000
25	Statens sockernämnd, <i>förslagsanslag</i>		45,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
26	Bidrag till lastnings- och lossningsanordningar för soc- kerbetor, <i>reservationsanslag</i>		*200,000
	Befrämjande av mejerihanteringen m. m.:		
27	Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter m. m., <i>förslagsanslag</i>	113,100	
28	Bidrag till svenska smörprovningarna	30,000	143,100
29	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, <i>reserva- tionsanslag</i>		*93,000,000
30	Kostnader i samband med svenska spannmålsaktiebo- lagets verksamhet, <i>reservationsanslag</i>		*25,000,000
	Jordbrukets kreditkassor:		
31	Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.	53,000	
32	Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen, <i>för- slagsanslag</i>	195,000	248,000
33	Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m., <i>förslagsanslag</i>		70,000
	Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter:		
34	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	77,200	
35	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	13,700	90,900
	Bidrag till jordbrukstekniska föreningen:		
36	Verksamheten i allmänhet	17,000	
37	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i>	25,000	42,000
38	Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, <i>reservations- anslag</i>		2,000,000
39	Bidrag till bestridande av kostnaderna för lantbruks- möten		20,000
40	Bidrag till jordbrukarungdomens förbund		85,000
41	Bidrag till samfundet för hembygdsvård		15,000
42	Bidrag för anskaffande av apparatur till musterier		15,000
43	Bidrag till Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund för teknisk konsulentverksamhet		6,500
44	Bidrag till uppförande av siloanläggningar, <i>reservations- anslag</i>		150,000
45	Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m., <i>reservationsanslag</i>		120,000
46	Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets ma- skinlånefond		20,000
47	Forsknings- och försöksverksamhet rörande lantmanna- byggnader, <i>reservationsanslag</i>		*60,000
48	Upplysningsverksamhet rörande forsknings- och försöks- arbetet på jordbrukets område		*38,000
			127,160,800
	H. Egnahemsbildning, kolonisation och grund- förbättringar m. m.		
	Egnahemsbildning:		
	Egnahemsstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	228,400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	70,000	

* Beräknat belopp.

			Kronor	Kronor
3	Handhavande av bostadsförbättringsverk- samhet	40,000	338,400	
	Egnahemsnämnderna:			
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	745,000		
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	250,000		
6	Handhavande av bostadsförbättringsverk- samhet	50,000	1,045,000	
7	Egnahemsorganens byggnadsrådgivning		140,500	
8	Egnahemsorganens byggnadskontroll		119,500	
9	Bidrag till lantbruksförbundets byggnadsförening ..		100,000	
10	Ersättningar åt egnahemsombuden, <i>förslagsanslag</i> ..		30,000	
11	Förvaltningsbidrag till egnahemsläneförmedlare, <i>för- slagsanslag</i>		100,000	
12	Avsättning till fonden för premielån till egnahems- låntagare, m. m.		2,000,000	
13	Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk, <i>reservationsanslag</i>		25,000	
14	Byggande av odlingsvägar, <i>förslagsanslag</i>		100,000	
15	Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslångtagare, <i>reservationsanslag</i>		50,000	4,048,400
	Kolonisation:			
16	Statens kolonisationsnämnder m. m.		25,500	
17	Understödjande av kolonisation å vissa kronoparker		125,000	
18	Understödjande av kolonisationsverksamheten å Al- träsk kolonisationsområde, <i>förslagsanslag</i>		4,400	
19	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlings- lägenheter m. fl., <i>förslagsanslag</i>		100,000	254,900
	Grundförbättringar:			
20	Statens avdikningsanslag, <i>förslagsanslag</i>		2,900,000	
21	Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m., <i>förslagsanslag</i>		2,000,000	
22	Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag, <i>reservationsanslag</i>		100,000	5,000,000
23	Jordbrukskommissioner, <i>förslagsanslag</i>			20,000
24	Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer, <i>förslagsanslag</i>			100
25	Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrätt- ningar på landsbygden, <i>reservationsanslag</i>			50,000
				9,373,400
	I. Fiskeriväsendet.			
	Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>		38,500	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>		15,700	54,200
	Fisketillsynsmyndigheten:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>		33,900	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>		14,700	48,600
5	Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen			110,200

		Kronor	Kronor
Statens fartyg för fiskeundersökningar:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	76,200	
7	Underhålls- och driftkostnader, <i>reservationsanslag</i> ..	2,000	78,200
8	Fiskets befrämjande i de särskilda orterna, <i>reservationsanslag</i>		100,000
9	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, <i>reservationsanslag</i>		60,000
10	Bidrag till reglering av handeln med färsk strömming och sill m. m., <i>förslagsanslag</i>		100
11	Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt, att avräknas mot automobilskattemedlen		100,000
12	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m., <i>förslagsanslag</i>		20,000
13	Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, <i>reservationsanslag</i>		14,500
			585,800
J. Skogsväsendet.			
Skogsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*71,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*10,500	81,500
Skogshögskolan:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	234,100	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	62,700	
5	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	500	
6	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	4,000	
7	Stipendier	3,000	304,300
Statens skogsförsöksanstalt:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	214,400	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	78,000	
10	Utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	18,000	
11	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i>	127,200	
12	Riksskogstaxering och avverkningsstatistik, <i>reservationsanslag</i>	240,000	677,600
13	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>		149,000
14	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal, <i>förslagsanslag</i>		277,800
Skogsvård m. m.:			
15	Skogsvårdens befrämjande	*600,000	
16	Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m.	*700,000	
17	Statens skogsutdikningsanslag, <i>förslagsanslag</i>	200,000	
18	Statens skogsodlingsanslag, <i>reservationsanslag</i>	150,000	
19	Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, <i>reservationsanslag</i>	*500,000	
20	Bidrag till vissa föreningar	5,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
21	Släckning av skogseld, <i>förslagsanslag</i>	50,000	
22	Särskilda åtgärder för främjande av skogsbrandskyddet, <i>reservationsanslag</i>	*150,000	2,355,000
23	Kostnader i samband med upplåtande av viss utsyningsrätt å kronoskogar i Västerbottens eller Norrbottens län, <i>förslagsanslag</i>		4,000
24	Belöningar för rovdjurs dödande, <i>förslagsanslag</i>		10,000
25	Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, <i>förslagsanslag</i>		20,000
			3,879,200
K. Lantmäteriväsendet.			
	Lantmäteristyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	348,900	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	68,500	417,400
	Lantmäterikontoren i länen:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,270,400	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	173,000	1,443,400
	Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,508,900	
6	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	750,000	
7	Ersättning för publik renovation, <i>förslagsanslag</i>	30,000	2,288,900
	Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.:		
8	Bidrag till jorddelningsförrättningar, <i>förslagsanslag</i>	200,000	
9	Bidrag till utflytnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften, <i>förslagsanslag</i>	200,000	
10	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område, <i>förslagsanslag</i>	75,000	
11	Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar, <i>förslagsanslag</i>	25,000	500,000
12	Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m., <i>förslagsanslag</i>		10,000
13	Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar, <i>förslagsanslag</i>		15,000
14	Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark, <i>förslagsanslag</i>		7,000
15	Ströängars indragande till kronan, <i>förslagsanslag</i>		19,000
16	Kostnader för provskiften i Kopparbergs län, <i>förslagsanslag</i>		150,000
			4,850,700
L. Rikets allmänna kartverk och statens meteorologisk-hydrografiska anstalt m. m.			
	Rikets allmänna kartverk:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*880,400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*117,500	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
3	Kartarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	*244,000	
4	Utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	*10,000	1,251,900
Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt:			
Verksamheten i allmänhet:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> 346,900		
6	Observatörer 84,200		
7	Telegramkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i> 75,000		
8	Underhåll av stationer m. m., <i>reservationsanslag</i> 21,000		
9	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i> 56,800	583,900	
Särskilda undersökningar:			
10	Geofysiska undersökningar i Riksgränsen 5,000		
11	Väderlektjänst för luftfarten, <i>förslagsanslag</i> 278,100	283,100	867,000
12	Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko		8,000
			2,126,900
M. Lappväsendet.			
Lappfogdarna m. fl.:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	128,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	70,000	198,000
			198,000
N. Diverse.			
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		*1,023,000
2	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		8,000
3	Bidrag till internationella lantbruksinstitutet i Rom, <i>förslagsanslag</i>		10,000
4	Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt, <i>förslagsanslag</i>		10,000
5	Bidrag till internationella meteorologiska sekretariatet, <i>förslagsanslag</i>		2,600
6	Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar, <i>förslagsanslag</i>		6,000
7	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		200,000
8	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		50,000
9	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		600,000
10	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		55,000
11	Kristillägg, <i>förslagsanslag</i>		*1,850,000
12	Reglering av vissa kursförluster, <i>förslagsanslag</i>		18,000
			3,832,600
Summa			169,250,900

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

X. Handelsdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Handelsdepartementet.		
	Handelsdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	209,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	25,000	
3	Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	15,000	249,000
			249,000
	B. Kommerskollegium med underlydande myndigheter och kårer.		
	Kommerskollegium:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	849,600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	150,000	
3	Särskilda kostnader för handläggning av vissa låneärenden, <i>förslagsanslag</i>	50,000	1,049,600
	Bergsstaten:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	86,600	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	16,000	102,600
	Sprängämnesinspektionen:		
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	58,400	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	9,300	67,700
	Statens elektriska inspektion:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	108,500	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	15,800	124,300
	Fartygsinspektionen:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	261,200	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	52,000	313,200
	Skeppsmättningsväsendet:		
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	24,900	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	5,300	30,200
	Torvingenjörer m. fl.:		
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	10,200	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	10,300	20,500
	Instruktör i hemslöjd:		
16	Avlöning	6,700	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1,000	7,700

		Kronor	Kronor
	Navigationsskolorna:		
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	439,000	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	27,100	
20	Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk.....	2,400	468,500
			2,184,300
	C. Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.		
	Sveriges geologiska undersökning:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	294,500	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	105,000	
3	Tryckning av verket De mellansvenska järnmalmer- nas geologi	20,000	
4	Undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som äro eller kunna varda för kronans räkning in- mutade, m. m., <i>reservationsanslag</i>	132,000	
5	Undersöknings- och förberedande gruvarbeten, <i>reser- vationsanslag</i>	595,000	1,146,500
	Statens provningsanstalt:		
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	466,200	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	120,000	
8	Nyanskaffning av tekniska apparater m. m., <i>reserva- tionsanslag</i>	10,000	
9	Nyanskaffning av vissa kraftmätninganordningar, <i>reservationsanslag</i>	15,000	
10	Utrustning av byggnad för ett laboratorium för betongtekniska provningar, <i>reservationsanslag</i>	*45,000	656,200
	Flygtekniska försöksanstalten:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	351,000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	198,700	549,700
	Statens hantverksinstitut:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	182,500	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	14,500	197,000
	Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien:		
15	Akademien	80,000	
16	Tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet	160,000	240,000
17	Utrustning av byggnader för tekniskt-vetenskaplig forsk- ning, <i>reservationsanslag</i>		120,000
18	Statens tekniska forskningsråd, <i>förslagsanslag</i>		45,000
19	Tekniskt-vetenskaplig forskning, <i>reservationsanslag</i>		700,000
20	Statens kommitté för byggnadsforskning, <i>förslagsanslag</i>		40,000
21	Byggnadsforskning, <i>reservationsanslag</i>		200,000
22	Bidrag till svenska träforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>		125,000
23	Vissa kostnader för statens gruvegendom, <i>förslagsanslag</i>		100,000
24	Befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hant- verksmästare, <i>förslagsanslag</i>		34,000
25	Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri, <i>reservationsanslag</i>		82,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
26	Resestipendier för yrkesutbildning, <i>reservationsanslag</i> ..		25,000
27	Befrämjande av hemslöjden, <i>reservationsanslag</i>		50,000
28	Bidrag till svenska slöjdföreningen		5,000
29	Bidrag till standardiseringsverksamheten.....		150,000
30	Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström, <i>förslagsanslag</i>		2,000
			4,467,400
	D. Sjöfart och handel.		
	Lotsverket:		
1	Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	283,500	
2	Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten, <i>förslagsanslag</i>	5,894,000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2,033,000	
4	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i> .	400,000	8,610,500
	Handelsflottans pensionsanstalt:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	12,800	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3,000	15,800
	Statens skeppsprovsningsanstalt:		
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	101,000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	40,800	141,800
	Statens isbrytarverksamhet:		
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	130,000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	150,000	280,000
	Sjöhistoriska museet:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	55,300	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	14,000	
13	Underhåll av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	3,000	72,300
14	Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader		356,000
15	Läkarundersökning av sjöfolk, <i>förslagsanslag</i>		35,000
16	Beredande av billigare biljettkostnader för sjöfolk vid resor till och från hemorten i vissa fall, <i>förslagsanslag</i>		50,000
17	Bidrag till handelshögskolan i Stockholm.....		45,000
18	Bidrag till handelshögskolan i Göteborg		30,000
19	Exportstipendier och handelsstudiestipendier, <i>reservationsanslag</i>		6,000
20	Bidrag till upprätthållande av svensk-internationella pressbyråns verksamhet		15,000
21	Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet.....		94,000
			9,751,400
	E. Patent- och registreringsväsendet m. m.		
	Patent- och registreringsverket:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,416,500	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	257,500	1,674,000

		Kronor	Kronor
3	Granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		*7,000
	Statens uppfinnarnämnd:		
4	Administrationskostnader, <i>förslagsanslag</i>	49,400	
5	Undersöknings- och försökskostnader, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>	300,000	349,400
6	Bidrag till uppfinnarekontoret		20,000
7	Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register, <i>för-</i> <i>slagsanslag</i>		150,000
8	Avsättning till försäkringsinspektionens fond, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>		220,000
			2,420,400
	F. Diverse.		
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	*777,000	
2	Lotsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	*251,000	1,028,000
3	Bidrag till internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten, <i>förslagsanslag</i>		5,000
4	Bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, <i>förslagsanslag</i>		3,000
5	Avsättning till fonden för idrottens främjande		1,300,000
6	Avsättning till fonden för friluftslivets främjande		750,000
7	Avsättning till lotterimedelsfonden		4,500,000
8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reser-</i> <i>vationsanslag</i>		125,000
9	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		25,000
10	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		3,000
11	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		90,000
12	Kristillägg, <i>förslagsanslag</i>		*1,100,000
			8,929,000
	Summa		28,001,500

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

XI. Folkhushållningsdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Folkhushållningsdepartementet.		
	Folkhushållningsdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	189,800	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	17,600	207,400
			207,400
	B. Krisförvaltningen.		
	Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	100	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	100	200
	Konjunkturinstitutet:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	100	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	6,000	
5	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i>	100	6,200
	Statens reservförrådsnämnd:		
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	330,000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	65,000	395,000
	Statens industrikommission:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2,500,000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	875,000	3,375,000
	Statens bränslekommission:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,900,000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	840,000	2,740,000
	Statens livsmedelskommission:		
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2,885,000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	4,040,000	6,925,000
	Kristidsstyrelserna m. m.:		
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4,540,000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1,250,000	5,790,000
16	Bidrag till kristidsnämndernas verksamhet, <i>förslagsanslag</i>		*2,250,000
	Statens handelskommission:		
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	655,000	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	105,000	760,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
Statens trafikkommission:			
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	360,000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	80,000	440,000
Statens priskontrollnämnd:			
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	900,000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	660,000	1,560,000
			24,241,400
C. Statlig lagerhållning m. m.			
1	Omkostnader för statlig lagerhållning, <i>förslagsanslag</i> ...		3,500,000
2	Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverk- samhet, <i>förslagsanslag</i>		6,000,000
3	Omkostnader i samband med inköp och inlösen av ved m. m., <i>förslagsanslag</i>		*3,000,000
4	Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning, <i>förslagsanslag</i>		*200,000
			12,700,000
D. Diverse.			
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		*875,000
2	Bearbetning av uppgifter om fartygs positioner m. m., <i>förslagsanslag</i>		12,000
3	Kontroll och undersökning av gasgeneratoraggregat, <i>re- servationsanslag</i>		45,500
4	Åtgärder för ökad användning av inhemskt motorbränsle m. m., <i>reservationsanslag</i>		95,000
5	Upplysnings- och instruktionsverksamhet på torvområdet, <i>reservationsanslag</i>		25,000
6	Prisrabattering å vissa livsmedel		*80,000,000
7	Förmalningsersättningar, <i>förslagsanslag</i>		*30,000,000
8	Kontroll å standardisering av mjölk, <i>förslagsanslag</i>		13,000
9	Vissa utredningar och undersökningar, <i>reservationsanslag</i>		75,000
10	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		50,000
11	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>för- slagsanslag</i>		2,200
12	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		800
13	Kristillägg, <i>förslagsanslag</i>		*24,000
			111,217,500
Summa			148,366,300

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

XII. Pensionsväsendet.

		Kronor	Kronor
A. Statliga pensionsväsendet.			
1	Pensioner åt f. d. befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		26,000,000
2	Pensioner åt f. d. militära beställningshavare å reservstat, <i>förslagsanslag</i>		430,000
3	Pensioner åt personal i försvarsväsendets reserver, <i>förslagsanslag</i>		800,000
4	Pensioner enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare m. m., <i>förslagsanslag</i>		1,500,000
5	Pensioner åt viss arbetarpersonal i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		75,000
6	Vadstena krigsmanshuskassa, <i>förslagsanslag</i>		1,515,000
7	Pensionering av viss flottans gemenskap, <i>förslagsanslag</i>		100,000
8	Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		8,500,000
9	Pensioner åt efterlevande till arbetare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		200,000
10	Understöd i vissa fall åt f. d. anställningshavare vid lotsverket m. fl.		15,000
11	Diverse pensioner och understöd m. m., <i>förslagsanslag</i>		1,770,000
12	Dyrtidstillägg m. m. å äldre pensioner vid det statliga pensionsväsendet, <i>förslagsanslag</i>		*7,700,000
13	Kristillägg å pensioner vid det statliga pensionsväsendet, <i>förslagsanslag</i>		*6,000,000
			54,605,000
B. Statsunderstödda pensionsväsendet.			
1	Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt, <i>förslagsanslag</i>		7,300,000
2	Statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga extra provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i>		9,500
3	Bidrag till pensionering av vissa barnmorskor, <i>förslagsanslag</i>		100
4	Bidrag till pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna, <i>förslagsanslag</i>		24,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
5	Tilläggs pensioner åt vissa lärarinnor vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna, <i>förslagsanslag</i>		460,000
6	Bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt, <i>förslagsanslag</i>		626,000
7	Reglering av äldre tjänste- och familjepensioner vid det statsunderstödda pensionsväsendet, <i>förslagsanslag</i> ...		*2,500,000
8	Dyrtidstillägg m. m. å pensioner vid det statsunderstödda pensionsväsendet, <i>förslagsanslag</i>		*5,800,000
9	Kristillägg å pensioner vid det statsunderstödda pensionsväsendet, <i>förslagsanslag</i>		*4,700,000
			21,418,600
	C. Allmänna indragningsstaten.		
1	Avlöningar till personal å indragningsstat m. m., <i>förslagsanslag</i>		200,000
2	Ersättningar till f. d. befattningshavare vid av staten övertagna familjepensionskassor, <i>förslagsanslag</i>		40,000
3	Dyrtidstillägg till personal å indragningsstat, <i>förslagsanslag</i>		30,000
4	Kristillägg till personal å indragningsstat, <i>förslagsanslag</i>		*20,000
			290,000
	Summa		76,314,600

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.**XIII. Oförutsedda utgifter.**

		Kronor	Kronor
1	Oförutsedda utgifter, <i>förslagsanslag</i>		1,000,000

Egentliga statsutgifter.

XIV. Riksdagen och dess verk m. m.

		Kronor	Kronor
	Riksdagen:		
1	Arvoden till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i>	2,040,000	
2	Reseersättningar till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i>	310,000	
3	Avlöningar till personal, <i>förslagsanslag</i>	553,000	
4	Kostnader för riksdagstrycket, <i>förslagsanslag</i>	635,000	
5	Utgivande av särskilda publikationer, <i>förslagsanslag</i>	17,000	
6	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	187,000	3,742,000
7	Allmänt kyrkomöte, <i>förslagsanslag</i>		100
	Riksdagens revisorer:		
8	Arvoden till revisorerna, <i>förslagsanslag</i>	39,600	
9	Avlöningar till personal, <i>förslagsanslag</i>	54,000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	23,000	116,600
	Riksgäldskontoret:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	964,600	
12	Kostnader vid emission av statslån m. m., <i>förslagsanslag</i>	1,145,000	
13	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	186,000	2,295,600
	Riksdagens hus:		
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	60,900	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	107,000	167,900
	Riksdagsbiblioteket:		
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	65,500	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	7,900	
18	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	23,000	96,400
	Justitieombudsmannen och hans expedition:		
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	67,100	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	8,000	75,100
	Militieombudsmannen och hans expedition:		
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	78,800	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	11,100	89,900
23	Pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl., <i>förslagsanslag</i>		63,700
24	Pensioner åt efterlevande till befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>		29,600

		Kronor	Kronor
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
25	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		*110,000
26	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>		5,000
27	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		3,100
28	Dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare m. fl. pensionärer, <i>förslagsanslag</i>		*13,000
29	Kristillägg, <i>förslagsanslag</i>		*157,000
Summa			6,965,000

* Beräknat belopp.

Utgifter för statens kapitalfonder.**I. Luftfartsfonden.¹**

		Kronor	Kronor
1	Underskott å luftfartsfonden		1,056,200

¹ Stat för luftfartsfonden se Bilaga 1 till Utgifter för statens kapitalfonder, sid. 82.

II. Riksgäldsfonden.²

		Kronor	Kronor
1	Underskott å riksgäldsfonden		257,000,000

² Stat för riksgäldsfonden se Bilaga 2 till Utgifter för statens kapitalfonder, sid. 83.

Utgifter för statens kapitalfonder.

III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar.

		Kronor	Kronor
	A. Statens affärsverksfonder.		
	Kommunikationsdepartementet:		
	Försvarsberedskap vid statens järnvägar:		
1	Utvidgning av vissa bangårdar m. m. (I: C: 19), <i>reservationsanslag</i>	1,000,000	
2	Förstärkning av vissa banlinjer (I: C: 20), <i>reservationsanslag</i>	1,000,000	
3	Lastkajer (I: C: 21), <i>reservationsanslag</i>	60,000	
4	Skyddsrum (I: C: 22), <i>reservationsanslag</i>	70,000	
5	Skydd för inmatningsstationer (I: C: 23), <i>reservationsanslag</i>	1,400,000	
6	Mobiliseringsförråd (I: C: 24), <i>reservationsanslag</i>	200,000	3,730,000
			3,730,000
	B. Luftfartsfonden.		
	Kommunikationsdepartementet:		
1	Belysningsanläggningar för luftfartsleder (II: 2), <i>reservationsanslag</i>	300,000	
2	Radiofyrar för luftfarten (II: 3), <i>reservationsanslag</i> ...	50,000	
3	Byggnande och förbättring av flygplatser (II: 4), <i>reservationsanslag</i>	500,000	
4	Ersättningsanskaffning och ersättningsarbeten (II: 5), <i>reservationsanslag</i>	200,000	1,050,000
			1,050,000
	C. Statens allmänna fastighetsfond.		
	Justitiedepartementet:		
1	Ombyggnad av ett kolonihus vid fångkolonien å Singshult (III: 1), <i>reservationsanslag</i>	10,000	
2	Bostadshus vid ungdomsanstalten å Skenäs (III: 2), <i>reservationsanslag</i>	50,000	60,000
	Socialdepartementet:		
3	Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus (III: 3), <i>reservationsanslag</i>		*1,370,000
	Kommunikationsdepartementet:		
4	Förvärv av fastigheten nr 1 i kvarteret Röda Bodarna i Stockholm (III: 4), <i>reservationsanslag</i>	625,000	
5	Nytt landsstatshus i Halmstad (III: 5), <i>reservationsanslag</i>	27,500	
6	Om- och tillbyggnad av länsresidenset i Vänersborg (III: 6), <i>reservationsanslag</i>	20,000	672,500

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Ecklesiastikdepartementet:		
7	Uppförande av byggnad för medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala (III: 7), <i>reservationsanslag</i>	372,500	
8	Utbyggande av karolinska sjukhuset (III: 8), <i>reservationsanslag</i>	*100,000	
9	Om- och tillbyggnad av militärapotekets lokaler inom karolinska sjukhuset (III: 9), <i>reservationsanslag</i>	25,000	
10	Om- och tillbyggnad av tandläkarinstitutets lokaler (III: 10), <i>reservationsanslag</i>	*350,000	
11	Inredning av ritsalar m. m. för avdelningen för flygteknik och skeppsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm (III: 11), <i>reservationsanslag</i>	13,500	
12	Uppförande av byggnad för avdelningen för väg- och vattenbyggnad vid Chalmers tekniska högskola (III: 12), <i>reservationsanslag</i>	362,500	
13	Nybyggnad för högre allmänna läroverket i Haparanda (III: 13), <i>reservationsanslag</i>	*170,000	
14	Nybyggnad för gymnastiska centralinstitutet (III: 14), <i>reservationsanslag</i>	120,000	1,513,500
	Jordbruksdepartementet:		
15	Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan (III: 15), <i>reservationsanslag</i>	29,000	
16	Nybyggnad för statens veterinärbakteriologiska anstalt (III: 16), <i>reservationsanslag</i>	260,000	
17	Byggnadsarbeten vid statens skogsförsöksanstalt m.m. (III: 17), <i>reservationsanslag</i>	200,000	489,000
	Handelsdepartementet:		
18	Nybyggnad för ett laboratorium för betongtekniska provningar vid statens provningsanstalt (III: 18), <i>reservationsanslag</i>	*130,000	
19	Nybyggnad för svenska träforskningsinstitutet (III: 19), <i>reservationsanslag</i>	585,000	
20	Uppförande av byggnad för metallforskning (III: 20), <i>reservationsanslag</i>	*250,000	
21	Uppförande av byggnad för textilforskning (III: 21), <i>reservationsanslag</i>	*150,000	
22	Säkerhetsanstalter för sjöfarten (III: 22), <i>reservationsanslag</i>	265,000	1,380,000
			5,485,000
	D. Försvarsväsendets fastighetsfond.		
	Försvarsdepartementet:		
	Arméförvaltningens delfond:		
1	Vissa byggnadsarbeten m. m. (IV: 1), <i>reservationsanslag</i>	*10,600,000	
	Marinförvaltningens delfond:		
2	Vissa byggnadsarbeten m. m. (IV: 6), <i>reservationsanslag</i>	*4,000,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Flygförvaltningens delfond:		
3	Vissa byggnadsarbeten m. m. (IV: 7), <i>reservationsanslag</i> *11,900,000		
4	Övriga arbeten (IV: 8), <i>reservationsan-</i> <i>slag</i> *280,000	12,180,000	26,780,000
			28,780,000
	E. Statens utlåningsfonder.		
	Socialdepartementet:		
1	Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemed- lade, barnrika familjer (V: 1), <i>reservationsanslag</i> ..		*6,950,000
	Ecklesiastikdepartementet:		
2	Statens lånefond för universitetsstudier (V: 3), <i>reserva-</i> <i>tionsanslag</i> 350,000		
3	Allmänna studielånefonden (V: 4), <i>reservationsanslag</i> ..	85,000	435,000
	Jordbruksdepartementet:		
4	Lånefonden för inköp av ädla avelsston (V: 5), <i>reser-</i> <i>vationsanslag</i> 150,000		
5	Frukt- och potatislagerhusfonden (V: 6), <i>reservations-</i> <i>anslag</i> 180,000		
6	Spannmålslagerhusfonden (V: 7), <i>reservationsanslag</i> ..	116,000	
7	Egnahemslånefonden (V: 8), <i>reservationsanslag</i>	200,000	646,000
			8,031,000
	F. Fonden för låneunderstöd.		
	Socialdepartementet:		
1	Tilläggs lån till viss bostadsbyggnadsverksamhet (VI: 2), <i>reservationsanslag</i> *8,700,000		
	G. Diverse kapitalfonder.		
	Jordbruksdepartementet:		
1	Arrendeegnahemsfonden (VIII: 2), <i>reservationsanslag</i> ..		25,000
	Summa		53,801,000

* Beräknat belopp.

Utgifter för statens kapitalfonder.

IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster.

		Kronor	Kronor
1	Avskrivning av smärre oreglerade kapitalmedelsförluster, <i>reservationsanslag</i>		1,500,000
2	Avskrivning å anläggningskapital för nya sulfitsprittfab- riker, <i>reservationsanslag</i>		1,800,000
	Summa		3,300,000

*Bilaga 1 till Utgifter för statens kapitalfonder.***Förslag till stat för luftfartsfonden för budgetåret 1943/44.**

		Kronor
Utgifter.		
1. Underhåll och drift av luftfartsleder, <i>förslagsvis</i>		284,900
2. Förvaltningen av Bulltofta flygplats, <i>förslagsvis</i>		129,000
3. Förvaltningen av Torslanda flygplats, <i>förslagsvis</i>		80,000
4. Hyres- och arrendeavgifter m. m. för förhyrda lokaler och områden, <i>förslagsvis</i>		10,000
5. Ersättning till telegrafverket för radiotjänst åt luftfarten, <i>förslagsvis</i>		400,000
6. Understöd av regelbunden luftfart		562,500
	Summa	1,466,400
Inkomster.		
1. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och områden		15,000
2. Diverse inkomster		10,000
3. Inkomster av Bulltofta flygplats		132,000
4. Inkomster av Torslanda flygplats		25,000
5. Utdelning å aktier i aktiebolaget Aerotransport		228,200
Underskott att avföras å riksstatens driftbudget		1,056,200
	Summa	1,466,400

*Bilaga 2 till Utgifter för statens kapitalfonder.***Förslag till stat för riksgäldsfonden för budgetåret 1943/44.**

		Kronor
Utgifter.		
A. Räntor å den fonderade statsskulden:		
Av staten upptagna obligationslån m. m.:		
1. Ränta å 1933 års 4 % lån av den $\frac{18}{3}$	3,406,996	
2. » » 1933 » 4 % amorteringslån	1,457,600	
3. Vinster » 1933 » premieobligationslån	6,020,000	
4. Ränta » 1933 » 4 % lån av den $\frac{1}{10}$	2,880,000	
5. » » 1933 » $3\frac{1}{2}$ % »	6,054,755	
6. » » 1934 » $3\frac{1}{2}$ % amorteringslån	2,450,000	
7. » » 1934 » 3 % lån, <i>förslagsvis</i>	4,096,400	
8. » » 1935 » $2\frac{1}{2}$ % »	1,250,000	
9. Vinster » 1936 » premieobligationslån	3,620,000	
10. Ränta » 1937 » 3 % amorteringslån av den $\frac{1}{3}$	3,643,485	
11. » » 1937 » 3 % » » » $\frac{1}{3}$	3,036,233	
12. » » 1939 » $2\frac{3}{4}$ % lån	3,249,997	
13. Vinster » 1940 » premieobligationslån	5,570,000	
14. Ränta » 1940 » $4\frac{1}{2}$ % amorteringslån	4,500,000	
15. » » 1940 » 4 % lån	29,139,522	
16. » » 1940, 1941 och 1942 års 3 % lån (för lösen av enskilda järnvägar)	630,368	
17. » » 1941 års 4 % lån	18,648,306	
18. » » 1941 » 3 % » med vinstutlottning..	4,000,000	
19. » » 1941 » $3\frac{1}{2}$ % »	11,487,207	
20. » » 1941 » 3 % » av den $\frac{18}{12}$	9,699,111	
21. » » 1942 » $3\frac{1}{2}$ % »	15,158,283	
22. » » 1942 » 3 % »	19,945,485	
23. » » 1942 » premieobligationslån	9,872,000	169,815,748
Sparobligationer:		
24. Ränta å sparobligationer, <i>förslagsvis</i>	2,730,000	
Statsskuldförbindelser:		
25. Ränta å statsskuldförbindelser, <i>förslagsvis</i>	11,250,000	
Lån hos statsinstitutioner och fonder m. m.:		
26. Ränta å lån hos statsinstitutioner och fonder m. m., <i>förslagsvis</i>	21,070,000	

		Kronor
Av staten övertagna lån:		
27. Räkta å Göteborg—Borås järnvägsaktiebolags 4 ¹ / ₂ % obligationslån av år 1934	214,740	
28. Räkta å Hälsingborg—Landskrona —Eslövs järnvägsaktiebolags lån den ⁶ / ₆ 1935 hos sparbanken i Hälsingborg	3,200	
29. Räkta å Kalmar nya järnvägsaktiebolags lån den ²⁴ / ₁₁ 1934 hos Kalmar stads sparbank	15,300	
30. Räkta å Kalmar—Torsås järnvägsaktiebolags 3.4 % lån av år 1935 hos Enskilda järnvägarnas pensionskassa	9,288	
31. Räkta å Carlskrona—Wexiö järnvägsaktiebolags 5 % lån av den ¹⁵ / ₁ 1928 hos Enskilda järnvägarnas pensionskassa	49,231	
32. Räkta å Malmö—Ystads järnvägsaktiebolags 3 ¹ / ₄ % lån av den ²⁵ / ₁₀ 1938 hos Kooperativa förbundet	53,934	
33. Räkta å Ystad—Eslövs järnvägsaktiebolags 4 % lån av den ²⁵ / ₅ 1934 hos Brand- och Lifförsäkringsaktiebolaget Skåne	14,400	
34. Räkta å Ystad—Eslövs järnvägsaktiebolags lån av den ⁷ / ₄ 1902 hos Sparbanken i Ystad, <i>förslagsvis</i>	58,500	
35. Räkta å Ystad—Eslövs järnvägsaktiebolags lån av den ⁷ / ₃ 1903 hos Sparbanken i Ystad, <i>förslagsvis</i>	3,250	
36. Räkta å Ystad—Eslövs järnvägsaktiebolags lån av den ¹⁵ / ₁₀ 1938 hos Sparbanken i Ystad, <i>förslagsvis</i>	1,859	
37. Räkta å Ystad—Eslövs järnvägsaktiebolags lån av den ²³ / ₅ 1939 hos Ystad stad, <i>förslagsvis</i>	16,892	
38. Räkta å A.B. Blekinge kustbanors 3 % obligationslån av år 1938	89,955	
39. Räkta å lån hos systrarna Z. R. J. Sjöbergs välgörenhetsfond av den ¹ / ₄ 1939	6,500	537,049
Övrig fonderad statsskuld:		
40. Årsanslaget till Hans Maj:t Konungen	300,000	
41. Räkta å köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm	90,000	
42. Räkta å konung Carl XIII:s hemgiftskapital	7,500	
43. » » Göta kanals reparationsfond	7,045	
44. » » Bergsjö bredspårsfond	11,672	
45. » » innehållna felräkningspenningar, <i>förslagsvis</i>	100	416,317
		205,819,114
B. Räkter å den tillfälliga statsskulden:		
1. Räkta å 1942 års 2 % lån	10,000,000	
2. » » skattkammarväxlar, <i>förslagsvis</i>	11,000,000	
3. » » vissa till riksgäldskontorets förvaltning överlämnade medel, <i>förslagsvis</i>	6,000,000	27,000,000
C. Räkta å beräknad ny upplåning:		
1. Räkta å beräknad ny upplåning, <i>förslagsvis</i>		24,804,986

		Kronor
D. Kapitalrabatter m. m.:		
1. Kapitalrabatter, <i>förslagsvis</i>	1,000,000	
2. Inlösningsprovisioner m. m., <i>förslagsvis</i>	50,000	
3. Kursförluster, <i>förslagsvis</i>	100	1,050,100
	Summa	258,674,200
Inkomster.		
A. Räntor:		
1. Ränta å uppköpta statsobligationer	144,000	
2. » » utlånade medel m. m.	1,000,000	1,144,000
B. Uppgäld och kursvinster:		
1. Uppgäld	100	
2. Kursvinster	280,000	280,100
C. Diverse inkomster:		
1. Preskriberade obligationer och kuponger m. m. . .	150,000	
2. Depositionsavgifter för premieobligationslånen	100,000	
3. Övriga diverse inkomster	100	250,100
<i>Underskott att avföras å riksstatens driftbudget</i>		257,000,000
	Summa	258,674,200

Kapitalbudgeten

Inkomster å kapitalbudgeten.

		Kronor	Kronor
1	Kapitalmedel.....		356,045,200

Kapitalinvestering.

I. Statens affärsverksfonder.

		Kronor	Kronor
A. Postverket.			
1	Inköp av inventarier för postverkets behov		1,400,000
2	Posthusbyggnad i Enköping		370,000
3	Inköp för postverkets räkning av fastigheter		50,000
			1,820,000
B. Telegrafverket.			
1	Telefonstationsbyggnad i Kristianstad		75,000
2	Förrådsbyggnader i Umeå		118,000
3	Inköp för telegrafverkets räkning av tomtmark i Hässelby villastad		6,600
4	Inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Hässleholm		20,000
5	Inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Arlöv ...		9,000
6	Inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Åkarp ..		6,000
7	Inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Kvarnby		6,500
8	Inköp för telegrafverkets räkning av fastighet i Gävle		381,000
9	Inköp för telegrafverkets räkning av fastigheter		100
10	Fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende		28,000,000
			28,622,200
C. Statens järnvägar.			
Nya byggnader och anläggningar vid statens trafikerade järnvägar:			
Bangårdar:			
1	Utvidgning av spårsystemet i Krylbo 200,000		
2	Utvidgning av spårsystemet i Vännäs 400,000		
3	Gångbroar och gångtunnlar 200,000		800,000
Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar:			
4	Fortsatt anläggning av dubbelspår	5,000,000	
Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden:			
5	Rälsutbyten m. m. 3,000,000		
6	Diverse åtgärder för spårförstärkning 500,000	3,500,000	
7	Skenfria vägkorsningar m. m.	200,000	
Husbyggnader:			
8	Utvidgning av fraktgodsmagasinet vid Uppsala centralstation 100,000		
9	Utvidgning av fraktgodsmagasinet vid Malmö centralstation 150,000	250,000	

		Kronor	Kronor
10	Växel- och signalsäkerhetsanläggningar	3,200,000	
11	Telefonanläggningar och kabelarbeten	1,500,000	
12	Elektriska belysningsanläggningar	100,000	
13	Anläggningar för elektrisk tågdrift	2,700,000	
	Lokstationer och driftverkstadsanläggningar m. m.:		
14	Utbyggnad av lokstationen vid Malmö centralstation	800,000	
15	Utbyggnad av driftverkstaden vid Boll- näs lokstation	150,000	
16	Tillbyggnad av lokstallet i Storlien ..	70,000	
17	Marketenteribyggnad i Hagalund	165,000	1,185,000
18	Elektrifiering av banorna Hälsingborg—Hässleholm, Hälsingborg—Eslöv, Sundsvall—Ånge och Gävle —Ockelbo	5,500,000	
	Försvarsberedskap vid statens järnvägar:		
19	Utvidgning av vissa bangårdar m. m.	1,000,000	
20	Förstärkning av vissa banlinjer	1,000,000	
21	Lastkajer	60,000	
22	Skyddsrum	100,000	
23	Skydd för inmatningsstationer	1,400,000	
24	Mobiliseringsförråd	200,000	3,760,000
25	Dispositionsanslag för oförutsedda och mindre arbe- ten	1,500,000	29,195,000
	Rullande materiel:		
26	Elektriska lokomotiv	9,800,000	
27	Person- och resgodsvagnar	4,000,000	
28	Godsvagnar	4,650,000	18,450,000
			47,645,000
	D. Statens vattenfallsverk.		
	Kraftverken:		
	Norrländska kraftverken:		
1	Kraftstation vid Torpshammar	2,000,000	
2	Kraftstation i Midskogsforsen	17,000,000	
3	Kraftstation vid Leringsforsen	800,000	
4	Reglering av Holmsjön och Leringen i Ljungans vattensystem	1,025,000	
5	Reglering av sjöar inom Indalsälvens flodområde	450,000	
6	Dygns- och veckoreglering i Gimån ..	200,000	
7	Påbyggnad av regleringsdammen vid Suorva	600,000	22,075,000
8	Distributionsanläggningar och därmed sammanhäng- ande arbeten vid statens kraftverk	22,000,000	44,075,000
	Gemensamt anslag:		
9	Inköp av vattenfall och fastigheter		500,000
			44,575,000
	Summa		122,662,200

Kapitalinvestering.**II. Luftfartsfonden.**

		Kronor	Kronor
Kommunikationsdepartementet:			
1	Mark till landningsfält för flygplan.....		100,000
2	Belysningsanläggningar för luftfartsleder		300,000
3	Radiofyrrar för luftfarten		50,000
4	Byggande och förbättring av flygplatser		500,000
5	Ersättningsanskaffning och ersättningsarbeten		200,000
Summa			1,150,000

Kapitalinvestering.

III. Statens allmänna fastighetsfond.

		Kronor	Kronor
	Justitiedepartementet:		
1	Ombyggnad av ett kolonihus vid fångkolonien å Singeshult	20,000	
2	Bostadshus vid ungdomsanstalten å Skenås	100,000	120,000
	Socialdepartementet:		
3	Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus ..		*2,740,000
	Kommunikationsdepartementet:		
4	Förvärv av fastigheten nr 1 i kvarteret Röda Bondarna i Stockholm	3,750,000	
5	Nytt landsstatshus i Halmstad	110,000	
6	Om- och tillbyggnad av länsresidenset i Vänersborg	80,000	3,940,000
	Ecklesiastikdepartementet:		
7	Uppförande av byggnad för medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala	745,000	
8	Utbyggande av karolinska sjukhuset	*200,000	
9	Om- och tillbyggnad av militärapotekets lokaler inom karolinska sjukhuset	50,000	
10	Om- och tillbyggnad av tandläkarinstitutets lokaler	*700,000	
11	Inredning av ritsalar m. m. för avdelningen för flygteknik och skeppsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm	27,000	
12	Uppförande av byggnad för avdelningen för väg- och vattenbyggnad vid Chalmers tekniska högskola	725,000	
13	Nybyggnad för högre allmänna läroverket i Haparanda	*340,000	
14	Nybyggnad för gymnastiska centralinstitutet	240,000	3,027,000
	Jordbruksdepartementet:		
15	Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan	58,000	
16	Nybyggnad för statens veterinärbakteriologiska anstalt	520,000	
17	Byggnadsarbeten vid statens skogsförsöksanstalt m. m.	400,000	978,000
	Handelsdepartementet:		
18	Nybyggnad för ett laboratorium för betongtekniska provningar vid statens provningsanstalt	*260,000	
19	Nybyggnad för svenska träforskningsinstitutet	1,170,000	
20	Uppförande av byggnad för metallforskning	*500,000	
21	Uppförande av byggnad för textilforskning	*300,000	
22	Säkerhetsanstalter för sjöfarten	350,000	2,580,000
	Summa		13,885,000

* Beräknat belopp.

Kapitalinvestering.

IV. Försvarsväsendets fastighetsfond.

		Kronor	Kronor
	Arméförvaltningens delfond:		
1	Vissa byggnadsarbeten m. m.	24,000,000	
2	Ordnande av första tygkompaniets och tygförvaltnings- skolans förläggning å Järvafältet.....	1,500,000	
3	Ordnande av arméns intendenturförråds och första intendenturkompaniets förläggning å Järvafältet ...	3,000,000	
4	Ordnande av Göta pansarlivgardes förläggning.....	*2,000,000	
5	Ordnande av Svea livgardes förläggning å Järvafältet	5,000,000	35,500,000
	Marinförvaltningens delfond:		
6	Vissa byggnadsarbeten m. m.		10,000,000
	Flygförvaltningens delfond:		
7	Vissa byggnadsarbeten m. m.	25,000,000	
8	Nybyggnad för flygvapnets myndigheter.	*560,000	25,560,000
	Summa		71,060,000

* Beräknat belopp.

V. Statens utlåningsfonder.

		Kronor	Kronor
	Socialdepartementet:		
1	Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemed- lade, barnrika familjer	*25,000,000	
2	Statens bosättningslånefond	*4,500,000	29,500,000
	Ecklesiastikdepartementet:		
3	Statens lånefond för universitetsstudier	350,000	
4	Allmänna studielånefonden	85,000	435,000
	Jordbruksdepartementet:		
5	Lånefonden för inköp av ädla avelsston.....	150,000	
6	Frukt- och potatislagerhusfonden.....	1,000,000	
7	Spannmålslagerhusfonden.....	800,000	
8	Egnahemslånefonden.....	2,000,000	3,950,000
	Summa		33,885,000

* Beräknat belopp.

Kapitalinvestering.

VI. Fonden för låneunderstöd.

		Kronor	Kronor
	Socialdepartementet:		
1	Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet	*40,000,000	
2	Tillägglån till viss bostadsbyggnadsverksamhet	*30,000,000	70,000,000
	Jordbruksdepartementet:		
3	Ackordslån och hjälplån till jordbrukare	50,000	
4	Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.	125,000	175,000
	Summa		70,175,000

* Beräknat belopp.

Kapitalinvestering.

VII. Fonden för förlag till statsverket.

		Kronor	Kronor
	Kommunikationsdepartementet:		
1	Förlag för väg- och vattenbyggnadsväsendets förrådsrörelse	*10,000,000	
2	Förskott av kostnader för uppgörande av byggnadsplaner	50,000	10,050,000
	Folkhushållningsdepartementet:		
3	Förlagskapital för inköp av förnödenheter, m. m. ...		33,000,000
	Summa		48,050,000

* Beräknat belopp.

VIII. Diverse kapitalfonder.

		Kronor	Kronor
	Jordbruksdepartementet:		
1	Jordfonden	500,000	
2	Arrendeegnahemsfonden	100,000	
3	Utökad maskinell utrustning vid statens reproduktionsanstalt	78,000	678,000
	Summa		678,000

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 janu-
ari 1943.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES.

Med åberopande av de beslut om förslag till riksdagen angående statsverkets inkomster och utgifter för budgetåret 1943/44, som Kungl. Maj:t på hemställan av vederbörande föredragande enligt statsrådsprotokollet för denna dag fattat, föredrager chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, förslag till proposition angående statsverkets tillstånd och behov under nämnda budgetår av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Departementschefen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna sistnämnda förslag, vid vilket fogats specifikationer av inkomsterna och utgifterna å driftbudgeten och kapitalbudgeten, och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter i enlighet med det i propositionen ingående statförslaget.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att proposition skall i enlighet med förslaget avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Mats Lemne.

Bilaga till

1943 års statsverksproposition.

Inkomster å driftbudgeten.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
4 januari 1943.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden
PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON,
BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför.

Jag anhåller nu att få underställa Kungl. Maj:ts prövning finansplan och
beräkning av inkomster å driftbudgeten för budgetåret 1943/44 jämte där-
med sammanhängande frågor.

Härvid har jag att anmäla riksräkenskapsverkets skrivelse den 9 december
1942 med inkomstberäkning för nämnda budgetår (*Bihang A*).

Budgetarbetets allmänna förutsättningar.

Det ekonomiska läget. Den industriella produktionen har under år 1942
varit väl hävdad, trots att svårigheter mött att tillgodose behovet av bränsle
och vissa råvaror. Bostadsbyggandet har visat en betydande ökning efter
de första krigsårens stagnation och byggnadsverksamheten för industriella
och liknande ändamål har legat på en relativt hög nivå. Skörderesultatet
har i jämförelse med de föregående två åren varit gynnsamt, vilket medfört
att livsmedelsförsörjningen kunnat i huvudsak upprätthållas. Härtill har även
bidragit den tillförsel, som trots föreliggande hinder för utrikeshandeln kun-
nat äga rum från utlandet. Denna tillförsel har spelat en betydande roll också
för tillgången på övriga konsumtionsvaror, särskilt textilindustriens produk-
ter, samt för bränsle- och råvaruförsörjningen.

En fortsatt stegring av priserna inom såväl parti- som detaljhandeln har
ägt rum, bland annat till följd av fördyring av importvaror, höjda löne- och

andra kostnader samt de svaga skördeutfallen åren 1940 och 1941. Av betydelse för prisutvecklingen under det sista året har även varit, att köpkraftsunderlaget för efterfrågan på varumarknaden ökats; olika omständigheter, till vilka jag i det följande återkommer, ha nämligen samverkat till en stegring av de sammanlagda inkomsterna. Takten i prisstegringen har emellertid under år 1942 varit svagare än under de tidigare åren.

Den tillgängliga arbetskraften, vars sysselsättning redan under år 1941 var god, har under det gångna året nära nog helt tagits i anspråk. Som orsaker till denna utveckling kunna angivas militärinkallelserna, anspråken på arbetskraft inom skogsbruket, ersättningsproduktionens utveckling och byggnadskonjunkturons återhämtning. På vissa områden har en tidvis markerad brist på arbetskraft gjort sig gällande, vilken föranlett ingripanden på arbetsmarknaden, närmast i syfte att reglera användningen av arbetskraft för byggnadsändamål. Den industriella kapaciteten har under året inom viktiga områden varit fullständigt utnyttjad. En stigande knapphet på byggnadsmaterial har gjort sig gällande, samtidigt som man alltså på åtskilliga orter har att räkna med bostadsbrist.

I synnerhet efter avspärningen våren 1940 hade en omfattande nedgång av bostadsproduktionen, de försämrade exportmöjligheterna och de bland annat av råvarubristen framkallade depressionstendenserna inom olika delar av näringslivet medfört, att utrymme förelåg för väsentligt vidgade krav från statens sida på landets näringsliv. Den nyss skisserade produktionsutvecklingen och dess konsekvenser, särskilt på arbetsmarknaden, betyder att detta utrymme efter hand begränsats eller bortfallit. Därmed ha förutsättningarna för finanspolitiken och den ekonomiska politiken i övrigt förändrats.

Redan om medborgarnas sammanlagda inkomstsumma icke ökas, utlöser en allmän varuknapphet prisstegringar. Dessa kunna undvikas endast om efterfrågan anpassas efter varutillgången, vilket kan ske i huvudsak genom sparande eller genom omfattande varu- och prisregleringar; i båda fallen uteblir nämligen ett fullt utnyttjande av inkomsterna för konsumtion. I stället framträder en ökning av medelstillgången hos kreditinstituten.

Prisstegringstendensen förstärkes tydligen, om inkomsterna ökas, vare sig detta sker i samband med strävandena att genom lönestegringar söka undvika den ofrånkomliga anpassningen av konsumtionen efter den minskade varutillgången eller genom att statens och det enskilda näringslivets sammanlagda utbetalningar tillväxa för ändamål, som icke leda till en omedelbar förbättring av varuförsörjningen; därvidlag föreligger ingen skillnad mellan verkningarna av statliga och av enskilda investeringar. Huruvida riskerna för en inflationistisk utveckling aktualiseras eller ej, blir tydligen vid en ökning av inkomstsumman beroende på samma omständigheter som vid skärpt varuknapphet; motväges inkomstökningen genom sparande eller regleringar, som hindra inkomstanvändningen, hålles prisstegringstendensen tillbaka och i stället strömma medel till kreditinstituten. Dessa medel utgöra

dock därefter en latent köpkraft som, om den av något skäl ånyo riktar sig mot varumarknaden, leder till prisstegring.

Riktpunkten för penningpolitiken under kriget har varit att begränsa prisstegringen till vad som betingas av den försämrade varuförsörjningen. Emellertid har en ökning av inkomstsumman icke kunnat undvikas, och denna torde icke helt ha kunnat motvägas genom sparande och regleringar. Ökningen är att återföra på de av prisutvecklingen föranledda höjningarna av olika inkomster och på den nyss konstaterade stegringen av statens och det enskilda näringslivets samlade anspråk på arbetskraft och material samt de därmed förbundna inkomstbildande utbetalningarna. Tillväxten av sparandet — som återspeglats i statsupplåningens goda resultat under de första krigsåren — betingas till en väsentlig del av den utsträckning i vilken en inkomstökning uppkommit, som ej föranlett en omedelbart ökad varuefterfrågan. Genom sparandet samt genom lageravveckling och annan underlåten reinvestering ha kreditinstituten tillförts medel, samtidigt som likviditeten på penning- och kapitalmarknaderna i deras helhet påverkats framför allt av överskottet i den löpande betalningsbalansen med utlandet.

Det nyss karakteriserade omslaget i det ekonomiska läget, som först gjorde sig mera märkbart vid mitten av år 1941, återspeglas särskilt tydligt i utvecklingen på kreditmarknaden. Mot bakgrunden av denna utveckling, som redan i fjolårets statsverksproposition tolkades som symptom på en allmän köpkraftsökning, framhöll jag vid anmälan av finansplanen de farhågor, till vilka läget kunde ge anledning i främsta rummet på det penningpolitiska området. I den fortgående avvägning mellan skydd för penningvärdet och stöd åt produktionen, som karakteriserat den ekonomiska politiken i Sverige under kriget, syntes därför den förra linjen då böra träda i förgrunden.

Vad som inträffat på det ekonomiska området under det gångna året har bestyrkt riktigheten av denna uppfattning. I de riktlinjer för den ekonomiska politikens utformning i syfte att motverka en skadlig prisstegring, som godkännts av Kungl. Maj:t den 13 november 1942 och till vilka jag i det följande återkommer, har även betonats, att de stigande riskerna för en inflationistisk utveckling medfört, att frågan om penningvärdets bevarande i nuvarande situation måste i främsta rummet beaktas. Det torde vara lämpligt att här ge en kort översikt över förändringarna i det ekonomiska läget med utgångspunkt från utvecklingen på kreditmarknaden i dess dubbla egenskap av symptom på inkomstutvecklingen och underlag för en ytterligare efterfrågeökning med prisstegrande verkningar.

Från och med försommaren 1940 ledde tillflödet av valutor och minskningen av det inhemska kreditbehovet för enskilda investeringar till att marknaden efter de första krigsmånadernas utpräglade åtstramning åter närmade sig det läge, som rådde under förkrigstiden. Mot mitten av år 1941 var den föregående åtstramningen praktiskt taget hävd. Bortsett från de första krigsmånaderna torde de statliga utgiftsoverskotten fram till denna tidpunkt icke i mera väsentlig grad ha bidragit till den inträdande lättheten på mark-

naden, emedan de under perioden i fråga till största delen finansierades genom långfristig upplåning utanför bankerna. För det enskilda näringslivets del motvägdes de expansiva verkningarna av budgetunderskotten, såsom tidigare framhållits, av kontraktiva tendenser, som framför allt framkallades av byggnadsverksamhetens stagnation och exportindustriernas minskade selsättning.

De från näringslivet utgående kontraktiva tendenserna försvunno emellertid efter hand. Till en början spelade härvid nedslaktningarna och de stegrade vedavverkningarna en betydande roll. Sedermera, och särskilt under det gångna året, ha emellertid uppsvinget inom bostadsbyggandet och omfattningen av den privata investeringsverksamheten kommit att träda i förgrunden. De inkomststillskott, till vilka de statliga utgiftsöverskotten givit upphov, ha efter omslaget i läget i minskad utsträckning motvägts av inkomstreduktioner på andra områden. Härtill kommer, att det statliga finansieringsbehovet under hösten 1941 och vintern 1941/42 i övervägande grad tillgodosågs genom kortfristig upplåning i affärsbankerna.

Det torde här vara lämpligt att utan anspråk på fullständighet och utan att ett försök göres till bedömning av styrkan hos sådana kontraktiva tendenser, som alltjämt utgå från näringslivet, eller av den motvikt som erhållits genom sättet för utgifternas finansiering ange storleksordningen hos några av de viktigaste faktorer, som under perioden verkat i expansiv riktning.

De statliga utbetalningar, som icke täcktes av skatter eller andra löpande statsinkomster, uppgingo under budgetåret 1941/42 till omkring 1,650 miljoner kronor. För månaderna juli till och med november 1942 kan motsvarande utgiftsöverskott preliminärt beräknas till omkring 700 miljoner kronor. För tiden juli 1941—november 1942 kunna således de statliga utbetalningsöverskotten uppskattas till cirka 2,350 miljoner kronor. Vid ett bedömande av dessa överskotts betydelse för ökningen av kreditmarknadens likviditet måste man dels beakta sättet för statsutgifternas finansiering, vilket närmare belyses i *bihang B* till detta protokoll, dels också bilda sig en uppfattning om storleken av övriga expansiva faktorer av större betydelse. Vid sidan av inkomsthöjningar till följd av dyrtiden förtjäna här närmast olika slag av investeringsutbetalningar att uppmärksammas, emedan dessa utbetalningar äro av särskild betydelse för den ekonomiska politikens utformning. En överslagsberäkning ger vid handen, att dessa senare transaktioner tillsammans torde ha varit av en med de statliga nettoutbetalningarna jämförbar storleksordning. Sålunda kan bostadsproduktionen i hela riket, som år 1941 beräknas ha haft ett värde av omkring 150 miljoner kronor, för år 1942 uppskattas till ett ungefärligt värde av 360 miljoner kronor; värdemässigt understiger bostadsproduktionen dock väsentligt fredsnivån. Vidare kunna de av industrien verkställda investeringarna, med undantag för personalbostäder m. m., uppskattas till ett sammanlagt värde av 460 miljoner kronor år 1941 och 570 miljoner kronor år 1942. Värdet av övrig civil

investeringsverksamhet kan icke angivas men torde, med hänsyn till att det här är fråga bland annat om den betydande kommunala anläggningsverksamheten, för perioden i dess helhet knappast kunna anslås till ett lägre belopp än 300 miljoner kronor. Slutligen medförde utvecklingen av betalningsförhållandena gentemot utlandet ett tillflöde av likvida medel till penningmarknaden, vilket under tiden juli 1941—november 1942 kan beräknas till omkring 350 miljoner kronor.

Framför allt på grund av de anförda omständigheterna har kreditmarknadens likviditet undergått en kontinuerlig ökning, vilken dock i viss utsträckning hållits tillbaka genom att statsupplåningen i och med uppläggandet av det tredje försvarslånet i januari 1942 åter till väsentlig del blev av långfristig art och skedde utanför bankerna. En förskjutning i sistnämnda förhållande har emellertid gjort sig gällande under höstmånaderna.

Affärsbankernas kassaställning har, bortsett från fluktuationer i samband med skattelikvider och mera omfattande låneoperationer, av samma skäl varit stark. Allmänhetens tillgodohavanden på checkräkning i affärsbankerna liksom på sparräkningarna i de olika kreditinstituten ha visat en väsentlig stegring. Från och med juli 1941 till slutet av november 1942 ökades sålunda behållningen i affärsbankerna på checkräkning med 351 miljoner kronor och på övriga insättningsräkningar med 404 miljoner kronor. I sparbankerna och postsparbanken ökade behållningarna samtidigt med något över 600 miljoner kronor. Även den utlöpande sedelmängden har ökat betydligt, nämligen från 1,449 miljoner kronor i slutet av juni (resp. 1,551 miljoner kronor i slutet av november) 1941 till 1,831 miljoner kronor i slutet av november 1942.

Genom den penningpolitiska utvecklingen har såväl underlag för en avsevärd kreditexpansion som möjligheter till en hastig mobilisering av betalningsmedel från allmänhetens sida uppstått. Bortsett från vissa isolerade fenomen ha dock några allvarligare tecken på att den latent köpkraften skulle frigöras icke visat sig. Riskerna äro emellertid påtagliga, i det att i nuvarande läge monetära förutsättningar föreligga för uppkomsten av en betydande prisuppdrivande efterfrågeökning på varumarknaden utöver den som omedelbart betingas av den sammanlagda inkomststegringen. Det är tydligen av stor vikt att minska de här avsedda riskerna genom att hindra ytterligare tillskott till den fria köpkraften, i största möjliga utsträckning binda denna i sparande samt såvitt möjligt begränsa marknadens likviditet.

De problem som här i korthet berörts ha under hösten varit föremål för särskilda utredningar. Resultaten av dessa torde, så snart de färdigställts, komma att publiceras i nästa rapport från konjunkturinstitutet. Jag har därför icke funnit anledning att i detta sammanhang belysa utvecklingen med ett mera omfattande statistiskt material eller att ingå på en närmare diskussion av de olika faktorernas relativa betydelse för uppkomsten av de svårigheter med vilka den ekonomiska politiken nu har att kämpa.

Den ekonomiska politiken. Under de första krigsåren, då tillgången på arbetskraft och produktionsmedel var relativt god, inriktades den ekonomiska politiken på att genom priskontroll förhindra, att den försämrade varuförsörjningen utnyttjades till prisstegringar som icke motiverades av kostnadsutvecklingen, samt på att genom intensifierad statlig upplåning och skärpt beskattning neutralisera en ökning av varuefterfrågan till följd av inkomststegring. Risk för en sammanlagd inkomstökning förelåg både i den mån man icke lyckades hindra obefogade prisstegringar och till följd av de ökade statsutgifterna och de genom dyrtidskompensation höjda individuella inkomsterna, vilka emellertid i viss mån motvägdes genom minskad sysselsättning. För att undvika de risker, som en alltför hastig anpassning efter ett höjt kostnadsläge skulle medföra, dämpades prisstegringens takt i vissa fall genom tillfälliga subventioner. I syfte att begränsa riskerna för en köpkraftsökning över budgeten underkastades statsutgifterna redan från krigets början en skärpt kontroll och begränsades medelsanvisningen för nya civila ändamål, som icke betingades av krisläget och försörjningssvårigheterna, successivt till ett minimum. Den ekonomiska politiken erhöll stöd i de av försörjningspolitiska skäl genomförda varuregleringarna.

I och med att läget skärptes, tillkommo vissa nya inslag i den ekonomiska politiken. De genom missväxten — som man antog tillfälligt — höjda livsmedelspriserna hindrades genom subventionering att i full utsträckning drabba konsumenterna. Om så fått ske, skulle de genom arbetslönernas förmedling ha medfört en stegring av produktionskostnaderna och på så sätt ha arbetats in i hela prissystemet och fört detta upp på en högre nivå, som blott med största svårighet skulle kunnat pressas tillbaka vid en eventuell pris-sänkning för livsmedlen. Vidare begränsades de kristillägg som utgingo i anledning av levnadskostnadernas uppgång. Kompensationsgraden sänktes och justering av inkomsterna skedde med längre tidsintervaller än tidigare.

Vintern 1941/42 låstes sedermera räntenivån, som då nedgått så långt som erfordrades för att byggnadsverksamheten skulle kunna upprätthållas utan räntesubventionering. Detta skedde i syfte att hindra, att den stigande likviditeten skulle utlösa ett fortsatt räntefall, som kunde underlätta en kreditexpansion. Under våren genomfördes en hyresreglering betingad av den stigande bostadsknapphetens inflytande i hyresstegrande riktning. Här må även erinras om att bristen på arbetskraft föranlett bland annat arbetsförmedlingstvång för byggnadsverksamheten.

I valutapropositionen till fjolårets riksdag upptogs sedermera i anslutning till uttalanden från bankofullmäktige och priskontrollnämnden frågan om en väsentlig skärpning av pris- och lönepolitiken till behandling. Kraven på en sådan skärpning vunno riksdagens stöd. Enligt bankoutsnittets av riksdagen godkända utlåtande i ämnet borde man dock i första hand söka nå åsyftat resultat genom en överenskommelse mellan de stora intressegrupperna.

Överläggningar angående möjligheterna att begränsa pris- och lönestegringen inleddes därefter under sommaren med representanter för olika samhällsgrupper. Vid dessa diskussioner enades man om att utredningarna och

överläggningarna i ämnet borde fullföljas samt att de lämpligen borde hållas samman av en för ändamålet utsedd sakkunnig. I anslutning härtill uppdrog Kungl. Maj:t åt en särskild utredningsman att biträda vid ledningen av ifrågavarande arbete.

Parallellt med de förhandlingar i ämnet, vilka under höstens lopp förts inför ledamöter av statsrådet, ha under den sakkunniges ledning olika utredningar igångsatts och de förberedande överläggningarna med representanter för olika intressegrupper fortsatts. I enlighet med förslag av den sakkunnige genomfördes från och med den 1 november ett temporärt prisstopp i syfte att förebygga för stabiliseringssträvandena störande prisrörelser. Som tidigare omnämnts godkändes vidare den 13 november vissa av den sakkunnige förordade riktlinjer för den ekonomiska politiken.

Nämnda riktlinjer (*bihang C*) ansluta sig i huvudsak till de principer och strävanden som varit utmärkande för den hittills under kriget förda politiken men förutsätta på vissa punkter en skärpning av denna och innefatta även delvis nya, av det förändrade läget motiverade krav. Skärpningarna gälla närmast riktpunkterna för priskontrollen och regleringen av arbetsmarknaden. Det väsentliga nya kravet avser genomförande av allmänt inkomststopp.

I de hänseenden som här närmast äro av intresse innefatta riktlinjerna krav på en intensifiering av ansträngningarna att nedbringa statsutgifterna. Särskilt betonas att bestämt motstånd måste resas mot alla icke helt ofrånkomliga krav på ytterligare höjningar. Principen bör i rådande läge vara att bereda utrymme för nödvändiga utgiftsökningar endast genom nedpressning av andra statsutgifter. Med avseende å beskattningen framhålles möjligheten av en skattehöjning för den icke försörjningspliktiga delen av befolkningen. Vidare anföres att en stegring av de indirekta skatterna bör övervägas i syfte att nå den konsumtion, på vilken den fria köpkraften i främsta rummet inriktar sig. Av betydelse för budgetens utformning är även uttalandet, att arvoden och pensionsinkomster böra behandlas efter samma principer som löner och alltså icke höjas, för den händelse en stabilisering av lönenivån kommer till stånd.

I syfte att ge de fastställda riktlinjerna omedelbar verkan, i den mån de ha avseende å den löpande statsverksamheten, har Kungl. Maj:t beslutat att de skola bringas till de statliga myndigheternas kännedom till ledning vid handläggningen av ärenden som därav beröras.

Jag torde vid redogörelsen för riksstatsförslaget för nästa budgetår få angiva på vad sätt riktlinjerna för den ekonomiska politiken vunnit tillämpning i årets budgetarbete. I anslutning därtill finnes även anledning att mot bakgrunden av de resultat, till vilka stabiliseringssträvandena hittills fört, behandla statsfinansernas betydelse för den allmänna ekonomiska utvecklingen samt att diskutera de spörsmål som betingas därav.

Den statsfinansiella utvecklingen under budgetåren 1939/40—1941/42. De finanspolitiska problem som möta vid utformningen av riksstaten för nästa

budgetår böra ses mot bakgrunden av den föregående budgetutvecklingen under kriget. Jag torde här närmast få lämna en kort karakteristik av utvecklingen fram till och med budgetåret 1941/42 för att därefter i nästa punkt få redogöra för det beräknade utfallet av statsregleringen under löpande budgetår.

En bedömning av den hittillsvarande budgetutvecklingen under kriget kan lämpligen taga sin utgångspunkt i en jämförelse mellan riksstaten för budgetåret 1939/40 sådan den fastställdes försommaren 1939 — alltså den sista sammanfattning av det statsfinansiella läget under fredsförhållanden som finnes — och det faktiska budgetutfallet 1941/42. En sådan jämförelse ger vid handen, att de faktiska statsutgifterna å driftbudgeten under sistnämnda budgetår överstego de för fredsförhållanden anvisade anslagen för 1939/40 med sammanlagt 2,139 miljoner kronor. Den på motsvarande sätt beräknade inkomstökningen uppgår till 803 miljoner kronor. Eftersom 1939/40 års fredsbudget var balanserad, motsvarar differensen ($2,139 - 803 =$) 1,336 det verkliga budgetunderskottet för budgetåret 1941/42.

Vid en genomgång av driftbudgetens utgiftssida kunna vissa stora utgiftsposter urskiljas såsom helt betingade av krisläget. Den viktigaste av dessa är kostnaden för förstärkningen av försvaret. I 1939/40 års fredsriksstat uppgingo de samlade försvarsutgifterna till 321 miljoner kronor. Budgetutfallet för 1941/42 visar försvarsutgifter på sammanlagt 1,893 miljoner kronor, alltså en ökning med 1,572 miljoner kronor. För av prisutvecklingen betingade rabatter ha tillkommit utgifter på sammanlagt 83 miljoner kronor. Kostnaden för generella producent- och konsumentsubventioner inom jordbruksområdet under perioden, beräknad efter enahanda grunder, har enligt budgetredovisningen ökats med 178 miljoner kronor. Summan av den automatiska kostnadsstegringen på driftbudgetens utgiftssida för rörligt tillägg och dyrtidstillägg samt de nya kostnaderna för kristillägg kan icke exakt angivas men torde vara ungefär 60 miljoner kronor. För dyrtidstillägg vid socialförsäkringen ha tillkommit nya utgifter å sammanlagt 43 miljoner kronor. Slutligen ha räntorna å statsskulden ökats med 92 miljoner kronor. Summan av de här angivna posterna — som närmare specificeras i *bihang D* till detta protokoll — ($1,572 + 83 + 178 + 60 + 43 + 92 =$) 2,028 miljoner kronor understiger med drygt 100 miljoner kronor den förut redovisade totala utgiftsstegringen på driftbudgeten. Ungefär hälften av den sålunda kvarstående ökningen motsvaras av stegrade utgifter för semesterlön under militärtjänstgöring, luftskydd och krisförvaltning. Saldot mellan å ena sidan alla här icke redovisade krisutgifter, de på grund av prisstegringen ökade kostnaderna för material etc. och övriga ofrånkomliga utgiftsökningar samt å andra sidan de utgiftsreduktioner, som kommit till stånd, kan sålunda i runt tal anges till något över 50 miljoner kronor.

Utfallet av löpande statsreglering. Den av 1942 års riksdag fastställda riksstaten för budgetåret 1942/43 upptog inkomster å driftbudgeten å tillhoppa 2,363 miljoner kronor och utgifter å 2,361 miljoner kronor. Staten

utmynnade sålunda i ett överskott å 2 miljoner kronor, vilket överskott dock endast hade formell betydelse. Vid fastställandet av riksstaten utgick man nämligen ifrån att den militära beredskapen och försörjningspolitiken liksom under de närmast föregående budgetåren skulle nödvändiggöra mycket betydande utgifter, vilka skulle bestridas vid sidan av riksstaten inom ramen av förskottsstaten för försvarsväsendet. Regleringen av utgifterna å förskottsstaten är avsedd att ske i efterhand genom medelsanvisningar å tilläggsstat i anslutning till riksstaten.

Till ledning för beräkningen av det slutliga budgetutfallet föreligga nu vissa nya uppgifter.

I fråga om *inkomsterna* har riksräkenskapsverket i skrivelse den 9 december 1942 framlagt en beräkning av utfallet för innevarande budgetår. Till grund för denna ligga de räkenskapsmässiga uppgifterna rörande influtna inkomster under tiden juli—oktober samt vissa från vederbörande myndigheter infordrade upplysningar. Budgetårets första fyra månader visa ett inkomstresultat som med 86 miljoner kronor, eller omkring 20 procent, överstiger inkomstsumman under samma månader år 1941. Ökningen fördelar sig i huvudsak på den allmänna omsättningsskatten, varuskatten, tobaks- och spritskatterna samt överskotten från postverket, telegrafverket och statens järnvägar. Till det goda inkomstutfallet ha olika icke förutsedda omständigheter samverkat.

I förhållande till de i riksstaten upptagna inkomstbeloppen visa de beräknade utfallssiffrorna för budgetåret i dess helhet en betydande stegring. Inkomst- och förmögenhetsskatten, värnskatten och folkpensionsavgifterna beräknas ge en merinkomst om 46 miljoner kronor. Denna förklaras av en starkare förskjutning av den allmänna inkomstnivån under år 1941 än som återspeglades i de preliminära inkomstuppgifter, som förelågo vid tidpunkten för riksstatens fastställande, samt vidare av att skatterna beräknas inflyta med större andelar av de debiterade beloppen än förut antagits. För inkomstitlarna fordonsskatt, bensinskatt och tilläggsskatter å bensin, margarinaccis, omsättningsskatt å vin och varuskatt motses med hänsyn till utvecklingen under den gångna delen av budgetåret ett inkomstöverskott på sammanlagt 55 miljoner kronor. Med utgångspunkt från inkomstutfallet under budgetårets första månader har den allmänna omsättningsskatten på samma sätt nu beräknats ge en merinkomst på 30 miljoner kronor. Hållbarheten av de senast angivna beräkningarna är uppenbarligen beroende på försörjningslägets fortsatta utveckling. Av en uppskattad stegring för tobaksskatt om 20 miljoner kronor synes en väsentlig del vara att hänföra till en ökning av lagerhållningen hos återförsäljarna. Inkomsterna från rusdryckshanteringen beräknas uppgå till 50 miljoner kronor utöver i riksstaten upptagna belopp, huvudsakligen beroende på ökad omsättning å restauranger. Merinkomsten å överskotten från statens affärsverk uppskattas till 22 miljoner kronor och förklaras till stor del av att staten beräknas i vidgad omfattning anlita verken samt, för domänverkets vidkommande, av ökade av-

verkningar. — De å vissa inkomstitlar beräknade underskotten utgöra tillhoppa 9 miljoner kronor.

De motsedda överskotten och bristerna i förhållande till inkomstberäkningarna i riksstaten resultera i ett nettoöverskott på 258 miljoner kronor. Det bör framhållas, att den i detta belopp inräknade stegringen av inkomsterna av automobilskattemedel — sammanlagt 20 miljoner kronor — av skäl som i annat sammanhang närmare utvecklas, är att likställa med en begränsning av belastningen av allmänna budgeten av motsvarande omfattning.

På driftbudgetens *utgiftssida* tillkomma i första hand de utgifter för vilka medel i annat sammanhang denna dag äskas i proposition nr 2 angående tilläggsstat till årets riksstat. Utgiftssumman på tilläggsstatens driftbudget uppgår enligt propositionen till 31 miljoner kronor, vartill senare under riksdagen torde komma avskrivningsanslag å ungefär 12 miljoner kronor för nu äskade kapitalinvesteringar. Av utgifterna å tilläggsstaten representerar ett belopp å 25 miljoner kronor endast en överflyttning av vissa kostnader från nästa budgetår i samband med en omläggning av tidpunkten för utbetalning av ersättning för svenska spannmålsaktiebolagets förluster, till vilken jag i det följande återkommer.

På tilläggsstat skola senare upptagas även de anslag, som erfordras för reglering av de utgifter som tillsvidare bestridas från förskottsstaten. Till stöd för beräkningen av belastningen på denna stat föreligga vissa uppskattningar, vilka inom riksräkenskapsverket verkställets på grundval av uppgifter från de militära förvaltningsmyndigheterna. Enligt dessa beräkningar skulle anvisningarna för militära ändamål från förskottsstaten för hela budgetåret 1942/43 uppgå till 1,330 miljoner kronor, varav 690 miljoner kronor avse försvarsgrenarnas löpande utgifter för försvarsberedskapen, 340 miljoner kronor engångsutgifter och 300 miljoner kronor krigsfamiljebidrag. Lägges härtill ett belopp av 150 miljoner kronor för belastningen å förskottsstaten för civila ändamål erhålles ett sammanlagt täckningsbehov av 1,480 miljoner kronor.

För de civila utgifternas del kan man för budgetåret 1942/43 motse en belastning av de i riksstaten uppförda anslagen till kristillägg, vilken med omkring 5 miljoner kronor överstiger summan av de i riksstaten uppförda. Även ränteutgifterna kunna med visshet beräknas överstiga den i riksstaten uppförda summan med ett ej obetydligt belopp. Hur utfallet av driftbudgetens civila del i sin helhet kommer att gestalta sig, kan emellertid ännu ej med större säkerhet bedömas. Vilka överskridanden som äro att motse å fjärde huvudtitelns anslag — främst de oberoende av utgifternas faktiska tidsfördelning beräknade kvotanslagen — låter sig ej heller beräkna.

En sammanställning av nu förutsedda merinkomster och merutgifter ger vid handen, att det *formella* budgetunderskottet för löpande budgetår kan approximativt uppskattas till $(-2 - 258 + 43 + 1,480 + 5 =)$ inemot 1,300 miljoner kronor. I jämförelse med budgetåret 1941/42, då det formella un-

derskottet uppgick till något över 2,000 miljoner kronor, innebär detta en minskning med 700 miljoner kronor.

Det *verkliga* underskottet — alltså skillnaden mellan inkomsterna och de faktiska utbetalningarna å driftbudgetens anslag — som förra budgetåret uppgick till något över 1,300 miljoner kronor, kan väntas visa en motsatt utveckling och öka till i runt tal 1,600 miljoner kronor. Förklaringen härtill är att man vid beräkningen av det formella underskottet, som är det belopp vilket avföres å budgetutjämningsfonden, likställer uppkommande reservationer med utgifter, trots att de icke representera utbetalningar utan i princip en fondering av medel, och omvänt icke tar hänsyn till utbetalningar å äldre reservationer. En nettoökning av reservationerna under ett budgetår medför sålunda att det formella underskottet kommer att överstiga det verkliga och omvänt.

Under det senaste budgetåret ökades reservationerna på driftbudgetens anslag med i det närmaste 700 miljoner kronor, varav inemot 600 miljoner kronor belöpte på fjärde huvudtiteln och förklaras av att äldre anvisningar av medel för engångsutgifter ansågos böra i sin helhet regleras vid övergången till den nya försvarsorganisationen; reservationsanslagen i fråga kunna betecknas såsom en särskild regleringsstat för vissa försvarsutgifter vilka icke borde påföras senare riksstater eller förskottsstater. Under innevarande budgetår förutses nu en minskning av reservationerna under fjärde huvudtiteln komma att inträda. För de vid budgetårets början ingående reservationernas del beräknas denna uppgå till cirka 400 miljoner kronor; förklaringen till denna starka belastning av de äldre reservationsanslagen är att söka däri, att tidigare beställd materiel nu i större utsträckning börjar levereras. Häremot svarar emellertid en beräknad reservationsökning på nya anslag å i runt tal 100 miljoner kronor. Nettominskningen av reservationerna å 300 miljoner kronor representerar utbetalningar, vilka av nyss angivna skäl icke återspeglas i det beräknade formella underskottet och alltså böra läggas till detta för att det verkliga underskottet skall erhållas. Om så sker, framkommer nyssnämnda siffra å $(1,300 + 300 =)$ 1,600 miljoner kronor såsom ett approximativt mått på det enligt nu föreliggande uppgifter sannolika, verkliga underskottet för innevarande budgetår.

Statsutgifternas finansiering. I den föregående översikten över det ekonomiska läget har framhållits, att man vid en bedömning av de statliga utbetalningsöverskottens inverkan på marknadsläget måste beakta det sätt på vilket de finansierats. I samband därmed hänvisades till de i bihang B sammanställda uppgifterna rörande statsutgifternas finansiering. Det torde finnas anledning att komplettera den föregående redogörelsen för det beräknade budgetutfallet med några påpekanden angående det sätt på vilket täckning för de statliga utbetalningarna hittills vunnits.

Statens sammanlagda utbetalningar under budgetåret 1941/42 uppgingo till något över 4 miljarder kronor. Till 57 procent, eller med cirka 2,270 miljoner kronor, täcktes detta belopp av verkliga inkomster. En nettoökning av den

långa statsupplåningen med i runt tal 1,360 miljoner kronor beredde täckning för 34 procent. Återstoden, cirka 380 miljoner kronor eller 9 procent, täcktes genom korta lån i marknaden. Kassamedelsförbrukning har icke förekommit i nämnvärd omfattning. Riksbanken har icke lämnat några krediter för finansiering av ifrågavarande utbetalningar.

Det är av intresse att jämföra här angivna siffror angående de sammanlagda statsutgifterna, statsinkomsterna och den långa upplåningen med tillgängliga uppgifter angående de totala inkomsterna i landet år 1941. Mot statsutgifter å något över 4 miljarder kronor står visserligen ett *beskattningsbart belopp* för fysiska personer av något mindre storlek — det totala beskattningsbara beloppet uppgick dock till i runt tal 4.5 miljarder kronor — men de *taxerade inkomsterna* för fysiska personer uppgingo till närmare 8 miljarder kronor och *nationalinkomsten* kan uppskattas till ett ytterligare mellan 5 och 6 miljarder kronor högre belopp. *Statsutgifterna* motsvarade alltså omkring hälften av de taxerade inkomsterna och icke fullt en tredjedel av nationalinkomsten. En motsvarande jämförelse för budgetåret 1938/39 ger till resultat att statsutgifterna då uppgingo till drygt hälften av det beskattningsbara beloppet för fysiska personer, en fjärdedel av de taxerade inkomsterna för samma grupp och ungefär en sjundedel av nationalinkomsten. De verkliga *statsinkomsterna* — varunder ingå också samtliga inkomster av statens produktiva fonder — som budgetåret 1941/42 uppgingo till omkring 60 procent av det beskattningsbara beloppet för fysiska personer och till ungefär en sjättedel av nationalinkomsten, motsvarade budgetåret 1938/39 hälften av det beskattningsbara beloppet och knappt en sjundedel av nationalinkomsten. Den långa *statsupplåningen* budgetåret 1941/42 uppgick till ungefär en tiondel av nationalinkomsten.

I fjolårets statsverksproposition lämnades vissa uppgifter angående statsutgifternas finansiering från krigets början fram till och med september 1941. En jämförelse mellan dessa siffror och de nyss anförda uppgifterna för budgetåret 1941/42 ger vid handen, att finansieringen under detta budgetår gestaltat sig något gynnsammare än tidigare. Skatternas andel i finansieringen har sålunda vuxit något och de långa lånen täcka nära 12 procent mera än tidigare. De korta lånens betydelse har i motsvarande mån reducerats. Redan i fjolårets statsverksproposition kunde konstateras, att man då lyckats vinna en rätt fullständig återströmning till statsverket av utbetalade medel. Av de nyss anförda siffrorna framgår, att vi alltså ha ett, formellt sett, slutet finansiellt kretslopp. Trots att lånens totala andel i finansieringen reducerats och att de upplånade medlen kunnat i större utsträckning bindas på något längre tid, får värdet av nämnda förhållande icke överskattas. Det bör nämligen beaktas, att de upplånade medlen i stor utsträckning icke kommit direkt från marknaden utan passerat kreditinstituten, som därvid behållit de av staten emitterade värdepapperna. Upplåningen har därvid visserligen minskat kreditinstitutens likviditet men däremot icke direkt neutraliserat allmänhetens genom statsutbetalningarna tillskapade, om än tillsvidare

å bankräkningar insatta och alltså blott latent köpkraft. Det är ett allvarligt önskemål att upplåningen i vidgad utsträckning sker utanför bankerna. Detta har understrukits även i de av Kungl. Maj:t godkända riktlinjerna för den ekonomiska politiken. Ett annat önskemål, som särskilt framhållits av bankofullmäktige, är att statsinlåningen sker på så lång tid som möjligt. Härigenom förstärkes dess inflytande i likviditetsbegränsande riktning och vidare minskas riskerna för att den stora statsskulden framdeles skall försätta den ekonomiska politiken och finanspolitiken i tvångslägen.

I 1942 års statsverksproposition påpekades, att skäl i rådande penningpolitiska läge kunde anföras för att statsupplåningen borde vidgas utöver löpande behov. En närliggande riktpunkt syntes vara, att kassaställningen såvitt möjligt borde återföras till förkrigsläget. Sedan bankofullmäktige med stöd av lämnade fullmakter erhållit dispositionsrätt över av riksgäldskontoret utställda skuldbevis till ett sammanlagt belopp av 500 miljoner kronor, avsedda att disponeras i marknadsreglerande syfte, har denna fråga bragts ett steg närmare sin lösning. Det torde vara att förvänta att riksbanken kommer att utnyttja skuldbevisen för en minskning av marknadens likviditet, så snart och i den mån tillfälle därtill erbjuder sig.

Nyss har framhållits, att riksbanken icke bidrager till finansieringen av statsutbetalningarna. I anslutning till detta påpekande må här till slut beröras vissa fall av indirekt kreditgivning till staten från riksbankens sida.

Mot säkerhet av statsobligationer, som ställts till förfogande för ändamålet av riksdagen, har riksbanken hittills finansierat svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet. I vad gäller mera bestående kreditbehov eller löpande utgifter av subventionsnatur måste en sådan finansiering anses stridande mot de penningpolitiska principer som nu böra tillämpas. En partiell sanering av förhållandet har under löpande budgetår vunnits. Den av bolaget förmedlade subventioneringen av vissa fodermedel m. m. har tidigare ersatts bolaget i efterskott. De löpande utgifterna ha därför kommit att belasta riksbankskrediten. Under innevarande år täckas emellertid ifrågavarande kostnader, i den mån de uppkomma, från förskottsstaten. Såsom i annat sammanhang närmare utvecklas, bör en liknande omläggning nu genomföras även beträffande bolagets löpande förluster i övrigt, samt vidare bolagets mera bestående kreditbehov genom anslagsanvisning å kapitalbudgeten överflyttas från riksbanken till riksgäldskontoret. Genom denna omläggning synes en penningpolitiskt tillfredsställande reglering av förhållandena komma att vinnas.

Under budgetåret har riksbanken lämnat en kort kredit till svenska sockerfabriksaktiebolaget, som motiverats av att kreditbehovet är att återföra på statliga åtgärder. Denna har emellertid helt täckts med skattkammarväxlar, vilka ställts till förfogande av riksgäldskontoret.

Trots att de riksbankskrediter som svara mot statliga inköp i utlandet, i motsats till krediten till svenska spannmålsaktiebolaget, icke tillfört marknaden medel utan — ur hela folkhushållets synpunkt sett — blott förmedlat en

omflyttning av tillgångar i främmande valuta och guld till varutillgångar, kunde övervägas att överföra även finansieringen av ifrågavarande lagerhållning till upplåning i marknaden. Med hänsyn till bankofullmäktiges avsikt att genom försäljning av från riksgäldskontoret övertagna skuldbevis komplettera statsupplåningen i syfte att såvitt möjligt minska marknadens likviditet synes emellertid ur penningpolitisk synpunkt intet vara att vinna genom en sådan omläggning.

Sammanfattande kan sägas att här berörda fall av indirekt riksbanksfinansiering av utgifter för statliga ändamål efter den förut berörda omläggningen av krediterna till svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet kunna lämnas åsido vid bedömningen av de under denna punkt behandlade allmänna finansieringsfrågorna.

Riksstatsförslaget.

Riksstatsens avgränsning. I statsregleringen för löpande budgetår avgränsades riksstaten i förhållande till förskottsstaten så, att driftbudgetens anslagssumma kom att utvisa storleken av de utgifter som kunde antagas vara av mera normal karaktär. Förutsättningar för en sådan avgränsning hade vunnits genom fastställandet av en kostnadsram för en ny fredsorganisation för försvarsväsendet.

I enlighet med den för den nya gränsdragningen mellan de båda staterna grundläggande tankegången redovisades samtliga poster inom den i 1942 års försvarsbeslut fastställda kostnadsramen å riksstaten medan däremot utgifterna för erforderlig försvarsberedskap förutsattes skola belasta förskottsstaten. Vissa utgifter för folkförsörjningen, som tidigare förts å riksstaten, ansågos äga så nära samband med krisförhållandena, att de i likhet med beredskapsutgifterna fortsättningsvis borde bestridas från förskottsstaten. De viktigaste till sistnämnda stat sålunda överförda utgifterna avsågo subventionering av oljekakor och fodercellulosa samt förmalningsersättningar. Å andra sidan förutsattes kostnaderna för prisrabatter, prisreglerande åtgärder på jordbrukets område samt svenska spannmålsaktiebolagets förluster fortfarande skola omedelbart belasta riksstaten.

Med avseende å försvarskostnadernas fördelning mellan riksstat och förskottsstat ifrågasattes ingen förändring i riksstatsförslaget för nästa budgetår. Beträffande utgifterna för folkförsörjningen förordas däremot, att kostnaderna för förmalningsersättningar överföras från förskottsstaten till riksstaten. Förmalningsersättningarna tillkommo, såsom tidigare framhållits, i anledning av de ogynnsamma skördeutfallen 1940 och 1941 såsom ett led i den allmänna prispolitiken. Då de nu ansetts böra i viss utsträckning bibehållas, trots att skördeutfallet förbättrats, torde de enligt reglerna för riksstatsens avgränsning böra hänföras till denna. Den ökade belastning å driftbudgeten som uppkommer härigenom uppgår till 30 miljoner kronor.

Såsom i annat sammanhang framhållits har den ökade knappheten på arbetskraft medfört omfattande regleringsåtgärder på arbetsmarknaden. Des-

sa åtgärder, vilkas främsta syfte är att tillgodose behovet av arbetskraft vid skogsavverkningarna och i jordbruket, medföra väsentliga kostnader, som torde böra hållas skilda från utgifterna för arbetslöshetsändamål och i motsats till dessa redovisas å förskottsstaten. Med denna kostnadsfördelning kommer anslaget till bekämpande av arbetslösheten: Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. under riksstatens femte huvudtitel att kvarstå oförändrat. För de nya regleringsåtgärderna på arbetsmarknaden bör uppföras ett förskottsanslag å 50 miljoner kronor; förslag om en motsvarande komplettering av nu gällande förskottsstat torde jag få anmäla i annat sammanhang.

Den väntade belastningen å förskottsstaten har med den hittills tillämpade utformningen av riksstaten icke återspeglats i denna sådan den fastställes av riksdagen i statsregleringsbeslutet för ett nytt budgetår. Därigenom att särskilda anslag för reglering av förskottsutgifterna mot slutet av varje budgetår anvisats å tilläggsstat till riksstaten, har denna emellertid i sin slutliga utformning kommit att omfatta även samtliga beredskapsutgifter. Det sålunda tillämpade systemet lider av den svagheten, att riksstaten i sin ursprungliga utformning kommer att ge blott en mycket ofullständig bild av det statsfinansiella läget och icke kan direkt jämföras med riksstaten sådan den föreligger, sedan regleringsanslag för beredskapsutgifterna tillkommit.

Sedan det i grundlagen föreskrivits, att varje lagtima riksdag skall, efter förslag av Konungen, i den ordning som gäller för riksstatens reglerande antaga beredskapsstat för försvarsväsendet, avsedd att vid behov fastställas att gälla såsom förskottsstat, synes hinder ej föreligga att låta framställningen om uppförandet av anslag å beredskapsstat för försvarsväsendet ingå såsom en särskild bilaga till statsverkspropositionen och att i riksstaten redovisa det sammanlagda anslagsbeloppet å staten såsom ett tillägg till driftbudgetens slutsumma. Det i riksstaten beräknade saldot mellan utgifter och inkomster kan då angivas som skillnaden mellan driftbudgetens inkomster och summan av anslagen på driftbudgeten och å den av riksdagen fastställda beredskapsstaten. Balansen mellan inkomsterna och de å driftbudgeten tillgodosedda, normala utgiftsbehoven kommer även med denna anordning att tydligt framgå av riksstatsuppställningen. Med hänsyn till de fördelar, den föreslagna anordningen erbjuder, genomföres den i riksstatsförslaget.

Om det än måste anses lämpligt att under rådande förhållanden redovisa utgiftssumman å beredskapsstaten i riksstaten, gäller detsamma tydligen icke under fredsförhållanden, då man saknar anledning att räkna med att de å beredskapsstaten uppförda anslagen skola behöva tagas i anspråk. Detta hindrar givetvis icke, att förslaget om beredskapsstat även då bör ingå bland statsverkspropositionens bilagor. Då det icke kan vara lämpligt att frågan, huruvida beredskapsstatens utgiftssumma skall upptagas å riksstaten eller icke, avgöres efter godtyckliga grunder, men å andra sidan förfaringssättet

av angivna skäl bör vara olika i ett krisläge och under normala förhållanden, är det önskvärt att redan från början fastslå en bestämd grund för valet av förfaringssätt. Under nuvarande förhållanden har anledning ansetts föreligga att samtidigt med beredskapsstatens framläggande hemställa om riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att fastställa beredskapsstaten såsom förskottsstat att gälla från början av det nya budgetåret. Tillämpningen av denna anordning, som betingas av sannolikheten av att förskottsanslagen komma att tagas i anspråk, synes kunna bli bestämmande för valet av redovisningssätt. När ett bemyndigande av angivet innehåll föreslås, bör beredskapsstatens slutsumma införas i riksstatsförslaget. Då bemyndigandet icke ifrågakommer eller icke lämnas, bör däremot beredskapsstaten icke heller redovisas i riksstaten.

Utgifter för försvarsväsendet. Anslagsberäkningen för försvarsändamål för nästa budgetår bygger på de av fjolårets riksdag uppdragna riktlinjerna för den fortsatta utbyggnaden och organisationen av landets försvarskrafter (prop. nr 210, rd. skr. nr 374). De vid propositionen i ämnet fogade kostnads-kalkylerna, vilka icke voro avsedda att angiva annat än den ram, inom vilken uppbyggnadsarbetet under femårsperioden borde fortlöpa, blevo i princip godtagna av riksdagen. I kalkylerna beräknades kostnaderna per budgetår till i genomsnitt 755 miljoner kronor under uppsättningsperioden 1942/47 och till 650 miljoner kronor under tiden därefter. Riksdagen förutsatte, att man icke utan tvingande skäl borde gå utöver denna ram. Då kostnaderna beräknats på grundval av prisnivån den 1 juli 1941, gjordes dock undantag för de ökningar, som kunde sammanhånga med förändringar i prisläget. Dessa ökningar ansågos böra godtagas. Femårsplanens kostnader, vilka avsågo försvarsväsendets fredsorganisation, förutsattes uppförda å riksstaten, medan däremot kostnaderna för erforderlig försvarsberedskap skulle bestridas från förskottsstaten.

Den årliga genomsnittskostnaden för den nya försvarsorganisationen, 755 miljoner kronor, utgör en femtedel av summan av *dels* det sammanlagda beloppet av de beräknade löpande kostnaderna under vart och ett av de fem budgetåren, *dels* de för uppsättningsperioden erforderliga engångskostnaderna, 945 miljoner kronor. De årliga löpande kostnaderna förutsågos visa en stigande tendens, medan däremot engångskostnaderna förväntades till största delen falla på uppsättningsperiodens tidigare skede. På grund av engångskostnadernas storleksordning skulle därför en ur budgetsynpunkt olämplig merbelastning drabba uppbyggnadsperiodens tidigare skede, därest anslagen till engångskostnader i sin helhet anvisades det budgetår, då dessa kostnader förutsågos skola uppstå. I syfte att undvika en dylik budgetär snedbelastning beslöt riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, att de mera betydande anskaffningskostnaderna skulle bestridas från reservationsanslag så beräknade, att de skulle för vart och ett av de i perioden ingående fem budgetåren motsvara en femtedel av totalbeloppet för perioden i dess helhet med rätt för Kungl. Maj:t att medgiva anslagens överskridande inom ramen för de av riksdagen fastställda totala kostnadsbeloppen.

Den för vissa större engångskostnader genomförda uppdelningen på lika stora årliga kvotanslag har icke i gällande riksstat vunnit tillämpning å de på kapitalbudgeten uppförda byggnadsanslagen eller de häremot svarande avskrivningsanslagen på driftbudgeten. Härigenom har en avsevärd snedbelastning kommit att kvarstå. För avskrivning av de på riksstaten för budgetåret 1942/43 upptagna kapitalinvesteringarna i försvarsväsendets fastighetsfond har sålunda anvisats 51 miljoner kronor, medan den årliga genomsnittskostnaden för avskrivningar beräknats uppgå till blott 32 miljoner kronor. Det har ansetts lämpligt att rätta till detta förhållande genom att överföra även byggnadskostnaderna på kvotanslag. De av försvarsbeslutet omfattade kapitalinvesteringar för vilka medel ej anvisats å gällande riksstat eller å tilläggsstat för budgetåret 1941/42 — och i samband därmed även motsvarande avskrivningar — föreslås sålunda i riksstatsförslaget fördelade med jämna belopp på de återstående fyra budgetåren av uppbyggnadsperioden.

De på grundval av de militära myndigheternas anslagsäskanden inom försvarsdepartementet gjorda beräkningarna angående medelsbehovet under nästa budgetår ge ett totalt anslagsbehov för försvarsändamål av närmare 804 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 49 miljoner kronor utöver den föregående år uppdagna ramen. Av det totala anslagsbehovet avses för *fjärde huvudtiteln* 777 miljoner kronor samt för *avskrivningar av nya kapitalinvesteringar* i försvarsväsendets fastighetsfond 27 miljoner kronor, vilket belopp i enlighet med nyssnämnda fördelningsprincip motsvarar en fjärdedel av avskrivningskostnaderna för de återstående byggnadsföretagen enligt försvarsbeslutets kostnadskalkyler.

Den i förhållande till försvarsplanen beräknade merkostnaden av 49 miljoner kronor beror på flera samverkande orsaker. Den inträdda prisstegringen har medfört en ökning av medelsbehovet, vilken på grundval av särskild undersökning uppskattats till 27 miljoner kronor. Vidare kommer värnpliktskontingenten under nästa budgetår att vara större än genomsnittligt, vilket beräknas medföra en merkostnad av 7 miljoner kronor. Ytterligare vissa merkostnader, tillhoppa omkring 9 miljoner kronor, ha sin grund i en ojämn fördelning mellan de olika budgetåren av engångsutgifter för vilka medel icke anvisas å kvotanslag. På nästa budgetår falla sålunda betydande engångsanslag för ändamål, vilka icke komma att i samma utsträckning belasta periodens senare skede. Sistnämnda merbelastning av *fjärde huvudtiteln* för nästa budgetår motväges dock i viss utsträckning av att de löpande kostnaderna bliva lägre än motsvarande kostnader under de därpå följande budgetåren. Ersättningsanslagen till försvarsväsendets fastighetsfond höjas med närmare 2 miljoner kronor. Slutligen hänföra sig omkring 9 miljoner kronor till utökning av försvarets centrala förvaltningsorganisation och till ändamål, vilka icke tagits i beräkning vid uppgörande av kalkylerna för försvarskostnaderna under perioden 1942/47. Av sistnämnda summa betingas dock 5 miljoner kronor av en överflyttning från tolfte till *fjärde huvudtiteln* av

vissa anslag och 1 miljon kronor hänför sig till utgiftsändamål, vilka i princip redan godtagits av 1942 års riksdag. Av återstoden avser ett belopp av närmare 3 miljoner kronor nyssnämnda utökning av förvaltningsorganisationen, ändring av reservpersonalens anställningsförhållanden och förbättring av garnisonssjukvården i Karlskrona.

Genom fördelningen av de återstående byggnadskostnaderna med jämna belopp på vart och ett av de fyra återstående åren av uppbyggnadsperioden har å andra sidan uppstått en minskning av anslagsbehovet. Genom att till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i försvarsväsendets fastighetsfond redan anvisats ett belopp, som betydligt överstiger det genomsnittliga årsbeloppet å 32 miljoner kronor, har nämligen årskostnaden för de återstående investeringarna sjunkit med $(32 - 27 =) 5$ miljoner kronor.

En sammanräkning av de här angivna förändringarna $(27 + 7 + 9 + 2 + 9 - 5)$ ger den nyss redovisade förskjutningen av försvarskostnaderna i förhållande till den genomsnittliga årliga kostnadsramen enligt försvarsbeslutet. Av denna kostnadsökning å 49 miljoner kronor hänföra sig, såsom av det anförda framgår, blott cirka 3 miljoner kronor till ej redan prövade ändamål.

Då försvarskostnaderna i årets riksstat med i runt tal 12 miljoner kronor överstiga det beräknade genomsnittet för femårsperioden, visa utgifterna för försvarsväsendet i riksstatsförslaget en ökning i förhållande till löpande budgetår å $(49 - 12 =) 37$ miljoner kronor.

Utgifter för civila ändamål. I den föregående redogörelsen för den ekonomiska politikens inriktning har jag erinrat om de principer för årets budgetarbete som enligt de av Kungl. Maj:t godkända riktlinjerna för den ekonomiska politiken i rådande läge borde vinna tillämpning.

I enlighet med dessa principer har vid prövningen av anslagsäskandena under de olika civila huvudtitlarna iakttagits, att medel icke beräknats för nya utgiftsändamål som icke framstått såsom helt ofrånkomliga. De medelsäskanden för nya uppgifter, som likväl förekomma i riksstatsförslaget, förklaras i huvudsak av försörjningspolitiska skäl eller av en så väsentligt ökad arbetsbörda, att organisatoriska utvidgningar icke stått att undvika, eller av att anslagsbevillningen kan väntas medföra besparingar för statsverket. Medel ha icke beräknats för nya tjänster annat än då en sådan ökning av arbetsbördan förekommit, att denna icke kan antagas på tillfredsställande sätt avvecklad utan personalförstärkning. Förbättringar i löneställningen ha godtagits endast i ett mycket ringa antal fall, där de framstått såsom nödvändiga konsekvenser av eljest vidtagna åtgärder. Löneregleringsarbetet har alltså, såsom jag i annat sammanhang närmare utvecklat, i stort sett avstannat. Förslag om individuella uppflyttningar i lönegrad eller om övergång från arvodestjänst eller anställning såsom extra tjänsteman till extraordinarie- eller ordinariestat ha i regel avvisats. Någon justering av arvodesbelopp med hänsyn till levnadskostnadernas stegring har icke föreslagits. Samtliga anslag ha beräknats med utgångspunkt från nuvarande priser och löneläge. Det förut-

sättes därvid, att eventuella kostnadsstegringar skola kunna bäras inom ramen av redan anvisade belopp genom rationaliseringar eller ökad sparsamhet med material m. m. Risk för vissa anslagsöverskridanden föreligger givetvis med den angivna beräkningsmetoden. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att genom direktiv till de statliga myndigheterna tillse, att en sådan utveckling såvitt möjligt undviks.

Med avseende å anslagsfrågor, som icke vid uppgörandet av riksstatsförslaget förelegat fullt utredda, har i år tillämpats ett annat förfaringssätt än tidigare. Det har förut varit vanligt, att anslag beräknats även i sådana fall, då ett slutligt ståndpunktstagande till ett nytt förslag icke varit möjligt men det likväl synts sannolikt, att detta senare komme att framläggas för riksdagen. I årets riksstatsförslag ha beräkningspunkter för nya utgiftsändamål upptagits endast i de fall då en utredning redan förelegat som möjliggjort ett ståndpunktstagande i huvudsak till förslaget. I den mån under budgetarbetet anmälda anslagsäskanden senare under riksdagen komma att föreligga fullt utredda och därvid anses böra godtagas, komma förslag då att framläggas för riksdagen oavsett att medel ej beräknats i riksstatsförslaget. Till skillnad från sådana anslagsäskanden som anmälts under budgetarbetet men först senare kunna upptagas till prövning torde anslagsäskanden som inkomma först efter budgetarbetets avslutning i regel icke komma att kunna bli föremål för framställning till riksdagen. De här angivna restriktiva reglerna för anslagsbehandlingen motiveras av angelägenheten att å ena sidan icke genom riksstatsförslaget prejudicera den senare prövningen av ofullständigt utredda ärenden, å andra sidan förhindra förskjutningar i riksstatens anslagsavvägning genom införandet av vid denna icke förutsedda utgiftsändamål.

De senast angivna principerna ha vunnit tillämpning icke endast å driftbudgeten utan även å kapitalbudgeten. Beträffande anslagsavvägningen på kapitalbudgeten samt för anläggningsarbeten å driftbudgeten torde jag i övrigt få hänvisa till vad jag anför vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor.

Trots den skärpta anslagsprövning, som sålunda genomförts, har det icke kunnat undvikas att en betydande sammanlagd utgiftsökning för civila ändamål uppkommit på driftbudgeten. Denna uppgår till 118 miljoner kronor. Med denna utgiftsökning bör emellertid jämföras en helt automatisk stegring av anslagssumman på ungefär 113 miljoner kronor, vilken fördelar sig med 26 miljoner kronor på övergångskostnader i samband med vägväsendets förstatligande, 19 miljoner kronor för uppräknig till nuvarande indexläge av kristillägg och däremot svarande förmåner, 46 miljoner kronor för räntor å statsskulden samt drygt 22 miljoner kronor netto för vissa andra i det följande närmare specificerade automatiska utgiftsförändringar. Härtill bör läggas en kostnadsökning på 30 miljoner kronor till följd av överföringen till riksstaten av utgifterna för förmalningsersättningar, vilken jag i det föregående närmare motiverat. Mot de beräknade anslagsstegringarna har man att väga anslagsreduktioner, vilka icke återspegla besparingar. Särskilt må

här framhållas anslagsreduktioner med å sjunde huvudtiteln 5 miljoner kronor (sänkt tolagsersättning och bortfallande ersättning för mistad kommunal progressivskatt), å nionde huvudtiteln 9 miljoner kronor (sänkt anslag för förluster å svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet) samt å elfte huvudtiteln 20 miljoner kronor (sänkt anslag till prisrabatterning).

Sammanställningen visar, att de större automatiska utgiftsökningarna och därmed jämförliga förändringar överstiga de större anslagsreduktioner, som fallit utanför den i besparingssyfte genomförda anslagsprövningen, med $(113 + 30 - 34 =)$ 109 miljoner kronor. Vad som ligger bakom det överskott av anslagsökningar utöver anslagsminskningar å $(118 - 109 =)$ 9 miljoner kronor, som kvarstår sedan de här redovisade anslagsförändringarna borträknats, torde få närmare belysas med en summarisk redogörelse för övriga mera framträdande förskjutningar under de olika huvudtitlarna.

Under första huvudtiteln föreligga icke några mera väsentliga anslagsförändringar.

Andra huvudtiteln utvisar en ökning av utgiftssumman med omkring 4 miljoner kronor, vilken huvudsakligen beror på omorganisationen av domsagoförvaltningen och ökade kostnader för fångvården.

Tredje huvudtiteln upptager icke några mera väsentliga förändringar i utgifterna.

Femte huvudtiteln företer i fråga om andra utgifter än kristillägg och dyrtidstillägg å folkpensioner m. m. en ökning med drygt 15 miljoner kronor. Härav belöpa 13 miljoner kronor på en uppräknings av anslaget till bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m., företagen med hänsyn företrädesvis till ändrad lagstiftning. Från tolfte huvudtiteln har hit överförts ett till 2.4 miljoner kronor beräknat anslag till vissa olycksfallsersättningar. Bland övriga större utgiftsökningar belöpa 2 miljoner kronor på mödrahjälpen, 2.2 miljoner kronor på statens arbetsmarknadskommission och ett beräknat belopp av 4.2 miljoner kronor på sjukförsäkringen. Å andra sidan ha beräknats utgiftsminskningar med 2 miljoner kronor för bidrag till erkända arbetslöshetskassor, 6 miljoner kronor för bostadsförbättringsverksamheten och 2.5 miljoner kronor för civila luftskyddet. Inom sjukvården uppvägas ett par större anslagsökningar av minskningar i utgifterna för anläggningar, utrustning m. m.

För sjätte huvudtiteln föreligger, bortsett från den i det föregående omnämnda automatiska utgiftsökningen i samband med vägväsendets förstatligande, en höjning med drygt 4 miljoner kronor. Vägväsendets förstatligande beräknas medföra anslagshöjningar för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och vägorganisationen i länen med omkring 3 miljoner kronor. Å andra sidan ha omräkningar av åtskilliga anslag till vägväsendet givit en nettominskning på drygt 7 miljoner kronor. En anslagsökning med 9 miljoner kronor är att hänföra till vissa nya eller ökade ersättningar till postverket som betingas av beredskapen och varuregleringarna.

Sjunde huvudtiteln företer icke några större förändringar utöver

de förut omnämnda utgiftsminskningarna samt ett beräknat nytt anslag av 0.3 miljon kronor till erkända skatteförmedlingskassor.

Åttonde huvudtiteln utvisar i fråga om andra utgifter än kristilllägg en ökning med 4 miljoner kronor, varav 0.5 miljon kronor belöpa på de tekniska högskolorna, 0.6 miljon kronor på folkundervisningen och 1.8 miljoner kronor på yrkesundervisningen.

Under nionde huvudtiteln förekomma en rad anslagsförändringar, som emellertid i det närmaste uppväga varandra bortsett från den förut omnämnda kostnadsminskningen för svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet. Bland de större utgiftsökningarna belöpa 2 miljoner kronor på anslag till befrämjande av landsbygdens elektrifiering. Anslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo beräknas sänkt med 2.5 miljoner kronor.

Tionde huvudtiteln slutsumma har minskat med 0.6 miljon kronor. Avsättningen till fonden för idrottens främjande och lotterimedelsfonden föreslås sänkt med sammanlagt 0.7 miljon kronor.

Elfte huvudtiteln utgiftssumma har, om man bortser från överföringen från förskottsstaten av förmåningsersättningarna och minskningen av kostnaderna för prisrabatteringen å livsmedel, ökats med nära 3 miljoner kronor. Anslagen till krisförvaltningen ha uppräknats med drygt 8 miljoner kronor. Av anslagsminskningarna under huvudtiteln belöpa 4.5 miljoner kronor på den statliga lagerhållningen och 1 miljon kronor på ett bortfallande anslag till förberedande arbeten å torvmossar i enskild ägo.

Tolfte huvudtiteln upptar, bortsett från kristilllägg, en med 2.6 miljoner kronor minskad utgiftssumma. Från huvudtiteln ha avskilts vissa utgifter, som äro avsedda att i fortsättningen bestridas från fjärde och femte huvudtitlarna samt affärsverkens driftmedel. Dessa utgifter äro i den gällande riksstaten beräknade till omkring 7 miljoner kronor. Den härmed sammanhängande minskningen i belastningen å huvudtiteln för nästa budgetår uppväges till en del av automatiska stegringar i pensionskostnaderna.

Fjortonde huvudtiteln företer en ökning med i runt tal 0.4 miljon kronor, fördelad på olika anslag.

Bland de under utgifter för statens kapitalfonder uppförda huvudtitlarna visar huvudtiteln Avskrivning av nya kapitalinvesteringar en beräknad ökning av anslagen för civila ändamål med 3.5 miljoner kronor. Ökningen förklaras främst av att stora anslag måst äskas till de statliga lånefonder som disponeras för stöd åt bostadsbyggnadsverksamheten.

De här redovisade förändringarna ge tillsammans en nettoökning på cirka 31 miljoner kronor. Om härifrån dragas de automatiska utgiftsökningar å netto drygt 22 miljoner kronor, som redan beaktats i den föregående sammanfattningen av de större utgiftsförändringarna, erhålles den utgiftsökning å netto 9 miljoner kronor, vari denna sammanfattning utmynnade. Av den här lämnade specifikationen framgår, att denna utgiftsökning i huvudsak nödvändiggjorts av krisförhållandena.

Inkomstberäkningen. Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för nästa budgetår bygger på förutsättningen, att de under krisen beslutade skattehöjningarna och nya skatterna skola fortbestå. I jämförelse med de å riksstaten för löpande budgetår uppförda inkomsterna innebär riksräkenskapsverkets uppskattning, att statens intäkter skulle stiga med i runt tal 312 miljoner kronor. Inkomstökningen hänför sig huvudsakligen till ökade skatteintäkter.

Av den beräknade inkomststegringen motiveras 258 miljoner med en hänvisning till det motsedda överskottet i inkomstutfallet redan för löpande budgetår, vars närmare orsaker berörts i det föregående. Endast 54 miljoner innebära en ytterligare stegring. Sistnämnda ökning motsvarar icke fullt den merinkomst, som beräknas uppkomma enbart å de direkta skatter m. fl. inkomsttitlar vilka hänföra sig till ekonomiska förhållanden under år 1942. De övriga inkomsttitlarna tillsammansantagna, för vilka utfallet är beroende av den kommande ekonomiska utvecklingen, beräknas visa en inkomstminskning i förhållande till utfallet för budgetåret 1942/43.

I jämförelse med de i riksstaten för löpande budgetår uppförda inkomsterna innebär riksräkenskapsverkets beräkningar höjningar över nästan hela linjen. För den direkta inkomstbeskattningen förutses en fortsatt stegring av det taxerade beloppet vid 1943 års taxering, vilket föranlett riksräkenskapsverket att uppräknat inkomst- och förmögenhetsskatten med 60, värnskatten med 40, den särskilda skatten å förmögenhet med 2 samt krigskonjunkturskatten och stämpelmedlen med vardera 5 miljoner kronor. Automobilskattemedlens båda inkomsttitlar beräknas sammanlagt ge ett 17 miljoner kronor större belopp än för innevarande budgetår. Av ökningen falla 15 miljoner kronor på fordonsskatten och 2 miljoner kronor på bensinskatten. Även för den indirekta beskattningens del förutses avsevärda stegringar. För allmän omsättningsskatt, varuskatt och trafikskatt förutses inkomstökning med respektive 40, 10 och 9 miljoner kronor. Inkomsttiteln tilläggsskatter å bensin har höjts 4 och inkomsttiteln margarinaccis 8 miljoner kronor. Tobaksskatten har beräknats ge en 10 miljoner kronor större inkomst än som uppförts i riksstaten för löpande budgetår. Inkomsterna av rusdryckshanteringen ha uppräknats med sammanlagt 43 miljoner kronor, maltdrycksskatten och nöjesskatten med respektive 3 och 4 miljoner kronor.

För affärsverksfonderna har i anslutning till det för löpande budgetår förutsedda utfallet beräknats en inkomstökning i förhållande till gällande riksstat med 30 miljoner kronor. Överskotten ha antagits stiga för postverket från 30 till 35 miljoner kronor, för telegrafverket från 55 till 60 miljoner kronor, för statens järnvägar från 110 till 120 miljoner kronor, för statens vattenfallsverk från 30 till 33 miljoner kronor samt för domänverket från 16 till 23 miljoner kronor.

Bland övriga mera betydande ändringar må nämnas en höjning av folkpensionsavgifterna med 8 och lotterimedlen med 3.5 miljoner kronor samt en sänkning av inkomsterna av statens aktier i Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag med 3 miljoner kronor. Det för försvarsväsendets fastighetsfond beräknade överskottet har ökats med cirka 4 miljoner kronor, vilket förklaras

av de sista årens omfattande investeringar i fonden. För uppbörd i statens verksamhet motses en inkomstökning med sammanlagt nära 7 miljoner kronor.

Jag torde i det följande närmare få redogöra för de antaganden som ligga till grund för riksräkenskapsverkets inkomstberäkning. Av det anförda framgår, att denna nära ansluter sig till det motsedda inkomstutfallet under innevarande budgetår. Detta innebär att riksräkenskapsverket icke ansett sig böra räkna med en fortsatt höjning av den allmänna pris- och inkomstnivån men å andra sidan icke heller lämnat någon marginal för återverkningarna av en ytterligare försämring av försörjningen. Av den följande översikten över beräkningen av de särskilda inkomsttitlarna framgår, att jag ansett mig preliminärt böra godtaga ämbetsverkets uppskattningar med undantag för beräkningen av lotspenningarna, vilka nedräknats med 2 miljoner kronor. Därjämte ha skett vissa ändringar, som påkallas av i statsverkspropositionen framlagda förslag eller eljest vidtagna åtgärder. I förhållande till riksräkenskapsverkets förslag höjas alltså inkomsttitlarna Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register med 60,000 kronor, Övriga diverse inkomster med 500,000 kronor och Fonden för låneunderstöd: riksgäldskontorets delfond med 3 miljoner kronor. Då riksräkenskapsverkets inkomstberäkning ger till resultat en inkomstsumma å driftbudgeten av 2,674 miljoner kronor, förordar jag alltså, att inkomsterna i riksstatsförslaget beräknas till sammanlagt 2,676 miljoner kronor. Jag förutsätter, att inkomstberäkningen med hänsyn till rådande ovissa förhållanden underkastas en allmän översyn i samband med det slutliga fastställandet av riksstaten.

Utgifter å beredskapsstaten för försvarsväsendet. Enligt vad jag anförte vid behandlingen av frågan om avgränsningen mellan riksstaten och beredskapsstaten för försvarsväsendet, redovisas i riksstatsförslaget även utgiftssumman å den särskilda beredskapsstaten för försvarsväsendet. Denna summa som i år uppgår till 1,470 miljoner kronor beräknas preliminärt i förslaget till beredskapsstat för nästa budgetår till 1,260 miljoner kronor. Med avseende å beräkningen av de olika förskottsanslagen må här nämnas, att de löpande kostnaderna för försvarsberedskapen upptagas till oförändrade belopp medan däremot anslaget för engångsutgifter uppföres med 300 miljoner kronor mot 500 miljoner kronor i staten för innevarande budgetår. Under de civila huvudtitlarna möter, såsom tidigare anförts, dels under femte huvudtiteln ett nytt anslag å 50 miljoner kronor, som avses för bestridande av de utgifter för reglering av arbetsmarknaden som betingas av krisläget, dels under elfte huvudtiteln en anslagsreduktion med 30 miljoner kronor till följd av att förvalningsersättningarna föreslagits överförda till riksstaten. Anslaget till prisclearing för fodermedel m. m. under nionde huvudtiteln uppföres preliminärt med ett från 80 till 50 miljoner kronor reducerat belopp.

Av den föregående redogörelsen framgår, att driftbudgetens inkomstsida i riksstatsförslaget slutar å ett belopp av nära 2,676 miljoner kronor. Dess utgiftssida visar en anslagssumma å drygt 2,515 miljoner kronor. Driftbudge-

ten utvisar alltså ett överskott av inkomster över utgifter med 160 miljoner kronor. Sammanställes detta överskott med den nyss angivna anslagssumman på beredskapsstaten, erhålles ett beräknat underskott å statsregleringen av $(1,260 - 160 =) 1,100$ miljoner kronor. Sistnämnda belopp upptages alltså i riksstaten såsom det underskott vilket preliminärt kan beräknas komma att belasta budgetutjämningsfonden.

Budgeten och den ekonomiska politiken.

De nu lämnade redogörelserna för olika sidor av budgetläget och av budgetens utveckling torde ge det nödvändiga underlaget för en diskussion av de statsfinansiella frågorna, både i deras mera begränsade betydelse och i deras sammanhang med den allmänna ekonomiska politik, i vilken finanspolitiken ingår såsom ett alltmera betydelsefullt led.

För nästkommande budgetår beräknas summan av verkliga inkomster stiga till 2,676 miljoner kronor, medan samtliga utgifter på driftbudgeten, som inte ha den extraordinära karaktär, att de falla under förskottsstaten, gå upp till 2,515 miljoner kronor. För denna del av driftbudgeten beräknas alltså uppkomma ett överskott på mellan 150 och 200 miljoner kronor. Alla beräkningar av de från förskottsstaten bestridda utgifternas storlek bli med nödvändighet gissningar, eftersom omfånget av beredskapsinkallelserna icke kan i förväg avgöras; men om man för dessa inkallelser gör samma antagande, som då staten för nu löpande budgetår fastställdes, och dessutom åtminstone i någon mån tar hänsyn till den minskning av utgifterna för materialanskaffning för beredskapsändamål som successivt bör inträda, kommer man, såsom framgår av vad jag förut anfört, till en förskottsstat på inemot 1,300 miljoner kronor och till ett beräknat underskott på 1.1 miljarder kronor, alltså en förbättring i förhållandet mellan utgifter och inkomster gentemot det preliminärt beräknade utfallet för i år gällande riksstat på 200 miljoner kronor.

Värdet av dessa jämförelser mellan de i staterna upptagna siffrorna är tydligen begränsat, när det gäller att bedöma budgetunderskottens roll just i nuvarande ekonomiska läge. Såsom upprepade gånger framhållits, avvika nämligen de verkliga utbetalningarna ofta starkt från de i staterna upptagna anslagsbeloppen. För omdömet om budgetläget på något längre sikt ha riksstatsens siffror däremot ett betydande intresse. De farhågor, som yppats i fråga om vårt statsfinansiella läge, ha nämligen i regel mindre haft sin grund i den utvidgning av våra militära beredskapsåtgärder, som trots allt förmodats ha en övergående karaktär, än i den allmänna utgiftsökning av till synes mera bestående art, som har ägt rum såväl för militära som för civila ändamål. Det har varit svårt att göra sig en klar bild av budgetens utveckling och av de faktorer, som varit avgörande för dess storlek, och en känsla har stundom kommit till uttryck, att de oerhörda militärutgifterna försvagat sinnet för pengarnas värde och gjort statsmakterna släpphänta i fråga om utgifter på alla områden. Det är i detta sammanhang som en belysning av vissa hu-

vuddrag i budgetens utveckling är av värde. Även om därmed inte på alla punkter följer enighet vid bedömandet av denna utveckling, synes området för de skiljaktiga meningarna kunna starkt begränsas.

Under rubriken den statsfinansiella utvecklingen budgetåren 1939/40—1941/42 har gjorts en jämförelse mellan utgiftsbeloppen för sista fredsbudgeten och för budgetutfallet 1941/42. Av en utgiftsstegring på 2,139 miljoner kronor visa sig närmare 2,100 miljoner kronor falla på ett fåtal stora, av krisläget betingade poster. Försvarsutgifterna jämte av försvarslånen betingad ökning i räntorna på statsskulden ta upp 1,664 miljoner kronor, subventioner och rabatter åt konsumenter och producenter av livsmedel 261 miljoner kronor, rörliga tillägg och kristillägg på löner jämte dyrtidstillägg vid socialförsäkringen 103 miljoner kronor. En jämförelse med de beräknade utgifterna för nästa budgetår ger liknande resultat. Ökningen går upp till omkring 2,300 miljoner kronor. De tre förutnämnda posterna beräknas till respektive 1,770, 220 och 160 miljoner kronor. Vid bedömandet av den något ökade differensen har man att i första hand beakta tillkomsten av de nya, av krisläget betingade kostnaderna för arbetsmarknadens reglering och engångskostnaderna i samband med vägväsandets förstatligande. Det är sålunda alltså jämt kring förut nämnda större utgiftsposter som hela diskussionen om budgetunderskotten har att röra sig, ett förhållande som är av betydelse även när uppmärksamheten i det följande riktas på de närmast liggande följderna av statens utgiftspolitik.

Den slutsats man synes ha rätt att draga för budgetläget på något längre sikt, skulle kunna formuleras på följande sätt. När utgifter för beredskapsinkallelser inte längre anses nödvändiga, kan återstoden av den nuvarande driftbudgeten balanseras, under förutsättning att beskattningen hålles på sin nuvarande höjd och att statsinkomsterna i övrigt inte heller avsevärt minskas. Antar man, att inte endast de extraordinära försvarsutgifterna falla bort utan att också kostnaderna för reglering av livsmedelspriserna gå ned till samma belopp som i den sista fredsbudgeten, men att de höjda tilläggen för löner och vid socialförsäkringen stå kvar liksom de ökade ränteutgifterna och att försvarsutgifterna hållas vid en summa av 750 miljoner kronor, skulle med nuvarande inkomster uppstå ett överskott på omkring 300 miljoner kronor. En sänkning av inkomsterna med detta belopp under ändrade förhållanden även vid bibehållna skattesatser är långt ifrån utesluten, men också utgifterna få då tänkas gå ned i högre grad än här nu blivit förutsatt. Med den ovisshet som måste vidlåda varje antagande om framtiden efter kriget får man nöja sig med den i viss mening negativa slutsatsen, att ingenting i den hittillsvarande budgetutvecklingen utgör något hinder för en övergång till fredsförhållanden under full balans i statsfinanserna.

Jag har vid början av dessa överväganden rörande budgetläget antytt, att omdömet om underskottens betydelse inte behöver bli detsamma, när frågan gäller det nuvarande ögonblicket som när uppmärksamheten riktas in på en något längre bort liggande framtid. Utsikten att erhålla balans på något längre

sikt undanröjer inte med nödvändighet farhågorna för den närmaste tidens utveckling. Sätillvida råder emellertid ett sammanhang dem emellan, att antaganden om en framtida balans knappast skulle kunna göras eller överhuvudtaget ha någon begriplig innebörd, om det inte stillatigande förutsattes, att penningvärdet kommer att vara väsentligen under kontroll och att inga omvälvande förändringar i ekonomiska och finansiella förhållanden väntas inträda av den art, som enligt erfarenheten äro förbundna med en inflationsartad utveckling. Det är riskerna för en sådan utveckling, som under sista året stått i medelpunkten för meningsbytena om vår ekonomiska och finansiella politik, och det är kring statsutgifternas och budgetunderskottens betydelse för prisutveckling och penningvärde, som en viktig del av diskussionen samlar sig. I denna sista punkt tyckas uppfattningarna fortfarande gå isär, och det är av praktisk betydelse att utröna, hur djupt denna meningsskiljaktighet sträcker sig, eftersom därpå beror det omdöme som kommer att fällas om det nu framlagda budgetförslaget och dess sannolika återverkan på stabiliseringsarbetet.

Sätillvida föreligger en för alla gemensam utgångspunkt, att ingen bestri-der riskerna av att penninginkomsterna ökas i ett läge då de produktiva krafterna äro fullt sysselsatta och en ökning av tillgängliga konsumtionsvaror därför icke kan på kort sikt förväntas. Underskott i budgeten höra till de vägar, på vilka en ökning av inkomster och köpkraft kan komma till stånd, och i det nuvarande läget är det en självklar strävan att minska omfånget av dessa underskott genom begränsning av utgifter eller ökning av skatteinkomster eller på båda vägarna samtidigt. Den principiella enigheten utesluter icke olika meningar om det praktiska resultatet, sådant det föreligger i riksstatsförslaget. Det från början vid budgetarbetet uppställda önskemålet att trots automatiska och övriga ofrånkomliga utgiftsökningar hålla slutsumman oförändrad har inte uppnåtts. Stegringen på drygt 150 miljoner kronor förklaras väsentligen av följande omständigheter: genom prisstegringen och ökade värnpliktskontingenter ha de ordinarie försvarskostnaderna stigit med cirka 35 miljoner kronor, övergångskostnaderna för vägväsendet beräknas till 26 miljoner kronor, till riksstaten ha överförts kostnaderna för förmalningsersättningarna å 30 miljoner kronor, anslagen till kristillägg och motsvarande förmåner ha ökats med 19 miljoner kronor och räntorna på statsskulden ha räknats upp med 46 miljoner kronor.

Innan jag går över till de omständigheter, som ansetts utgöra avgörande hinder för en ytterligare nedpressning av utgifter och underskott, kan det vara skäl att söka närmare angiva den plats, som rimligen bör anvisas budgeten och statsutgifterna i det komplex av faktorer som bestämmer utvecklingen av prisenivån. Då uppmärksamheten riktats in på möjligheten att hejda stegringen i enskilda varupriser och i anställdas löner, en strävan som sammanfattats i slagorden prisstopp och lönestopp, är detta inte, såsom stundom antydes, att hålla sig till ytan och de lättast synliga symptomen, medan de djupare liggande orsakerna, t. ex. de stora statsutgifterna och budget-

underskotten, skulle förbises. Prisstegringar och lönestegringar äro självständigt verkande faktorer, som i växelverkan ha förmåga att driva fram en inflationsartad utveckling även vid en strängt genomförd balansering av budgeten. Det är alltså inte någon överloppsgärning, då statsmakterna tillsammans med stora organisationer av producenter och konsumenter, arbetsgivare och arbetstagare rikta in sina ansträngningar på att direkt förhindra ytterligare stegringar av såväl priser som löner. På båda linjerna söker man att förebygga ytterligare höjningar av inkomsterna i pengar, eftersom en sådan höjning vid oförändrad tillgång på varor gör det svårare att hindra en prisuppdrivande efterfrågan. Det kan endast ske genom att pengarna inte komma till användning.

Här är man framme vid den punkt, där frågan om statsutgifternas och underskottens inverkan på inkomsterna i pengar, eller direkt genom ökad efterfrågan på varor, för in statsfinanserna som ett led i problemet om inflationen och möjligheterna att bekämpa den. Den plats statsutgifterna sålunda erhålla, beror inte på att de pengar staten ger ut, skulle ha någon annan verkan än pengar som ges ut av enskilda, av företag eller samman slutningar. Men redan omfattningen av statens utgifter, som för närvarande beräknas uppgå till inemot en tredjedel av hela nationalinkomsten, gör det naturligt, att uppmärksamheten riktas in på dessa utgifter, och att frågan ställes, i vad mån de verkat och verka uppdrivande på inkomsterna i pengar.

Under de båda första krigsåren bedömdes denna inverkan så, att utrymme ansågs föreligga för stora statliga utbetalningar, eftersom dessa utbetalningar motvägdes av inkomstbortfall på grund av depression inom vissa näringsgrenar, såsom byggnadsindustrien och de stora exportindustrierna. Om en risk ansågs föreligga för en prisstegring som följd av de statliga investeringarna, betraktades denna risk såsom det mindre onda i jämförelse med bristande sysselsättning för arbetskraft och andra produktiva tillgångar. Vad som därefter inträffat, har uttryckts så, att vi 1941 nådde praktiskt taget full sysselsättning och fullt utnyttjande av kapaciteten, och att all ytterligare efterfrågan på material, kapital och arbetskraft därför måste verka prisstegrande. I stort sett synes denna uppfattning vara riktig, och strävandet att förebygga en inflationsartad prisstegring måste sålunda inriktas på att inom hela näringslivet skapa balans mellan inkomster och varutillgång. Det innebär inte något försök att undanskymma betydelsen av statens kapitalinvesteringar eller statens utgifter överhuvud, om man erinrar om att statsutgifterna endast utgöra en del av folkhushållets samlade utgifter, och att problemet att skapa balans sålunda inte kan lösas enbart genom reglering av de statliga utgifterna. Råder knapphet på material och arbetskraft, har all ökad efterfrågan på dessa produktivkrafter en tendens att höja deras pris, vare sig denna efterfrågan kommer från den statliga sektorn av näringslivet eller från den privata. Den avgörande skillnaden mellan olika slag av investeringar eller av efterfrågan på arbetskraft ligger i deras olika inverkan på vår försörjning med konsumtionsfärdiga

nyttigheter inom den näraliggande framtiden. I den mån varken statens utlägg eller enskilda investeringar ge oss en rikligare försörjning inom den tidsperiod det här kan vara fråga om, ha de alldeles samma prisstegrande verkan, försåvitt de verkligen föra med sig ett tillskott av inkomster och köpkraft på ena hållet, som inte motväges av en köpkraftsbegränsning på ett annat.

I nuvarande läge tyda tillgängliga uppgifter på att de sammanlagda investeringar, som planeras av staten och det enskilda näringslivet, knappast kunna genomföras utan fara för prisstegring och att begränsningar sålunda bli nödvändiga. För statens del har detta lett till en hård begränsning av alla material- och arbetskrävande anläggningar på det civila området, och även de militära komma att bli föremål för ytterligare översyn. Vad enskilda investeringar beträffar, övervägas olika möjligheter att vinna kontroll över anläggningsarbeten. De avgöranden, som här krävas, äro förbundna med den särskilda svårighet som alltid inställer sig, då det är fråga om att mot varandra väga behovet av varor för vanlig konsumtion och av åtgärder för det nationella försvaret. Verkligt tillspetsad blir konflikten, då försvarsberedskapen tager i anspråk arbetskraft, som endast med svårighet kan undvaras t. ex. vid jordbruket eller skogsbruket för att skaffa fram omedelbart konsumtionsfärdiga nyttigheter. För alla de investeringar inom näringslivet, som beräknas öka varutillgången först på längre sikt, gäller däremot det förut sagda, att ingen skillnad råder mellan deras inverkan på priserna och den som utgår från de militära anläggningsarbetena.

Om de militära utgifterna behandlas som ett område för sig, där kravet på sparsamhet i betydelsen av effektiv användning av pengarna inte kan efter sättas och inte heller i princip från något håll möter motsägelser, men där utrymmet för subjektiva meningar om det nödvändiga omfånget alltid är tillfinnandes, samlar sig diskussionen i övrigt om statsutgifterna och deras betydelse för stabiliseringsprogrammet kring ett begränsat antal civila utgiftsposter. De rena förvaltningsutgifterna äro för närvarande föremål för ingående granskning ur rationaliseringssynpunkt genom besparingsberedningens organisationsavdelning. Utsiktarna till begränsning genom olika former av rationalisering förefalla goda, men storleksordningen hos alla dessa utgifter är inte sådan, att en minskning kan få nämnvärd betydelse i här förevarande sammanhang. Inte heller ifråga om bidragen till enskild verksamhet torde så stora ytterligare nedskärningar kunna övervägas, att budgetunderskottet avsevärt påverkas.

Däremot är det uppenbart att de stora utgiftsområden, som enligt vad förut framhållits vid sidan av det militära bära ansvaret för utgiftsökningen under kriget, måste bli föremål för närmare granskning. Det gäller sålunda ökningen av räntorna på statsskulden, kristilläggen för löner och vid socialförsäkringen samt subventioner och rabatter till konsumenter och producenter av livsmedel. Tillsammans kan ökningen på dessa poster efter den sista fredsbudgeten beräknas uppgå till mellan 500 och 600 miljoner kronor. På räntorna falla drygt 160 miljoner kronor, på kristilläggen, såsom tidigare

nämnts, ungefär lika mycket och på subventioner och rabatter 220 miljoner kronor. Att räntekostnaderna inte hastigt kunna nedbringas, är uppenbart. En stabilisering tillsvidare av den nuvarande räntenivån går in som led i hela stabiliseringsprogrammet, och även om en allmän räntesänkning åsyftades, skulle det omedelbara resultatet för statsutgifterna bli obetydligt. En hastig avbetalning av någon del av statsskulden förutsätter en starkt ökad beskattning och är att likställa med utvägen att nedbringa det årliga underskottet genom höjda inkomster, vilket av skäl som här senare anföras, endast i begränsad utsträckning överväges. Återstå kristillägg, subventioner och rabatter. Det är utmärkande för dessa utbetalningar, likaväl för övrigt som för räntebetalningarna och för en betydande del av de militära beredskapsutgifterna, t. ex. beräknade 250 miljoner kronor i familjebidrag, att de inte innebära ökade statliga anspråk på folkhushållets materiella resurser eller arbetskraft utan medföra en annan fördelning av inkomster och konsumtion mellan samhällsgrupper och enskilda. Dessa statsutgifter minska alltså inte de för medborgarnas privata behov tillgängliga resurserna. I den mån dessa statsutgifter anses täckta av inkomster som härflyta ur skatter eller lån ur löpande inkomster, bör intet problem uppkomma om ökning av den samlade köpkraften och en därav följande tendens till prisstegring. I den mån däremot en del av folkhushållets samlade inkomster kommer att bestå av nytillskapad köpkraft, vare sig denna framdrives av det allmännas eller av enskildas utgifter, kunna överflyttningsutgifterna icke betraktas såsom neutrala gentemot prispolitiken, och möjligheten att den samlade nationalinkomsten i pengar skulle minskas genom nedskärning av kristillägg, subventioner och rabatter kan inte avvisas. De skäl som föranlett, att någon väsentlig reduktion av dessa utgiftsposter likväl inte förutsattes i det nu framlagda budgetförslaget, äro väsentligen följande.

Kristillägg till löner beräknas utgå efter samma grunder som på arbetsmarknaden i övrigt. Lönestoppet gäller alltså även av staten utbetalade löner, och en reduktion vid sidan härav skulle vara svår att motivera. Vad beträffar kristilläggen vid socialförsäkringen, främst till folkpensionerna, har minskning knappast från något håll påyrkats. Mer eller mindre klart torde såväl i detta fall som i fråga om löner samt, i ett oförändrat prisläge, även rabatter och konsumentsubventioner den insikten ha gjort sig gällande, att en minskning av sådana redan utgående förmåner från den enskildes synpunkt finge samma karaktär som en ökad beskattning av just ifrågavarande medborgargrupper. Om emellertid en ökad beskattning skulle övervägas för att nedbringa budgetunderskottet, bleve det nödvändigt att avgöra, hur en ytterligare skattehöjning skulle kunna tagas ut med minsta möjliga olägenheter för alla medborgare. Med beaktande av det nuvarande skattetrycket i olika inkomstklasser är det svårt att komma till slutsatsen, att de av kristillägg, subventioner och rabatter mest beroende folkgrupperna lättast skulle kunna taga på sig en ökad börda. Även i övrigt taga skatterna i anspråk en så betydande del av inkomsterna, att varje ny höjning behöver noggrant övervägas. De utredningar som i detta hänseende pågå avse icke höjningar

av sådan storleksordning, att deras genomförande skulle betyda en ändring i hela budgetläget.

De meningsskiljaktigheter som kommit till synes i fråga om statsutgifternas ökning, ha i främsta rummet rört sig om de generella subventionerna och rabatterna. För att riktigt kunna avväga omdömet om dessa utgiftsposter är det nödvändigt att beakta deras roll inte bara i socialpolitiskt utan också i penningpolitiskt hänseende. Deras syfte att hindra en nedpressning av levnadsstandarden för vissa folkgrupper i en grad som inte ansetts för-svarbar, behöver inte påpekas. Men de ha vid sidan därav fyllt en annan väsentlig uppgift. En prisstegring, även om den skulle vara framkallad av tillfälliga omständigheter, t. ex. missväxt, leder vid indexreglerade löner till en lönestegring och inkomststegring i pengar, som inarbetas i hela prissystemet. Riskerna för en inflatorisk utveckling på denna grund måste anses för avgjort större än de som kunna följa av subventionskostnaderna på budgeten. Det må här för övrigt framhållas, att dessa kostnader nästa budgetår beräknas till ett belopp som med cirka 100 miljoner kronor understiger det vartill de uppgingo förflutet budgetår.

Vad läget just nu beträffar kan erinras om att ett borttagande av subventioner och rabatter skulle medföra en omedelbar höjning av levnadskostnaderna som droge bort underlaget för lönernas stabilisering. Sedan beslut fattats om jordbrukspriserna för innevarande konsumtionsår, kunna subventionerna för mjöl och mjölk, smör, foderkakor och fodercellulosa samt kostnader, som redovisas under förluster på svenska spannmålsaktiebolaget, tagas bort endast under förutsättning, att konsumentpriserna bli höjda. En sådan höjning jämte sänkning av rabatterna skulle bringa upp levnadskostnadsindex till omedelbar närhet av den punkt, där lönehöjningar automatiskt inträda, och övriga med säkerhet förutsebara höjningar skulle komma index att överskrida den kritiska punkten. Det finns skäl att i detta sammanhang understryka att även med bibehållande av nämnda subventioner och rabatter riskerna för en indexstegring äro så betydande, att gemensamma ansträngningar äro av nöden för att på alla punkter förebygga även till synes obetydliga prishöjningar, om den eftersträfvade stabiliseringen av priser och löner skall kunna förverkligas.

Av det anförda framgår vilka överväganden som lett till utformning av det framlagda budgetförslaget. De betänkligheter som stått i vägen för en ytterligare nedskärning av budgetramen, vare sig på den militära eller den civila sidan, ha fått väga tyngre än hänsynen till den risk för stabiliseringsprogrammet, som kan väntas ha sin grund i statsutgifter av nu förutsatt omfattning. Denna risk bör i viss mån kunna minskas genom olika slag av åtgärder, om vilka delvis redan förut blivit talat. Sålunda förutsattes en skärpt granskning av investeringsplanerna både för det allmännas del och inom det enskilda näringslivet. Ett otillräckligt utnyttjande av arbetskraften kan motverkas både genom att korttidsarbete undanröjes och genom att arbetsföra och arbetsvilliga tillåtas behålla sin sysselsättning även uppe i de åldrar, då

avgång annars brukat ske. De väsentligaste ansträngningarna måste emellertid inriktas på en ökning av besparingarna ur alla de löpande inkomster, som ligga över ett oundgängligt existensminimum. I sista hand kan detta ske genom därför särskilt avpassade skatteformer, varvid övergångsformer mellan beskattning och obligatoriskt sparande äro väl tänkbara. De tekniska och psykologiska svårigheterna äro på detta område betydande men få icke anses utgöra oöverstigliga hinder, om försöken att nå fram på frivillighetens väg icke skulle leda till målet.

Då man bedömer möjligheten att på dessa vägar vinna resultat, bör man erinra sig, att de utgiftssummor på budgeten, varom meningsskiljaktighet råder, dock äro av en förhållandevis måttlig storleksordning. Riskerna för en inflationsartad påverkan från statsutgifternas sida skulle uppenbarligen få en helt annan och allvarligare innebörd, om utgifterna för den militära beredskapen skulle stiga till nu oberäkneliga belopp på grund av ändringar i det utrikespolitiska läget. Även med tanke på en sådan möjlighet bör det vara tillåtet att uttala uppfattningen, att motståndskraften mot inflationistiska påverkningar från det statsfinansiella hållet kan visa sig starkare än man nu ibland synes böjd för att antaga, samtidigt som ett sådant läge skulle komma att av alla medborgare kräva helt andra uppoffringar än nu ifrågasättas.

I all ovisshet om framtiden synes man emellertid med utgångspunkt från det nu framlagda budgetförslaget ha anledning att erinra om de viktiga punkter, på vilka sikten kan anses ha klarnat. Det har visserligen icke varit möjligt att förhindra en viss ökning av utgifterna även i förhållande till nu gällande riksstat. Men redogörelsen för budgettramens utvidgning sedan sista fredsåret har givit vid handen, att nästan hela utgiftsökningen faller på ett mycket litet antal av krisen och kriget betingade ökningar. Ett bortfall av de rena krisutgifterna skulle ge en budget med ett betydande överskott, trots kvarstående starkt stegrade kostnader för försvaret och för vissa sociala anstalter. Den strävan som förra året tog sig uttryck i kravet på full balans mellan verkliga inkomster och alla icke klart krisbetonade utgifter, har sålunda i år kunnat föras ett steg vidare och till resultat givit det förut nämnda överskottet av inkomster över alla utgifter, som inte gå in under förskottsstaten.

Om man vågar ur dessa siffror dra slutsatser angående budgetläget i den framtid som brukar karakteriseras med tillägget »efter kriget», så kan det endast ske under vissa bestämda förutsättningar. Behovet att klart formulera dessa förutsättningar är för övrigt lika stort, vare sig man tror det vara möjligt att låta statsutgifter av den nu balanserade budgetens storleksordning bestå eller man anser det nödvändigt att mer eller mindre starkt nedskära dem. Varje diskussion om budgetramen på längre sikt och varje diskussion om besparingar som anses nödvändiga, saknar nämligen underlag, om man inte gör antaganden om det ekonomiska läge, vari vårt land och vårt folk i den åsyftade framtiden tänkas befinna sig. Om man föreställer

sig detta läge som en allmän utarmning, vilken träffar inte bara vårt eget utan även andra folk på grund av oförmåga att ordna ett fredligt samliv och ett välståndsfrämjande varuutbyte mellan folken, eller oförmåga att ta arbetskraft och materiella resurser i bruk, är det uppenbart att inte bara den enskildes hushållning på egen hand utan även medborgarnas gemensamma hushållning, förmedlad av staten, kan utsättas för en nedpressning, varom det nu föga lönar sig att göra antaganden. De uttalanden som här förut gjorts om utsikterna att gå över från krigsperioden till fredshushållning med en budget som kan balanseras, trots en utgiftsstegring sedan tiden före kriget av mycket betydande omfattning och av bestående karaktär, dessa uttalanden bygga på förutsättningen att en utarmning av nu antydd art kommer att förebyggas. Vad vårt folk därvid kan uträtta för den mellanfolkliga ordningen på det politiska och ekonomiska området måste alltid bli av blygsam karaktär. Men den förutsättning som ligger i att våra egna personliga och materiella tillgångar tagas fullt i bruk, beror väsentligen på oss själva, på vår egen insikt, vilja och organisationsförmåga. Att finna de lämpligaste vägarna för att möta de problem som övergången till fredshushållning måste föra med sig, blir en av den närmaste tidens viktigaste uppgifter. Till förutsättningarna för att med framgång kunna gripa sig an med dessa uppgifter hör emellertid inte minst att en grundval skapas i ett fast penningvärde. Den strävan att stabilisera priser, löner och inkomster kring vilken uppmärksamheten för dagen främst samlar sig, är därför ett nödvändigt led i arbetet på att möta de stora ekonomiska problem inför vilka morgondagen kommer att ställa oss.

Beräkning av de särskilda inkomsttitlarna.

Allmänna förutsättningar. Riksräkenskapsverket redogör i sin skrivelse med förslag till inkomstberäkning för budgetåret 1943/44 inledningsvis för de antaganden på vilka beräkningen grundats. I detta sammanhang framhåller ämbetsverket, att inkomstutfallet till c:a 40 procent hänför sig till de ekonomiska förhållandena under kalenderåret 1942 men i övrigt till den nu mycket svårbedömbara utvecklingen därefter fram till slutet av budgetåret 1943/44. Beräkningarnas osäkerhetsmarginal är givetvis under dessa förhållanden betydande.

Ämbetsverket erinrar om att förändringarna i fråga om varuförsörjningen under kriget framtvingat allt flera statsingripanden på skilda områden. Den militära och ekonomiska beredskapen har nödvändiggjort och nödvändiggjort fortfarande betydande omläggningar av produktion och konsumtion. Sedan handelsvägarna i stor utsträckning blivit spärrade, ha under ett allt intimare samarbete mellan staten och det enskilda näringslivet genomgripande omläggningar av utrikeshandeln och folkförsörjningen försiggått. Någon hänsyn har vid inkomstberäkningen icke tagits till de förändringar i den ekonomiska utvecklingen, som skulle inträffa, om kriget upphörde före utgången av den period beräkningen avser.

Efter en erinran om ersättningsproduktionens och den militära beredskapens återverkan på arbetsmarknaden och om den fortsatta varuknapphetens inflytande på produktionsinriktning och priser understryker ämbetsverket till slut i sin allmänna karakteristik av de ekonomiska framtidsutsikterna betydelsen för inkomstutvecklingen av de pågående strävandena att stabilisera den inhemska pris- och lönenivån.

Från dessa utgångspunkter uppställer riksräkenskapsverket för inkomstberäkningen den arbetshypotesen, att den ekonomiska utvecklingen i Sverige i stort sett icke skall i ogynnsam riktning påverka statens inkomstförhållanden under den period beräkningen avser samt att pris- och lönenivån under samma tid icke skall undergå någon mera avsevärd höjning. Beträffande de enskilda inkomstitlarna räknar ämbetsverket med att utvecklingen även under nästkommande budgetår skall komma att utvisa stora avvikelser från de linjer som tidigare betraktats som normala.

För affärsverken räknas under angivna förutsättningar med en fortsatt hög inkomstnivå, medan låga inkomster motses för sådana titlar som automobilskattemedel, margarinaccis samt kaffeskatt. För tullinkomsterna, som under år 1942 nått en ny bottennivå, har icke antagits någon fortsatt nedgång. Med hänsyn till den allmänna inkomstutvecklingen under nämnda år, räknar ämbetsverket med en ytterligare förbättring av skatteunderlaget för inkomst- och förmögenhetsskatterna.

Under rådande förhållanden finner riksräkenskapsverket det naturligt, att inkomstberäkningen göres till föremål för en allmän översyn vid fastställandet av riksstaten för nästa budgetår.

Enligt nu verkställda beräkningar kommer inkomstutfallet under innevarande budgetår att bli väsentligt gynnsammare än som antogs så sent som i maj i år. Detta förhållande förklaras i huvudsak av en starkare fortsatt ökning av priser och inkomster, än man då ansåg sig ha att räkna med, samt av att de risker för en ytterligare försämring av försörjningen, som i nuvarande läge motivera en försiktig uppskattning, hittills icke aktualiserats. Utvecklingen är ägnad att understryka det berättigade i riksräkenskapsverkets uttalanden om den osäkerhet som för närvarande måste vidlåda inkomstberäkningarna. Dessa bli i väsentlig mån beroende av antaganden om den ekonomiska och politiska utvecklingen under en tidrymd som man saknar varje möjlighet att överblicka.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning utgår å ena sidan i huvudsak från rådande försörjningsläge och tar alltså icke hänsyn till möjligheten, att statsinkomsternas nuvarande, högt uppdrivna nivå kan komma att bli utsatt för allvarliga rubbningar, men förutsätter å andra sidan, att strävandena att begränsa pris- och inkomststegringen skola leda till avsett resultat. Jag finner — trots de skäl som kunna anföras för och emot sannolikheten av riksräkenskapsverkets förutsättningar — icke anledning att nu frångå verkets beräkningar men förutsätter därvid i likhet med verket, att de senare under riksdagen skola göras till föremål för en allmän översyn. De resultat

till vilka ämbetsverket kommit ha underkastats sedvanlig granskning inom finansdepartementet, för vilken det emellertid under dessa omständigheter saknas anledning att närmare redogöra. Jag torde därför få begränsa mig till ett fåtal punkter som av olika skäl förtjäna att särskilt uppmärksammas.

Vissa skatter på inkomst, förmögenhet och rörelse. För inkomst- och förmögenhetsskatten redovisades för budgetåret 1941/42 en nettoinkomst av 447 miljoner kronor mot i riksstaten beräknade 425 miljoner kronor. I riksstaten för budgetåret 1942/43 är denna inkomsttitel uppförd med 460 miljoner kronor och riksräkenskapsverket beräknar nu, att därunder skall inflyta 485 miljoner kronor. Vid jämförelse mellan inflytandebeloppen bör beaktas, att intäkten för budgetåret 1941/42 reducerats med omkring 6.5 miljoner kronor genom avdrag på grund av militärtjänstgöring. Merinkomsten beror enligt riksräkenskapsverket dels på en underskattning av utvecklingen av de skattskyldigas inkomster, dels på en högre inflytandeprocent än den beräknade.

Vid beräkningen av utfallet av 1943 års taxering, som är avgörande för den statliga inkomst- och förmögenhetsskattens belopp under budgetåret 1943/44 stöder sig riksräkenskapsverket på en analys av skatteunderlagets utveckling från 1941 års till 1942 års taxering. Då någon uppdelning på olika inkomstkällor icke förekommer i statistiken över taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, begagnar sig ämbetsverket för denna analys av den uppdelning som finnes beträffande taxeringen till kommunal inkomstskatt. Det framgår härav, att inkomsten av jordbruksfastighet ökat med 32.8 procent och av annan fastighet med 14.8 procent. Då dessa inkomststegringar blott avse den del av inkomsten som överskjuter den kommunala garantiskatten (fyra procent av skogsvärdet och fem procent av fastighetsvärdet i övrigt), beräknar riksräkenskapsverket den häremot svarande stegringen av den till statsskatt uppskattade inkomsten av jordbruksfastighet till 20 procent, medan däremot ämbetsverket beträffande inkomsten av annan fastighet icke anser sig kunna draga någon slutsats om utvecklingen av den till statsskatt uppskattade inkomsten. Inkomst av rörelse m. m. steg för fysiska och juridiska personer sammanlagt med 6.1 procent, varvid dock är att märka, att stegringen för svenska aktiebolag endast utgjorde 0.7 procent. Inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet, som är den avgjort dominerande inkomstkällan, steg med 11.7 procent och inkomst av kapital med 2.5 procent. Totalresultatet för den kommunala taxeringens del blev en stegring av den uppskattade inkomsten från 8,100 miljoner kronor vid 1941 års taxering till 9,021 miljoner kronor vid 1942 års taxering eller med 11.4 procent. För taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt svarade häremot en stegring av det taxerade beloppet med 10.4 procent från 7,897 till 8,720 miljoner kronor.

Det påräkneliga utfallet av 1943 års taxering är väsentligen beroende av den ekonomiska utvecklingen under kalenderåret 1942. Med ledning av de beräkningar, som riksräkenskapsverket på grundval av tillgängligt statistiskt

material gjort rörande sysselsättning och arbetslöshet inom industrien, utvecklingen av utrikeshandeln, årets skörderesultat m. m., har riksräkenskapsverket ansett sig kunna räkna med en fortgående höjning av taxeringsresultaten i förhållande till 1942 års taxering.

Med utgångspunkt från undersökningen av utfallet av 1941 års och 1942 års taxering har riksräkenskapsverket framlagt en närmare beräkning rörande 1943 års taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Av de olika i A-längden upptagna skattskyldiga, *fysiska personer m. fl.*, beräknas gruppen inkomst av jordbruksfastighet vid 1943 års taxering på grund av förbättrat skörderesultat och ökad avsättning av skogsprodukter redovisa ett belopp, som väsentligt överstiger 1942 års nivå. Inkomst av annan fastighet beräknas däremot på det hela taget oförändrad.

Under förvärvskällan inkomst av rörelse räknas med en stegring med 5 procent beroende främst på fortgående utförsäljning av inneliggande lager.

Inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet har, enligt vad riksräkenskapsverket framhåller, påverkats av en rad olika omständigheter under år 1942. Enligt uppgifter, som erhållits från socialstyrelsen, har antalet inom den egentliga industrien sysselsatta arbetare från år 1941 till år 1942 ökat med 2.3 procent. Därjämte uppskattas den genomsnittliga årsförtjänsten per arbetare ha stigit med minst 7.5 procent. Med utgångspunkt härifrån och med ledning av socialstyrelsens lönestatistik för år 1941 uppskattas industriens till arbetarpersonalen under år 1942 utbetalade lönesumma till ett 12 procent större belopp än år 1941. Beträffande byggnadsverksamheten räknar riksräkenskapsverket med en stegring av den sammanlagda lönesumman från 150 till 200 miljoner kronor. För småindustri och hantverk beräknas löneökningen knappast ha varit mindre än inom den egentliga industrien. På grund av avverkningssäsongens förlängning och de starka lönestegringarna beräknas inkomstökningen inom skogsbruket ha fortsatt under år 1942. Vid vägarbetena förutses en inkomststegring på mellan 15 och 20 procent på grund av ökat antal sysselsatta arbetare och högre timförtjänster. Inom jordbruket räknas med minst samma ökning av lönesumman som den, vilken konstaterades vid 1942 års taxering, då den utgjorde 16 procent. För i allmän tjänst anställda befattningshavare m. fl., vilkas löner utgöra cirka en femtedel av den taxerade inkomsten av arbetsanställning, beräknas en inkomststegring av 7 procent ha inträtt på grund av höjd ersättning, varjämte inom vissa områden antalet anställda ökats. Under hänsynstagande till dessa skiftande utvecklingstendenser och jämväl till inkallelserna till militärtjänst och därmed följande förmåner i form av familjebidrag och hyresersättning m. m., har riksräkenskapsverket ansett sig kunna för de olika verksamhetsgrenarna tillsammans tagna räkna med en inkomststegring vid 1943 års taxering av omkring 9 procent.

Vad slutligen angår de fysiska personernas m. fl. inkomst av kapital, beräknas denna av riksräkenskapsverket vid 1943 års taxering komma att visa ungefär samma ökning som vid 1942 års taxering, varvid stegringen ansetts belagd av en viss ökning av det räntebärande kapitalet.

Med utgångspunkt från dessa antaganden beräknar riksräkenskapsverket den vid 1943 års taxering väntade stegringen av det till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet för fysiska personer m. fl. till omkring 9 procent, vilket ger ett totalt taxerat belopp för A-längden av 8,500 miljoner kronor.

Beträffande taxeringsutfallet för *svenska aktiebolag* understryker riksräkenskapsverket att en bedömning avseende rörelseresultatet år 1942 icke kan läggas till grund för en säker beräkning av bolagens redovisade vinster, enär dessa bero även av de i samband med boksluten våren 1943 beslutade avskrivningarna, vilka i stor utsträckning bestämmas av den då gjorda bedömningen av framtidsutsikterna för bolagens rörelse. Riksräkenskapsverket utgår ifrån att den allmänna prisstegringen icke mera avsevärt ökat de sammanlagda vinstresultaten. Under hänsynstagande till att vinstökningar inom vissa industrigrenar komma att motverkas av en försämring av rörelseresultatet inom andra industrigrenar, beräknar riksräkenskapsverket, som grundat sin uppskattning direkt på det taxerade beloppet, att detta skall vid 1943 års taxering uppgå till drygt samma belopp som år 1942 eller omkring 800 miljoner kronor.

För *övriga grupper* av skattskyldiga, vilka betyda relativt litet för utfallet, har riksräkenskapsverket räknat med i stort sett samma belopp som vid 1942 års taxering, eller tillhopa 110 miljoner kronor.

Efter avdrag från det taxerade beloppet av tillhopa 4,350 miljoner kronor för utnyttjade ortsavdrag beräknas det beskattningsbara beloppet vid 1943 års taxering för fysiska personer m. fl. (A-längden) till 4,150 miljoner kronor. För övriga skattskyldiga äro de beskattningsbara beloppen lika med de taxerade; de beräknas sålunda för svenska aktiebolag till 800 miljoner kronor, för övriga juridiska personer i B-längden till 75 miljoner kronor och för i C-längden redovisade skattskyldiga till 35 miljoner kronor, eller för samtliga skattskyldiga till 5,060 miljoner kronor.

De debiterade skattebeloppen ha beräknats under antagande, att botten-skatten skall utgå för de i A- och C-längderna upptagna skattskyldiga efter 150 procent och för de i B-längden upptagna efter 200 procent av grundbeloppet.

Medelskatteprocenten vid botten-skatten för de i A-längden upptagna skattskyldiga har antagits ligga på ungefär samma nivå som vid 1942 års taxering, eller vid 7.55 procent. På grund av att den under senare år inträdda inkomstökningen torde ha avsett främst de lägre beskattningsbara beloppen, har den uträknade tilläggsskatten vid de tre senaste taxeringarna varit praktiskt taget konstant. Medelskatteprocenten för tilläggsskatten har därför starkt sjunkit. Riksräkenskapsverket, som antager att denna utveckling skall fortsätta även under år 1942, beräknar tilläggsskatten vid 1943 års taxering till samma belopp som vid 1942 års taxering eller till 53 miljoner kronor, vilket ger en medelskatteprocent för tilläggsskatten av 1.26 för år 1943 mot 1.46 för år 1942.

På grundval av dessa förutsättningar har riksräkenskapsverket beräknat den år 1943 debiterade inkomst- och förmögenhetsskatten till 543 miljoner

kronor, varav för fysiska personer m. fl. 366 miljoner kronor, för svenska aktiebolag 160 miljoner kronor och för övriga skattskyldiga 17 miljoner kronor. Med en antagen inflytandeprocent av 96 procent och efter avdrag för restitutioner, uppskattade till 2.5 miljoner kronor, har riksräkenskapsverket kommit fram till en behållen inkomst av inkomst- och förmögenhetsskatten för budgetåret 1943/44 å 519 miljoner kronor, vilket belopp avrundats till 520 miljoner kronor.

Inkomsten av värnskatten uppgick för budgetåret 1941/42 till 277 miljoner kronor efter frånräkning av 2.3 miljoner kronor i avdrag på grund av militär tjänstgöring under år 1940.

Den vid 1942 års riksdag beslutade värnskatten för budgetåret 1942/43 innebar en höjning av såväl den för fysiska personer m. fl. fastställda skatteskalen som de för juridiska personer m. fl. bestämda skattesatserna. I riksstaten för budgetåret 1942/43 uppfördes inkomsten av värnskatten till 360 miljoner kronor. Enligt riksräkenskapsverkets preliminära uppskattning skulle för detta budgetår kunna beräknas inflyta i runt tal 375 miljoner kronor.

För budgetåret 1943/44 har riksräkenskapsverket med utgångspunkt från förut angivna förändringar av skatteunderlaget för inkomst- och förmögenhetsskatten beräknat, att en värnskatt, uttagen efter samma grunder som värnskatten för budgetåret 1942/43, skulle giva en intäkt av omkring 400 miljoner kronor.

Krigskonjunkturskatten för år 1941 gav enligt budgetredovisningen 1941/42 en nettoinkomst av 42 miljoner kronor efter avdrag för den minskning av inkomsten av övriga direkta statsskatter, som debiteringen av krigskonjunkturskatt medfört. Sedan i förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1942 genomförts vissa lättnader i beskattningen, har inkomsten i riksstaten för budgetåret 1942/43 uppförts med 25 miljoner kronor. Med ledning av vissa preliminära uppgifter beräknar riksräkenskapsverket inflytandebeloppet till ungefär 30 miljoner kronor.

För budgetåret 1943/44 har riksräkenskapsverket under antagande att krigskonjunkturskatt uttages efter oförändrade grunder, med hänsyn till svårigheterna att göra några närmare beräkningar uppfört inkomstiteln med samma belopp som beräknas inflyta under löpande budgetår eller 30 miljoner kronor.

Den inkomstutveckling som förklarar årets gynnsamma skatteutfall och som motiverar, att man för nästa budgetår räknar med en ytterligare ökning av intäkterna av inkomstbeskattningen, hänför sig helt till de två senaste kalenderåren. Riksräkenskapsverkets uppskattningar påverkas alltså icke i denna del av den stabilisering av pris- och inkomstnivån varmed verket, såsom tidigare framhållits, räknar. Uppgången i de taxerade inkomsterna torde varken absolut eller relativt ge ett riktigt mått på nationalinkomstens förändringar under dessa år. Man får nämligen räkna med att utvecklingen medfört, att

åtskilliga som redan tidigare haft vissa, ehuru icke taxerade inkomster nu kommit under taxering. En närmare granskning av taxeringsmaterialet stöder denna uppfattning.

De sakkunniga som den 10 oktober 1941 tillkallats för att utreda frågan om inkomstbeskattningens anpassning efter försörjningsbördan torde inom en nära framtid inkomma med förslag i ämnet. I avvaktan härpå synes böra anstå med den prövning av möjligheterna att i köpkraftsbegränsande syfte skärpa beskattningen av personer utan försörjningsskyldigheter, som berörts i de av Kungl. Maj:t den 13 november 1942 godkända riktlinjerna för den ekonomiska politiken. Huruvida det i samband med den översyn av vissa delar av inkomstskattelagstiftningen, vartill nyssnämnda förslag må föranleda, blir anledning att vidtaga jämkningar i den direkta beskattningens tekniska utformning även i andra hänseenden än de här närmast berörda kan ännu icke bedömas.

Med hänsyn till ovissheten om de resultat, till vilka den motsedda omprövningen av den direkta beskattningens tekniska utformning kan leda, och då ett bättre underlag för beräkningen av skatteutfallet bör föreligga vid tidpunkten för fastställandet av riksstaten, torde riksräkenskapsverkets nu framlagda inkomstberäkningar för närvarande icke påkalla en närmare prövning. Jag förordar därför att berörda inkomstitlar i riksstatsförslaget preliminärt uppföras med av ämbetsverket förordade belopp. Förslag om grunder för debiteringen av inkomst- och förmögenhetsskatten för nästa budgetår torde få framläggas i samband med att slutligt förslag till inkomstberäkning avges.

Automobilskattemedel. Fordonsskatt och bensinskatt ha av riksräkenskapsverket för nästa budgetår uppskattats till 25 respektive 5 miljoner kronor. För fordonsskattens del har ämbetsverket ansett avkastningen under innevarande budgetår icke behöva beräknas till lägre belopp än 28 miljoner kronor; att ämbetsverket likväl i likhet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen icke ansett sig böra räkna med högre avkastning under nästa budgetår än 25 miljoner kronor beror på den ovisshet som råder om försörjningen med gummiringar och smörjoljor. Intäkten av bensinskatten har av generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen uppskattats till 7 miljoner kronor för till riket införd bensin och 0.8 miljon kronor för inom riket tillverkad bensin. Under framhållande av omöjligheten att i nuvarande ovissa läge göra någon egentlig beräkning av intäkten av denna skatt, har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ansett densamma böra upptagas med samma belopp som i årets riksstat eller 3 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har föreslagit, att inkomstiteln upptages till 5 miljoner kronor.

Mot ämbetsverkets beräkning av intäkterna under ifrågavarande inkomstitlar har jag intet att erinra. Lika litet som under de närmast föregående åren kommer det, såvitt nu kan bedömas, att bli möjligt att under nästa budgetår åstadkomma balans mellan automobilskattebudgetens inkomster och utgif-

ter. Den beräknade avkastningen av automobilskattemedlen täcker för närvarande icke mer än en bråkdel av de kostnader för vägväsendet, som måste anvisas och som skola avräknas mot bilskattemedlen. Trots en stark begränsning av medelstildelningen för redan tidigare på budgeten tillgodosedda vägändamål visa väganslagen i år en betydande ökning i samband med vägväsendets förstatligande.

Sedan den vid krigsutbrottet förefintliga behållningen i automobilskattemedlens fond förbrukats, täckes numera bristen för specialbudgetstiteln över budgetutjämningsfonden. Detta sker automatiskt med tillämpning av nu gällande budgetsystem, i det att utgifter för vägväsendet, för vilka täckning saknas, direkt belasta sistnämnda fond. Vid utgången av budgetåret 1941/42 utgjordes, såsom framgår av budgetredovisningen, bristen i statens budgetutjämningsfond till icke mindre än 172 miljoner kronor av underskott å automobilskattemedlens specialbudget, vilka täckts från budgetutjämningsfonden. Den genom dylika underskott uppkomna bristen i budgetutjämningsfonden är att betrakta såsom ett förskott att framdeles täckas av automobilskattemedel. Under innevarande och nästföljande budgetår kan detta förskott beräknas komma att ökas med i runt tal 128 miljoner kronor till 300 miljoner kronor.

Vissa skatter å omsättningen. Intäkten av den allmänna omsättningsskatten under budgetåret 1942/43, som i riksstaten upptagits till 250 miljoner kronor, har nu av riksräkenskapsverket beräknats till 280 miljoner kronor. Med utgångspunkt från de allmänna förutsättningar, som ligga till grund för inkomstberäkningen, har ämbetsverket ansett skattens avkastning under nästa budgetår kunna uppskattas till 290 miljoner kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är inkomsttiteln varuskatt uppförd med 40 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen beräknar nu intäkten av skatten, i vad den avser inom riket tillverkade varor, till 55 miljoner kronor för nämnda budgetår. Med hänsyn till att en ytterligare minskning av tilldelningen av vissa råvaror torde komma att bli erforderlig under den tid beräkningen avser, har styrelsen ansett skatteinkomsten under budgetåret 1943/44 icke böra uppskattas till högre belopp än 50 miljoner kronor. Intäkten av skatten för till riket införda varor har av generaltullstyrelsen för samma budgetår beräknats till 300,000 kronor. Riksräkenskapsverket, som understrukit att skattens avkastning i hög grad beror av omfattningen av råvarutilldelningen till choklad- och sötvaruindustrien, har beräknat intäkten av skatten till 50 miljoner kronor.

Trafikskatten. I gällande riksstat har intäkten av trafikskatten upptagits till 16 miljoner kronor. Då skatten, som utgår sedan den 1 juli 1942, enligt gällande bestämmelser inlevereras till statsverket omkring tre månader efter det den uppburits, motsvarade nämnda beräknade avkastning endast tre fjärdedelar av det skattebelopp, som skatten antogs komma att tillföra statsverket för helt år. Järnvägsstyrelsen beräknar nu skattens avkastning

under innevarande budgetår till 20 miljoner kronor. För budgetåret 1943/44 uppskattar järnvägsstyrelsen inkomsten av skatten till 25 miljoner kronor och riksräkenskapsverket har tillstyrkt, att inkomsttiteln uppföres med detta belopp.

I gällande riksstat har inkomsttiteln *t o b a k s s k a t t* upptagits till 200 miljoner kronor. Denna beräkning skedde med utgångspunkt från att den försålda kvantiteten tobak skulle uppgå till 95 procent av 1940 års försäljning. Enligt en nu verkställd uppskattning torde denna kvantitet komma att överskridas med 5 procent. Under förutsättning att råvaruförsörjningen icke ytterligare försämras, har tobaksmonopolet ansett avkastningen av skatten kunna beräknas till 210 miljoner kronor för budgetåret 1943/44. På grund av till återförsäljarna som ingångslager lämnade förskottstilldelningar har skatten av bolaget beräknats komma att under innevarande budgetår inbringa ytterligare 10 miljoner utöver nämnda belopp eller 220 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som betonat svårigheterna att bedöma den sannolika tillgången på råvaror och därmed möjligheterna att uppehålla de nuvarande ransoneringsbestämmelserna, har tillstyrkt att inkomsttiteln för budgetåret 1943/44 upptages till 210 miljoner kronor.

O m s ä t t n i n g s s k a t t och *u t s k ä n k n i n g s s k a t t* å *s p r i t - d r y c k e r*. I riksstaten för löpande budgetår är förevarande inkomsttitel uppförd med 200 miljoner kronor. Den totala inleveransen av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker beräknas nu av kontrollstyrelsen komma att under budgetåret uppgå till 228 miljoner kronor. För nästa budgetår har styrelsen, under antagande av någon minskning i spritkonsumtionen, ansett inkomsttiteln kunna beräknas till 220 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som visserligen icke funnit det uteslutet att förevarande inkomst kunde visa någon nedgång under nästa budgetår, har dock ansett kontrollstyrelsens uppskattning vara alltför låg och föreslagit, att inkomsttiteln i anslutning till verkets allmänna antaganden rörande den ekonomiska utvecklingen för nästa budgetår skall upptagas till 225 miljoner kronor.

O m s ä t t n i n g s s k a t t e n å *v i n* är i årets riksstat upptagen till 6 miljoner kronor men torde enligt av kontrollstyrelsen gjorda beräkningar komma att uppgå till 13 miljoner kronor. Merinkomsten förklaras av en mycket stark stegring av vinförsäljningen, vilken möjliggjorts av en betydligt bättre varutillgång än som kunnat förutses. Med hänsyn till de ovissa importmöjligheterna har dock styrelsen ansett, att man för nästkommande budgetår icke bör räkna med högre belopp än 8 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har förordat, att inkomsttiteln upptages med 10 miljoner kronor.

M a l t d r y c k s s k a t t e n beräknas av kontrollstyrelsen under innevarande budgetår komma att inbringa 36 miljoner kronor medan i gällande riksstat räknats med 32 miljoner kronor. Med hänsyn till svårigheten att be-

döma den sannolika konsumtionsutvecklingen samt osäkerheten beträffande tillgången på vissa råvaror, har riksräkenskapsverket ansett skatten böra beräknas till 35 miljoner kronor för budgetåret 1943/44.

Statlig nöjesskatt. Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade upplysningar skulle intäkten av den statliga nöjesskatten kunna uppskattas till 13 miljoner kronor under såväl innevarande som nästkommande budgetår. Inkomstiteln är i årets riksstat uppförd med 12 miljoner kronor. På grund av en betydande stegring i skattens avkastning under tiden juli—oktober 1942, vilken stegring i huvudsak torde bero på en höjning av vissa biljettpriser, har riksräkenskapsverket beräknat inkomsterna av skatten under nästa budgetår till 16 miljoner kronor.

Inkomstutfallet under flertalet av de här behandlade omsättningsskattetitlarna för den gångna delen av löpande budgetår har haft till förutsättning ett fortsatt relativt gynnsamt försörjningsläge men har i övrigt i högre eller lägre grad påverkats av den allmänna pris- och inkomstutvecklingen. I den mån strävandena att stabilisera prisläget krönas med framgång, torde man därför ha att räkna med att stegringen av intäkterna under ifrågavarande titlar hämmas. Riksräkenskapsverkets uppskattningar för nästa budgetår ha verkställts med beaktande härav och ansluta sig därför nära till det med stöd av hittills vunna erfarenheter beräknade inkomstutfallet under innevarande budgetår. Såsom i det föregående framhållits, innebär detta beräkningssätt å andra sidan att hänsyn icke tagits till de risker för en väsentlig försämring av försörjningsläget, vilka kunna föreligga.

I de riktlinjer för utformningen av åtgärder mot en skadlig prisstegring, som godkänts av Kungl. Maj:t den 13 november 1942, har uttalats, bland annat, att en höjning av de indirekta skatterna borde övervägas i syfte att nå den konsumtion, på vilken den fria köpkraften i främsta rummet inriktar sig. I anslutning härtill ha möjligheterna att genomföra en ytterligare stegrad beskattning av konsumtion av lyxkaraktär upptagits till prövning. Pågående utredningar, vilka beröra ett flertal av de här behandlade skattetitlarna, ha ännu icke lett till så bestämda resultat, att jag finner anledning förorda, att de beaktas redan i den preliminära inkomstberäkning som nu framlägges. De förslag till vilka utredningarna må föranleda torde böra upptagas till prövning i ett sammanhang och eventuellt erforderliga justeringar av inkomstberäkningarna synas lämpligen kunna genomföras vid fastställandet av riksstaten för nästa budgetår.

Rusdrycksförsäljningsmedel. Inkomstiteln för partihandelsbolag har för innevarande budgetår upptagits till 21 miljoner kronor, varav något över 19 miljoner kronor beräknats utgöra vinstmedel å aktiebolaget Vin- & spritcentralens rörelse och ej fullt 2 miljoner kronor beräknats inflyta i räntor och amorteringar på de under fonden för förlag till statsverket beviljade lånemedlen till anläggningskapital för nya sulfitsprittfabriker. Till följd av

ökad total omsättning och prishöjningar för en del importerade varuslag har bolaget nu beräknat nettovinsten å rörelsen för år 1942 till omkring 26 miljoner kronor. Efter föreskriven utdelning skulle då återstå något mer än 25 miljoner kronor att jämte räntor och amorteringar från sulfitsprittfabrikerna inlevereras till statsverket under innevarande budgetår. Nämnda ränte- och amorteringsbelopp ha av bolaget beräknats stanna vid omkring 1 miljon kronor på grund av att fabrikerna blivit färdiga i långsammare takt än som tidigare förutsatts.

För år 1943 har bolaget ansett försiktigheten bjuda att icke beräkna nettovinsten till högre belopp än 22 miljoner kronor. De särskilda vinststegrande faktorer, som påverkat utfallet för år 1942, kunde enligt bolagets mening icke förväntas bliva lika verksamma år 1943, vartill komme vanskligheten att nu bedöma importmöjligheterna för fyllande av de minskade lagren. Efter föreskriven utdelning skulle då något mer än 21 miljoner kronor av vinstmedel kunna inlevereras till statsverket under budgetåret 1943/44. Till detta belopp vore att lägga beräknade räntor och amorteringar från sulfitsprittfabrikerna, vilka bolaget under förutsättning av någorlunda fullständigt kapacitetsutnyttjande vid fabrikerna under år 1943 beräknat till sammanlagt 2 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har liksom kontrollstyrelsen anslutit sig till bolagets beräkning och föreslagit, att inkomsten från partihandelsbolag för nästa budgetår skall upptagas till 23 miljoner kronor.

Inkomsttiteln för detaljhandelsbolag är i riksstaten för innevarande budgetår upptagen till 15 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har beräknat att i vinstmedel från systembolagen skall kunna under löpande budgetår inlevereras ett belopp av i runt tal 25 miljoner kronor. Den starka vinstökningen är en följd av en oväntad stegring i försäljningen, särskilt utskänkningen, samt av försäljningsvinster å inneliggande lager. Vid slutet av innevarande budgetår kommer därjämte, enligt vad styrelsen meddelar, att till statsverket genom systembolagen inlevereras ett belopp av 6 miljoner kronor från de allmänna restaurangbolagen. Jämväl riksräkenskapsverket har förutsatt, att sistnämnda belopp skall redovisas å förevarande inkomsttitel.

Vid beräkningen av vinstmedlen från detaljhandelsbolagen för budgetåret 1943/44 har kontrollstyrelsen utgått ifrån att åtminstone utskänkningen av spritdrycker genom vissa omständigheter skulle nedbringas. Under antagande av en något minskad rusdrycksomsättning har styrelsen sålunda ansett inkomsttiteln böra upptagas till 23 miljoner kronor. Från de allmänna restaurangbolagen skulle enligt styrelsens mening icke vara att påräkna något belopp under nästa budgetår. Riksräkenskapsverket har anslutit sig till kontrollstyrelsens beräkning och uppskattat inkomsterna från detaljhandelsbolagen till 23 miljoner kronor för nästa budgetår.

De betydande utskänkningssinkomsterna få i likhet med ökningen av intäkterna under vissa omsättningsskattetitlar ses mot bakgrunden av det allmänna ekonomiska läget. Då jag i likhet med de myndigheter som yttrat sig i ämnet räknar med att olika omständigheter skola komma att samverka till en re-

duktion av utskänkningen, har jag ej funnit anledning till erinran mot den av riksräkenskapsverket förordade, relativt försiktiga inkomstberäkningen för nästa budgetår.

Uppbörd i statens verksamhet. Vid anmälan av inkomstberäkningen för budgetåret 1942/43 anfördes, att i anslutning till budgetarbetet upptagits frågan om en allmän översyn av de taxor, som olika statliga institutioner tillämpa vid utförandet av provningar, undersökningar och andra arbeten, ävensom vid registreringar. Den i anledning härav vidtagna taxerevisionen har för åtskilliga statliga verksamhetsområden medfört en stegring av uppbörden. För ett antal verksamhetsgrenar kunde taxehöjningen föranleda uppräkning av inkomsterna i riksstaten 1942/43, medan för andra resultatet först nu kan redovisas genom en höjning av vederbörande inkomstitel för budgetåret 1943/44. För de senare kommer taxehöjningen att under budgetåret 1942/43 medföra en merinkomst utöver den i riksstaten beräknade. — I anslutning till de förhandlingar, som under hösten 1942 inletts i syfte att stabilisera pris- och lönenivån, har arbetet med taxerevisionen tillsvidare avbrutits.

Inkomsten av lotspenningar har av riksräkenskapsverket med ledning av uppbörden för de senaste 18 månaderna uppskattats till 7 miljoner kronor för budgetåret 1943/44, vilket innebär en höjning med 2 miljoner kronor i jämförelse med riksstaten för löpande budgetår. Med hänsyn till osäkerheten av varje uppskattning av sjöfartens omfång under nästa budgetår torde inkomstiteln — trots de gynnsamma uppbördsresultaten under föregående och innevarande budgetår — icke böra uppräknas utan upptagas med oförändrat belopp, 5 miljoner kronor. Beräkningen av anslagen till lotsverket har skett under antagande av samma omfattning hos verksamheten som denna inkomstuppskattning återspeglar.

Inkomstiteln Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register, vilken av riksräkenskapsverket uppförts till samma belopp som för löpande budgetår eller 90,000 kronor, torde i anslutning till en verkställd taxerevision böra uppräknas med 60,000 kronor och i riksstatsförslaget upptagas till 150,000 kronor. Taxehöjningen avser att åvägabringa jämvikt mellan ifrågavarande inkomster och de under tionde huvudtiteln uppförda kostnaderna för registreringsverksamheten. Jag torde i övrigt beträffande denna fråga få hänvisa till vad chefen för handelsdepartementet i annat sammanhang anför.

Övriga diverse inkomster. Denna inkomstitel har av riksräkenskapsverket beräknats till ett avrundat belopp av 3.6 miljoner kronor, därvid ämbetsverket anmärkt, att frågan huruvida någon disposition av totalisatormedel för allmänna budgetändamål kunde äga rum undandroge sig dess bedömande. Under 1940/41 tillfördes förevarande inkomstitel från stuterivä-

sendets fond 1 miljon kronor och under 1941/42 0.5 miljon kronor. Löpande budgetår avses jämväl 0.5 miljon kronor skola disponeras för samma ändamål. Enligt vad jag inhämtat torde från nämnda fond kunna för allmänna budgeten under 1943/44 tagas i anspråk ett lika stort belopp, 500,000 kronor. Fondmedlen böra tillföras denna inkomsttitel, vilken med anledning härav torde i riksstatsförslaget böra upptagas med ett belopp av 4.1 miljoner kronor.

Statens affärsverksfonder: Postverket, telegrafverket och statens järnvägar. I riksstaten för löpande budgetår äro överskotten av statens affärsverksfonder upptagna till sammanlagt 241 miljoner kronor. Såsom redan nämnts vid redogörelsen för det beräknade utfallet av löpande statsreglering, väntar riksräkenskapsverket, att ett något högre belopp skall komma att inflyta. Sammanlagt motser ämbetsverket en stegring av inkomsterna från affärsverken till 263 miljoner kronor.

De för löpande budgetår konstaterade tendenserna ha antagits skola göra sig gällande även i fortsättningen. Ämbetsverkets förslag till inkomstberäkning för nästa budgetår innefattar i fråga om affärsverken endast en mindre höjning i förhållande till de beräknade utfallssiffrorna. Den sammanlagda beräknade intäkten för nästa budgetår uppgår sålunda till 271 miljoner kronor. Hälften av inkomstökningen i förhållande till innevarande budgetår faller på postverket och betingas av att portohöjningen kommer att inverka på resultatet under helår mot endast $\frac{3}{4}$ år för löpande budgetår. Vid beräkningen av överskotten har riksräkenskapsverket beträffande affärsverkens utgifter för rörligt tillägg, dyrtidstillägg och kristillägg å löner och pensioner förutsatt, att dessa skola under nästa budgetår utgå efter de för sista kvartalet 1942 gällande grunderna, vilket för flertalet befattningshavare innebär ett till 15 procent maximerat rörligt tillägg och ett kristillägg av 16 procent.

Postverket torde enligt generalpoststyrelsens beräkningar i november 1942 komma att till statsverket inleverera det i riksstaten för innevarande budgetår upptagna beloppet, 30 miljoner kronor, däri inbegripet ett belopp av 1.67 miljoner kronor i vinstmedel från postsparbanken för år 1941. Frankoteckensuppbörden, som utgör den övervägande delen av verkets inkomster, har visat en ökning, som under första kvartalet 1942 uppgick till icke mindre än 11.7 procent i jämförelse med motsvarande tid år 1941. Jämväl efter den 1 april 1942, då höjningen av brevportot trädde i kraft, ha uppbördssiffrorna efter reduktion för vad portohöjningen kan beräknas ha inbragt legat något över föregående års nivå. Ersättningen för kristidsorganens tjänstepost och för befordran av militära brev till och från den i försvarsberedskap liggande personalen har likaledes ökats.

Beräkningen av inkomstöverskottet för budgetåret 1943/44 har generalpoststyrelsen, i likhet med vad tidigare skett i motsvarande fall, grundat på en uppskattning av postverkets driftsresultat under kalenderåret 1943. Sty-

relsen stryker emellertid under, att en beräkning på grundval av rådande förhållanden uppenbarligen måste vara mycket osäker. Frankoteckensuppbörden vid postanstalterna, som för år 1941 utgjorde 88.4 miljoner kronor och för år 1942 beräknats till 107.5 miljoner kronor, har av styrelsen antagits stiga till 114 miljoner kronor år 1943. Av sistberörda stegring har cirka 5 miljoner kronor beräknats falla på portohöjningen, som kommer att inverka på hela året 1943 mot endast 9 månader under år 1942. Postverkets ersättning för postgiro- och postsparbanksrörelserna har under år 1942 varit föremål för utredning, som ännu icke helt kunnat slutföras. Styrelsen har preliminärt räknat med en ökning av ersättningsbeloppen med vardera omkring 1.2 miljoner kronor men avser att sedan definitiv ståndpunkt tagits till därmed sammanhängande frågor, bland annat besparingsberedningens förslag om höjning av vissa postgiroavgifter, underställa hithörande frågor Kungl. Maj:ts prövning under anmälan av de olika förslagens inverkan på postverkets överskott. Vinsten i postgiro- och postsparbanksrörelsen har beräknats stiga från 1.6 miljoner kronor år 1942 till 3 miljoner kronor år 1943. Postsparbankens vinst för år 1942 har uppskattats till 1.9 miljoner kronor. Styrelsen har antagit, att denna vinst i nuvarande tidsläge skall i sin helhet tagas i anspråk för statsregleringen och sålunda inräknat densamma i postverkets överskott för budgetåret 1943/44.

Mot en sammanlagd summa bruttoinkomster på i runt tal 153 miljoner kronor har styrelsen beräknat utgifter enligt ett sedermera fastställt förslag till driftkostnadsstat på sammanlagt 119 miljoner kronor. Inkomstöverskottet skulle sålunda uppgå till 34 miljoner kronor. Detta belopp antages skola kunna inlevereras till statsverket under budgetåret 1943/44.

Riksräkenskapsverket har ansett generalpoststyrelsens beräkning vara försiktig och föreslagit, att postverkets överskott för budgetåret 1943/44 skall beräknas till i runt tal 35 miljoner kronor.

Telegrafverkets inlevererade överskott uppgick för budgetåret 1941/42 till 48 miljoner kronor och har i riksstaten för innevarande budgetår beräknats till 55 miljoner kronor. Telegrafstyrelsen har emellertid i november 1942 ansett sig kunna räkna med ett överskott av i runt tal 60 miljoner kronor. Inkomsterna ha för år 1942 antagits uppgå till omkring 204 miljoner kronor, innebärande en ökning från år 1941 med 30 miljoner kronor eller med 17.2 procent. Den kraftiga ökningen beror såväl på den starka stegringen av telegrafverkets rörelse som på de under året företagna taxehöjningarna. De sammanlagda driftkostnaderna ha antagits uppgå till 147 miljoner kronor, däri inräknat 6 miljoner kronor extra avsättningar till telegrafverkets förnyelsefond i enlighet med av styrelsen framlagt förslag.

För år 1943 har telegrafstyrelsen, med utgångspunkt från att vårt lands ekonomiska läge i huvudsak förblir oförändrat, räknat med en något mindre ökning av verkets rörelse än under år 1942. Inkomsterna har styrelsen beräknat till 213 miljoner kronor, motsvarande en ökning från 1942 med 9 miljoner kronor. Driftkostnaderna ha, med utgångspunkt från antagandet, att inga mer avsevärda prishöjningar skola inträda efter tidpunkten för beräk-

ningarnas avgivande (november 1942) och att rörligt tillägg samt dyrtids- och kristillägg skola förbli oförändrade, enligt numera fastställd driftkostnadsstat kalkylerats till 153 miljoner kronor. Överskottet för år 1943 skulle enligt dessa beräkningar komma att uppgå till omkring 60 miljoner kronor. Styrelsen har antagit, att överskottet under första halvåret 1944, såvida intet oförutsett inträffar, skall bli något större än under första halvåret 1943, och med hänsyn härtill ansett sig för budgetåret 1943/44 kunna räkna med ett överskott av cirka 60 miljoner kronor.

Av de beräknade inkomsterna för åren 1942 och 1943 utgöra inträdes-, anläggnings- och abonnemangsavgifterna, som år 1941 uppgått till något över 88 miljoner kronor, i runt tal 99 och 104 miljoner kronor, medan den andra stora huvudposten, samtalsavgifterna, som år 1941 utgjorde cirka 58 miljoner kronor, beräknats till 76 och 79 miljoner kronor. Telegrafinkomsterna ha antagits öka från 11.4 miljoner kronor år 1941 till 11.9 och 12.3 miljoner kronor under åren 1942 och 1943. Radiolicensavgifterna, som 1941 uppgingo till 15.3 miljoner, ha 1942 och 1943 antagits stiga till 16.1 och 16.5 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket, som för år 1942 förordat en 2 miljoner kronor större avsättning till förnyelsefonden än vad telegrafstyrelsen begärt, har ansett överskottet för löpande budgetår av denna anledning böra beräknas till 58 miljoner kronor. Styrelsens beräkning för nästa budgetår har riksräkenskapsverket karakteriserat såsom försiktig och ansett, att överskottet borde kunna, även under förutsättning av en motsvarande ökning av förnyelsefondsavsättningen för år 1943, upptagas till 60 miljoner kronor.

Statens järnvägars till statsverket inlevererade överskott för budgetåret 1941/42 utgjorde i runt tal 104 miljoner kronor. Därvid hade enligt Kungl. Maj:ts medgivande såsom extra avsättning för år 1942 till förnyelsefond disponerats ett belopp av i runt tal 24 miljoner kronor. För löpande budgetår har i riksstaten räknats med ett överskott av 110 miljoner kronor. Enligt av järnvägsstyrelsen numera framlagda beräkningar torde den behållna inkomsten för detta budgetår kunna beräknas till omkring 140 miljoner kronor, försåvitt någon extra avsättning till förnyelsefonden icke verkställs före budgetårets utgång. Enligt järnvägsstyrelsens uppfattning vore det emellertid önskvärt att, sedan för budgetåret 1942/43 inlevererats det i riksstaten upptagna beloppet, återstoden av de på budgetåret fallande överskottsmedlen finge disponeras som extra avsättning till förnyelsefonden på samma sätt som under föregående budgetår.

Överskottets utveckling förklaras främst av att inkomsterna av såväl person- som godstrafiken ha fortsatt att stiga. Handelsavspärrningen i april 1940 medförde en ur järnvägarnas synpunkt gynnsam förskjutning i läget å transportmarknaden. Inkomsterna minskades visserligen genom nedgång i transporter av export- och importvaror. Men denna minskning har helt motvägts genom att frakter tillförts järnvägarna från den beskurna biltrafiken, genom betydande transporter för försvarsberedskapen samt genom den provisoriska taxehöjning, som genomförts från och med den 1 juli 1940.

Anpassningsåtgärderna inom näringslivet ha dessutom medfört ett flertal nya eller utvidgade transportuppgifter för järnvägarna. Vid bedömande av inkomst- och omslutningssiffrorna för statens järnvägar bör slutligen även beaktas, att statsbanenätet under de senaste tre åren utvidgats genom införlivande av enskilda järnvägar med en sammanlagd längd av omkring 2,300 km.

I fråga om utsikterna för nästa budgetår har järnvägsstyrelsen, med betonande av de synnerligen ovissa antaganden, som en förhandsberäkning under nuvarande ekonomiska och politiska förhållanden måste bygga på, räknat med ungefär samma inkomstgivning för person- och godstrafiken som under år 1942. Såsom förutsättningar för denna uppskattning angiver järnvägsstyrelsen bland annat, att Sveriges handelspolitiska läge i stort sett förblir oförändrat, att någon mera avsevärd nedgång i produktion och sysselsättning inom näringslivet icke uppkommer, att försvarsberedskapen upprätthålles i ungefär oförändrad omfattning och att någon ytterligare mera väsentlig prisstegring icke inträffar samt att nuvarande taxor bibehållas.

De sammanlagda bruttoinkomsterna för år 1943 har järnvägsstyrelsen uppskattat till 494 miljoner kronor mot 503 miljoner kronor år 1942 och 437 miljoner kronor år 1941. För persontrafiken ha inkomsterna därvid beräknats till 180 miljoner kronor mot 182 och 153 miljoner kronor nyssnämnda år, medan godstrafiken (inklusive lapplandsmalmen) antagits ge 300 miljoner kronor mot 307 och 270.5 miljoner kronor under åren 1942 och 1941. Å andra sidan ha utgifterna, som 1941 voro 321.5 miljoner kronor och för 1942 beräknats till 380 miljoner kronor, i den fastställda driftkostnadsstaten antagits stanna vid 376 miljoner kronor år 1943. Utöver ökade underhålls-, löne- och pensionskostnader räknar styrelsen med högre kostnader för bränsle och andra driftförnödenheter. Det löpande överskottet skulle i enlighet härmed kunna väntas sjunka från 123 miljoner kronor år 1942 till 118 miljoner kronor år 1943. Med hänsyn till det förut berörda avskrivningsbehovet och till de ovissa förhållandena i övrigt har det synts järnvägsstyrelsen lämpligt att för nästa budgetår åtminstone tills vidare icke räkna med högre inkomst av statens järnvägar än 100 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket, som funnit järnvägsstyrelsens beräkning väl försiktig, har för sin del räknat med cirka 10 miljoner kronor högre avkastning för budgetåret 1942/43. Beträffande järnvägsstyrelsens beräkning av överskottet för nästa budgetår har ämbetsverket, som utgått från att den genom pågående dubbelspårsanläggningar, elektrifiering och anskaffning av rullande materiel ökade kapaciteten av järnvägarna i nuvarande läge skall komma att utnyttjas, ansett anledning icke föreligga att räkna med sjunkande inkomster nästa budgetår. Med dessa förutsättningar har ämbetsverket förordat, att inkomsten av statens järnvägar för nästa budgetår skall beräknas till 120 miljoner kronor.

Under erinran om vad jag i annat sammanhang uttalat angående förutsättningarna för riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för nästa budget-

år finner jag mig böra godtaga de av ämbetsverket föreslagna uppskattningsarna av överskotten från postverket, telegrafverket och statens järnvägar.

Vid bedömningen av de här berörda affärsverkens rörelseresultat — i synnerhet om det är fråga om en jämförelse mellan inkomsterna av statens kapitalfonder och utgifterna för statsskuldens förräntning — bör uppmärksammas, att kommunikationsverken tillföras betydande inkomster från staten, som under rådande förhållanden i väsentligt vidgad omfattning tar deras tjänster i anspråk. Mot inkomsterna svara alltså avsevärda utgifter isynnerhet under fjärde och sjätte huvudtitlarna. Dessa mot inkomsterna balanserande utgiftsposter ha, för postverkets del, i riksstatsförslaget undergått en väsentlig ökning genom tillkomsten av ett nytt anslag för ersättning till postverket för portofria ransoneringsförsändelser.

Vissa förslag från besparingsberedningen ha i sin mån bidragit till den gynnsamma utvecklingen av inkomsterna under ifrågavarande titlar. Såsom i det föregående berörts äro andra förslag från beredningen föremål för fortsatt prövning.

Statens affärsverksfonder: Statens vattenfallsverk. Inkomsterna från statens vattenfallsverk, som för budgetåret 1941/42 utgjorde 29.31 miljoner kronor, äro i riksstaten för löpande budgetår upptagna till 30 miljoner kronor. Ungefär detta belopp torde också enligt vattenfallsstyrelsens beräkningar i november 1942 kunna inlevereras.

Med understrykande av vanskligheterna i förutberäkningar under nuvarande förhållanden har vattenfallsstyrelsen för budgetåret 1943/44 uppskattat inkomstöverskottet till 31 miljoner kronor, varav 30.86 miljoner kronor beräknats hänföra sig till kraftverken och 310,000 kronor till fastighetsförvaltningen, medan kanalverken till följd av avspärrningen och trots viss förutsatt höjning av kanaltaxorna beräknats ge ett underskott av 170,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har ansett vattenfallsstyrelsens beräkning vara försiktig och för sin del förordat, att överskottet för nästa budgetår med utgångspunkt bland annat från normal vattentillgång skall beräknas till 33 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverkets förslag till beräkning av överskottet för nästa budgetår torde böra preliminärt godtagas. I detta sammanhang vill jag endast närmare beröra en av förutsättningarna för beräkningen av överskottet, nämligen *avsättningarna till förnyelsefond*. I den av Kungl. Maj:t fastställda driftkostnadsstaten för verket äro till sådan avsättning för kraftverkens del upptagna tvenne särskilda belopp, nämligen för procentuell avsättning och för ränteformig avsättning, belöpande i 1943 års nyligen fastställda stat till 9,255,000 och 3,855,000 kronor, eller tillhopa 13,110,000 kronor. Dessa siffror innebära en höjning i jämförelse med 1942 års stat med sammanlagt 1,030,000 kronor. Vattenfallsstyrelsen har i skrivelse den 17 november 1942 med förslag till nyssnämnda driftkostnadsstat om höjningen anfört följande.

Ränteavsättningen har ökats med 500,000 kronor. Den normala procentuella avsättningen har på grund av nytillkomna anläggningar ökats med 360,000 kronor. För fyllande av vissa underskott i förnyelsefonderna samt för

återbetalning till desamma av medel, som tidigare uttagits för vissa ombyggnader har i det nu föreliggande statförslaget upptagits extra avsättningar med 2,005,000 kronor, vilket är samma belopp som för innevarande år. För avskrivning av kapitalmedel, som investerats i civiltekniska luftskyddsåtgärder, har upptagits en särskild avsättning av 610,000 kronor, vilket är 170,000 kronor mera än i staten för år 1942.

För åren 1941 och 1942 uppgingo de i de fastställda driftkostnadsstaterna upptagna avsättningarna för kraftverken till 11,310,000 och 12,080,000 kronor. I bokslutet för år 1941 har vattenfallsstyrelsen emellertid verkställt avsättning till kraftverkens förnyelsefond med 15,878,797 kronor. Vid överlämnande av statistiska tablåer m. m. till belysning av statens affärsverksamhet för år 1941 har *riksräkenskapsverket* i skrivelse den 30 april 1942 fäst uppmärksamheten härpå och bland annat anfört:

I bokslutet för år 1941 har vattenfallsstyrelsen — utan att medgivande härtill utverkats av Kungl. Maj:t — verkställt extra avsättningar till kraftverkens förnyelsefond utöver vad som beräknats i driftkostnadsstaten med 4,580,646 kronor, därav 3,308,578 kronor för täckning av underskott på grund av ändrad räntefot och ändrade livslängder och 1,272,068 kronor för täckning av underskott på grund av ombyggnader i förtid. Härigenom hava underskotten av det förra slaget helt kompensrats och underskotten av det senare slaget nedbringats till i runt tal 2,100,000 kronor.

I anledning av riksräkenskapsverkets skrivelse har vattenfallsstyrelsen, efter remiss, i skrivelse den 21 augusti 1942 till stöd för den gjorda extra avsättningen framhållit bland annat följande.

Kraftverkens förnyelsefond, som i realiteten är ett värdeminskningsskonto, uppvisade vid slutet av år 1941 efter verkställd ordinarie avsättning brister om sammanlagt ungefär 11.8 miljoner kronor. Det har räknats med, att de olika bristbeloppen skulle ersättas genom extra avsättningar under tidsperioder i regel icke överstigande 10 år. Därvid skulle den totala bristen till övervägande delen blivit täckt under tiden intill år 1947. Som underlag för driftkostnadsstater m. m. hade räknats med en jämn fördelning av de extra avsättningarna under resp. bristtäckningsperioder.

Under år 1941 inträdde en markerad ökning av vattenfallsstyrelsens kraftinkomster, under det att driftkostnaderna föredde en relativt obetydlig uppgång i jämförelse med 1940 års värden. Inkomstökningen är till stor del av tillfällig natur, och då det därjämte finns anledning befara en sådan utveckling, att upprätthållandet av kraftverksrörelsens räntabilitet blir försvårat i framtiden, ansåg vattenfallsstyrelsen det riktigast att använda en del av inkomstökningen till en forcerad täckning av förnyelsefondsbristen med motvarande avlastning av utgifterna under kommande år.

Bristerna i förnyelsefundsbehållningen hade orsakats av följande omständigheter:

- 1) nedgången i den allmänna räntenivån, som nödvändiggjort en sänkning av den för beräkning av fondavsättningarna grundläggande räntefoten från 5 till 4.5 och sedermera till 4 procent;

- 2) en revision av de ursprungligen fastställda grundläggande livslängderna, innebärande en nedsättning av de största livslängdsvärdena;

- 3) de för vissa anläggningar abnormt höga bokförda kostnaderna på grund av tiden för utförandet; samt

- 4) att medel i enlighet med Kungl. Maj:ts medgivanden uttagits ur förny-

elsefonden för vissa större reparationsarbeten, innan den normenliga livslängden uppnåtts.

Genom den extra fondavsättningen blevo de under 1) och 2) omförmälda bristerna helt och de under 4) angivna delvis täckta. Trots denna avsättning om 4.6 miljoner kronor blev kraftverkens driftöverskott för år 1941 27.9 miljoner kronor, motsvarande en förräntning av 6.08 procent på det i medeltal disponerade kapitalet 460 miljoner kronor. Under budgetåret 1941/42 inlevererades för samtliga rörelsegrenar 29.3 miljoner kronor överskottsmedel mot i riksstaten upptagna 23.5 miljoner kronor.

Med hänsyn till att fonderingen inom affärsverken måste ingå som ett led i den allmänna finanspolitiken är det av vikt att regeln, att avvikelser från fastställda stater i fråga om sådan fondering skola underställas Kungl. Maj:t, konsekvent iakttages. Att vattenfallsstyrelsen kunnat redovisa ett överskott överstigande det i riksstaten beräknade beloppet trots den av styrelsen vidtagna extra avsättningen till förnyelsefond kan icke anses ha berättigat styrelsen att verkställa sådan avskrivning med högre belopp än som motsvarar beräkningarna i den av Kungl. Maj:t fastställda driftkostnadsstaten. Under rådande förhållanden torde emellertid böra få vid den gjorda avsättningen bero. Om så sker, får däri icke inläggas något godkännande av de överväganden rörande avsättningens beräkning, som legat till grund för vattenfallsstyrelsens beslut. Det må i detta sammanhang erinras om att de extra avsättningar, som verkställts vid statens järnvägar och telegrafverket efter av Kungl. Maj:t lämnade medgivanden, väsentligen betingats av ökad förslitning respektive försämrad materiel.

Riksbanksfonden. Denna inkomsttitel är i årets riksstat uppförd med 10 miljoner kronor. Beloppet avser statens beräknade andel i riksbankens vinst för år 1942. Fullmäktige i riksbanken ha nu i skrivelse till riksräkenskapsverket preliminärt beräknat denna vinst till omkring 18.5 miljoner kronor. Det ankommer på 1943 års lagtima riksdag att på förslag av bankoutsiktet fatta beslut, hur stor del av den i riksbankens bokslut framkommande vinsten som skall inlevereras till statsverket.

För nästkommande budgetår ha bankofullmäktige räknat med en vinst på riksbankens rörelse av 5 miljoner kronor. Med hänsyn till svårigheterna att i nuvarande läge beräkna inkomsten av riksbanksfonden har riksräkenskapsverket förordat, att denna inkomst för budgetåret 1943/44 upptages till samma belopp som i gällande riksstat eller 10 miljoner kronor. Beräkningen torde böra godtagas trots det avsevärt ogynnsammare resultatet som bankofullmäktiges beräkningar visa. De mycket ovissa förutsättningarna för uppskattningen av inkomsten motivera nämligen att denna i riksstatsförslaget uppföres med ett rent formellt belopp som kan antagas ge ett sannolikt mått på den vinst varmed man i genomsnitt bör kunna räkna.

Enligt vad jag inhämtat ha bankofullmäktige vid de verkställda vinstberäkningarna förutsatt fortsatt tillämpning av den behandling i bokföringshänseende av framkommande vinst och förlust å handeln med guld, för vilken jag redogjorde vid anmälan av inkomstberäkningen i 1941 års stats-

verksproposition. Jag får i anledning därav erinra om vad jag i nämnda sammanhang anförde angående innebörden ur statsverkets synpunkt av detta bokföringssätt.

Statens utlåningsfonder. De med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 januari 1940 tillkallade sakkunniga för utredning av frågan om räntan å lån från statens utlåningsfonder avlämnade den 20 december 1940 slutbetänkande i ämnet. Sedan remissbehandlingen av sakkunnigförslaget avslutats, anbefallde Kungl. Maj:t statskontoret att med beaktande av det av de sakkunniga framlagda förslaget till bestämningsgrunder för en normalränta vid den statliga utlåningen samt vad i övrigt i ärendet förekommit, verkställa utredning angående möjligheterna av större enhetlighet i utformningen av räntebestämmelserna för de statliga utlåningsfonderna. Statskontoret har den 20 mars 1942 inkommit med den anbefallda utredningen, och jämväl denna har underkastats remissbehandling. Det är min avsikt att för 1943 års riksdag framlägga förslag om de jämkningar i nuvarande grunder för räntebestämmningen för statens utlåningsfonder, vartill den verkställda utredningen giver anledning. Dessa torde emellertid endast komma att föranleda mindre justeringar av inkomstberäkningarna.

Å kapitalbudgeten för 1943/44 åskas anslag till förstärkning av olika lånefonder. Vid bifall till de framlagda förslagen äro vissa inkomstökningar i förhållande till de av riksräkenskapsverket angivna beloppen att motse.

Med hänsyn till att inkomstberäkningen för nästa budgetår bör upptagas till en allmän översyn vid en senare tidpunkt, då säkrare hållpunkter torde föreligga även för bedömningen av konsekvenserna av här berörda omständigheter, torde det vara lämpligt att nu låta anstå med den justering av riksräkenskapsverkets uppskattningar av inkomsterna under olika lånefonder som eljest vore motiverad.

Fonden för låneunderstöd. Med ledning av uppgifter från statskontoret och riksgäldskontoret beräknar riksräkenskapsverket överskottet å fonden för låneunderstöd, som i årets riksstat uppförts med 1,550,000 kronor, till 1,860,000 kronor. Ämbetsverket föreslår, att de låneunderstöd, som förvaltas av egnahemsstyrelsen och riksbanken, upptagas till redovisning å två nya delfonder av fonden för låneunderstöd, benämnda egnahemsstyrelsens delfond och riksbankens delfond. I avbidan på slutlig prövning av frågan om förvaltningen av vissa äldre ackords- och exekutivlån, vilken nu åligger länsstyrelserna, förutsätter riksräkenskapsverket i sin inkomstberäkning, att dessa lån fortfarande redovisas å riksgäldskontorets delfond.

Den av riksräkenskapsverket förordade uppdelningen av fonden för låneunderstöd på två nya delfonder torde böra godtagas. Med avseende å inkomstberäkningen hänvisar jag till vad jag nyss anfört angående statens utlåningsfonder. En justering av riksräkenskapsverkets uppskattning torde emellertid böra nu vidtagas i anledning av ett i dag i annat sammanhang framlagt förslag.

Svenska spannmålsaktiebolagets kreditbehov tillgodoses för närvarande av riksbanken mot säkerhet av statsobligationer som för ändamålet ställts till bolagets förfogande. I nuvarande penningpolitiska läge och med den betydande ansvällning som kreditbehovet visat, synes en omläggning böra ske i bolagets finansiering. Ingen erinran synes föreligga mot att tillfälliga kreditbehov alltjämt tillgodoses av riksbanken. I övrigt torde emellertid för framtiden medel böra anskaffas genom direkt upplåning i marknaden. Härigenom vinnes, att riksbanken icke längre genom försäljning av statspapper behöver motväga den köpkraftsökande effekten av kreditgivningen till bolaget. Enklast sker den önskvärda omläggningen genom att staten mot en ränta av förslagsvis 3 procent tillhandahåller bolaget de mera bestående krediter, varav behov föreligger sedan staten gäldat i bolagets rörelse uppkommande fordringar mot statsverket. De för ändamålet erforderliga medlen komma då att upplånas av riksgäldskontoret i vanlig ordning. I enlighet med vad här anförts har chefen för jordbruksdepartementet förordat att å tilläggsstat till gällande riksstat under fonden för låneunderstöd, riksgäldskontorets delfond, äskas ett belopp av 70 miljoner kronor för kreditgivning till svenska spannmålsaktiebolaget. Kungl. Maj:t har tidigare denna dag bifallit detta förslag. Ytterligare 30 miljoner kronor föreslås skola tillföras bolaget genom att ett belopp av denna storlek, som tidigare från ett anslag under fonden för förlag till statsverket ställts till bolagets förfogande för särskilt ändamål, nu överflyttas till fonden för låneunderstöd och tillåtes kvarstå såsom kredit till bolaget. Den sammanlagda statskrediten kommer därefter att uppgå till 100 miljoner kronor. Med hänsyn härtill bör nu i riksstatsförslaget beräknas en inkomst av ifrågavarande kreditgivning å 3 miljoner kronor. Riksräkenskapsverkets beräkning av intäkterna under riksgäldskontorets delfond av fonden för låneunderstöd bör alltså höjas med det angivna beloppet.

I enlighet med vad jag i det föregående förutsatt torde till statsrådsprotokollet i detta ärende få såsom bihang fogas:

Bihang A. Riksräkenskapsverkets skrivelse den 9 december 1942 med inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

Bihang B. P. M. med vissa uppgifter angående statsutgifternas omfattning och finansiering under kriget.

Bihang C. Utdrag av statsrådsprotokollet den 13 november 1942 angående godkännande av vissa riktlinjer för den ekonomiska politiken.

Bihang D. P. M. med uppgifter angående utvecklingen av vissa statsutgifter under kriget.

Under återopande av det anförda och med hänvisning jämväl till riksräkenskapsverkets skrivelse med inkomstberäkning för nästa budgetår hemställer jag, att Kungl. Maj:t i avvaktan på framläggandet av vissa i det föregående berörda skatteförslag måtte föreslå riksdagen att upptaga inkomsterna å driftbudgeten i riksstaten för budgetåret 1943/44 enligt följande

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.

		Kronor	Kronor
A. Egentliga statsinkomster.			
I. Skatter:			
1. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:			
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	520,000,000		
b. Värnskatt, <i>bevillning</i>	400,000,000		
c. Krigskonjunkturskatt, <i>bevillning</i>	30,000,000		
d. Särskild skatt å förmögenhet, <i>bevillning</i>	29,000,000		
e. Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i>	1,000,000		
f. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	70,000		
g. Stämpelmedel, <i>bevillning</i>	65,000,000	1,045,070,000	
2. Automobilskattemedel:			
a. Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	25,000,000		
b. Bensinskatt, <i>bevillning</i>	5,000,000	30,000,000	
3. Tullar och acciser:			
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	100,000,000		
b. Allmän omsättningsskatt, <i>bevillning</i>	290,000,000		
c. Varuskatt, <i>bevillning</i>	50,000,000		
d. Trafikskatt, <i>bevillning</i>	25,000,000		
e. Tilläggsskatter å bensin, <i>bevillning</i>	10,000,000		
f. Accis å silke, <i>bevillning</i>	4,000,000		
g. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevillning</i>	18,000,000		
h. Skatt å kaffe, <i>bevillning</i>	5,000,000		
i. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	210,000,000		
j. Brännvinstillverkningsskatt, <i>bevillning</i>	18,000,000		
k. Rusdrycksförsäljningsmedel, <i>bevillning</i> :			
α. Partihandelsbolag	23,000,000		
β. Detaljhandelsbolag	23,000,000		
l. Omsättnings- och utskänknings-skatt å spritdrycker, <i>bevillning</i> ..	225,000,000		
m. Omsättningsskatt å vin, <i>bevillning</i>	10,000,000		
n. Maltdrycksskatt, <i>bevillning</i>	35,000,000		
o. Skatt å läskedrycker, <i>bevillning</i> ..	8,000,000		
p. Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i> ...	16,000,000	1,070,000,000	2,145,070,000

	Kronor	Kronor
<i>II. Uppbörd i statens verksamhet:</i>		
1. Vattendomstolsavgifter	50,000	
2. Inkomster vid fångvården	625,000	
3. Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona	50,000	
4. Inkomster vid sjökarteverket	130,000	
5. Inkomster vid garnisonssjukhusen	1,000,000	
6. Inkomster vid militärapoteket	700,000	
7. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	2,000,000	
8. Bidrag till pensionsstyrelsen	33,000	
9. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter	200,000	
10. Inkomster vid statens skyddshem	365,000	
11. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	500,000	
12. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	20,000	
13. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	70,000	
14. Inkomster vid statens sinnessjukhus	16,000,000	
15. Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa	75,000	
16. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	230,000	
17. Inkomster vid statens institut för folkhälsan ..	120,000	
18. Avgifter för besiktning av motorfordon	1,200,000	
19. Avgifter för registrering av motorfordon	400,000	
20. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	16,000	
21. Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen	450,000	
22. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41,000	
23. Inkomst av myntning och justering	5,000,000	
24. Kontrollstämpelmedel	300,000	
25. Bidrag till bank- och fondinspektionen	130,000	
26. Bidrag till sparbanksinspektionen	105,000	
27. Bidrag för tillsyn över sparbankerna	210,000	
28. Inkomster vid tandläkarinstitutet	230,000	
29. Inkomster vid karolinska sjukhuset	4,300,000	
30. Avgifter för kontroll å radiologiskt arbete	100,000	
31. Inkomster vid serafimerlasarettet	2,300,000	
32. Avgifter vid läroverken m. m.	1,600,000	
33. Avgifter för granskning av biografbilder	200,000	
34. Inkomster av lantbruksingenjörsförrättningar ...	140,000	
35. Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt	160,000	
36. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	450,000	
37. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	110,000	
38. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	90,000	
39. Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	70,000	

	Kronor	Kronor
40. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	15,000	
41. Inkomster vid statens provningsanstalt	600,000	
42. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten ...	140,000	
43. Fyr- och båkmedel	2,000,000	
44. Lotspenningar	5,000,000	
45. Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt ..	150,000	
46. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	2,500,000	
47. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	150,000	
48. Bidrag till försäkringsinspektionen	220,000	
49. Vissa licensavgifter m. m.....	2,300,000	52,845,000
III. <i>Folkpensionsavgifter</i>		58,000,000
IV. <i>Diverse inkomster:</i>		
1. Bötesmedel	3,000,000	
2. Totalisatormedel	2,000,000	
3. Tipsmedel	5,500,000	
4. Lotterimedel	26,500,000	
5. Övriga diverse inkomster	4,100,000	41,100,000
		2,297,015,000
B. Inkomster av statens kapitalfonder.		
I. <i>Statens affärsverksfonder:</i>		
1. Postverket, <i>bevillning</i>	35,000,000	
2. Telegrafverket.....	60,000,000	
3. Statens järnvägar.....	120,000,000	
4. Statens vattenfallsverk	33,000,000	
5. Domänverket	23,000,000	271,000,000
II. <i>Riksbanksfonden</i>		10,000,000
III. <i>Statens allmänna fastighetsfond:</i>		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	380,000	
2. Utrikesdepartementets »	260,000	
3. Medicinalstyrelsens »	2,120,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	7,920,000	
5. Generaltullstyrelsens »	35,000	
6. Uppsala universitets »	260,000	
7. Lunds universitets »	150,000	
8. Karolinska sjukhusets »	400,000	
9. Lotsstyrelsens »	35,000	11,560,000
IV. <i>Försvarsväsendets fastighetsfond:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond	7,270,000	
2. Marinförvaltningens »	3,620,000	
3. Flygförvaltningens »	3,650,000	14,540,000

	Kronor	Kronor
<i>V. Statens utlåningsfonder:</i>		
1. Statens bostadslånefond	290,000	
2. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	40,000	
3. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre be- medlade, barnrika familjer	1,700,000	
4. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadslignande samhällen	450,000	
5. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	400,000	
6. Lånefonden för lantarbetarbostäder	5,000	
7. Statens bosättningslånefond	865,000	
8. Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	48,200	
9. Vattenkraftslånefonden	200,000	
10. Luftfartslånefonden	35,000	
11. Statens lånefond för universitetsstudier	100	
12. Studielånefonden	45,000	
13. Lånefonden för inköp av ädla avelsston	100	
14. Lånefonden för inköp av avelshingstar av ar- denerrass	100	
15. Lånefonden för inköp av avelsston av nord- svensk ras	100	
16. Statens kaninavelslånefond	100	
17. Statens fjäderfållånefond	700	
18. Gödselvärdslånefonden	50,000	
19. Statens kalkbrukslånefond	9,000	
20. Statens fruktodlingslånefond	100	
21. Frukt- och potatislagerhusfonden	100	
22. Statens mejerilånefond	110,000	
23. Jordbrukets maskinlånefond	70,000	
24. Spannmålslagerhusfonden	115,000	
25. Spannmålskreditfonden	1,000	
26. Statens sekundärlånefond för jordbrukare.	610,000	
27. Statens slakterilånefond	40,000	
28. Kraftledningslånefonden	190,000	
29. Elektrifieringslånefonden	2,200	
30. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för mo- tordrift	180,000	
31. Egnahemslånefonden	9,200,000	
32. Jordförmedlingsfonden	100	
33. Arrendelånefonden	100	
34. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
35. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	1,000	
36. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond..	400	
37. Statens avdikningslånefond	1,450,000	
38. Täckdikningslånefonden	200,000	
39. Bevattningslånefonden	2,000	
40. Allmänna nyodlingsfonden	1,000	
41. Norrländska nyodlingsfonden	300	

	Kronor	Kronor
42. Fiskerilånefonden	90,000	
43. Statens fiskredskapslånefond.....	100	
44. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för fiskebåtar	100	
45. Kommunskogslånefonden.....	1,000	
46. Virkesmätningsslånefonden	100	
47. Skogsväglånefonden	100	
48. Hemslöjdslånefonden	2,000	
49. Industrilånefonden	100,000	
50. Statens hantverksslånefond	12,000	
51. Fonden för hantverks- och småindustrikredit..	100	
52. Rederilånefonden	100	
53. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten..	19,800	
54. Statens sekundärlånefond för rederinäringen...	38,200	
55. Statens lånefond för anskaffande av gasgenera- torer för vissa fartyg.....	500	16,575,900
VI. Fonden för låneunderstöd:		
1. Statskontorets delfond.....	1,300,000	
2. Egnahemsstyrelsens delfond	95,000	
3. Riksbankens delfond	85,000	
4. Riksgäldskontorets delfond	3,380,000	4,860,000
VII. Fonden för statens aktier:		
1. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	12,000,000	
2. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	1,595,000	
3. Aktiebolaget Jordbrukarbanken.....	1,000,000	
4. Svenska penninglotteriet aktiebolag	4,000	
5. Övriga aktiebolag.....	100	14,599,100
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden.....	30,000,000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1,250,000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	150,000	
4. Allmänna familjepensionsfonden.....	3,600,000	
5. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk.....	23,000	35,023,000
IX. Diverse kapitalfonder		500,000
		378,658,000
Summa		2,675,673,000

*Bilaga 1 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.***Beräknat förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1943/44.**

Inkomster.			Kronor
A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:			
1. Fångvårdsstyrelsens delfond.....	542,000		
2. Utrikesdepartementets »	750,000		
3. Medicinalstyrelsens »	2,965,000		
4. Byggnadsstyrelsens »	11,563,000		
5. Generaltullstyrelsens »	45,000		
6. Uppsala universitets »	736,000		
7. Lunds universitets »	308,000		
8. Karolinska sjukhusets »	824,000		
9. Lotsstyrelsens »	251,000		17,984,000
B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:			
1. Fångvårdsstyrelsens delfond.....	200,000		
2. Utrikesdepartementets »	50,000		
3. Medicinalstyrelsens »	780,000		
4. Byggnadsstyrelsens »	800,000		
5. Generaltullstyrelsens »	45,000		
6. Uppsala universitets »	17,000		
7. Lunds universitets »	13,000		
8. Karolinska sjukhusets »	228,000		
9. Lotsstyrelsens »	58,000		2,191,000
C. Diverse inkomster:			
1. Fångvårdsstyrelsens delfond.....	28,000		
2. Utrikesdepartementets »	25,000		
3. Medicinalstyrelsens »	300,000		
4. Byggnadsstyrelsens »	338,000		
5. Generaltullstyrelsens »	1,000		
6. Uppsala universitets delfond:			
a. Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning.....	250,000		
b. Bidrag från Uppsala läns landsting ..	55,000		
c. Övriga diverse inkomster.....	77,000		382,000

				Kronor
7. Lunds universitets delfond:				
a. Bidrag från universitetets egendomsför-				
valtning	50,800			
b. Övriga diverse inkomster.....	16,200	67,000		
8. Karolinska sjukhusets delfond.....		50,000		
9. Lotsstyrelsens »		6,000	1,197,000	
			Summa	21,372,000
Utgifter.				
A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:				
1. Fångvårdsstyrelsens delfond.....		275,000		
2. Utrikesdepartementets delfond:				
a. Reparations- och underhållskostnader i				
allmänhet m. m.	146,000			
b. Bränsle och lyse för vissa tjänstebostäder,				
förslagsvis	124,000	270,000		
3. Medicinalstyrelsens delfond		800,000		
4. Byggnadsstyrelsens »		1,500,000		
5. Generaltullstyrelsens »		1,000		
6. Uppsala universitets delfond:				
a. Akademiska sjukhuset.....	144,000			
b. Övriga fastigheter.....	250,000	394,000		
7. Lunds universitets delfond		135,000		
8. Karolinska sjukhusets delfond:				
a. Karolinska sjukhuset	90,000			
b. Serafimerlasarettet	60,000	150,000		
9. Lotsstyrelsens delfond		215,000	3,740,000	
B. Avsättning till värdeminskningsskonto:				
1. Fångvårdsstyrelsens delfond, förslagsvis		103,000		
2. Utrikesdepartementets » , förslagsvis		80,000		
3. Medicinalstyrelsens » , förslagsvis		1,100,000		
4. Byggnadsstyrelsens » , förslagsvis		990,000		
5. Generaltullstyrelsens » , förslagsvis		12,000		
6. Uppsala universitets delfond:				
a. Akademiska sjukhuset, förslagsvis....	191,000			
b. Övriga fastigheter, förslagsvis.....	289,000	480,000		
7. Lunds universitets delfond, förslagsvis		93,000		
8. Karolinska sjukhusets » , förslagsvis		477,000		
9. Lotsstyrelsens » , förslagsvis		32,000	3,367,000	
C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:				
1. Fångvårdsstyrelsens delfond, förslagsvis		12,000		
2. Utrikesdepartementets » , förslagsvis		215,000		
3. Medicinalstyrelsens » , förslagsvis		25,000		
4. Byggnadsstyrelsens » , förslagsvis		2,291,000		
5. Generaltullstyrelsens » , förslagsvis		43,000		
6. Uppsala universitets » , förslagsvis		1,000		
7. Lunds universitets » , förslagsvis		10,000		
8. Karolinska sjukhusets » , förslagsvis		75,000		
9. Lotsstyrelsens » , förslagsvis		33,000	2,705,000	

			Kronor
<i>Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:</i>			
1. Fångvårdsstyrelsens delfond		380,000	
2. Utrikesdepartementets »		260,000	
3. Medicinalstyrelsens »		2,120,000	
4. Byggnadsstyrelsens »		7,920,000	
5. Generaltullstyrelsens »		35,000	
6. Uppsala universitets »		260,000	
7. Lunds universitets »		150,000	
8. Karolinska sjukhusets »		400,000	
9. Lotsstyrelsens »		35,000	11,560,000
Summa			21,372,000

Bilaga 2 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.

Beräknat förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1943/44.

			Kronor
Inkomster.			
A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:			
1. Arméförvaltningens delfond		13,237,000	
2. Marinförvaltningens »		6,996,000	
3. Flygförvaltningens »		6,456,000	26,689,000
B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:			
1. Arméförvaltningens delfond		1,520,000	
2. Marinförvaltningens »		470,000	
3. Flygförvaltningens »		140,000	2,130,000
C. Diverse inkomster:			
1. Arméförvaltningens delfond		963,000	
2. Marinförvaltningens »		259,000	
3. Flygförvaltningens »		107,000	1,329,000
Summa			30,148,000

Utgifter. .			Kronor
A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:			
1. Arméförvaltningens delfond	6,899,000		
2. Marinförvaltningens »	3,595,000		
3. Flygförvaltningens »	1,448,000		11,942,000
B. Avsättning till värdeminskningsskonto:			
1. Arméförvaltningens delfond, förslagsvis.	850,000		
2. Marinförvaltningens » , förslagsvis.	450,000		
3. Flygförvaltningens » , förslagsvis.	1,350,000		2,650,000
C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:			
1. Arméförvaltningens delfond, förslagsvis.	701,000		
2. Marinförvaltningens » , förslagsvis.	60,000		
3. Flygförvaltningens » , förslagsvis.	255,000		1,016,000
Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:			
1. Arméförvaltningens delfond	7,270,000		
2. Marinförvaltningens »	3,620,000		
3. Flygförvaltningens »	3,650,000		14,540,000
Summa			30,148,000

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt och föreslagit i avseende å beräkningen av statens i det föregående omförmälda inkomster och därmed sammanhängande ämnen behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Mats Lemne.

Bihang A.

TILL KONUNGEN.

Enligt den för riksräkenskapsverket gällande instruktionen åligger det detta ämbetsverk att årligen till Kungl. Maj:t avlämna förslag till beräkning av statsverkets inkomster vid nästföljande statsreglering ävensom

2 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

meddela upplysningar rörande förhållanden i övrigt av beskaffenhet att böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom i och för uppgörande av proposition till riksdagen angående statsverkets tillstånd och behov.

Då riksräkenskapsverket nu har att avgiva förslag till beräkning av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1943/44, vill ämbetsverket inledningsvis lämna en orienterande översikt av utfallet av driftbudgeten under vart och ett av de senast tilländagångna tre budgetåren, alltså avseende tiden från och med det nuvarande krigstillståndets inträde. I efterföljande tablå hava fördenskull för vart och ett av budgetåren 1939/40—1941/42 angivits redovisade inkomster och utgifter samt underskott av inkomster i förhållande till utgifter, vilket underskott betecknar budgetutfallet. I tablå har vidare budgetutfallet upplöst i sina komponenter, d. v. s. de förändringar i avseende å budgetutjämningsfondens behållning och beloppet av utestående reservationer, till vilka budgetutfallet givit upphov (miljoner kronor):

Budgetår	Redovisade inkomster	Redovisade utgifter	Utfallet av driftbudgeten	Förändring i budgetutjämningsfondens behållning	Förändring i beloppet av utestående reservationer
1939/40..	1,849.33	2,513.65	— 664.32	— 924.40	+ 260.08
1940/41..	2,036.63	3,414.05	— 1,377.42	— 1,608.78	+ 231.36
1941/42..	2,267.63	3,603.82	— 1,336.19	— 2,034.01	+ 697.82
Summa	6,153.59	9,531.52	— 3,377.93	— 4,567.19	+ 1,189.26

Enligt förestående tablå hava under budgetåren 1939/40—1941/42 de sammanlagda inkomsterna uppgått till 6,153.59 miljoner kronor och de sammanlagda utgifterna till 9,531.52 miljoner kronor. Det samlade budgetutfallet under de tre budgetåren utgör alltså ett underskott om 3,377.93 miljoner kronor. Av samma tablå framgår, att budgetutjämningsfonden belastats med sammanlagt 4,567.19 miljoner kronor, samtidigt som utestående reservationer ökat med 1,189.26 miljoner kronor. Då vid ingången av budgetåret 1939/40 behållningen i budgetutjämningsfonden utgjorde 164.90 miljoner kronor och beloppet av utestående reservationer uppgick till 180.34 miljoner kronor, utvisar alltså budgetutjämningsfonden vid utgången av budgetåret 1941/42 ett negativt belopp på 4,402.29 miljoner kronor, samtidigt som utestående reservationer redovisats med 1,369.60 miljoner kronor.

En motsvarande analys enbart för det sistförflutna budgetåret 1941/42 utvisar följande. Utgifterna under nämnda budgetår hava belöpt sig till 3,603.82 miljoner kronor och inkomsterna till 2,267.63 miljoner kronor. Budgeten har sålunda utfallit med ett underskott av 1,336.19 miljoner kronor. Detta underskott kommer till uttryck däri, att budgetutjämningsfondens behållning nedgått från ett negativt belopp av 2,368.28 miljoner kronor med 2,034.01 miljoner kronor till ett negativt belopp av 4,402.29 miljoner kronor, under det att beloppet för utestående reservationer ökat från 671.78 miljoner kronor med 697.82 miljoner kronor till 1,369.60 miljoner kronor.

Närmare uppgifter om utfallet av driftbudgeten för budgetåret 1941/42 inhämtas i härvid såsom bilaga A fogade sammanställning. I denna samman-

ställning angivas såväl i riksstaten beräknade som i budgetredovisningen redovisade inkomst- och utgiftsbelopp å budgetens olika huvudtitlar ävensom i riksstaten beräknat och i budgetredovisningen redovisat underskott å budgetutjämningsfonden samt i budgetredovisningen redovisad ökning av utestående anslagsreservationer.

Av tabellen framgår, att det i riksstaten beräknade underskottet att avföras å statens budgetutjämningsfond, 2,205.80 miljoner kronor, i budgetredovisningen stannat vid 2,034.01 miljoner kronor, innebärande en med 171.79 miljoner kronor minskad belastning av budgetutjämningsfonden. Då den under budgetåret inträdda ökningen av kvarstående reservationer uppgått till 697.82 miljoner kronor, har budgetutfallet i förhållande till beräkningen i riksstaten medfört en kassamässig förbättring i budgetläget om sammanlagt 869.61 miljoner kronor. Av angivna belopp hänföra sig 159.12 miljoner kronor till merinkomster å riksstatens inkomstitlar och 710.49 miljoner kronor till besparingar å riksstatens utgiftstitlar.

Den å driftbudgetens inkomstsida uppkomna merinkomsten å 159.12 miljoner kronor fördelar sig med ungefär lika belopp på egentliga statsinkomster och inkomster av statens kapitalfonder. Bland egentliga statsinkomsterna svara skatterna för en nettomerinkomst av 55.35 miljoner kronor. Betydande överskott hava lämnats av inkomst- och förmögenhetsskatten, värnskatten, allmänna omsättningsskatten, varuskatten, tobaksskatten samt omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker. Brister utvisa särskilt tullmedlen samt accisen å margarin och vissa andra fettvaror. Av det till statens kapitalfonder hänförliga inkomstöverskottet, till vilket affärsverksfonderna och riksbanksfonden främst bidragit, belöpa 34.08 miljoner kronor å statens järnvägar. Å specialbudgeternas inkomstitlar har uppstått en nettomerinkomst å 6.14 miljoner kronor, huvudsakligen hänförlig till automobilskattemedlen.

För utgiftssidans vidkommande hänför sig den största delen av nettobesparingen å 710.49 miljoner kronor till fjärde huvudtiteln med ett belopp av 663.14 miljoner kronor. Betydande nettobesparingar ha jämväl uppkommit på nionde huvudtiteln och elfte huvudtiteln samt huvudtiteln för avskrivning av nya kapitalinvesteringar. Nettomerutgift till betydande belopp utvisa femte, sjätte, åttonde och tionde huvudtitlarna. Av den samlade nettobesparingen å 710.49 miljoner kronor hänföra sig 697.82 miljoner kronor till den förut berörda ökningen av utestående reservationer. Å enbart fjärde huvudtiteln hava reservationerna ökat med 597.25 miljoner kronor.

I fråga om specialbudgeterna torde här endast behöva erinras, att med hänsyn till otillräckligheten i de automobilskattemedel, som erfordras för täckande av de utgifter för vägväsendet m. m., vilka skola avräknas mot automobilskattemedlen, å specialbudgeten uppkommit ett underskott att tills vidare täckas från statens budgetutjämningsfond å 62.19 miljoner kronor. Även under tidigare budgetår hava motsvarande brister täckts i enahanda ordning, och den samlade bristen i berörda avseende belöper sig vid utgången av budgetåret 1941/42 till 172.49 miljoner kronor.

4 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

Det budgetutfall, för vilket nu redogjorts, tager sikte enbart på de transaktioner, som redovisas över riksstaten. Vid sidan av denna förekomma emellertid inbetalningar och utbetalningar av statsmedel eller av andra medel under statsmyndigheternas förvaltning. De transaktioner, om vilka här är fråga, hänföra sig i huvudsak till finansieringen av kapitalbudgeten ävensom av vissa ändamål, vilkas utgifter regleras över särskilda diversemedelsfonder. Då kapitalbudgetens anslag till huvudsaklig del finansieras med kapitalmedel, avse ifrågavarande transaktioner främst statens upplåning. I nuvarande läge, som framtingat en underskottsbalansering och en finansiering även av löpande utgifter med upplånta medel, påkallar den kassamässiga medelsanvändningen särskild uppmärksamhet.

Nettobelastningen å driftbudgeten uppgår i överensstämmelse med vad förut nämnts till 1,336.19 miljoner kronor. Kapitalinvesteringarna hava enligt redovisningen för kapitalbudgeten uppgått till sammanlagt 480.92 miljoner kronor, av vilket belopp 77.09 miljoner kronor täckts genom å driftbudgeten redovisade avskrivningsmedel; för investeringsändamål hava alltså förbrukats netto 403.83 miljoner kronor. Den sammanlagda nettobelastningen å driftbudgeten och kapitalbudgeten utgjorde i enlighet härmed 1,740.02 miljoner kronor.

För finansiering av dessa utgifter hava under budgetåret upptagits nya lån å 1,756.87 miljoner kronor, varvid statskontorets och riksgäldskontorets checkräkningar ökats med netto 13.68 miljoner kronor, medan övriga statliga bankräkningar och kassamedel minskats med 22.55 miljoner kronor. Den totala kontanta medelsförbrukningen under budgetåret utöver influtna löpande inkomster uppgick sålunda till 1,765.74 miljoner kronor. Skillnaden mellan detta belopp och den förut angivna nettobelastningen å budgeten beror på att regleringen av vissa förskott, diversemedelstitlar, avräkningskonton m. m. medfört någon ökning av det kontanta medelsbehovet.

För att närmare belysa inkomstutvecklingen under de senaste åren har riksräkenskapsverket i efterföljande tablå sammanställt inkomsterna för budgetåren 1937/38—1941/42, grupperade i överensstämmelse med driftbudgetens uppställning för det sistförflutna budgetåret.

	1937/38	1938/39	1939/40	1940/41	1941/42
	Miljoner kronor				
<i>Egentliga statsinkomster:</i>					
Skatter	941.65	1,104.13	1,369.17	1,597.12	1 800.65
Uppbörd i statens verksamhet	58.34	68.49	67.49	50.05	52.83
Folkpensionsavgifter	43.23	45.26	47.54	46.90	50.68
Diverse inkomster	14.33	26.50	85.77	35.63	37.81
Summa	1,057.55	1,244.38	1,569.97	1,729.70	1,941.97

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44. 5

	1937/38	1938/39	1939/40	1940/41	1941/42
	Miljoner kronor				
<i>Inkomster av statens kapitalfonder:</i>					
Statens affärsverksfonder ..	127.42	132.04	185.44	193.97	217.22
Riksbanksfonden.....	3.90	1.50	—	23.00	19.50
Statens allmänna fastighetsfond	7.97	8.44	9.15	10.27	10.34
Försvarsväsendets fastighetsfond	—	—	—	5.73	6.94
Statens utlåningsfonder	13.22	13.34	12.55	14.73	16.70
Fonden för låneunderstöd..	1.31	1.71	1.13	1.80	1.55
Fonden för statens aktier..	14.71	23.03	35.89	20.57	16.31
Statens pensionsfonder ¹	10.69	17.30	35.29	36.24	36.27
Diverse kapitalfonder.....	1.87	0.11	0.11	0.62	0.83
Summa	181.09	197.47	279.36	306.93	325.66
Tillsammans	1,238.64	1,441.85	1,849.33	2,036.63	2,267.63

Närmare uppgifter rörande förändringarna å de olika inkomstitlarna under samma femårsperiod lämnas i tabellbilagan B, vari inkomsterna fördelats å inkomstitlar i enlighet med den för budgetåret 1941/42 gällande riksstatsuppställningen. Som av denna tabell framgår, är inkomstökningen under angivna tidsperiod huvudsakligen att hänföra dels till inkomstitlarna för inkomst- och förmögenhetsskatter, tobaksskatt, omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, folkpensionsavgifter samt lotterimedel ävensom inkomster av folkpensioneringsfonden, statens järnvägar och riksbanksfonden och dels till de under budgetåren 1939/40 och 1940/41 beslutade nya skatterna, främst allmänna omsättningsskatten och varuskatten. De största inkomstminskningarna hänföra sig till automobilskattemedlen och tullmedlen.

Riksräkenskapsverket övergår härefter till en undersökning av möjligheterna att vid nuvarande tidpunkt fälla ett omdöme rörande utfallet av statsregleringen för budgetåret 1942/43.

Beträffande först inkomstutvecklingen under det löpande budgetåret föreligger ännu räkenskapsmässiga uppgifter endast för tiden juli—oktober. Driftbudgetens inkomster hava under denna tidsperiod uppgått till 538.95 miljoner kronor mot 452.47 miljoner kronor under motsvarande tid nästföregående budgetår. Stegningen i inkomstillflödet beror främst på ökade inkomster från allmänna omsättningsskatten, varuskatten, tobaksskatten samt omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker ävensom på höjda inleveranser från postverket, telegrafverket och statens järnvägar.

I närslutna bilaga C har riksräkenskapsverket intagit en av ämbetsverket med ledning av från vederbörande myndigheter infordrade uppgifter upprättad sammanställning över det beräknade utfallet av riksstatens inkomst-

¹ Å avkastningen av den bland statens pensionsfonder ingående folkpensioneringsfonden har för vart och ett av budgetåren 1937/38 och 1938/39 avdragits ett belopp av 20 miljoner kronor, vilket kapitaliserats å fonden.

sida för innevarande budgetår. Enligt denna beräkning skulle de i riksstaten uppförda inkomstitlarna kunna väntas lämna en inkomst å 2,620.33 miljoner kronor mot beräknat 2,362.55 miljoner kronor, innebärande en merinkomst av 257.78 miljoner kronor. De i riksstaten uppförda mot budgetutjämningsfonden reglerade inkomstitlarna beräknas härvid lämna en netto-merinkomst att tillföras nämnda fond å 237.02 miljoner kronor.

Till den del berörda merinkomst hänför sig till inkomst- och förmögenhets-skatt, värnsskatt samt folkpensionsavgifter torde merinkomsten i huvudsak bero på en underskattning av utvecklingen av de skattskyldigas inkomster, varjämte titlarna nu beräknas inflyta med större andelar av de debiterade beloppen än som tidigare antagits. Fordonsskattens utveckling har underskattats på grund av de svårigheter, som förelågo för ett år sedan att bedöma möjligheten av försörjning med gummiringar och smörjoljor. Liknande svårigheter att bedöma underlaget för beskattningen torde ha förelegat jämväl i fråga om bensinskatt, tilläggsskatter å bensin, varuskatt, margarinaccis och omsättningsskatt å vin. Till varuskattens överskott har jämväl prisstegring bidragit. Överskottet å den allmänna omsättningsskatten torde vara att återföra på den gynnsamma utvecklingen på arbetsmarknaden med stigande sysselsättning och löneinkomster, varvid även vid minskad tillgång på varor under prisstegring en högre avkastning av omsättningsskatten kunnat uppkomma. Av merinkomsten av tobaksskatten torde en icke ringa del vara att hänföra till en efter ransoneringens införande nödvändig påfyllning av tobakshandlarnas lager. Utvecklingen beträffande inkomsterna av rusedryckshanteringen betingas i främsta rummet av en ökad omsättning å restauranger av spritdrycker och vin. Merinkomsten å statens affärsverk torde till stor del sammanhånga med statens anlitan av affärsverken samt för domänverkets vidkommande av ökade skogsavverkningar.

Storleken av de utgifter, som komma att verkställas under innevarande budgetår, kan ännu icke med någon större grad av säkerhet beräknas. Man kan emellertid redan nu utgå från, att den för innevarande budgetår fastställda förskottsstaten blir helt utnyttjad samt att därutöver kommer att förbrukas ett avsevärt belopp av de vid budgetårets ingång redovisade mycket stora behållningarna å reservationsanslag, varjämte överskridanden å vissa förslagsanslag kunna emotes. Med hänsyn till vad hittills är känt rörande den sannolika utgiftsbelastningen under budgetåret 1942/43 uppskattar riksräkenskapsverket — med starkt understrykande av beräkningens osäkerhet — utgifterna till ett belopp, som med cirka 1,600 miljoner kronor överstiger det beräknade inkomstillflödet. Detta skulle innebära en ökning av utgifterna i förhållande till föregående budgetår med över 600 miljoner kronor. Det kan vidare antagas, att behållningen å reservationsanslagen skall nedgå med 300 å 400 miljoner kronor och att det underskott som kommer att avföras å budgetutjämningsfonden skall stanna vid 1,200 å 1,300 miljoner kronor. Härvid har dock ingen hänsyn tagits till eventuella anslag å tilläggsstat utöver dem som erfordras för reglering av förskottsstaten.

Då det slutliga utfallet av driftbudgeten för innevarande budgetår, särskilt

vad angår utgiftssidan, är beroende av mycket svårbedömbara faktorer, måste den av riksräkenskapsverket nu gjorda beräkningen betraktas som i hög grad approximativ.

För bedömande av inkomstutfallet för budgetåret 1943/44 erfordras en överblick av den ekonomiska utvecklingen under tiden 1 januari 1942—30 juni 1944, d. v. s. under en period av två och ett halvt år. För utfallet av inkomst- och förmögenhetsskatten, värnskatten, krigskonjunkturskatten, den särskilda skatten å förmögenhet samt folkpensionsavgifterna äro nämligen de ekonomiska förhållandena under det snart tilländalupna kalenderåret eller vid dess utgång av avgörande betydelse. I fråga om stämpelmedlen samt tullmedlen och flertalet acciser äro däremot förhållandena under budgetåret 1943/44 i huvudsak utslagsgivande för inkomsttitlarnas avkastning. Undantag bilda rusdrycksförsäljningsmedlen av partihandelsbolag och av detaljhandelsbolag, då dessa titlars avkastning beror på utfallet av bolagens verksamhet under kalenderåret 1943. Med undantag för domänverket beror inleveransen av affärsverkens överskott under budgetåret 1943/44 väsentligen av rörelsens utveckling under nämnda budgetår; för domänverket bestämmes inleveransen av resultatet av rörelsen under kalenderåret 1943. I stort sett kan sägas, att ungefär 40 procent av driftbudgetens inkomster under budgetåret 1943/44 hänföra sig till de ekonomiska förhållandena under kalenderåret 1942 och återstoden till tiden därefter fram till slutet av budgetåret 1943/44. I krislägen sådana som det föreliggande innebär detta givetvis en styrka. I fråga om den ekonomiska utvecklingen intill utgången av oktober månad innevarande år får riksräkenskapsverket anföra följande.

Efter krigsutbrottet 1939 har den ekonomiska utvecklingen varit mycket oenhetlig. Svårast drabbades husbyggnadsverksamheten. Sedan exportmöjligheterna minskats genom att flertalet handelsvägar spärrats, har exportindustriens produktion nedgått. Produktionsinskränkningen har dock delvis kunnat motvägas genom ökad produktion för inhemska, speciellt militära ändamål.

Enligt Sveriges industriförbunds säsongutjämnade produktionsindex med basåret 1935 har den industriella produktionen under år 1940 och till och med augusti 1941 visat en svagt fallande tendens. Generalindex för de i beräkningen ingående industrigrenarna — som i genomsnitt för år 1939 låg vid 124 och år 1940 vid 113 samt för januari 1941 utvisade siffran 106 — nedgick under år 1941 till 100 under juli och augusti månader; för hela år 1941 utgjorde generalindex i genomsnitt 104. Efter augusti 1941 har indextalet på det hela taget varit sakta stigande och har under år 1942 uppnått siffran 104 för januari och siffran 110 för envar av juli, augusti, september och oktober månader. Indextalet under oktober månad för de olika industrigrupperna utgjorde för massa- och pappersindustri 65 (för oktober månad 1941 48), för järn- och stålindustri 138 (134), för maskinindustri 160 (150), för livsmedelsindustri 103 (105), för textil- och sömnadsindustri 107 (104) och för annan konsumtionsvaruindustri 121 (111).

Godstrafiken å järnvägarna har under åren 1940—1942 visat stark ökning. Den å statens järnvägar transporterade godsmängden uppgick under januari—september månader 1942 till 14.92 miljoner ton mot 12.55 miljoner ton år 1941, 10.66 miljoner ton år 1940 och 8.51 miljoner ton år 1939.

Antalet sysselsatta arbetare inom industrien har, enligt socialstyrelsens beräkningar, under innevarande år varit obetydligt större än år 1941. Arbetstillgången har varit i stadigt stigande under år 1942 och nått upp till nära samma nivå som under år 1939. Totalantalet hjälpsökande arbetslösa, som vid utgången av oktober månad åren 1939, 1940 och 1941 var respektive 12,183, 16,122 och 12,610, har vid utgången av sistlidna oktober nedgått till 6,377. Uppgifterna rörande arbetslösheten inom fackförbunden äro för tredje kvartalet innevarande år avsevärt gynnsammare än för år 1941. Det bör erinras, att uppgifterna rörande arbetslösheten under åren 1940—1942, bland annat på grund av inkallelserna till beredskapstjänst, icke äro direkt jämförbara inbördes eller med motsvarande uppgifter för tidigare år.

Utrikeshandeln, som efter år 1939 gått starkt tillbaka, har under år 1942 visat ungefär samma omfattning som under år 1941, dock att importen något stigit medan exporten ytterligare nedgått. Sålunda uppgick under tiden januari—oktober år 1942 importen till 1,452.3 miljoner kronor mot respektive 1,957.6, 1,696.1 och 1,376.7 miljoner kronor åren 1939, 1940 och 1941 samt exporten till 1,007.5 miljoner kronor mot respektive 1,543.6, 1,093.0 och 1,109.3 miljoner kronor åren 1939, 1940 och 1941.

Årets skörderesultat beräknas i stort sett vara omkring medelmåttan och väsentligt bättre än föregående år.

Partiprisnivån har under innevarande år successivt höjts. Kommerskollegii index för grosshandelspriser (1935 = 100), som i medeltal för åren 1939, 1940 och 1941 var respektive 115, 146 och 172 samt för januari 1942 var 182, har för månaderna juli—oktober 1942 varit respektive 193, 192, 192 och 193.

I fråga om den framtida ekonomiska utvecklingen framhöll riksräkenskapsverket redan i inkomstberäkningarna för budgetåren 1940/41 och 1941/42, hurusom denna i dåvarande lägen bestämdes icke av i vanlig mening konjunktorella faktorer utan väsentligen av politiska avgöranden. Under åren 1941 och 1942 har detta förhållande blivit ytterligare markerat. De av krigstillståndet föranledda omkastningarna i fråga om varuförsörjningen hava framtungit allt flera statsingripanden på skilda områden. Den militära och ekonomiska beredskapen har nödvändiggjort och nödvändiggör fortfarande betydande omläggningar av produktion och konsumtion, vilka medfört ett allt intimare samarbete mellan staten och det enskilda näringslivet. Sedan genom krigföringen flertalet handelsvägar för vårt lands del blivit spärrade, hava genomgripande omläggningar av utrikeshandeln och folkförsörjningen blivit ofrånkomliga, vilket i sin tur endast kunnat ske genom ett ytterligare fördjupat samarbete mellan staten och näringslivet.

Riksräkenskapsverket framhöll föregående år vidare, att någon mera betydande arbetslöshet till följd av exportens nedgång hittills icke hade blivit märkbar, huvudsakligen beroende på ökade statsbeställningar, främst för förswarets räkning, samt inkallelser till militärtjänst. Så länge produktionskapaciteten utnyttjades för tillgodoseende av varubehovet inom landet och varuutbytet med de marknader, som ännu vore öppna för svensk handel, behövde någon större arbetslöshet icke befaras. Fortsatt handelsavspärrning måste emellertid medföra ökad knapphet på vissa varor med därav följande återverkningar i fråga om produktionens inriktning och prisnivåns anpassning.

Den i föregående års inkomstberäkning sålunda gjorda skildringen av det ekonomiska läget motsvarar ock den hittillsvarande faktiska utvecklingen. Den framtida utvecklingen beror helt av att de strävanden att stabilisera pris- och lönenivån inom landet, vilka tagit fastare form genom de i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 13 november 1942 fastställda riktlinjerna för den ekonomiska politiken, bli förverkligade.

Under nu angivna omständigheter har riksräkenskapsverket ansett sig kunna uppställa den arbetshypotesen för inkomstberäkningen, att den ekonomiska utvecklingen i Sverige ej skall, i stort sett, påverka statens inkomstförhållanden i ogynnsam riktning under den tid, som är avgörande för den nya budgeten, samt att pris- och lönenivån under samma tid icke skall undergå någon mera avsevärd ytterligare höjning.

Beträffande de enskilda inkomstitlarna förutsätter riksräkenskapsverket emellertid, att den framtida utvecklingen fortfarande skall komma att utvisa stora avvikelser från de linjer, som tidigare betraktats såsom normala. Sålunda har riksräkenskapsverket räknat med fortsatt hög inkomstnivå för affärsverken samt låga inkomster för sådana titlar som automobilskattemedel, margarinaccis och kaffeskatt. För tullmedelsinkomsterna, som under år 1942 nått en ny bottennivå har riksräkenskapsverket icke räknat med fortsatt nedgång, medan stämpelmedel väntas utvisa fortsatt återhämtning. För inkomst- och förmögenhetsskatterna, som bero av inkomstutvecklingen år 1942, väntas ytterligare ökning av skatteunderlaget.

Vid beräkningen av affärsverkens överskott har riksräkenskapsverket förutsatt, att rörligt tillägg, dyrtidstillägg och kristillägg skola under den tid varom fråga är utgå efter de för innevarande kvartal gällande grunderna.

Vid inkomstberäkningens upprättande har nu liksom föregående år hänsyn icke tagits till de förändringar i den ekonomiska utvecklingen, som skulle inträffa, därest det nuvarande krigstillståndet skulle upphöra före nästkommande budgetårs utgång. Här må endast konstateras, att ett blivande fredsslut kommer att medföra omläggningar av produktion och handel, vilkas omfattning och verkningar det nu icke är möjligt att bedöma.

Som av det sagda torde framgå, är denna inkomstberäkning grundad på mycket osäkra och svårbedömbara faktorer. Det är därför uppenbart, att beräkningen, även om det nuvarande handelspolitiska läget kommer att bestå under budgetåret 1943/44, måste anses mycket approximativ samt att

10 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

varje förändring i detta läge kommer att medföra avsevärda rubbningar i inkomstillflödet. En förutsättning för att inkomsterna skola kunna hållas vid den beräknade nivån är vidare, att produktionen icke störes av mera omfattande arbetskonflikter eller konflikter i samband med livsmedelsförsörjningen.

Under sådana förhållanden finner riksräkenskapsverket det naturligt, att den inkomstberäkning, som på grundval av verkets här föreliggande förslag kommer att framläggas i statsverkspropositionen, göres till föremål för en allmän översyn vid tidpunkten för fastställandet av riksstaten för budgetåret 1943/44.

Resultatet av riksräkenskapsverkets inkomstberäkning återgives i den härvid fogade tabellen (bilaga D) med specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1943/44. Beträffande de i denna tabell för de särskilda inkomstitlarna beräknade beloppen får riksräkenskapsverket härefter anföra följande.

A. Egentliga statsinkomster.

I. Skatter.

1. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse.

Av de under denna rubrik för de tio senast förflutna budgetåren redovisade skatterna kunna följande lämpligen sammanföras till en grupp, nämligen inkomst- och förmögenhetsskatt, extra inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å aktiebolags inkomst, utjämningskatt, värnskatt, krigskonjunkturskatt, särskild skatt å förmögenhet samt utskiftningsskatt och ersättningskatt. Till denna grupp kan ock hänföras den tidigare utgående personella skatten mantalspenningar. Till belysande av förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna å hithörande inkomstitlar lämnas närmare uppgifter i efterföljande sammanställning, varvid redovisningen anpassats till nu gällande skatteformer.

Budgetår	Inkomst- och förmögen- hetsskatt m. fl. skatter	Värnskatt	Krigskon- junktur- skatt	Särskild skatt å för- mögenhet	Utskift- nings- skatt och ersättnings- skatt	Summa netto- inkomst	Beräknad inkomst
M i l j o n e r k r o n o r							
1932/33...	149.30	—	—	—	0.21	149.51	138.75
1933/34...	141.12	—	—	—	0.30	141.42	134.20
1934/35...	145.96	—	—	11.23	0.20	157.39	154.75
1935/36...	171.36	—	—	12.50	0.23	184.09	169.25
1936/37...	219.73	—	—	13.56	0.46	233.75	219.05
1937/38...	250.22	—	—	14.91	0.39	265.52	255.90
1938/39...	331.88	—	—	30.35	4.77	367.00	365.75
1939/40...	325.43	157.73	—	29.33	0.54	513.03	509.50
1940/41...	436.99	265.94	20.64	25.88	0.85	750.30	697.50
1941/42...	447.48	277.04	41.62	26.38	1.08	793.60	753.00

Vid bedömande av utvecklingen å titlarna för inkomst- och förmögenhetsskatt, värnsskatt samt särskild skatt å förmögenhet måste viss hänsyn tagas till beloppet av krigskonjunkturskatten för år 1940. Sistnämnda skatt skulle nämligen till sitt debiterade belopp avdragas från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och föranledde därigenom en nedsättning i såväl denna skatt som värnsskatten. Nedsättningen utgjorde för inkomst- och förmögenhetsskatten 4.37 miljoner kronor och för värnsskatten 2.26 miljoner kronor. Beträffande krigskonjunkturskatten för år 1941 har där- emot, i stället för avräkning från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet, avdrag gjorts direkt å krigskonjunkturskatten; det- samma gäller även beträffande krigskonjunkturskatten för år 1942.

Enligt förordning den 6 juni 1941, nr 337, ägde vissa värnpliktiga, som under år 1940 tjänstgjort vid krigsmakten, åtnjuta avdrag å dem på grund av taxering år 1941 påförd statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt värnsskatt. Skatteavdraget utgjorde fem kronor för varje hel vecka, varmed den sammanlagda tjänstgöringstiden under år 1940 överstigit sex veckor, och skulle verkställas i första hand å den statliga inkomst- och förmögenhetsskat- ten och, i den mån avdraget uppginge till högre belopp än denna, å värnsskatten. Detta avdrag utgjorde 6.49 miljoner kronor å inkomst- och förmögenhetsskatten samt 2.32 miljoner kronor å värnsskatten. Något motsvarande av- drag tillämpas icke beträffande nämnda skatter för budgetåret 1942/43.

Inkomst- och förmögenhetsskatt.

Den vid 1938 års riksdag beslutade nya inkomst- och förmögenhetsskatten är uppdelad i en rörlig botten-skatt och en fast tilläggsskatt. Botten-skatten omfattar dels en progressiv inkomst- och förmögenhetsskatt å fysiska per- soner, oskifta dödsbon samt familjestiftelser, dels en proportionell inkomst- skatt å svenska aktiebolag och övriga juridiska personer m. fl. Den fasta tilläggsskatten, som åvilar allenast fysiska personer och med dem jämställda skattskyldiga med högre inkomster, är starkt progressiv.

Vid beräkningen av utfallet av 1943 års taxering till inkomst- och förmö- genhetsskatt har man att utgå från de uppnådda taxeringsresultaten vid mot- svarande taxeringar åren 1941 och 1942. För en närmare analys av taxerings- resultaten är härvid en uppdelning av den vid taxeringen uppskattade totala inkomsten på olika inkomst-källor av betydelse. I taxeringslängderna och i den på dessas uppgifter grundade taxeringsstatistiken föreligger emellertid sådan uppdelning allenast beträffande den vid taxeringen till kommunal in- komstskatt uppskattade inkomsten. I avsaknad av en på direkta taxerings- uppgifter grundad motsvarande uppdelning av den vid taxeringen till stat- lig inkomst- och förmögenhetsskatt uppskattade inkomsten har fördensku- ll den i det följande verkställda beräkningen rörande det väntade utfallet av 1943 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt genomförts med ut- gångspunkt från den vid taxeringen till kommunal inkomstskatt för olika inkomst-källor uppskattade inkomsten.

12 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

Utfallet av taxeringarna till kommunal inkomstskatt samt till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åren 1941 och 1942.

	A-längden	B-längden		C-längden	Summa
		Svenska aktiebolag	I övrigt		
Milj o n e r k r o n o r					
1941 års taxering.					
Taxeringen till kommunal inkomstskatt.					
Inkomst av jordbruksfastighet	395.1	10.4	0.3	14.6	420.4
» » annan fastighet	11.0	1.7	0.4	0.4	13.5
» » rörelse m. m. resp. annan förvärvs- verksamhet	567.4	717.9	45.8	46.4	1,377.5
» » tjänst el. tillfällig förvärvsverksamhet	5,884.4	—	—	—	5,884.4
» » kapital	372.1	16.9	0.8	14.1	403.9
Summa	7,230.0	746.9	47.3	75.5	8,099.7
Allmänna avdrag	334.0	2.0	0.3	1.2	337.5
Taxerad inkomst	6,896.0	744.9	47.0	74.3	7,762.2
Taxeringen till statlig inkomst- och förmögen- hetsskatt.					
Taxerat belopp	7,006.3	797.7	67.3	25.2	7,896.5
Utnyttjade ortsavdrag	3,879.4	—	—	—	3,879.4
Beskattningsbart belopp	3,126.9	797.7	67.3	25.2	4,017.1
1942 års taxering.					
Taxeringen till kommunal inkomstskatt.					
Inkomst av jordbruksfastighet	519.7	15.5	0.3	22.9	558.4
» » annan fastighet	12.9	1.5	0.7	0.4	15.5
» » rörelse m. m. resp. annan förvärvs- verksamhet	626.1	723.2	53.8	58.0	1,461.1
» » tjänst el. tillfällig förvärvsverksamhet	6,571.4	—	—	—	6,571.4
» » kapital	378.4	15.0	0.6	20.0	414.0
Summa	8,108.5	755.2	55.4	101.3	9,020.4
Allmänna avdrag	357.2	1.8	0.5	1.9	361.4
Taxerad inkomst	7,751.3	753.4	54.9	99.4	8,659.0
Taxeringen till statlig inkomst- och förmögen- hetsskatt.					
Taxerat belopp	7,815.6	796.7	73.8	33.6	8,719.7
Utnyttjade ortsavdrag	4,169.6	—	—	—	4,169.6
Beskattningsbart belopp	3,646.0	796.7	73.8	33.6	4,550.0

I tabellsammanställningarna å denna och nästa sida redovisas dels utfallet av taxeringarna till kommunal inkomstskatt samt till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åren 1941 och 1942, dels ock debiterade inkomst- och förmögenhetsskattebelopp enligt samma års taxeringar till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. I båda tabellerna redovisas — utom uppgifter avseende samtliga skattskyldiga — särskilda uppgifter för dels i A-längden upptagna skattskyldiga (fysiska personer, oskifta dödsbon samt familjestiftelser), dels

**Debiterade inkomst- och förmögenhetsskattebelopp enligt taxeringarna
åren 1941 och 1942.¹**

	A-längden	B-längden		C-längden	Summa
		Svenska aktiebolag	I övrigt		
1941 års taxering.					
Bottenskatt:					
Debiterad bottenskatt, milj. kr.	237.64	159.06	12.77	1.89	411.36
Debiterad bottenskatt i procent av beskattningsbart belopp	7.60	20.00	20.00	7.50	10.24
Skatt i procent av grundbeloppet	150	200	200	150	
Beräknat grundbelopp, milj. kr.	158.43	79.53	6.39	1.26	245.61
Grundbelopp i procent av beskattningsbart belopp	5.07	10.00	10.00	5.00	6.11
Tilläggsskatt:					
Debiterad tilläggsskatt, milj. kr.	53.02	—	—	—	53.02
Debiterad tilläggsskatt i procent av beskattningsbart belopp	1.70	—	—	—	1.32
Sammanlagd inkomst- och förmögenhetsskatt:					
Debiterad skatt, milj. kr.	290.66	159.06	12.77	1.89	464.38
Debiterad skatt i procent av beskattningsbart belopp	9.30	20.00	20.00	7.50	11.56
1942 års taxering.					
Bottenskatt:					
Debiterad bottenskatt, milj. kr.	275.86	159.15	14.07	2.49	451.57
Debiterad bottenskatt i procent av beskattningsbart belopp	7.57	20.00	20.00	7.50	9.92
Skatt i procent av grundbeloppet	150	200	200	150	
Beräknat grundbelopp, milj. kr.	183.91	79.58	7.04	1.66	272.19
Grundbelopp i procent av beskattningsbart belopp	5.04	10.00	10.00	5.00	5.98
Tilläggsskatt:					
Debiterad tilläggsskatt, milj. kr.	53.45	—	—	—	53.45
Debiterad tilläggsskatt i procent av beskattningsbart belopp	1.46	—	—	—	1.18
Sammanlagd inkomst- och förmögenhetsskatt:					
Debiterad skatt, milj. kr.	329.31	159.15	14.07	2.49	505.02
Debiterad skatt i procent av beskattningsbart belopp	9.03	20.00	20.00	7.50	11.10

i B-längden upptagna svenska aktiebolag, dels i samma längd upptagna skattskyldiga i övrigt (svenska ekonomiska föreningar, svenska försäkringsanstalter som icke äro aktiebolag, sparbanker samt utländska juridiska personer), dels slutligen i C-längden upptagna skattskyldiga (staten, kommuner, ideella föreningar m. fl.). Vid uppgörande av tabellerna har den de-

¹ För de i B- och C-längderna upptagna skattskyldiga avvika de verkliga genomsnittliga procenttalen för debiterad bottenskatt och grundbelopp något från de här redovisade, i skatteförfattningarna fastställda procenttalen, vilket sammanhänger med förekomsten av eftertaxeringar, skattelättnader enligt avtal med främmande makter eller feldebiteringar.

14 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

biterade inkomst- och förmögenhetsskatten för år 1941 upptagits utan avdrag på grund av inkallelse till militärtjänstgöring.

Vad först angår tabellen å sid. 12, återfinnas i denna särskilda uppgifter för den vid taxeringen till kommunal inkomstskatt uppskattade inkomsten från olika inkomstkällor. Erinras må, att de för inkomst av jordbruksfastighet och för inkomst av annan fastighet meddelade uppgifterna avse allenast inkomst, som överskjuter fem procent av jordbruksfastighets jordbruksvärde, tomt- och industrivärde, fyra procent av jordbruksfastighets skogsvärde och fem procent av värdet av annan fastighet.

Av tabellen framgår, att den enligt kommunalskattelagen uppskattade inkomsten av jordbruksfastighet vid 1942 års taxering utvisat en betydande stegring; ökningen uppgick till 32.8 procent. Häremot torde svara en stegring av den till statsskatt uppskattade nettointäkten av jordbruksfastighet på cirka 20 procent. Den kommunalskattetaxerade inkomsten av annan fastighet utvisar en stegring, belöpande sig till 14.8 procent. Någon mera bestämd slutsats av hur den till statsskatt uppskattade inkomsten av annan fastighet utvecklats sig från 1941 till 1942 års taxering kan dock icke härav dragas.

Den sammanlagda inkomsten av rörelse m. m. enligt A-längden och av annan förvärvsverksamhet enligt B- och C-längderna har vid 1942 års taxering höjts med 6.1 procent. För de i A-längden redovisade skattskyldiga uppgick inkomstökningen till 10.3 procent, medan ökningen för svenska aktiebolag utgjorde endast 0.7 procent. I B-längden upptagna andra skattskyldiga än svenska aktiebolag och i C-längden redovisade skattskyldiga utvisade vid 1942 års taxering inkomstökningar om 17.5 respektive 25.0 procent.

Inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet — vilken i sin helhet redovisas i A-längden — höjdes vid 1942 års taxering med 11.7 procent.

Beträffande inkomst av kapital slutligen förelåg vid 1942 års taxering en inkomststegring om 2.5 procent. För enbart de i A-längden upptagna skattskyldiga redovisades en stegring om 1.7 procent.

De vid 1942 års taxering inträdda förändringarna i de till kommunal inkomstskatt för olika grupper skattskyldiga uppskattade totala inkomsterna framgå av efterföljande sammanställning.

	Uppskattad inkomst		Stegring (+) minskning (-)	
	1941 års taxering Milj. kr.	1942 års taxering Milj. kr.	Milj. kr.	%
A-längden	7,230.0	8,108.5	+ 878.5	+ 12.2
B-längden:				
Svenska aktiebolag	746.9	755.2	+ 8.3	+ 1.1
Svenska ekonomiska föreningar ..	27.0	32.4	+ 5.4	+ 20.0
Svenska försäkringsanstalter, som icke äro aktiebolag	9.0	11.4	+ 2.4	+ 26.7
Sparbanker	8.2	8.0	— 0.2	— 2.4
Utländska juridiska personer....	3.1	3.6	+ 0.5	+ 16.1
C-längden	75.5	101.3	+ 25.8	+ 34.2
Tillsammans	8,099.7	9,020.4	+ 920.7	+ 11.4

Sedan från den vid taxeringen till kommunal inkomstskatt uppskattade totala inkomsten dragits de vid samma taxering medgivna allmänna avdragen, erhålles den vid taxeringen till kommunal inkomstskatt taxerade inkomsten. Såsom framgår av tabellen, skiljer sig denna inkomst i viss mån från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet. Till förklaring härav må å ena sidan framhållas, att i sistnämnda belopp jämväl ingå dels den del av fastighetsinkomsten, som drabbas av den kommunala garantiskatten å fastighet, dels ock $\frac{1}{100}$ av den taxerade förmögenheten. Å andra sidan får vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt avdrag göras för kommunala skatter samt vissa andra vid taxeringen till kommunal inkomstskatt ej åtnjutna avdrag. Vissa skiljaktigheter mellan den statliga och kommunala beskattningen föreligga vidare i fråga om den omfattning, i vilken åtnjuten inkomst är skattepliktig. Sistnämnda förhållande är särskilt framträdande beträffande de i C-längden redovisade skattskyldiga.

De vid 1942 års taxering inträdda förändringarna i de till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för olika grupper skattskyldiga taxerade beloppen framgå av efterföljande sammanställning.

	Taxerat belopp		Stegring (+) minskning (-)	
	1941 års taxering Milj. kr.	1942 års taxering Milj. kr.	Milj. kr.	%
A-längden	7,006.3	7,815.6	+ 809.3	+ 11.6
B-längden:				
Svenska aktiebolag	797.7	796.7	— 1.0	— 0.1
Svenska ekonomiska föreningar ..	35.0	39.8	+ 4.8	+ 13.7
Svenska försäkringsanstalter, som icke äro aktiebolag	9.9	12.6	+ 2.7	+ 27.3
Sparbanker	8.0	8.6	+ 0.6	+ 7.5
Utländska juridiska personer....	14.4	12.8	— 1.6	— 11.1
C-längden	25.2	33.6	+ 8.4	+ 33.3
Tillsammans	7,896.5	8,719.7	+ 823.2	+ 10.4

I tabellen å sid. 13 lämnas uppgifter om dels debiterad skatt för såväl bottenskatten som tilläggsskatten, dels bottenskattens grundbelopp, dels de procenttal av grundbeloppet med vilka bottenskatten uttagits, dels slutligen uträknade medelskatteprocent.

Av tabellen inhämtas såsom särskilt anmärkningsvärt, att beträffande i A-längden redovisade skattskyldiga medelskatteprocenten för tilläggsskatten vid 1942 års taxering nedgått högst väsentligt, varemot medelskatteprocenten för bottenskatten minskats endast i obetydlig mån. I jämförelse med 1941 års taxering har alltså vid 1942 års taxering en viss förskjutning i inkomstfördelningen inträtt, innebärande en sänkning av de större inkomsttagarnas relativa andel av det samlade taxeringsresultatet.

Det påräkneliga utfallet av 1943 års taxering är väsentligen beroende av den ekonomiska utvecklingen under kalenderåret 1942. Med ledning av de

16 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

antaganden rörande denna utveckling, som gjorts i det föregående, har riksräkenskapsverket ansett sig kunna räkna med en fortgående höjning av taxeringsresultaten i förhållande till 1942 års taxering.

Med utgångspunkt från de i tabellen över utfallet av taxeringarna till kommunal inkomstskatt samt till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åren 1941 och 1942 för sistnämnda års taxering redovisade taxeringsresultaten får riksräkenskapsverket framlägga följande beräkning rörande 1943 års taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Rörande grunderna för beräkningen av resultatet av taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt avseende i A-längden redovisade fysiska personer, oskifta dödsbon samt familjestiftelser må anföras följande.

Inkomsten av jordbruksfastighet beräknas vid 1943 års taxering komma att stiga väsentligt över den nivå, som uppnåddes vid 1942 års taxering. Det avsevärt förbättrade skörderesultatet under innevarande år jämfört med i följande torde främst bidra till denna stegring. Även en ökad inkomst av skogsprodukter i år lär komma att medföra förbättring av jordbruksfastigheternas avkastning. Beträffande inkomst av annan fastighet räknar riksräkenskapsverket däremot med ett på det hela taget oförändrat taxeringsresultat vid nämnda års taxering.

Förvärvskällan inkomst av rörelse m. m. inrymmer i huvudsak handel, hantverk och småindustri samt byggnadsverksamhet ävensom samfärdsel (åkerirörelse etc.) men omfattar även de fria yrkenas utövare (advokater, konstnärer, läkare m. fl.). Beträffande handeln torde den under år 1942 fortgående utförsäljningen från inneliggande lager under stigande priser komma att medföra en fortgående ökning av vinstresultatet trots stegrade omkostnader. Utvecklingen kan dock för vissa affärgrenar hava gått i motsatt riktning. Även beträffande andra kategorier av yrkesutövare antager riksräkenskapsverket, att de skola komma att uppvisa ökade resultat. Riksräkenskapsverket har ansett sig kunna uppskatta den vid 1943 års taxering motsedda stegringen av rörelseinkomsten till omkring 5 procent.

Inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet har under innevarande år påverkats av en rad olika omständigheter. Enligt från socialstyrelsen inhämtade uppgifter skulle antalet sysselsatta arbetare inom den egentliga industrien år 1942 hava ökat med 2.3 procent i förhållande till år 1941. Den genomsnittliga årsförtjänsten per arbetare under år 1942 uppskattas hava stigit med minst 7.5 procent med hänsyn främst till verkningarna av det s. k. ramavtalet mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer. Med utgångspunkt från årslönerna inom olika industrigrupper enligt socialstyrelsens lönestatistik för år 1941 erhålles härav en stegring av lönebudgeten för industriens arbetare på 10.2 procent. Beräknas lönesumman år 1942 med tillhjälp av sysselsättningsstatistikens indextal över lönesumman 1942 i jämförelse med lönesumman 1941, erhålles en stegring av lönesumman om 13.6 procent. I enlighet härmed skulle sålunda industriens lönesumma till arbetarpersonalen under år 1942 kunna anslås till omkring 12 procent mera än år 1941. I

fråga om husbyggnadsverksamheten och därmed förenade arbetsområden torde den sammanlagda lönesumman hava stigit högst betydligt, eller från cirka 150 miljoner kronor till cirka 200 miljoner kronor. För övriga arbetare inom småindustri och hantverk torde löneinkomstökningen knappast hava varit mindre än inom den egentliga industrien. Inom skogsbruket torde inkomstökningen hava fortsatt även år 1942 på grund av avverkningssäsongens förlängning och de starka löneökningarna. Vid vägarbetena kan den totala lönekostnaden under år 1942 uppskattningsvis anges ligga mellan 15 och 20 procent högre än föregående år på grund av ökat antal sysselsatta arbetare och ökade timförtjänster. I fråga om jordbruket, vars totala lönebudget enligt lantarbetarstatistiken steg med cirka 16 procent mellan åren 1940 och 1941, trots att skörden under år 1941 var mindre än under år 1940, torde man, då skördeutfallet blivit avsevärt gynnsammare i år än 1941, kunna räkna med en ökning i den totala lönesumman av minst samma storlek som mellan åren 1940 och 1941. För egen del räknar riksräkenskapsverket med betydande tillskott under innevarande år till den samlade inkomsten av tjänst eller tillfällig arbetsanställning från arbetsområden, som icke berörts i de från socialstyrelsen inhämtade uppgifterna. Ämbetsverket syftar härvid bland annat på till statliga och kommunala befattningshavare utgående avlöningar och pensioner, vilka utgöra en betydande andel, cirka en femtedel, av den taxerade inkomsten av arbetsanställning. Under innevarande år torde dessa inkomster hava stegrats med cirka 7 procent. Härtill kommer att på vissa områden antalet anställda ökats. För vissa grupper av i enskild tjänst anställd affärs- och kontorspersonal har jämväl stegring i löneinkomsterna ägt rum. Vid bedömande av utvecklingen av löneinkomsterna under år 1942 måste hänsyn vidare tagas till antalet till militärtjänst inkallade och de enskilda inkallelsernas varaktighet liksom till de förmåner, familjebidrag, hyresersättningar m. m., som utbetalats till de inkallade. Under hänsynstagande till de i det föregående angivna utvecklingstendenserna har riksräkenskapsverket ansett sig kunna för de olika verksamhetsgrenarna tillsammans räkna med en väsentlig stegring av inkomsten av tjänst eller tillfällig arbetsanställning vid 1943 års taxering samt uppskattat inkomststegringen till omkring 9 procent.

Vad slutligen angår inkomst av kapital, synas aktieutdelningarna under innevarande år hava legat vid ungefär samma nivå som under år 1941. En viss ökning i det räntebärande kapitalet torde hava inträtt såsom följd av lagerrealisering och tillkomsten av nya sparmedel. Om än räntegottgörelsen i vissa fall, såsom beträffande större banksättningar, begränsats, torde dock någon ökning i den taxerade nettointäkten av kapital kunna motses. På grund härav förutsätter riksräkenskapsverket, att den sammanlagda kapitalinkomsten skall vid 1943 års taxering visa ungefär samma ökning som vid 1942 års taxering.

Med utgångspunkt från de av riksräkenskapsverket sålunda gjorda antagandena angående de under innevarande år inträdda förskjutningarna av de olika inkomstkällornas avkastning har riksräkenskapsverket beräknat den

vid 1943 års taxering väntade stegringen av det till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet till omkring 9 procent. För i A-längden upptagna skattskyldiga skulle fördenskull det vid 1943 års taxering taxerade beloppet kunna beräknas till omkring 8,500 miljoner kronor.

Beträffande därefter 1943 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt avseende de i B-längden redovisade svenska aktiebolagen får riksräkenskapsverket framhålla, att en beräkning vid denna tidpunkt möter betydande svårigheter. Man kan visserligen söka verkställa uppskattningar av vinstutvecklingen för aktiebolagen inom skilda näringsgrenar, men det verkliga utfallet av taxeringen beror även på de av bolagen vid bokslutens upprättande under våren 1943 beslutade avskrivningarna. Dessa avskrivningar bestämmas i stor utsträckning av hur framtidsutsikterna för bolagens rörelse komma att bedömas. Denna prövning kan, särskilt under nuvarande ekonomiska förhållanden, utfalla olika mot den som göres före rörelseårets utgång. Sedan den fria avskrivningsrätten införlivats med skattesystemet, kan till följd härav det slutliga taxeringsutfallet komma att visa väsentliga avvikelser från de antaganden, som gjorts vid upprättandet av riksräkenskapsverkets inkomstberäkning. Osäkerheten i beräkningen av taxeringsutfallet för bolagen framgår härav med tydlighet.

Den under innevarande år fortsatta utbyggnaden av Sveriges försvar har bidragit till att upprätthålla produktionen inom vissa industrier. Den allmänna prisstegringen har dock sannolikt icke mera avsevärt stegrat de sammanlagda vinstresultaten. Stegrade vinstresultat av 1942 års verksamhet kunna emellertid förväntas särskilt för försäkringsrörelse, elektricitets- och kraftverk, pappers- och massaindustri, järnvägsrörelse samt rederirörelse. Försämrade vinstresultat åter torde komma att redovisas för bryggerier, läder- och beklädnadsindustri samt varuhandel. För samtliga bolag tillsammans har riksräkenskapsverket, som grundat sina beräkningar direkt på det taxerade beloppet, räknat med att vid 1943 års taxering skall uppnås drygt samma taxerade belopp som vid 1942 års taxering eller omkring 800 miljoner kronor.

Vad angår i B-längden redovisade andra juridiska personer än svenska aktiebolag, har riksräkenskapsverket räknat med att vid 1943 års taxering det beskattningsbara beloppet skall något öka för ekonomiska föreningar men för övriga skattskyldiga tillsammans antagna bibehållas vid ungefär samma belopp som vid 1942 års taxering med någon dragning nedåt. För samtliga ifrågavarande juridiska personer beräknar riksräkenskapsverket sålunda det beskattningsbara beloppet vid nästa års taxering till i avrundat tal 75 miljoner kronor. Slutligen torde de i C-längden redovisade skattskyldiga böra upptagas med ett till 35 miljoner kronor avrundat belopp.

Med utgångspunkt från de sålunda för olika grupper skattskyldiga uppskattade, till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppen vid 1943 års taxering har riksräkenskapsverket på sätt närmare framgår av efterföljande tabellsammanställning beräknat de vid nämnda års taxering utnyttjade ortsavdragen, beskattningsbara beloppen och debiterade skattebeloppen.

**Beräkning av utfallet av taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt
vid 1943 års taxering.]**

	A- längden	B-längden		C- längden	Summa
		Svenska aktiebolag	I övrigt		
	M i l j o n e r k r o n o r				
Taxerat belopp.....	8,500	800	75	35	9,410
Utnyttjade ortsavdrag	4,350	—	—	—	4,350
Beskattningsbart belopp	4,150	800	75	35	5,060
Debiterad skatt:					
Bottenskatt	313.3	160.0	14.3	2.6	490.2
Tillägsskatt	53.0	—	—	—	53.0
Summa skatt	366.3	160.0	14.3	2.6	543.2

Beräkningen av de enligt 1943 års taxering debiterade skattebeloppen har verkställtts under den förutsättningen, att bottenskatten — liksom skett enligt 1942 års taxering — skall utgå för de i A- och C-längderna upptagna skattskyldiga efter 150 procent och för de i B-längden upptagna skattskyldiga efter 200 procent av grundbeloppet.

Vad angår de i A-längden upptagna skattskyldiga, uppgick medelskatteprocenten vid 1942 års taxering till 7.57 procent för bottenskatten och till 1.46 procent för tilläggsskatten. Vid 1943 års taxering beräknar riksräkenskapsverket en medelskatteprocent för bottenskatten av 7.55, vilket ger en bottenskatt av 313.3 miljoner kronor. Den genomsnittliga procentsatsen för tilläggsskatten har under de senare åren starkt sjunkit, vilket sammanhänger med en förskjutning i fördelningen av det beskattningsbara beloppet från högre till lägre inkomstskikt. Resultatet av att inkomstökningen relativt starkare skett i form av tillskott till de lägre beskattningsbara beloppen har sålunda blivit, att den uträknade tilläggsskatten vid de tre senaste taxeringarna varit praktiskt taget konstant. Riksräkenskapsverket antager, att den antydda utvecklingen i fördelningen av det beskattningsbara beloppet skall fortsätta även under år 1942 och beräknar på grund härav tilläggsskatten till ungefär samma belopp vid 1943 års taxering som vid 1942 års taxering eller till 53 miljoner kronor, vilket utgör 1.26 procent av det antagna beskattningsbara beloppet vid 1943 års taxering. Beträffande de i B- och C-längderna upptagna skattskyldiga skulle skatteprocenten för bottenskatten under nyss angivna förutsättning bli 20 respektive 7.5 procent av de beskattningsbara beloppen, dock att på grund av bestämmelserna i dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater samma nedsättning i skattebeloppet beträffande utländska juridiska personer antages som konstaterats vid 1942 års taxering.

Enligt förestående beräkning skulle den år 1943 debiterade inkomst- och förmögenhetsskatten uppgå till 543.2 miljoner kronor, därav bottenskatt 490.2 miljoner kronor och tilläggsskatt 53.0 miljoner kronor.

20 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

Riksräkenskapsverket beräknar den under budgetåret 1943/44 inflytande bruttoinkomsten av inkomst- och förmögenhetsskatten till 96 procent av det debiterade skattebeloppet. Från den influtna bruttoinkomsten avgå restitutioner, vilka riksräkenskapsverket uppskattat till 2.5 miljoner kronor. I enlighet härmed skulle den behållna inkomsten å förevarande titel utgöra 519.0 miljoner kronor, vilket belopp med hänsyn till skattens storleksordning har avrundats till 520,000,000 kronor.

Värnskatt.

Liksom för budgetåren 1939/40, 1940/41 och 1941/42 skall enligt beslut av 1942 års riksdag värnskatt uttagas även för budgetåret 1942/43.

Den enligt 1939 års taxering debiterade värnskatten utgick med hälften av det till inkomst- och förmögenhetsskatt debiterade beloppet och lämnade under budgetåret 1939/40 en behållen inkomst av 157.73 miljoner kronor.

Den vid 1940 års lagtima riksdag beslutade värnskatten för budgetåret 1940/41 utgick å det till inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet enligt självständigt fastställda skattesatser. För skattskyldiga fysiska personer, oskifta dödsbon samt familjestiftelser gällde en särskild progressiv skatteskala. Värnskatt skulle härvid även gäldas av vissa fysiska personer, för vilka till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp icke fastställts, och i fråga om sådana skattskyldiga utgå med ett belopp av 5 kronor. För svenska aktiebolag och vissa andra juridiska personer utgick värnskatten med 10 procent och för skattskyldiga upptagna i C-längden med 5 procent av det beskattningsbara beloppet. Såsom förut nämnts, skulle emellertid den enligt dessa grunder debiterade värnskatten för budgetåret 1940/41 nedsättas på grund av påförd krigskonjunkturskatt. Den under budgetåret 1940/41 influtna värnskatten uppgick till 265.94 miljoner kronor.

Värnskatten för budgetåret 1941/42 utgick efter samma grunder som värnskatten för budgetåret 1940/41. Däremot tillämpades, såsom tidigare omnämnts, icke någon nedsättning av skatten för budgetåret 1941/42 på grund av påförd krigskonjunkturskatt. Vid bedömande av skattens utfall måste emellertid beaktas, att avdrag å debiterade beloppet skulle ske på grund av militärtjänstgöring under år 1940 enligt de grunder, som angivits i det föregående. Värnskatten för budgetåret 1941/42, som i riksstaten beräknades till 265 miljoner kronor, gav en behållen inkomst av 277.04 miljoner kronor.

Den vid 1942 års riksdag beslutade värnskatten för budgetåret 1942/43 innebär i fråga om fysiska personer samt oskifta dödsbon och familjestiftelser en höjning av skatteskalan över hela linjen, dock något starkare i högre inkomstlägen; beträffande aktiebolag m. fl. juridiska personer beslöts en höjning av skattesatsen från 10 till 12 procent och för andra skattskyldiga en höjning av skatten från 5 till 6 procent av det beskattningsbara beloppet. Såsom förut nämnts skulle icke å värnskatten för budgetåret 1942/43 tillämpas avdrag på grund av inkallelse till militärtjänstgöring. I riksstaten för budgetåret 1942/43 har värnskatten beräknats till 360 miljoner kronor. En-

ligt av statistiska centralbyrån meddelade preliminära uppgifter har värnsskatten debiterats med ett belopp av 390.10 miljoner kronor. Med utgångspunkt härifrån beräknar riksräkenskapsverket nettouppbörderna av värnsskatten under budgetåret 1942/43 till i runt tal 375 miljoner kronor.

För budgetåret 1943/44 anser riksräkenskapsverket, med utgångspunkt från sin beräkning av skatteunderlaget för inkomst- och förmögenhetsskatten, att en värnsskatt, uttagen efter samma grunder som värnsskatten för budgetåret 1942/43, bör i riksstaten upptagas till 400,000,000 kronor.

Krigskonjunkturskatt.

I enlighet med beslut av 1940 års urtima riksdag utfärdades förordning den 19 augusti 1940 (nr 764) om krigskonjunkturskatt för år 1940. Skatten avsåg inkomstökning — huvudsakligen å rörelse — som uppkommit efter utgången av augusti 1939 och som kunde antagas hava berott på av pågående krig eller dessförinnan rådande krigskonjunktur föranledda förhållanden. Skatten skulle utgå beträffande rörelse med lägst 50 och högst 70 procent av den enligt särskilda regler beskattningsbara merinkomsten och beträffande andra inkomstslag med 50 procent av den beskattningsbara merinkomsten. Under vissa i förordningen angivna förutsättningar skulle skatten påföras allenast provisoriskt. Den beskattningsbara merinkomsten utgjorde vid 1940 års taxering 36.44 miljoner kronor. Krigskonjunkturskatt påfördes för denna merinkomst med ett belopp av 22.49 miljoner kronor, därav 2.83 miljoner kronor provisoriskt. I krigskonjunkturskatt inflöt under budgetåret 1940/41 ett belopp på 20.64 miljoner kronor mot i riksstaten beräknade 20 miljoner kronor. Därjämte bör erinras, att på grund av taxering till krigskonjunkturskatt det debiterade beloppet av den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten nedsattes med 4.37 miljoner kronor och det debiterade beloppet av värnsskatten med 2.26 miljoner kronor. Om dessa belopp avdragas från den debiterade krigskonjunkturskatten, 22.49 miljoner kronor, kvarstår ett nettobelopp av 15.86 miljoner kronor. Det bör erinras, att denna skatt avsåg den taxerade merinkomsten endast under fyra månader av år 1939.

Krigskonjunkturskatten för år 1941, enligt förordning den 30 maj 1941 (nr 359), hade utsträckts att gälla även inkomst av jordbruk och skogsbruk. Skattesatserna voro desamma som för krigskonjunkturskatten för år 1940. Med stöd av dessa skattesatser beräknades skattens grundbelopp. Krigskonjunkturskatten skulle utgöra detta grundbelopp efter avdrag av de belopp, varmed statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, värnsskatt och särskild skatt å förmögenhet för den skattskyldige skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

I riksstaten för budgetåret 1941/42 var krigskonjunkturskatten upptagen med 35 miljoner kronor. Krigskonjunkturskatten för år 1941 påfördes för en beskattningsbar merinkomst av 120.49 miljoner kronor med ett grund-

22 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

belopp av 70.97 miljoner kronor. Nyssberörda avdrag utgjorde sammanlagt 21.39 miljoner kronor. Av den sålunda uträknade krigskonjunkturskatten på 49.58 miljoner kronor hava provisoriskt påförts 24.08 miljoner kronor. Enligt budgetredovisningen för budgetåret 1941/42 inflöt brutto 42.35 miljoner kronor och restituerades 0.73 miljon kronor, vadan nettouppbörderna av krigskonjunkturskatten utgjorde 41.62 miljoner kronor. Skillnaden mellan detta belopp och den uträknade krigskonjunkturskatten torde i huvudsak hänföra sig till provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt, med vars erläggande uppskov medgivits eller som förklarats icke skola av den skattskyldige erläggas, enär förutsättningar för restitution förelegat redan före taxeringens verkställande.

Förordningen den 19 juni 1942 (nr 409) om krigskonjunkturskatt för år 1942 överensstämmer i huvudsak med den för krigskonjunkturskatten för år 1941 gällande förordningen. Bland mera väsentliga ändringar må nämnas införandet av ett s. k. utjämningsavdrag, innebärande att vid fastställande av den taxerade inkomsten hänsyn skall i viss i förordningen närmare angiven omfattning tagas till höjning av den allmänna prisnivån från utgången av augusti 1939 till beskattningsårets slut. Vidare innefattar den nya förordningen lättnad i fråga om skogsbrukets krigskonjunkturbeskattning. Slutligen har från skattskyldighet undantagits fysisk person, därest det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet ej överstiger 6,000 kronor.

Krigskonjunkturskatten är i riksstaten för budgetåret 1942/43 upptagen med 25 miljoner kronor. Några uppgifter rörande storleken av den för år 1942 debiterade krigskonjunkturskatten äro ännu icke tillgängliga. Vissa från länsstyrelserna införskaffade uppgifter rörande det sannolika beloppet av den beskattningsbara merinkomsten vid den nu pågående taxeringen till krigskonjunkturskatt synas tyda på, att intäkten av denna skatt under innevarande budgetår skall komma att uppgå till ungefär 30 miljoner kronor.

Att beräkna storleken av den krigskonjunkturskatt, som kan komma att debiteras för år 1943, under förutsättning att sådan skatt för detta år uttages efter samma grunder som krigskonjunkturskatten för år 1942, erbjuder stora svårigheter. Även om man nu kunde göra beräkningar rörande de inkomstökningar, som må hava uppstått för vissa näringsgrenar, är det omöjligt att bedöma, i vilken omfattning dessa inkomstökningar komma att bliva föremål för krigskonjunkturbeskattning eller i vad mån provisoriskt erlagd krigskonjunkturskatt kan komma att restitueras under innevarande och nästkommande budgetår. Med full insikt om svårigheten att nu beräkna denna skatteintäkt har riksräkenskapsverket fördenskull uppskattat krigskonjunkturskatten för budgetåret 1943/44 till samma belopp som nu beräknats inflyta under löpande budgetår eller 30,000,000 kronor.

Särskild skatt å förmögenhet.

Å denna inkomstitel redovisas den nya särskilda skatt å förmögenhet, som jämlikt beslut vid 1938 års riksdag tillämpas från och med 1939 års taxering. Skatten, som åvilar fysiska personer, oskifta dödsbon, vissa utländska

juridiska personer samt familjestiftelser, är uppbyggd efter samma allmänna grunder som den tidigare utgående förmögenhetsskatten, vilken vid 1938 års taxering omlades i samband med förenkling av skattesystemet. Förmögenhetsgränsen för skattskyldighetens inträdande har enligt de nya beskattningsreglerna sänkts från 50,000 till 20,000 kronor.

I efterföljande tabell hava beloppen för den beskattningsbara förmögenheten vid 1939, 1940, 1941 och 1942 års taxeringar sammanställts med den på grund av samma års taxeringar debiterade förmögenhetsskatten, varjämte angivits den genomsnittliga skattebelastningen. Uppgifterna för 1942 års taxering, vilka tillhandahållits riksräkenskapsverket av statistiska centralbyrån, äro preliminära.

Taxeringsår	Beskattningsbar förmögenhet milj. kronor	Debiterad skatt milj. kronor	Debiterad skatt i promille av beskattningsbar förmögenhet
1939	13,178	29.51	2.24
1940	12,354	25.92	2.10
1941	12,697	26.34	2.07
1942	13,462	28.23	2.10

Av denna tabell framgår, att den beskattningsbara förmögenheten ökat under år 1941 med 765 miljoner kronor, varigenom nedgången efter krigsutbrottet helt återhämtats. Denna stegring torde kunna återföras till ett flertal i samma riktning verkande faktorer. De taxerade värdena å fastighetskattepliktig fastighet hava stigit. Även aktievärdena hava visat en betydande stegring under år 1941. En utförsäljning av varor från lager torde hava medfört, att verkställda nedskrivningar framträtt i form av vinst och åtminstone i viss utsträckning besparats i form av likvida medel, i den mån återanskaffning ej kunnat äga rum. Något nettotillskott av nya kapitalmedel lär däremot icke hava förekommit. Förenämnda faktorer torde under år 1942 i viss mån fortsatt att verka i riktning av att ytterligare höja de förmögenhetsvärden, som omfattas av förmögenhetstaxeringen. Riksräkenskapsverket har vid sådant förhållande ansett sig böra beräkna särskild skatt å förmögenhet för budgetåret 1943/44 till 29,000,000 kronor.

Utskiftningsskatt och ersättningsskatt.

Utskiftningsskatt, som tidigare utgick efter 5 procent, höjdes från och med år 1938 till 12 procent och från och med år 1940 till 30 procent. Under budgetåret 1941/42 hava dessa skatter lämnat en behållen inkomst av 1.08 miljon kronor. Vid 1942 års taxering har enligt uppgift från statistiska centralbyrån utskiftningsskatt debiterats med 1.23 miljon kronor samt ersättningsskatt med 0.31 miljon kronor eller sammanlagt 1.54 miljon kronor.

Riksräkenskapsverket har upptagit utskiftningsskatt och ersättningsskatt för budgetåret 1943/44 till 1,000,000 kronor.

24 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

De under denna titel redovisade inkomsterna uppgingo under budgetåret 1941/42 till 81,094 kronor. För juli—oktober månader av löpande budgetår hava inkomsterna nedgått med cirka 16 procent i jämförelse med inkomsterna för motsvarande tid under föregående budgetår. Med utgångspunkt härifrån beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna å titeln för nu löpande budgetår till 70,000 kronor, till vilket belopp ämbetsverket uppskattar inkomsten av bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter jämväl för budgetåret 1943/44.

Stämpelmedel.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av stämpelmedel under de tio senast förflutna budgetåren framgå av nedanstående sammanställning.

	Andra stämpelmedel än arvs- och gåvoskatt	Arvs- och gåvoskatt	Summa nettoinkomst	Beräknad inkomst
	Miljoner kronor			
Budgetåret 1932/33	30.08	19.58	49.66	45.00
» 1933/34	25.90	23.80	49.70	52.00
» 1934/35	31.91	28.26	60.17	55.00
» 1935/36	31.08	30.88	61.96	57.00
» 1936/37	35.18	33.83	69.01	63.00
» 1937/38	39.93	30.59	70.52	65.00
» 1938/39	32.27	37.17	69.44	65.00
» 1939/40	33.22	31.06	64.28	65.00
» 1940/41	20.04	29.04	49.08	60.00
» 1941/42	26.87	30.23	57.10	55.00

Den ovan gjorda uppdelningen av stämpelmedel är grundad på statistisk beräkning.

Enligt i statistiska centralbyrån utarbetade uppgifter å beloppen av de stämplat, som använts till nedan angivna slag av handlingar, hava dessa belopp under åren 1939—1941 utgjort:

	1939	1940	1941
	Miljoner kronor		
Handlingar till lagfartsprotokollet	12.62	7.50	9.50
Handlingar till intecknings- och tomträttsprotokollen	4.37	1.77	1.85
Handlingar till äktenskapsförordsprotokollet	0.04	0.04	0.04
Handlingar till bouppteckningsprotokollet	38.26	26.48	27.45
Till länsstyrelser avgivna deklarationer om gåva m. m.	2.41	1.66	2.20
Summa	57.70	37.45	41.04
Därav:			
Arvsskatt och skatt för gåva	40.75	28.17	30.17
I övrigt	16.95	9.28	10.87

Den huvudsakliga uppbörden å förevarande inkomsttitel utgöres av stämpelmedel, som av postverket inbetalas till statskontoret. Denna uppbörd utgjorde — efter avdrag av belopp som restituerats genom statskontoret — 49.58 miljoner kronor för budgetåret 1940/41 samt 56.92 miljoner kronor för budgetåret 1941/42. Härförutom redovisade länsstyrelserna den uppbörd av arvs- och gåvoskatt jämte ränta, som influtit i de fall, då anstånd med skattens erläggande medgivits. Nu berörda uppbörd har under budgetåren 1940/41 och 1941/42 uppgått till 0.84 miljon kronor för vardera budgetåret. De av länsstyrelserna utbetalade restitutionerna uppgingo under samma tider till 1.34 respektive 0.66 miljon kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 13 november 1942 har generalpoststyrelsen rörande stämpelmedlens beräkning för budgetåren 1942/43 och 1943/44 anfört bland annat följande:

»Statsverkets inkomster av stämpelmedel äro i riksstaten för budgetåret 1942/43 upptagna till 60 miljoner kronor och hava för budgetåret 1941/42 varit uppförda till 55 miljoner kronor. Statsverkets behållna stämpelmedelsinkomst från postverket under sistnämnda budgetår har utgjort 56.9 miljoner kronor. Uppbörden har under budgetåren 1940/41 och 1941/42 fördelat sig sålunda:

Uppbörd genom	B u d g e t å r e t		Ökning procent
	1940/41	1941/42	
A. Stämpelförsäljare:			
a) i förskottsförteckningar (39 § stämpelförordningen) upptagna stämplat för:			
bouppteckningar	26,854,409	27,042,862	0.7
gåvobrev	2,017,490	2,103,883	4.3
lagfarter	7,614,211	9,639,369	26.6
inteckningar	1,349,814	2,225,021	64.8
b) omedelbar stämpelbeläggning, helarkstämplat m. m.	3,705,405	3,910,828	5.5
B. Postanstalterna	1,948,993	3,348,243	71.8
C. Postverkets huvudkassa:			
emissionsstämplat för aktier och obligationer	1,129,799	3,189,168	182.3
lottsedelsstämplat	264,688	314,828	18.9
lotterivinstskatt	5,015,771	5,398,364	7.6
diverse	3,310	19,106	477.2
Summa	49,903,890	57,191,672	—
Avgår för restitutioner m. m.	276,628	245,636	—
Återstod	49,627,262	56,946,036	14.7

I efterföljande tablå äro månad för månad angivna de stämpelmedelsbelopp, som av generalpoststyrelsen inlevererats till statskontoret under år 1941 samt under månaderna januari—oktober 1942; dessutom lämnas i tablå uppgift om det belopp, som generalpoststyrelsen kommer att leverera under november 1942.

¹ Av 19,106 kronor utgöra 14,173 kronor utdelning i Kreuger & Tolls konkurs.

26 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

M å n a d	Å r 1 9 4 1		Å r 1 9 4 2		Ökning (+) resp. minskning (—) från 1941 till 1942	
	Uppbörd per		Uppbörd per		i milj. kr.	i procent
	månad milj. kr.	kvartal milj. kr.	månad milj. kr.	kvartal milj. kr.		
Januari	4.27		4.70			
Februari	4.00		5.33			
Mars	3.83	11.60	3.49	13.52	1.92	16.6
April	4.49		5.47			
Maj	3.71		4.65			
Juni	5.63	13.83	5.00	15.12	1.29	9.3
Juli	5.00		5.95			
Augusti	3.69		3.99			
September	3.00	11.69	3.66	13.50	1.81	15.5
Oktober	6.60		4.76			
November	5.01		5.84			
December	5.02	16.63				
Januari—novem- ber	48.73		52.74		4.01	8.2
Juli—november	23.80		24.10		0.80	3.4
Hela året	53.75		—		—	—
Första halvåret	25.43		28.64		3.21	12.6

Såsom framgår av tablan, är generalpoststyrelsens leverans av stämpelmedel till statskontoret under tiden januari—november 1942 fyra miljoner kronor mera än motsvarande leverans under år 1941.

Under den hittills förflutna delen av budgetåret 1942/43 — juli—november månader — fördela sig statsverkets inkomster av stämpelmedel vid jämförelse med motsvarande tid av förra budgetåret på följande sätt:

U p p b ö r d juni—oktober genom	Inlevererat till statskontoret juli—november		Ökning (+) resp. minskning (—) från 1941 till 1942	
	1941	1942	i kronor	i procent
A. Stämpelförsäljare:				
a) i förskottsförteckningar upptagna stämp- lar för:				
bouppteckningar	12,339,563	9,324,920	— 3,014,643	— 24.4
gåvobrev	465,530	609,066	+ 143,536	+ 30.8
lagfarter	3,596,938	5,572,470	+ 1,975,532	+ 54.9
inteckningar	755,930	1,445,330	+ 689,400	+ 91.2
b) omedelbar stämpelbeläggning, helarks- stämplar m. m.	1,841,324	1,117,236	— 724,088	— 39.3
B. Postanstalterna	1,062,228	996,579	— 65,649	— 6.2
C. Postverkets huvudkassa:				
emissionsstämplar för aktier och obliga- tioner	1,012,019	1,174,078	+ 162,059	+ 16.0
lottsedelsstämplar	141,885	196,593	+ 54,708	+ 38.6
lotterivinstskatt	2,087,188	3,737,955	+ 1,650,767	+ 79.1
diverse	14,268	56	— 14,212	— 99.6
Summa	23,316,873	24,174,283	+ 857,410	—
Avgår för restitutioner m. m.	23,832	71,495	+ 47,663	—
Återstod	23,293,041	24,102,788	+ 809,747	+ 3.5

¹ Av 14,268 kronor utgöra 14,173 kronor utdelning i Kreuger & Tolls konkurs.

Såsom framgår av sammanställningen här ovan, ha stämpelavgifterna för bouppteckningar under juli—november 1942 nedgått med i runt tal 3 miljoner kronor i jämförelse med motsvarande tid förra året. Nedgången torde i viss mån bero på att den vid 1941 års riksdag antagna nya arvsskatteförordningen först från och med ingången av budgetåret 1942/43 i full utsträckning inverkar på stämpeluppbördens resultat.

Anledningen till ökningen av lagfarts- och inteckningsskatten torde vara det å fastighetsmarknaden rådande konjunkturläget. Ökningen av inkomsten från lotterivinstskatten synes bero på att ifrågavarande skatt enligt kungl. förordningen den 28 september 1928 om särskild skatt å vissa lotterivinster, sådan denna lyder enligt kungl. förordningen den 29 maj 1942 (Svensk författningssamling nr 276), från och med den 1 juli 1942 utgår dels med 20 procent av vinstens belopp i stället för tidigare 10 procent, dels ock jämväl å vinst i annat lotteri än penninglotteriet, i fall då vinsten utgöres av värdepapper.

Såsom grund för beräkandet av stämpeluppbörden genom postverket under budgetåret 1942/43 synes böra läggas uppbörden under den hittills förflutna delen av budgetåret. Vid beräkningarna uppdelas uppbörden dels i normal uppbörd, d. v. s. totala stämpeluppbörden med frånräknande av tillfällig uppbörd av stora skattebelopp i boupptecknings-, gåvo- och lagfartsärenden, vilka belopp var för sig överstiga 100,000 kronor, samt stämpelavgifter över 50,000 kronor för en och samma aktie- eller obligationsemission ävensom vinstskatt å tippningsvinster, dels ock ifrågavarande uppbörd av tillfällig natur.

Den normala uppbörden har under tiden juli—november 1942 belöpt sig till 20.6 miljoner kronor. I medeltal per månad har den sålunda utgjort 4.1 miljoner kronor. Med ungefär enahanda medeltalsbelopp synes man kunna räkna för budgetåret 1942/43.

Vad den tillfälliga uppbörden av större stämpelmedelsbelopp angår, har nyssnämnda månader inlutit 3.5 miljoner kronor (under motsvarande tid föregående år var beloppet 3.7 miljoner kronor). Av beloppet 3.5 miljoner kronor utgöra 0.5 miljon kronor vinstskatt från A.-B. Tipstjänst. Om detta belopp frånräknas, uppgår den tillfälliga uppbörden till 3 miljoner kronor eller 0.6 miljon kronor per månad.

Under den förflutna delen av innevarande kalenderår har i stämpelskatt å tippningsvinster inbetalats 0.71 miljon kronor. För motsvarande tid förra året uppgick samma skatt till 0.55 miljon kronor. För innevarande budgetår synes enligt från A.-B. Tipstjänst lämnad uppgift statsverkets inkomst av denna stämpelskatt approximativt kunna beräknas uppgå till 1.2 miljon kronor.

I 1942 års premieobligationslån å 300 miljoner kronor äga vinstutlottningar rum två gånger årligen i maj och november. Sammanlagda vinstutlottningssumman för lånet utgör 4,876,000 kronor per gång. Härav utgår vinstskatt å 4,426,000 kronor. Första vinstutlottningen skall äga rum i februari 1943. Vinstskatten uppgår då till 885,200 kronor, med vilket belopp den normala uppbörden för budgetåret 1942/43 sålunda bör ökas.

I anslutning till vad ovan anförts kan stämpeluppbörden genom postverket för budgetåret 1942/43 beräknas på följande sätt:

I. normal uppbörd (12×4.1)	49.2	milj. kronor
1942 års premieobligationslån	0.9	» »
II. tillfällig uppbörd		
större belopp (12×0.6)	7.2	» »
skatt å tippningsvinster	1.2	8.4 » »

tillhopa 58.5 milj. kronor.

28 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

Stämpelmedelsuppbörden genom postverket under budgetåret 1942/43 kan således i runt tal beräknas till 59 miljoner kronor. Läggas härtill det belopp av omkring 1 miljon kronor, som plägar inflyta genom länsstyrelserna, erhålles den summa, 60 miljoner kronor, vartill stämpelmedelsuppbörden i dess helhet under budgetåret 1942/43 enligt generalpoststyrelsens mening anses kunna beräknas.

Vid beräkandet av uppbörden för budgetåret 1943/44 synes hänsyn böra tagas därtill att 1942 års riksdag enligt skrivelse den 11 juli 1942 (nr 488) godkänt de i Kungl. Maj:ts proposition nr 252 till samma riksdag framlagda huvudgrunderna för en omorganisation av domsagoförvaltningen m. m. Reformen, som skall träda i tillämpning den 1 juli 1943, innebär bl. a. att häradshövdingarnas sportler (lösenavgifter, stämpelprovision m. m.) skola indragas till statsverket. I samband härmed må erinras om att chefen för justitiedepartementet den 25 september 1942 tillkallat sakkunniga, vilka före årets utgång böra framlägga förslag till de ändringar i lösen- och stämpelförordningarna, som lämpligen böra genomföras i samband med domsagoreformen. De sakkunniga skola jämväl utreda, i vilken omfattning en höjning bör företagas av vissa lösen- och stämpelavgifter. I avvaktan på riksdagens beslut i hithörande ärenden synes statsverkets inkomst i anledning av indragna sportler nu böra upptagas till i Kungl. Maj:ts förenämnda proposition angivet belopp, 2.1 miljoner kronor.

På grund av tillkomsten av 1942 års premieobligationslån bör den normala uppbörden för budgetåret 1943/44 ökas med vinstskatt om sammanlagt 1,770,400 kronor.

I övrigt saknar styrelsen anledning att nu beräkna stämpelmedelsuppbörden genom postverket under budgetåret 1943/44 enligt andra grunder än motsvarande inkomster för innevarande budgetår. Uppbörden under nästkommande budgetår skulle sålunda bli:

I. normal uppbörd	49.2 milj. kronor
ökade inkomster på grund av indragning av häradshövdingarnas sportler	2.1 » »
1942 års premieobligationslån	1.8 » »
II. tillfällig uppbörd	8.4 » »

tillhopa 61.5 milj. kronor.

För budgetåret 1943/44 anser styrelsen sålunda stämpelmedelsuppbörden genom postverket böra beräknas till i runt tal 62 miljoner kronor. Med inräknande av uppbörden genom länsstyrelserna skulle inkomsterna av stämpelskatten för sagda budgetår kunna upptagas i riksstaten till 63 miljoner kronor.»

Sedan beloppet av de stämpelmedel, som av generalpoststyrelsen komma att inlevereras till statskontoret under december månad, numera är till siffran känt, kan den under första hälften av innevarande budgetår inflytande totala stämpelmedelsuppbörden fastställas med relativt stor noggrannhet. För att möjliggöra en direkt jämförelse mellan den sålunda påräkneliga stämpelmedelsuppbörden under juli—december 1942 och den för varje halvår sedan den 1 juli 1937 redovisade stämpelmedelsuppbörden lämnas i efterföljande sammanställning närmare uppgifter rörande stämpelmedelsuppbörden under månaderna juli—december och januari—juni för vart och ett av budgetåren 1937/38—1941/42 samt för juli—december 1942.

	Juli— december	Januari —juni	Hela budgetåret
	Miljoner kronor		
1937/38	38.63	31.89	70.52
1938/39	31.53	37.91	69.44
1939/40	37.81	26.47	64.28
1940/41	23.62	25.46	49.08
1941/42	28.35	28.75	57.10
1942/43 (beräknat belopp)	30.11	.	.

Den sammanlagda stämpeluppbörden under kalenderåret 1942 skulle enligt tablån uppgå till omkring 58.86 miljoner kronor och sålunda överstiga det under kalenderåret 1941 influtna beloppet med 5.05 miljoner kronor.

Inkomsttiteln stämpelmedel omfattar flera olika slag av stämpelskatter, av vilka vissa äro konjunkturbetonade. För bedömande av stämpelmedlens avkastning är det därför av intresse att söka erhålla stämpeluppbörden fördelad på skilda slag av stämplat. Uppgifter i dylikt hänseende framläggas i generalpoststyrelsens skrivelse dels för budgetåren 1940/41 och 1941/42 och dels för juli—november månader av åren 1941 och 1942. På grundval av uppgifter, som fortlöpande tillhandahållas riksräkenskapsverket av generalpoststyrelsen, har upprättats en tabell (sid. 30—31), utvisande fördelningen av stämpeluppbörden hos postverket månadsvis under tiden 1 januari 1940—31 oktober 1942 på olika stämpelslag. Uppgifterna äro i vissa fall approximativa.

Av denna tabell framgår, att stämplat på bouppteckningar och gåvobrev utvisa en avsevärd minskning under tiden januari—oktober 1942 jämfört med motsvarande tid under åren 1940 och 1941; månadsuppbörden av dessa stämplat är över huvud taget mycket oregelbunden. Beträffande lagfarts- och inteckningsstämplat samt emissionsstämplat för aktier och obligationer konstateras mycket kraftiga stegringar under åren 1941 och 1942 jämfört med år 1940. Jämväl gruppen lottsedelsstämplat och lotterivinstskatt utvisar ökning.

I fråga om beräkningen av stämpelmedlen får riksräkenskapsverket erinra, att avkastningen av arvs- och gåvoskatten är från det ena budgetåret till det andra underkastad starka variationer, vilka icke i första hand betingas av den allmänna förmögenhetsutvecklingen utan äro att återföra till den ojämna förekomsten av större kvarlåtenskaper. Med hänsyn härtill anser riksräkenskapsverket riktigast, att avkastningen av arvs- och gåvoskatten för löpande och nästkommande budgetår beräknas med ledning huvudsakligen av utfallet av skatten under ett flertal förflutna budgetår, under vilka enahanda skattesatser varit gällande. Arvs- och gåvoskatten har för budgetåren 1934/35—1941/42 utgjort i genomsnitt 31.4 miljoner kronor och för de tre sista budgetåren i genomsnitt 30.1 miljoner kronor. Den nya förordningen om arvs- och gåvoskatt, som trätt i kraft den 1 januari 1942, torde endast i ringa grad hava inverkat på nu nämnda medeltalssiffror; vissa i förordningen meddelade bestämmelser rörande skattelindringar beräknades nämligen föran-

Postverkets stämpeluppbörd månadsvis,

(Tusental

Månad	Stämplat på bouppteckningar och gåvobrev			Stämplat på lagfarter			Stämplat på inteckningar		
	1940	1941	1942	1940	1941	1942	1940	1941	1942
Januari	2,652	2,071	1,896	968	716	880	171	96	212
Februari	1,593	1,767	1,550	555	584	743	130	108	148
Mars	1,508	2,669	3,296	547	804	1,038	121	119	235
April	3,062	1,983	1,587	772	896	998	141	154	244
Maj	2,520	3,381	2,058	566	674	886	112	151	258
Juni	2,731	2,546	2,526	469	601	1,346	145	170	273
Juli	2,878	1,763	1,073	487	699	939	86	145	301
Augusti	2,390	2,651	1,481	455	607	941	95	134	228
September	2,121	3,460	2,049	509	709	1,079	72	138	350
Oktober	1,610	2,386	2,805	896	981	1,267	100	169	292
November	2,588	2,910		558	693		111	159	
December	2,676	3,044		565	807		113	213	
Summa	28,329	30,631		7,347	8,771		1,397	1,756	
Summa jan.—okt.	23,065	24,677	20,321	6,224	7,271	10,117	1,173	1,384	2,541

leda en minskning av skatteintäkten för budgetåret 1941/42 om allenast 0.5 miljon kronor. För efterföljande helt budgetår hava berörda förändringar beräknats innebära en inkomstminskning av 2.5 miljoner kronor. Under innevarande kalenderår har, på sätt framgår av ovanstående tabell, beloppet för stämplat på bouppteckningar och gåvobrev utvisat en något lägre siffra än som svarar mot berörda medeltal. Då denna nedgång kan vara tillfällig, saknar riksräkenskapsverket anledning antaga en lägre uppbördssiffra av arvs- och gåvoskatten för innevarande budgetår än i runt tal 27 miljoner kronor. Övriga slag av stämplat, vilkas avkastningssiffror visa en stigande tendens, delvis innebärande en återhämtning av den under de första krigsåren inträdda nedgången, torde för budgetåret 1942/43 lämna en avkastning av i runt tal 36 miljoner kronor. Den sammanlagda stämpeluppbörden under innevarande budgetår skulle sålunda uppgå till 63 miljoner kronor.

Med utgångspunkt från de allmänna antagandena rörande den ekonomiska utvecklingen, som ligga till grund för inkomstberäkningen, skulle ungefär motsvarande belopp kunna uppnås även för budgetåret 1943/44. Härtill kommer emellertid dels en ökning i stämpelintäkterna på 2.1 miljoner kronor på grund av omvandling till stämpelavgifter av häradshövdingarnas lösenavgifter, indragning av häradshövdingarnas stämpelprovision och omvandling till stämpelavgifter av kommissionärsarvodena i domsagorna; härjämte beräknas ytterligare 0.9 miljon kronor i vinstskatt å 1942 års premieobligationslån. I anslutning härtil och med hänsyn till den osäkerhet, som vidlåder beräkningen av stämpelmedlen, torde denna titel böra i riksstaten för budgetåret 1943/44 upptagas till ett avjämnat belopp av 65,000,000 kronor.

fördelad på skilda slag av stämplat.
kronor.)

Emissionsstämplat för aktier och obliga- tioner			Lottsedelsstämplat och lotterivinst- skatt			Stämplat i övrigt			Summa		
1940	1941	1942	1940	1941	1942	1940	1941	1942	1940	1941	1942
147	58	479	423	485	534	138	462	1,015	4,499	3,883	5,016
508	192	319	261	249	279	367	352	448	3,414	3,252	3,487
78	85	185	293	298	357	909	373	358	3,456	4,348	5,469
62	113	345	627	600	697	175	170	780	4,839	3,916	4,651
30	212	422	283	578	629	624	433	750	4,185	5,429	5,003
52	197	266	579	429	546	814	917	990	4,790	4,860	5,947
46	284	243	384	530	647	289	259	787	4,170	3,680	3,990
73	188	360	215	272	674	46	153	177	3,274	4,005	3,861
75	103	168	242	321	808	968	859	212	3,987	5,590	4,666
53	241	138	703	691	1,260	503	536	198	3,865	5,004	5,960
93	110		577	616		780	528		4,707	5,016	
84	317		374	374		354	256		4,166	5,011	
1,301	2,095		4,961	5,443		5,967	5,298		49,302	53,994	
1,124	1,668	2,925	4,010	4,453	6,431	4,833	4,514	5,715	40,429	43,967	48,050

2. Automobilskattemedel.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av automobilskattemedel under de tio senast förflutna budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Fordons- skatt	Gummi- ringsskatt	Bensin- skatt	Summa netto- inkomst	Beräknad inkomst
Milj o n e r k r o n o r					
Budgetåret 1932/33	20.75	8.23	43.80	72.78	80.00
» 1933/34	21.88	11.46	45.17	78.51	72.00
» 1934/35	23.87	13.80	49.84	87.51	75.00
» 1935/36	26.34	15.21	55.24	96.79	88.00
» 1936/37	29.41	15.95	61.76	107.12	103.00
» 1937/38	33.16	13.58	70.38	117.12	106.00
» 1938/39	43.00	—4.07	91.28	130.21	115.00
» 1939/40	38.20	—	89.14	127.34	136.00
» 1940/41	13.62	—	15.88	29.50	110.00
» 1941/42	27.67	—	2.73	30.40	25.00

Genom beslut vid 1938 års riksdag vidtogos vissa ändringar i automobilbeskattningen. Dessa ändringar inneburo i huvudsak, att gummiringsskatten avskaffades samt att intäkten av denna skatt ersattes genom ökning av såväl skatterna å drivmedel som fordonsskatten. I samband härmed medgavs rätt till restitution i viss utsträckning av erlagd skatt för automobilgummiringar.

Beträffande beräkningen av inkomsterna av fordonsskatt och bensinskatt för nu löpande budgetår och budgetåret 1943/44 får riksräkenskapsverket anförä följande.

Fordonsskatt.

Beträffande grunderna för fordonsskatten får riksräkenskapsverket hänvisa till 5 § förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobilskatt, senast ändrad genom förordningen den 20 december 1940 (nr 1019). För automobil, som är inrättad för och drives med generatorgas framställd av inhemskt bränsle, utgick tidigare skatt med hälften av de i 5 § stadgade skattesatserna. Denna skattelindring blev genom nämnda förordning upphävd från och med den 1 juli 1941.

I en till riksräkenskapsverket den 10 november 1942 avlåten skrivelse har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat den under budgetåren 1942/43 och 1943/44 inflytande fordonsskatten till 25 miljoner kronor för vardera budgetåret.

Beträffande denna beräkning har styrelsen i en den 21 november 1942 dagtecknad underdånig skrivelse framhållit bland annat, att enligt uppgifter från överståthållarämbetet och länsstyrelserna i fordonsskatt för innevarande budgetår kunde beräknas inflyta 24.3 miljoner kronor, varvid till grund för beräkningen lagts antalet den 1 oktober 1942 inregistrerade motorfordon. På grund av knappheten på gummiringar och smörjolja syntes få antagas, att trafiken under år 1943 komme att minskas, en minskning som, såvitt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen kunde bedöma, i huvudsak komme att drabba personautomobiltrafiken. Styrelsen ansåge därför, att angivna siffra måste något reduceras och beräknade till följd därav fordonsskatten för innevarande budgetår till 23 miljoner kronor. Till detta belopp skulle läggas en summa av 2 miljoner kronor, utgörande ersättning för automobilskatt för krigsmakten tillhöriga motorfordon och släpvagnar. Fordonsskatten för budgetåret 1942/43 beräknades således till sammanlagt 25 miljoner kronor. Att nu med något mått av säkerhet beräkna fordonsskatten för budgetåret 1943/44 vore naturligtvis icke möjligt. Med utgångspunkt från att krisens inverkningar på hit hörande område icke bleve alltför avsevärt förändrade, ansåge sig emellertid styrelsen våga räkna med förslagsvis 25 miljoner kronor i fordonsskatt för nämnda budgetår.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas uppbörden av fordonsskatt under budgetåren 1942/43 och 1943/44 till respektive 25.56 och 22.71 miljoner kronor. I sistnämnda belopp ingår dock icke någon uppgift beträffande Kopparbergs län; inom detta län har uppbörden under innevarande budgetår uppskattats till 1.20 miljon kronor.

Under fjärde huvudtiteln har å riksstaten för budgetåret 1942/43 upptagits ett anslag å 2.20 miljoner kronor i ersättning för automobilskatt, avseende försvarsväsendet tillhöriga motorfordon och släpvagnar. För nästkommande budgetår har arméförvaltningen äskat samma belopp för ifrågasvarande ändamål.

Såsom framgår av här meddelade uppgifter, har fordonsskatten under budgetåret 1941/42 givit en behållen inkomst av 27.67 miljoner kronor. Un-

der innevarande kalenderår har en icke oväsentlig ökning ägt rum av antalet skattepliktiga motorfordon för civilt bruk. Även med beaktande av att någon minskning kan komma att drabba motorfordonstrafiken redan under budgetåret 1942/43, lär avkastningen av fordonsskatten under nämnda budgetår icke behöva beräknas till lägre belopp än 28 miljoner kronor. Vad åter angår budgetåret 1943/44, synes i nuvarande ovissa läge i fråga om försörjningen av gummiringar och smörjolja fordonsskatten lämpligen böra uppskattas till ett till helt femtal miljoner nedåt avrundat belopp av 25,000,000 kronor.

Bensinskatt.

De vid 1938 års riksdag beslutade ändringarna av automobilbeskattningen inneburo bland annat höjning av skatten å bensin och brännolja, samtidigt som den tidigare skatten å gummiringar slopades. De nya skattesatserna för bensin och brännolja trädde i kraft den 1 juli 1938. Enligt dessa bestämmelser utgår bensinskatt för bensin, som till riket införes eller här tillverkas, med 12 öre för liter. För motorsprit skall erläggas särskild skatt av 6 öre för liter. Sistnämnda skatt är emellertid för närvarande suspenderad. Skatt å brännolja, som användes för drivande av automobil, utgår med 9 öre för liter.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 10 november 1942 beräknat inkomsterna av bensinskatt under budgetåren 1942/43 och 1943/44 till respektive 4.5 och 3.0 miljoner kronor.

Beträffande beräkningen av dessa belopp har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i en den 21 november 1942 dagtecknad underdånig skrivelse framhållit, att bensinskatten för budgetåret 1941/42 uppgått till 2.7 miljoner kronor, varav under senare hälften av budgetåret influtit 1.15 miljon kronor eller cirka 190,000 kronor per månad. Under månaderna juli—september innevarande budgetår hade influtit 2.8 miljoner kronor eller mera än under hela budgetåret 1941/42. Den proportionsvis mycket avsevärda ökningen syntes vara föranledd därav, att hela den på statens reservförrådsnämnd ankommande skatten för föregående budgetår inbetalts under angivna del av innevarande budgetår. Till grund för beräkning av skattens belopp under återstående delen av budgetåret syntes man därför lämpligen kunna lägga berörda medeltal, 190,000 kronor per månad, varför bensinskatten enligt styrelsens åsikt komme att uppgå till 4.5 miljoner kronor för hela innevarande budgetår. Under framhållande av omöjligheten att nu med någon säkerhet beräkna bensinskatten för budgetåret 1943/44 ansågo sig dock styrelsen, under antagande av att krisens inverkningsområde på förevarande område icke skulle bli alltför avsevärt förändrade, kunna räkna med en bensinskatt för budgetåret 1943/44 på 3 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 10 november 1942 rörande beräkningen av tullmedlen m. m. har generaltullstyrelsen, på därom av riksräkenskapsverket framställd begäran, även yttrat sig angående beräkningen av genom tullverket inflytande automobilskattemedel. I samband där-

34 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

med har styrelsen lämnat följande uppgifter angående den debiterade uppbörden av bensinskatt samt restitutionerna av denna skatt dels under de senaste två budgetåren, dels under månaderna juli—oktober under vart och ett av budgetåren 1940/41, 1941/42 och 1942/43 (miljoner kronor):

Budgetår	Uppbörd	Restitutioner
1940/41	9.8	2.8
1941/42	9.2	2.2
Juli—oktober månader:		
1940/41	4.3	1.4
1941/42	3.3	0.7
1942/43	3.9	1.3

Beträffande beräkningen av bensinskatten har styrelsen vidare anfört följande:

»Sammanställningarna utvisa, att bruttouppbörden hållit sig tämligen jämn alltsedan budgetåret 1940/41 med ansats till stegring under de fyra gångna månaderna av löpande budgetår samt att nettouppbörden under samma tid varit konstant. Huruvida detta i stort sett fasta läge må kunna bibehållas även under innevarande och nästkommande budgetår, är givetvis icke möjligt att med någon grad av säkerhet bedöma. De nuvarande tullagerbehållningarna av bensin tyda nämligen på att ett sådant resultat kan ernås endast om direktimporten av dylik vara kan upprätthållas i minst lika stor omfattning som hittills. Förutsatt emellertid, att så visar sig bliva möjligt, och med beaktande av att den inträdda ökningen i uppbörden under de tilläandagångna månaderna av detta budgetår delvis synes vara att tillskriva särskilda tillfälliga omständigheter, torde bruttouppbörden vid tullverket av bensinskatt under vartdera av budgetåren 1942/43 och 1943/44 kunna angivas till omkring 10 miljoner kronor.

Restitutionerna av bensinskatt synas under nyssnämnda förutsättning böra, med hänsyn till storleken av restitutionsbeloppet för de båda senast tilläandalupna budgetåren i förhållande till bruttouppbörden under samma tid, upptagas till 3 miljoner kronor såväl för budgetåret 1942/43 som för budgetåret 1943/44.

Nettouppbörden hos tullverket av bensinskatt beräknas således för vartdera av budgetåren 1942/43 och 1943/44 till 7 miljoner kronor.»

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1942 beräknat bensinskatt i vad avser inom riket tillverkad bensin för budgetåren 1942/43 och 1943/44 till 0.7 respektive 0.8 miljon kronor.

Riksräkenskapsverket, som i nuvarande ovissa läge ansett sig icke kunna göra någon egentlig beräkning rörande denna skatteinkomst, har funnit sig böra upptaga inkomsten av bensinskatt för budgetåret 1943/44 till 5,000,000 kronor.

3. Tullar och acciser.

Tullmedel.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av tullmedel under de tio senast förflutna budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Debiterad uppbörd	Influten brutto- inkomst	Utbetalade restitu- tioner	Netto- inkomst	Beräknad inkomst
M i l j o n e r k r o n o r					
Budgetåret 1932/33	118.84	120.64	3.45	117.19	148.00
» 1933/34	118.31	117.69	4.26	113.43	117.00
» 1934/35	141.79	140.70	4.51	136.19	121.00
» 1935/36	155.18	154.03	5.96	148.07	137.00
» 1936/37	179.43	177.26	9.92	167.34	152.00
» 1937/38	192.12	189.55	9.73	179.82	165.00
» 1938/39	217.55	218.09	11.15	206.94	175.00
» 1939/40	217.30	217.55	9.78	207.77	190.00
» 1940/41	133.92	138.42	10.14	128.28	120.00
» 1941/42	105.41	106.70	4.93	101.77	140.00

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 10 november 1942 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen av tullmedelsinkomsterna under innevarande och under nästkommande budgetår inledningsvis framhållit, att beräkningen grundar sig på den allmänna förutsättningen, att det handelspolitiska läget icke kommer att undergå någon mera betydande förändring under den tid, uppgifterna avse; vid beräkningen har bortsetts från de ändringar i gällande tullsatser, som kunna under nämnda tid bliva genomförda. Här-efter har generaltullstyrelsen anfört följande:

»Bruttouppbörden av tullmedel, som under budgetåret 1940/41 belöpte sig till 133.9 miljoner kronor, utgjorde under budgetåret 1941/42 allenast 105.4 miljoner kronor. För de fyra första månaderna av de båda budgetåren voro sammanlagda uppbördsbeloppen respektive 44.2 och 40.6 miljoner kronor, medan för motsvarande månader av innevarande budgetår uppbörds-summan var 41.2 miljoner kronor. Den nedgång i uppbörden, som gav sig till känna under budgetåret 1941/42, hänförde sig till envar av årets månader med undantag av juni månad, vars uppbörd låg 1.2 miljon över samma månads uppbörd under budgetåret 1940/41. De två första månaderna av innevarande budgetår visa vardera en uppbördsökning vid jämförelse med motsvarande månader av nästlidna budgetår, varemot de båda närmast följande månaderna av löpande budgetår var för sig förete en nedgång i uppbörden i förhållande till samma månader av sistförflutna budgetåret.

Att enbart av de hittills föreliggande uppbördssiffrorna för innevarande budgetår hämta ett mera tillförlitligt stöd för beräkningen av utfallet av tullmedelsuppbörden under budgetåret 1942/43 låter sig således icke göra. Då emellertid, såsom påvisats, den sammanlagda uppbörden under de fyra första månaderna av detta budgetår, jämförd med summan av uppbörden under samma månader av budgetåret 1941/42, förete någon ökning, kan måhända däri spåras ett tecken på att det senare budgetårets uppbördssiffra skall kunna uppnås under innevarande budgetår. En omständighet, som synes i sin mån tala för ett sådant anslagande, är, att behållningarna å tullgrenen och i frihamnarna av åtskilliga varuslag, som vid införsel få jämförelsevis stor inverkan på tulluppbörden, äro, om icke i och för sig betydande, så dock på det hela taget mera tillfredsställande för närvarande än vid samma tidpunkt förlidet år. Det ligger alltså inom möjligheternas gräns, att innevarande budgetårs slutsiffror icke skola komma att nämnvärt avvika från det senast gångna budgetårets. I sådant fall skulle bruttouppbörden av tullmedel under budgetåret 1942/43 kunna här upptagas till i runt tal 105 miljoner kronor.

För bedömandet av huru tullmedelsuppbörden för budgetåret 1943/44 kan komma att gestalta sig saknas varje hållpunkt. Styrelsen är därför hänvisad till att här angiva denna uppbörd med samma belopp, vartill den upptagits för innevarande budgetår, eller 105 miljoner kronor.

Restitutionerna av tullmedel uppgingo under budgetåret 1940/41 till omkring 10 miljoner kronor men under budgetåret 1941/42 till endast omkring 5 miljoner kronor. För de fyra första månaderna av nämnda budgetår belöpte desamma sig till respektive 3.2 och 1.8 miljoner kronor, under det att restitutionerna för samma månader av innevarande budgetår stannade vid ett belopp av 1.4 miljon kronor. Med hänsyn härtill och till ovanstående beräkning av tullmedelsuppbörden under innevarande och nästkommande budgetår torde restitutionerna för vardera av budgetåren 1942/43 och 1943/44 kunna upptagas till 5 miljoner kronor.

Det belopp, som anses kunna angivas såsom nettouppbörd av tullmedel under vardera av budgetåren 1942/43 och 1943/44, utgör således 100 miljoner kronor.»

I efterföljande tabell lämnas i sammandrag av generaltullstyrelsen utarbetade översikter av den debiterade tulluppbörden under budgetåren 1933/34—1941/42, med särskilt angivande av de varuslag, för vilka tullen under något av nämnda år uppgått till mera betydande belopp.

Debiterad tulluppbörd för olika varugrupper.

Miljoner kronor.

V a r u s l a g	1933 /34	1934 /35	1935 /36	1936 /37	1937 /38	1938 /39	1939 /40	1940 /41	1941 /42
Spannmål, omalen	2.0	1.6	1.8	2.3	2.0	2.1	2.9	1.9	1.6
Spannmål, malen	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.5	0.7	0.3	0.2
Fruktar och bär:									
färska	3.9	4.8	3.7	4.0	5.4	6.9	3.2	2.1	0.8
torkade	2.2	2.5	2.2	2.2	2.3	2.7	3.0	1.6	1.1
Kaffe, orostat	19.8	20.0	21.6	21.7	21.6	23.6	24.6	13.0	4.1
Socker	0.3	0.9	0.3	0.7	0.6	0.8	0.4	0.0	0.0
Sirap och melass	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.1	—	—
Konserver	1.3	1.3	1.6	1.7	1.9	2.2	2.2	0.5	0.2
Brännvin och sprit	2.7	2.8	3.0	3.2	5.0	4.9	2.6	4.2	1.5
Vin	2.7	3.2	3.6	4.2	4.9	5.5	3.7	1.8	2.1
Silke	7.1	8.4	9.0	10.6	10.0	11.1	15.3	13.0	17.0
Vävnader av silke	4.1	4.5	4.8	5.4	5.5	6.1	7.0	3.1	3.3
Strumpstolsarbeten av silke ..	0.4	0.5	0.4	0.5	0.7	1.2	2.5	0.7	0.6
Vävnader av ull, andra slag ..	2.0	2.1	2.7	3.4	3.3	3.7	5.3	4.0	3.5
Linoleummattor	1.4	1.6	1.8	2.0	1.8	1.6	1.4	0.5	0.5
Hattar	1.5	1.6	2.0	1.9	1.9	2.2	2.4	1.6	1.4
Andra arbeten, ej s. n. av mjuk kautschuk	2.6	2.7	2.5	2.3	2.3	4.0	2.2	0.8	0.2
Balkjärn, vägande under 60 kg. per löpande meter	2.3	4.3	4.1	5.9	4.7	5.3	5.4	3.4	2.7
Järnplåtar, varmvalsade av 3 mm. tjocklek eller däröver ..	0.9	1.7	2.0	2.9	3.2	2.3	3.3	1.4	2.3
Maskiner, ej s. n.	2.2	3.0	3.2	3.8	4.6	5.9	5.7	3.8	3.3
Åkdon och fordon, ej s. n.	3.0	5.2	6.0	8.7	12.5	13.9	5.8	2.0	0.6
För tillverkning av bilar avsedda delar och tillbehör ..	0.7	3.7	3.1	3.4	4.6	6.4	2.7	1.4	0.3
Säger	63.9	77.2	80.2	91.6	99.6	113.3	102.4	61.1	47.3
Övrig tulluppbörd	54.4	64.6	75.0	87.8	92.5	104.3	114.9	72.9	58.1
Summa tulluppbörd	118.3	141.8	155.2	179.4	192.1	217.6	217.3	134.0	105.4

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44. 37

Enligt av generaltullstyrelsen likaledes meddelade uppgifter har den debiterade tulluppbörden för varje månad från och med budgetåret 1933/34 till och med november månad 1942 uppgått till följande belopp:

Debiterad tulluppbörd månadsvis.

Miljoner kronor.

	1933 /34	1934 /35	1935 /36	1936 /37	1937 /38	1938 /39	1939 /40	1940 /41	1941 /42	1942 /43
Juli	7.1	10.4	11.2	12.9	15.4	14.9	20.3	10.3	8.2	9.8
Augusti	9.2	11.8	12.8	13.0	17.0	17.6	22.5	10.2	9.5	11.1
September	10.5	12.3	13.8	16.3	18.0	19.6	19.6	12.2	12.1	10.3
Oktober	10.4	13.9	15.6	16.2	18.2	19.2	19.4	11.6	10.8	10.0
November	10.7	13.0	15.0	14.8	16.8	19.6	22.8	12.4	8.2	9.8
December	9.0	10.3	11.7	13.7	14.4	16.4	20.3	11.8	9.2	
Januari	8.9	10.0	11.8	11.9	13.5	15.6	19.5	11.0	9.2	
Februari	9.2	10.5	11.4	13.6	13.4	15.9	13.6	8.1	5.5	
Mars	10.7	12.1	13.4	16.3	17.2	19.3	11.0	10.7	4.0	
April	11.4	13.2	13.5	19.1	16.2	18.2	19.3	13.4	6.9	
Maj	11.1	13.1	13.3	16.1	17.2	22.4	17.2	12.8	11.2	
Juni	10.1	11.2	11.7	15.5	14.8	18.9	11.8	9.4	10.6	
Summa	118.3	141.8	155.2	179.4	192.1	217.6	217.8	133.9	105.4	

Såsom framgår av förestående tabell har efter handelsavspärrningen i april 1940 den sammanlagda debiterade tulluppbörden starkt nedgått. Under budgetåret 1940/41 har den debiterade tulluppbörden utgjort i genomsnitt 11.2 miljoner kronor för månad, under budgetåret 1941/42 8.8 miljoner kronor för månad och under tiden 1 december 1941—30 november 1942 9.0 miljoner kronor för månad. Utvecklingen har sålunda i viss mån stabiliserats.

Beträffande beräkningen av det framtida utfallet av tullmedelsuppbörden saknas i nuvarande läge säkra hållpunkter. Riksräkenskapsverket, som utgår från att handelsförbindelserna på de marknader, som nu äro öppna för svensk handel, fortfarande skola kunna upprätthållas, får under hänvisning till vad generaltullstyrelsen anført förorda, att inkomsten av tullmedel i riksstaten för budgetåret 1943/44 upptages till 100,000,000 kronor.

Allmän omsättningsskatt.

Den allmänna omsättningsskatten infördes genom förordning den 13 december 1940, nr 1000, som trädde i kraft den 1 januari 1941. Skattepliktiga transaktioner enligt denna förordning äro främst yrkesmässig försäljning av varor från butik eller annat därmed likartat försäljningsställe samt yrkesmässig försäljning i restaurang-, pensionat-, kafé- och konditorirörelse. Skatteplikten gäller även vissa slag av tjänsteprestationer. I stort sett är det detaljhandeln och hantverket, som drabbas av skatten. I fråga om den objektiva skatteplikten gäller, att vissa betydelsefulla varor undantagas från beskattningen. Undantagen avse bland annat vete, råg, korn och havre, ved och vissa andra bränslen, för förtäring avsedda rusdrycker samt tobaksvaror ävensom

mjök, grädde, smör och margarin, polatis samt de slag av mjöl, gryn och bröd, som Kungl. Maj:t bestämmer. Allmän omsättningsskatt utgår med 5 procent av den skattepliktiga omsättningen, där ej beträffande vissa varor eller varugrupper annan skattesats finnes särskilt stadgad. Genom en förordning den 25 maj 1941, nr 252, som trätt i kraft påföljande dag, har skattesatsen för den allmänna omsättningsskatten beträffande vissa varor bestämts till 20 procent. Därutöver hava vissa detaljändringar vidtagits i förordningen om allmän omsättningsskatt; bland annat hava vissa varor undantagits från beskattningen. Den allmänna omsättningsskatten inbetalas i regel successivt under året månadsvis för den skattepliktiga omsättningen under närmast föregående kalendermånad. Denna skattebetalning är allenast en provisorisk förskottsbetalning, vilken skall efterföljas av taxering till allmän omsättningsskatt i samband med den årliga inkomstskattetaxeringen.

För varje länsstyrelse är upplagt ett särskilt postgirokonto, å vilket allmän omsättningsskatt skall inbetalas. På föranstaltande av 1940 års finansstatistiksakkunniga lämnas dag för dag uppgifter från postgirokontoret till riksräkenskapsverket om sammanlagda beloppet av den för varje dag å varje länsstyrelses postgirokonto inbetalda allmänna omsättningsskatten; dessa uppgifter registreras hos riksräkenskapsverket i ett kortsystem. I följande tablå hava vid sidan av uppgifter om allmän omsättningsskatt enligt de till riksräkenskapsverket ingångna kassarapporterna för tiden februari 1941—oktober 1942 ställts uppgifter ur berörda register, vilka avse jämväl november 1942.

Allmän omsättningsskatt månadsvis.

Miljoner kronor.

	Enligt kassarapporterna			Enligt uppgifter från postgirokontoret		
	1940/41	1941/42	1942/43	1940/41	1941/42	1942/43
Juli	—	17.61	22.99	—	18.60	22.90
Augusti	—	19.01	21.64	—	18.17	21.49
September	—	19.22	21.35	—	19.13	21.33
Oktober	—	20.31	23.17	—	20.47	23.08
November	—	22.63	—	—	22.55	27.21
December	—	21.79	—	—	22.03	—
Januari	—	30.00	—	—	30.15	—
Februari	5.09	20.80	—	6.43	20.43	—
Mars	15.24	17.90	—	16.55	18.02	—
April	15.63	18.02	—	15.05	18.94	—
Maj	17.14	21.31	—	16.84	20.71	—
Juni	20.83	21.83	—	19.33	21.78	—
Summa	73.93	250.43	—	74.20	250.98	—

De olikheter, som de båda sifferserierna i denna tablå förete, kunna i huvudsak anses hänförliga till det förhållandet, att den genom postgirot under viss månad influtna skatten icke hos alla länsstyrelser i sin helhet tillförts vederbörande inkomsttitel under samma månad. Skillnaden mellan sifferserierna är emellertid numera icke betydande. Av tablå framgår, att den

allmänna omsättningsskatten för budgetåret 1940/41, då den skatt skulle redovisas som belöpte på månaderna januari—maj 1941, lämnade en behållen uppbörd av 73.93 miljoner kronor. För budgetåret 1941/42, då den skärpta omsättningsskatten tillämpats under hela budgetåret, uppgick uppbörden till 250.43 miljoner kronor. Enligt uppgifterna från postgirokontoret har uppbörden av allmän omsättningsskatt under tiden juli—november 1942 uppgått till 116.01 miljoner kronor mot 98.92 miljoner kronor under motsvarande tid av år 1941; stegringen i uppbörden utgör 17 procent.

Enligt från statistiska centralbyrån erhållna uppgifter har vid 1942 års taxering påförts allmän omsättningsskatt efter 5 procent med 224.06 miljoner kronor och skärpt skatt efter 15 procent med 5.33 miljoner kronor eller sammanlagt med 229.39 miljoner kronor. Häremot svarar sålunda en total skattepliktig omsättning av 4,481.2 miljoner kronor, varav 35.5 miljoner kronor fastställts såsom skattepliktig omsättning för beskattning med skärpt omsättningsskatt. Tillika har statistiska centralbyrån uppgivit, att antalet skattskyldiga till allmän omsättningsskatt vid nämnda taxering uppgått till 157,527.

Överståthållarämbetet och länsstyrelserna hava beräknat inkomsten av den allmänna omsättningsskatten för innevarande budgetår till 257.65 miljoner kronor och för nästkommande budgetår till 258 miljoner kronor.

Den i det föregående gjorda jämförelsen av uppbörden av allmän omsättningsskatt under förfluten del av innevarande budgetår med uppbörden under motsvarande del av föregående budgetår visar en högst betydande stegring. I fortsättningen torde man icke kunna räkna med en fullt lika hög stegring. Riksräkenskapsverket uppskattar med hänsyn tagen till dessa omständigheter skattens avkastning under budgetåret 1942/43 till 280 miljoner kronor. Med utgångspunkt från de allmänna förutsättningar, vilka ligga till grund för riksräkenskapsverkets förevarande inkomstberäkning, antager ämbetsverket, att avkastningen av den allmänna omsättningsskatten i fortsättningen kommer att uppvisa en relativt begränsad ytterligare stegring. I enlighet härmed beräknar riksräkenskapsverket inkomsten av allmän omsättningsskatt för budgetåret 1943/44 till 290,000,000 kronor. .

Varuskatt.

Genom beslut av 1941 års riksdag har införts en ny skatt, benämnd varuskatt. Förordning i ämnet utfärdades den 25 maj 1941, nr 251, och trädde i kraft påföljande dag. Enligt denna förordning skall varuskatt erläggas för vara, som är upptagen i en vid förordningen fogad förteckning, därest den tillverkas yrkesmässigt inom riket för avsalu eller för vidare bearbetning eller ock införes till riket; skatten utgår icke för vara, som å apotek beredes för försäljning enligt recept av läkare, veterinär eller tandläkare. Skatten skall för vara, som tillverkas inom riket, erläggas av tillverkaren och för vara, som införes till riket, av den för vars räkning införseln äger rum. Skatten utgår med det procenttal av varans beskattningsvärde, som anges i förteckningen; dock skall den, som inom riket tillverkar skattepliktig vara,

40 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

erlägga varuskatt med lägst 50 kronor för varje månad, varunder han ägt bedriva rörelsen. Den vid förordningen fogade förteckningen omfattar *dels* choklad och sötvaror, för vilka skattesatsen utgör 40 procent av beskattningsvärdet, *dels ock* vissa tekniska preparat, för vilka skattesatsen utgör i regel 20 procent men 75 procent såvitt angår essenser och extrakter, avsedda för beredning av alkoholhaltiga drycker, puder, med undantag av ströpuder, samt smink, läppstift härunder inbegripna. Tillverkningen inom riket av ifrågavarande varor står under statens kontroll, som utövas av kontrollstyrelsen. Tillverkaren skall under månaden efter varje kalenderkvartals utgång hos kontrollstyrelsen deklarerat beskattningsvärdet av tillverkade varor och samtidigt erlägga enligt deklarationen upplupen skatt. För skattepliktig vara, som införes till riket, skall skatten erläggas till tullverket samtidigt med tullen.

I riksstaten för budgetåret 1941/42 upptogs varuskatten till 25 miljoner kronor; den lämnade en behållen uppbörd av 40.25 miljoner kronor.

Å riksstaten för budgetåret 1942/43 har varuskatten beräknats till 40 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1942 har kontrollstyrelsen beräknat inkomsten av varuskatt, i vad avser inom riket tillverkad vara, under budgetåren 1942/43 och 1943/44 till respektive 55 miljoner och 50 miljoner kronor. Till stöd för denna beräkning anföres i en vid skrivelsen fogad promemoria följande:

»I riksstaten för budgetåret 1942/43 har varuskatten upptagits med ett belopp av 40 miljoner kronor, vilket belopp innefattar såväl kontrollstyrelsens som tullverkets uppbörd av denna skatt.

Varuskatten har tillfört statsverket betydligt större inkomst än som ursprungligen beräknats. Sålunda upptogs varuskatten i riksstaten för budgetåret 1941/42 med ett belopp av 25 miljoner kronor men inflöt i verkligheten med icke mindre än 40.2 miljoner kronor, därav cirka 0.3 miljon kronor genom tullverket. Anledningen till denna väsentliga merinkomst utöver den beräknade ligger delvis i den bristande kännedom, som från början förefanns rörande den skattepliktiga omsättningen på detta område men kanske mest i de prisstegringar, som under kristiden höjt beskattningsvärdena för de flesta av de skattepliktiga varorna. På grund av utvecklingen i sistnämnda hänseende kommer varuskatten, om icke särskilda förhållanden inträda, som förhindra en varuomsättning av nuvarande omfattning, att för budgetåret 1942/43 även lämna en betydligt större inkomst än det ovan nämnda i riksstaten upptagna beloppet 40 miljoner kronor.

Skatten i vad avser inom riket tillverkad vara skall i regel erläggas inom en månad efter varje kalenderkvartals utgång. Den å andra kvartalet 1942 belöpande sammanlagda skatten utgjorde i runt tal 13.7 miljoner kronor. Motsvarande skatteinkomst, avseende tredje kvartalet, kan, då samtliga belopp influtit, beräknas uppgå till 13.8 miljoner kronor. Varuskatten för fjärde kvartalet, vilken innefattar julförsäljningen och därför måste medföra en icke obetydligt ökad skatteinkomst, torde med utgångspunkt från varuomsättningens storlek under motsvarande tid föregående år och med hänsyn tagen till den numera inträdda prisstegringen böra uppskattas till 16 miljoner kronor, under det att skatten, belöpande å första kvartalet 1943, kan antagas giva en lägre inkomst, förslagsvis 12 miljoner kronor, varvid hänsyn tagits

till att en nedskärning kan väntas äga rum beträffande tilldelningen av vissa råvaror. Enligt dessa beräkningar skulle den under budgetåret 1942/43 inflytande varuskatten, avseende inom riket tillverkade varor, uppgå till $(13.7 + 13.8 + 16.0 + 12.0 =) 55.5$ miljoner kronor, eller avrundat 55 miljoner kronor.

Att för närvarande verkställa en någorlunda tillförlitlig beräkning av den inkomst av varuskatten för inom riket tillverkade varor, som kan komma att tillföras statsverket under budgetåret 1943/44, är i hög grad vanskligt. De av varuskatten berörda producenterna ha redan för närvarande stora svårigheter att erhålla erforderliga kvantiteter av vissa råvaror, såsom kakaoböner, socker, glykos samt oljor av olika slag. Under förutsättning, att icke opåräknat stora nedskärningar av råvarutilldelningen till hithörande fabrikanter komma att vidtagas samt att nuvarande prisnivå bibehålles relativt oförändrad ävensom att någon förändring i beskattningens omfattning och dess skattesatser icke vidtages, synes sagda skatteinkomst lämpligen kunna uppskattas till ett avrundat belopp av 50 miljoner kronor.»

Vidare har generaltullstyrelsen i skrivelse till riksräkenskapsverket den 10 november 1942 beräknat inkomsterna av varuskatt, som inflyter genom tullverket, till 300,000 kronor för såväl budgetåret 1942/43 som budgetåret 1943/44.

Med utgångspunkt från de av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen sålunda verkställda beräkningarna och med understrykande av att varuskattens avkastning i hög grad beror av möjligheterna till råvarutilldelning åt sötämneshandeln uppskattar riksräkenskapsverket varuskatten för budgetåret 1943/44 till 50,000,000 kronor.

Trafikskatt.

Vid 1942 års riksdag har införts en ny skatt, benämnd trafikskatt, i syfte att tillgodose behovet av en ökning av statsinkomsterna. Enligt förordningen den 19 juni 1942 (nr 375) om trafikskatt skall sådan skatt utgöras enligt följande huvudsakliga grunder. Trafikskatt skall utgå vid befordran å järnväg, som begagnas för allmän trafik, av personer och resgods, cyklar och sparkstöttingar däri inbegripna, samt hundar och andra djur, för vilka frakt erlägges såsom för resande eller resgods. Skatten utgör 10 procent av befodringsavgiften. Trafikskatt utgår icke å avgift för månadsbiljett eller dylik under viss tid gällande biljett, å avgift för rabattkort eller å avgift för befordran å sträcka icke överstigande 50 kilometer av sparkstötting eller ensitsig, tvåhjulig cykel utan motor. Trafikskatt erlägges av järnvägens innehavare, såvitt angår staten tillhörig järnväg av järnvägsstyrelsen. På trafiken vid statens järnvägar belöpande skatt skall av järnvägsstyrelsen för varje kalendermånad senast inom tre månader efter månadens utgång inlevereras till statsverket. Innehavare av enskild järnväg, vid vilken skattepliktig trafik förekommer, skall för varje kalendermånad senast inom tre månader efter månadens utgång till järnvägsstyrelsen avlämna uppgift angående influtna, å nämnda trafik belöpande befodringsavgifter. Samtidigt med insändandet av sådan uppgift skall järnvägsinnehavaren inbetala upplupen skatt å järnvägsstyrel-

42 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

sens postgirokonto. Till järnvägsstyrelsen sålunda inbetald skatt skall senast inom en vecka efter utgången av den för skattens erläggande stadgade tiden inlevereras till statsverket.

Den inkomst, som skulle tillföras statsverket genom trafikbeskattningen, uppskattades, med utgångspunkt från trafikens omfattning under år 1941, till i runt tal 17 miljoner kronor från statens järnvägar och 5 miljoner kronor från de enskilda järnvägarna. Härutöver skulle den i samband med trafikskattens införande vidtagna taxehöjningen medföra en inkomstökning för statens järnvägar med 4 miljoner kronor. Vid dessa beräkningar har beaktats, att skattens införande kunde medföra viss minskning i trafikfrekvensen.

I riksstaten för budgetåret 1942/43 har inkomsten av trafikskatten beräknats till 16 miljoner kronor. Då författningen i ämnet trädde i kraft den 1 juli 1942 och då, såsom framgår av de anförda bestämmelserna, skatten i allmänhet inflyter till statsverket tre månader efter den kalendermånad, varunder skatten utgått, motsvarar nämnda beräknade avkastning allenast omkring tre fjärdedelar av det skattebelopp, som skatten antogs tillföra statsverket för helt år.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 1 december 1942 har järnvägsstyrelsen beräknat den behållna inkomsten av trafikskatten för budgetåren 1942/43 och 1943/44 till i runt tal 20 respektive 25 miljoner kronor.

I anslutning till järnvägsstyrelsens förslag beräknar riksräkenskapsverket inkomsten av trafikskatt för budgetåret 1943/44 till 25,000,000 kronor.

Tilläggsskatter å bensin.

Jämlikt beslut av 1939 års urltima riksdag genomfördes från och med den 1 januari 1940 en extra beskattning av motortrafikens drivmedel. Under budgetåret 1939/40 redovisades å förestående titel intäkterna av dels en tilläggsskatt å bensin av 4 öre och en tillfällig skatt å bensin av likaledes 4 öre för liter, dels en tilläggsskatt å vissa brännoljor av 2 öre för liter. På grund av den strängt begränsade tillgången på motorbränsle höjdes i enlighet med beslut av 1940 års lagtima riksdag skattesatserna å motorbränsle från och med den 1 juli 1940 avsevärt för att motverka en eljest ofrånkomlig minskning av avkastningen av dessa skatter. Enligt särskilda förordningar den 21 juni 1940, nr 561—563, om tilläggsskatt å bensin, om tillfällig skatt å bensin som fanns i riket den 1 juli 1940 samt om tilläggsskatt å vissa för drivande av automobil använda brännoljor skall tilläggsskatt å bensin utgå med 25 öre för liter, tillfällig skatt å bensin med 21 öre för liter samt tilläggsskatt å vissa brännoljor med 16 öre för liter.

Nettoinkomsten av tilläggsskatter å bensin har utgjort 10.51 miljoner kronor under budgetåret 1939/40, 29.02 miljoner kronor under budgetåret 1940/41 och 6.50 miljoner kronor under budgetåret 1941/42.

I anslutning till de beräkningar rörande bensinskatten, för vilka i det föregående redogjorts, hava generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen uppskattat tilläggsskatterna å bensin till något mer än dubbla beloppet av beräknad

bensinskatt samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen till dubbla beloppet av utav denna styrelse beräknad bensinskatt.

Riksräkenskapsverket har i anslutning till ämbetsverkets tidigare beräkning av bensinskatt uppfört tillägsskatter å bensen för budgetåret 1943/44 med 10,000,000 kronor.

Accis å silke.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 10 november 1942 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen av accis å silke meddelat, att de debiterade silkeaccismedlen, som under budgetåret 1940/41 belöpt sig till 2.6 miljoner kronor, under budgetåret 1941/42 hade uppgått till 3.0 miljoner kronor. Under tiden juli—oktober av nästlidna och innevarande budgetår hade bruttouppbörden i runt tal utgjort 1.4 respektive 1.8 miljon kronor. Med hänsyn till den sålunda inträdda stegringen i uppbörden och därjämte till under hand inhämtade upplysningar angående omfattningen av den väntade inhemska konstsilkeproduktionen har generaltullstyrelsen beräknat uppbörden av dessa medel för budgetåret 1942/43 till 3.8 miljoner kronor och för budgetåret 1943/44 till 4 miljoner kronor.

I enlighet med generaltullstyrelsens förslag uppskattar riksräkenskapsverket accis å silke för budgetåret 1943/44 till 4,000,000 kronor.

Accis å margarin och vissa andra fettvaror.

Nu gällande bestämmelser rörande dessa skatter hava meddelats i förordningarna den 7 juni 1935, nr 259, och den 30 juni 1942, nr 517, samt i kungörelserna den 30 juni 1942, nr 518, och den 18 juli 1942, nr 660.

Tillverkning och försäljning av margarin m. m. har under år 1942 i likhet med föregående år varit underkastad särskild reglering. Försäljningen av enligt margarinaccisförordningen accispfiktiga fettvaror har innefattat hushållsmargarin, bagerimargarin, matolja samt fettemulsion med fetthalt understigande 17 procent, för vilka varor accis för närvarande utgår med 40 öre respektive 39 öre, 100 öre och 44 öre per kilogram.

För budgetåret 1941/42 har margarinaccisen influtit med 18.09 miljoner kronor.

Att i nuvarande läge verkställa en närmare beräkning rörande den framtida avkastningen av denna inkomstitel är vanskligt på grund av ovisshet beträffande såväl accissatserna som tillverkningens volym under den tid, för vilken skatt inflyter under budgetåret 1943/44. Riksräkenskapsverket, som från kontrollstyrelsen och statens livsmedelskommission inhämtat vissa uppgifter rörande inkomstillflödet å denna inkomstitel, får i anslutning till dessa uppgifter förorda, att accisen å margarin och vissa andra fettvaror för budgetåret 1943/44 uppföres med 18,000,000 kronor.

Skatt å kaffe.

Skatten å kaffe har införts genom beslut av 1939 års urtima riksdag och utgår enligt förordning den 22 december 1939, nr 877, som trätt i kraft den

44 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

27 december 1939, med 65 öre för kilogram orostat kaffe och 80 öre för kilogram rostat kaffe samt kaffesurrogat med tillsats av kaffe. Avkastningen av skatten utgjorde för budgetåret 1940/41 21.05 miljoner kronor och för budgetåret 1941/42 7.37 miljoner kronor. I riksstaten för nu löpande budgetår har inkomsten av skatt å kaffe beräknats till 5 miljoner kronor.

Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 10 november 1942 rörande beräkningen av avkastningen av skatten å kaffe meddelat, att den debiterade uppbörden av kaffeskatt utgjort under budgetåret 1940/41 18.9 miljoner kronor och under budgetåret 1941/42 6.1 miljoner kronor samt under månaderna juli—oktober av nästlidna och innevarande budgetår respektive 2.4 och 1.6 miljoner kronor. I anslutning härtill har generaltullstyrelsen i nämnda skrivelse anfört följande:

»Uppbörden har under såväl det sistförflutna budgetåret som den gångna delen av innevarande budgetår hänfört sig väsentligen till uttagningar från tullager och frihamnar. Mot dessa uttagningar hava emellertid svarat intagningar under nämnda tider i ungefär samma omfattning. Lagerbehållningarna äro därför i stort sett lika stora nu som vid motsvarande tidpunkt i fjol. För att ett reservlager av angivna storlek fortfarande skall kunna hållas å tullager och i frihamn, utan att någon mera betydande avknappning företages i nuvarande ransonering av kaffeförbrukningen, måste alltså i fortsättningen till riket införas ytterligare kaffe i minst samma myckenhet för budgetår, som importerats under budgetåret 1941/42. Huruvida detta beträffande löpande och nästföljande budgetår låter sig göra, är tydligen icke möjligt att förutsäga. Under förutsättning emellertid att så kan ske, skulle således bruttouppbörden av kaffeskatt för vardera av budgetåren 1942/43 och 1943/44 böra upptagas till i avrundat tal 6 miljoner kronor.

Restitutionerna av kaffeskatt under vardera budgetåret torde, efter vad hittills visat sig, komma att uppgå till så ringa belopp, att den för budgetåret beräknade bruttouppbörden kan här angivas även såsom nettouppbörd under samma budgetår.»

En beräkning av inkomsterna å förevarande titel för nästkommande budgetår ställer sig givetvis särskilt svår med hänsyn till omöjligheten att redan nu bedöma, i vilken omfattning framdeles en fortsatt import av kaffe kan komma att äga rum. Även om i nuvarande läge generaltullstyrelsens beräkning av dessa inkomster måste anses mycket osäker, finner riksräkenskapsverket sig likväl icke böra i annan mån frångå densamma, än att riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna å titeln för budgetåret 1943/44 till samma belopp som det, till vilket titeln är upptagen i riksstaten för innevarande budgetår, eller 5,000,000 kronor.

Tobaksskatt.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av tobaksskatt under de tio senast förflutna budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Netto- inkomst	Beräknad inkomst		Netto- inkomst	Beräknad inkomst
	Miljoner	kronor		Miljoner	kronor
Budgetåret 1932/33...	72.85	70.00	Budgetåret 1937/38...	97.11	92.00
» 1933/34...	74.77	73.00	» 1938/39...	103.39	101.00
» 1934/35...	78.54	75.00	» 1939/40...	128.83	124.00
» 1935/36...	83.94	79.00	» 1940/41...	166.22	160.00
» 1936/37...	88.97	85.00	» 1941/42...	197.35	180.00

Enligt gällande bestämmelser utgår tobaksskatten dels med viss procent av varans priskurantpris eller varans värde, dels ock med visst efter varans myckenhet bestämt belopp. Skattesatserna återfinnas i 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket. Dessa skattesatser ha under åren 1939—1942 blivit föremål för jämkning vid flera olika tillfällen. Vid ingången av budgetåret 1941/42 gällde de skattesatser, som innefattades i en den 30 maj 1941 utfärdad förordning, nr 305, vilken trädde i kraft den 1 juni 1941. Med hänsyn till det på grund av rådande krisläget starkt ökade behovet av statsinkomster hava 1941 års riksdag under höstsessionen och 1942 års riksdag på förslag av Kungl. Maj:t beslutat ytterligare höjningar av skattesatserna för tobaksskatten. Förordningar i ämnet hava utfärdats den 30 november 1941, nr 893, vilken trätt i kraft den 1 december samma år, och den 27 mars 1942, nr 126, vilken sistnämnda förordning trätt i kraft den 1 april 1942.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1942 har aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet beträffande beräkningen av tobaksskatt anfört följande:

»Genom förordning av den 27 mars 1942, som trädde i kraft den 1 april 1942, genomfördes en höjning av tobaksskatten, varvid nu gällande skattesatser fastställdes. Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående denna höjning var byggd på en inom Tobaksmonopolet verkställd utredning, vilken finnes återgiven i propositionen. I denna utredning har Tobaksmonopolet beräknat att tobaksskattens belopp efter skattehöjningen skulle uppgå till cirka 198,000,000 kronor för helt budgetår.

Vid avvägning av tilldelningen av tobaksvaror i den nu gällande statliga ransoneringsplanen syftade Tobaksmonopolet till att försäljningen skulle uppgå till den i nämnda utredning beräknade kvantiteten. En uppskattning av försäljningen till allmänheten med ledning av utdelade tobakskort har givit vid handen, att ransoneringsplanens kvantitet kommer att överskridas med ungefär 5 procent, beroende huvudsakligast på utdelningen av tilläggskort till storrökare. Under den hittills gångna tiden efter ransoneringsplanens ikraftträdande har emellertid Tobaksmonopolets försäljning till återförsäljarna i avsevärt högre grad överstigit ransoneringsplanen. Orsaken härtil ligger däri, att Tobaksmonopolet nödgats lämna återförsäljarna erforderlig förskottstilldelning som ingångslager. Även om de flesta återförsäljare fingo ut sina förskottstilldelningar under juni månad, så ha särskilt sådana, som ej köpa direkt från Tobaksmonopolet utan genom någon mellanhand, fått sina förskottstilldelningar först under senaste tiden. Dessutom ha förskottstilldelningarna ökat under de senaste månaderna för sådana återförsäljare, som tidigare på grund av knapp tillgång på vissa varor icke kunnat erhålla tillräcklig förskottstilldelning.»

46 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

Under månaderna juli—oktober 1942 hade Tobaksmonopolet till statsverket inlevererat i tobaksskatt 80.97 miljoner kronor. Under november komme att inlevereras cirka 20 miljoner kronor. Om försäljningen under tiden november 1942—maj 1943 komme att någorlunda överensstämma med ransoneringsplanen, ökad med cirka 5 procent, komme Tobaksmonopolet att till statsverket, efter avdrag av gottgörelse för inköpt svensk tobak, under tiden december 1942—juni 1943 inleverera cirka 120 miljoner kronor. Under förutsättning att råvaruförsörjningen icke ytterligare försvårades, att skattesatser och priser förbleve oförändrade samt att ingen ändring skedde i nu gällande ransoneringsbestämmelser, beräknade Tobaksmonopolet sålunda att i tobaksskatt kunna inbetala till statsverket under budgetåret 1942/43 220 miljoner kronor.

Under budgetåret 1943/44 komme tobaksskatten med hänsyn till tidigare berörda förskottstilldelningar att vid i övrigt lika förhållanden bli något lägre än under det nu löpande budgetåret. Med stöd av beräkningar, som verkställts på grundval av ovan angivna förutsättningar, föreslår Tobaksmonopolet, att tobaksskatten i riksstaten för budgetåret 1943/44 upptages till 210 miljoner kronor.

Närmare uppgifter rörande kvantitet och värde å totalförsäljningen av tobaksvaror under kalenderåren 1932—1941 ävensom den på respektive år belöpande tobaksskatten lämnas i efterföljande tabell.

Totalförsäljningen av tobaksvaror (värde och kvantitet) samt därå belöpande tobaksskatt.

År	Skatt Milj. kr.	Värde Milj. kr.	Kvan- titet Ton	Kvantitativ fördelning på olika varuslag					
				Cigarrer %	Cigarr- cigarretter %	Cigar- retter %	Rök- tobak %	Tugg- tobak %	Snus %
1932	72.7	135.6	8,222	2.7	6.0	17.0	13.8	1.6	58.9
1933	74.0	134.1	8,052	2.5	5.9	16.9	14.3	1.5	58.9
1934	77.5	139.8	8,087	2.5	6.0	18.8	14.7	1.3	56.7
1935	82.3	148.1	8,214	2.3	6.2	20.7	15.1	1.3	54.4
1936	87.7	157.5	8,409	2.2	6.3	22.3	15.5	1.2	52.5
1937	93.4	166.9	8,637	2.1	6.2	24.4	15.3	1.1	50.9
1938	100.7	178.7	8,813	2.0	6.2	26.4	15.2	1.0	49.2
1939	113.8	193.2	8,919	1.8	6.1	28.1	15.4	1.0	47.6
1940	152.0	230.9	8,588	1.6	5.5	29.2	17.1	0.9	45.7
1941	179.0	264.9	8,489	1.9	5.7	27.8	18.3	1.0	45.3

Av sammanställningen framgår, att storleken av de omsatta totala varukvantiteterna under åren 1932—1934 visat en sjunkande tendens, vilken åren 1935—1939 förbytts i en fortskridande icke obetydlig stegring av omsättningen om sammanlagt 10.3 procent. Därefter har en nedgång ägt rum under åren 1940 och 1941 på sammanlagt 4.8 procent. Under redovisningsperioden har en anmärkningsvärt stor förskjutning ägt rum i fråga om förbrukningen av de olika varuslagen. Särskilt framträdande är den oavbrutna minskningen av snusförbrukningens andel av den totala konsumtionen eller från

58.9 procent år 1932 och 1933 till 45.3 procent år 1941. Mot denna minskning av snusförbrukningen svarar emellertid en ökning av cigarrettkonsumtionen, vars andel av den totala förbrukningen ökats från 17.0 procent år 1932 till 29.2 procent år 1940 för att år 1941 visa någon tillbakagång, nämligen till 27.8 procent. Konsumtionen av röktnobak, som år 1932 uppgick till 13.8 procent av den totala omsättningen, svarar år 1941 för 18.3 procent av detta års totala omsättning. Den fortgående förskjutningen mellan de olika varuslagen har verksamt bidragit till ökningen av såväl den totala tobaksförsäljningens värde som skatteavkastningens storlek. Försäljningsvärdet exklusive skatt, vilket år 1933 uppgick till 60.1 miljoner kronor, har därefter stadigt stigit till 85.9 miljoner kronor för år 1941 eller med 42.9 procent.

Den till statsverket inlevererade tobaksskatten, efter avdrag av utgiven gottgörelse för inköpt svensk tobak, för varje månad från och med budgetåret 1933/34 framgår av efterföljande tabell.

Till statsverket inlevererad tobaksskatt.

Miljoner kronor.

	1933 /34	1934 /35	1935 /36	1936 /37	1937 /38	1938 /39	1939 /40	1940 /41	1941 /42	1942 /43
Juli	6.78	6.81	7.27	7.75	8.54	9.04	9.87	16.94	14.74	21.56
Augusti	6.85	6.75	7.56	8.11	8.53	8.84	9.63	14.17	17.16	20.31
September	6.67	7.03	7.44	7.47	8.03	9.12	10.24	14.05	16.07	18.43
Oktober	6.20	6.30	6.64	7.53	8.00	8.44	10.55	12.69	14.23	20.67
November	5.64	6.36	6.72	7.36	7.52	8.04	10.95	13.86	15.49	20.30
December	5.98	6.24	6.73	6.44	7.63	8.31	9.40	13.05	18.02	
Januari	6.81	7.26	7.64	8.56	9.76	10.24	13.02	14.66	19.16	
Februari	5.86	6.19	6.55	6.76	7.18	7.82	9.86	12.73	17.98	
Mars	5.43	5.70	6.27	6.38	6.96	7.42	9.26	11.83	12.07	
April	6.32	6.26	6.49	7.19	8.03	8.36	10.07	12.56	14.85	
Maj	5.82	6.61	7.05	7.57	8.42	8.76	12.48	14.12	19.25	
Juni	6.91	7.03	7.58	7.85	8.51	9.00	13.50	15.56	18.89	
Summa	74.77	78.54	83.94	88.97	97.11	103.39	123.83	166.22	197.55	

Under den förflutna delen av innevarande budgetår har tobaksskatten uppgått till 101.27 miljoner kronor mot 77.63 miljoner kronor under motsvarande tid nästföregående budgetår. Vid denna jämförelse bör beaktas, att tobaksskatten höjts från och med den 1 december 1941 och den 1 april 1942 samt att ransonering av tobaksvaror införts från och med den 1 juni 1942. Hänsyn bör därjämte tagas till den i Tobaksmonopolets skrivelse omnämnda förskottstilldelningen till återförsäljarna för ökning av deras lager.

En beräkning av tobaksskattens avkastning under nästa budgetår måste bli mycket osäker med hänsyn till svårigheten att överblicka möjligheterna i fråga om råvaruförsörjningen. Under förutsättning, såsom bolaget framhåller, att råvaruförsörjningen icke ytterligare försvåras, att skattesatser och priser förbli oförändrade och att ingen ändring sker i gällande ransoneringsbestämmelser, har riksräkenskapsverket ansett sig kunna godtaga bolagets beräkning av tobaksskattens avkastning under nästkommande budgetår. Riksräkenskapsverket får sålunda tillstyrka, att inkomstillen tobaksskatt för budgetåret 1943/44 i riksstaten upplages till 210,000,000 kronor.

Brännvinstillverkningskatt.

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1942 uppskattat statsverkets inkomst av brännvinstillverkningskatt under budgetåret 1942/43 till 15 miljoner kronor och under budgetåret 1943/44 till 18 miljoner kronor. I en av kontrollstyrelsen samtidigt överlämnad, till grund för beräkningen liggande promemoria anföres bland annat följande:

»I riksstaten för budgetåret 1942/43 är brännvinstillverkningskatten upptagen med ett belopp av 14 miljoner kronor. Utfallet av denna skatt har under senare år väsentligt understigit vad densamma under tidigare år tillfört statsverket, d. v. s. i allmänhet 18 à 20 miljoner kronor. För budgetåret 1940/41 var brännvinstillverkningskatten sålunda beräknad till allenast 12 miljoner kronor och inflöt med 14.2 miljoner kronor samt var för budgetåret 1941/42 upptagen med 10 miljoner kronor men inflöt med allenast 7.1 miljoner kronor. Anledningen till denna minskning är att söka i förhållanden, som stå i samband med livsmedelsförsörjningen under nu rådande kristid, då potatisskörden måst så mycket som möjligt reserveras för folkhushållet. Under innevarande tillverkningsår är avsikten att helt inställa tillverkningen av potatisbrännvin och att spritcentralen i stället skall inköpa för framställning av förtäringssprit erforderliga kvantiteter sulfitsprit. Enligt inhämtade upplysningar beräknas sålunda komma att övertagas en kvantitet sulfitsprit om cirka 25 miljoner liter av normalstyrka för sådant ändamål, att tillverkningskatt härför skall utgå. Den behållna skatteinkomst — alltså efter avdrag av restitutioner —, som komme att tillföras statsverket under budgetåret 1942/43, skulle i enlighet härmed utgöra 15 miljoner kronor.

Vad angår inkomsten av brännvinstillverkningskatten för budgetåret 1943/44 kan densamma givetvis, om kriget skall fortsätta, komma att påverkas av förhållanden, som nu icke kunna förutses. Enligt erhållen upplysning räknar man inom spritcentralen med att, om icke särskilda omständigheter till annat föranleda, under nämnda tid emottaga en kvantitet beskattningsbar sprit om cirka 30 miljoner liter av normalstyrka. Efter avdrag av restitutioner skulle skatten härå utgöra 18.5 à 18.0 miljoner kronor. På grund härav synes ifrågakarande skatteinkomst böra i riksstaten för budgetåret 1943/44 upptagas med ett belopp av 18 miljoner kronor.»

Mot kontrollstyrelsens kalkyl har riksräkenskapsverket intet att erinra och beräknar alltså brännvinstillverkningskatten för budgetåret 1943/44 till 18,000,000 kronor.

Rusdrycksförsäljningsmedel.

Inkomsterna från *partihandelsbolag* hänföra sig till aktiebolaget Vin- & spritcentralen jämte vissa agentbolag. I skrivelse till kontrollstyrelsen den 7 november 1942 har aktiebolaget Vin- & spritcentralen beräknat förevarande inkomstittel för budgetåret 1943/44 till 23 miljoner kronor samt rörande beräkningen anfört följande:

»Inleveransen från Spritcentralen under budgetåret 1942/43 har i riksstaten upptagits med ett belopp av 21 miljoner kronor. Härav ha 19 miljoner kronor beräknats belöpa på bolagets rörelse, medan återstoden, 2 miljoner kronor, utgör den beräknade inleveransen av ränta och amortering på de under fonden för förslag till statsverket beviljade medel till anläggningskapital för nya sulfitspritfabriker.

Bolagets omsättning under år 1942 har visat en större expansion än förut

beräknats. Såsom nedanstående tablå visar, har den totala omsättningen under årets första och tredje kvartal legat ej oväsentligt över försäljningen för motsvarande tid år 1941, medan förhållandet i detta hänseende under andra kvartalet varit motsatt för spritdryckernas vidkommande. I stort sett har emellertid en stegring av omsättningen inträffat. En följd härav ävensom av att försäljningen av vissa varor på grund av högst avsevärt stegrade noteringar på världsmarknaden skett till priser, som medfört en tillfälligt stegrad handelsvinst, har blivit, att rörelsevinsten för år 1942 torde bli större än tidigare antagits. Med utgångspunkt från för dagen föreliggande bokslutssiffror för de första nio månaderna under år 1942 synes nettovinsten av årets rörelse kunna beräknas till omkring 26 miljoner kronor. Sedan av detta belopp 752,000 kronor disponerats för aktieutdelning, återstå något mer än 25 miljoner kronor för inleverans.

Omsättningsvolymen kvartalsvis åren 1939—1942.

1938 = 100.

	Spritdrycker				Viner				Summa			
	1939	1940	1941	1942	1939	1940	1941	1942	1939	1940	1941	1942
1:a kv. ..	115.2	80.6	84.6	91.2	114.1	33.2	48.0	61.2	115.0	73.1	78.8	85.9
2:a » ..	101.6	77.3	82.8	76.0	106.6	35.9	44.3	48.8	102.4	70.4	76.4	70.9
3:e » ..	104.7	82.7	90.6	91.6	117.4	40.6	48.2	64.0	106.5	76.6	84.4	89.6
4:e » ..	78.3	82.2	78.2	.	41.4	41.6	56.0	.	70.6	73.8	73.1	.
Summa	98.8	80.7	84.1	.	87.1	38.3	50.0	.	96.8	73.4	77.5	.

Förräntning och amortering av sulfitspritfabrikernas anläggningskapital torde däremot icke komma att uppgå till det belopp, som i statsverkspropositionen beräknats, enär fabrikernas färdigställande skett i långsammare takt än som förutsatts. Leveranssumman från denna källa kan därför icke beräknas bli högre än omkring 1 miljon kronor.

Den totala inleveransen från 1942 års rörelse till riksstaten 1942/43 bör av nu angivna skäl kunna beräknas till omkring 26 miljoner kronor.

Hur omsättningen kommer att gestalta sig under år 1943, är självfallet i nuvarande läge så gott som omöjligt att ens approximativt bedöma. En rimlig arbetshypotes vore visserligen antagandet, att omsättningen bleve av samma storleksordning som under 1942 och att därför vinstgestaltningen kunde förutsättas bli oförändrad. Men dels är den för år 1942 beräknade vinsten osedvanligt stor — omkring 4 miljoner kronor högre än 1941 års, som representerade det hittills uppnådda rekordet — och dels kan näppeligen antagas, att de särskilda vinststegrande faktorerna från år 1942 i samma utsträckning bli verksamma under 1943. Därtill kommer vanskligheten att under nuvarande förhållanden alls kunna bedöma utsikterna rörande möjligheten att importera viner och spritdrycker till de sinande lagrens fyllande. Dessa omständigheter måste mana till stor försiktighet i vinstprognosen för 1943 och föranleda, att vi icke våga räkna med större vinst än för år 1941, d. v. s. 22 miljoner kronor.

Om sulfitspritfabrikernas kapacitet kan under året utnyttjas någorlunda fullständigt, bör posten för förräntning och amortering av fabrikernas anläggningskapital kunna för år 1943 upptagas med 2 miljoner kronor.

Slutsatsen skulle således bli, att efter avdrag för utdelning på aktier den totala leveransen från Spritcentralen för 1943/44 års riksstat skulle komma att uppgå till 23 miljoner kronor.»

Mot den av aktiebolaget Vin- & spritcentralen verkställda beräkningen av avkastningen å förevarande inkomsttitel, vilken beräkning biträtts av kontrollstyrelsen, har riksräkenskapsverket intet att erinra. Ämbetsverket uppskattar förty inkomsten från partihandelsbolag för budgetåret 1943/44 till 23,000,000 kronor.

I fråga om *detaljhandelsbolagens* vinst å försäljning av rusdrycker har kontrollstyrelsen i förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket beräknat rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen för budgetåret 1943/44 till 23 miljoner kronor. Rörande grunderna för beräkningen anföres i en av kontrollstyrelsen samtidigt överlämnad promemoria följande:

»Nämnda medel äro i riksstaten för budgetåret 1942/43 upptagna med 15.00 miljoner kronor. Statsverkets behållna inkomst av samma medel var under budgetåret 1941/42 17.33 miljoner kronor mot 18.00 miljoner kronor i riksstaten beräknade.

Huru stor inleveransen till statsverket kommer att bli under budgetåret 1942/43 kan ännu ej med någon större säkerhet beräknas. Enligt från systembolagen införskaffade uppgifter skulle densamma komma att något överstiga 25.00 miljoner kronor. Då behovet av utskyldsreservationer och avskrivningar ännu ej kan till fullo överblickas, torde för närvarande nettovinsten till statsverket under budgetåret 1942/43 böra upptagas med det av systembolagen beräknade beloppet, eller avrundat med 25.00 miljoner kronor.

Jämte ovannämnda vinstmedel från systembolagen å 25.00 miljoner kronor kommer under slutet av innevarande budgetår att genom systembolagen till statsverket inlevereras ett belopp å 6.00 miljoner kronor från de allmänna restaurangbolagen.

Vid den inom kontrollstyrelsen verkställda uppskattningen av vinstmedlen från systembolagen å 25.00 miljoner kronor har räknats med en av systembolagen angiven nettovinst före medelsreservationer och avskrivningar å i runt tal 32.50 miljoner kronor. Försäljningen av spritdrycker under år 1942 har inom kontrollstyrelsen beräknats till cirka 30.00 miljoner liter. År 1941 stannade ifrågavarande nettovinst vid 24.32 miljoner kronor och försäljning vid 28.69 miljoner liter. Den starka vinstökningen är en följd dels av den oväntade stegringen av försäljningen, vilken stegring till övervägande del belöper å utskänkingsrörelserna, där vinstpåläggen äro väsentligt större än inom den av krisrestriktionerna något hämmade utminuteringsrörelsen, dels ock av försäljning till de förhöjda priserna av vid prishöjningar inneliggande lager. Som bidragande orsak kan även nämnas den fortsatta, och mycket starka, återhämtningen inom vinförsäljningen, vilken möjliggjorts av att varutillgången blivit betydligt bättre än beräknat. Belysande för utvecklingen av spritdrycksförsäljningen är att under januari—oktober 1942 utskänkningen jämfört med samma tid år 1941 ökat 31.5 procent, medan utminutereringen minskat 0.2 procent, d. v. s. varit praktiskt taget oförändrad, samt att jämfört med januari—oktober 1939, eller tiden omedelbart före 3-kronorshöjningen av omsättningsskattens grundavgift, utskänkningen ökat 14.7 procent men utminutereringen minskat 23.6 procent.

Med hänsyn till att den blivande konjunkturutvecklingen icke kan förutses, möta stora svårigheter att beräkna inleveransen till statsverket under budgetåret 1943/44. Utminutereringen av spritdrycker har under oktober 1942 visat en stegring å 15 procent jämfört med motsvarande månad nästföregående år, och utskänkningen av spritdrycker låg under juli—oktober 1942 20 procent över försäljningen under motsvarande tid år 1939 och 30 procent över försäljningen under juli—oktober 1941. Vissa omständigheter torde dock

efter hand komma att medverka till att åtminstone utskänknings- och spritdrycker nedbringas. Vinförsäljningen har de senaste månaderna visat en stark, om än något avtagande, återhämtning efter den hösten 1939 genomförda prishöjningen, men förkrigsläget är ännu icke på långt när uppnått. För år 1942 kan vinförsäljningen anslås till drygt 4.00 miljoner liter mot 3.58 miljoner liter år 1941 och respektive 7.13 och 6.29 miljoner liter åren 1938 och 1939. Huruvida varutillgångarna under hela år 1943 komma att möjliggöra en vinförsäljning av 1942 års omfattning är dock ytterst beroende på de osäkra importförhållandena. Närmast torde man under kalenderåret 1943 hava att räkna med en något minskad såväl spritdrycks- som vinförsäljning. Årsförsäljningen torde i följd härav kunna anslås för spritdrycker till 29.5 miljoner liter och för vin till 4.0 miljoner liter. Då som en följd av den sålunda antagna något minskade rusdrycksomsättningen bruttovinsten å rusdrycker kommer att något nedgå och behovet av medelsreservationer och avskrivningar ej torde mera märkbart komma att minskas, synes nettovinsten till statsverket för år 1943, d. v. s. rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen under budgetåret 1943/44, såvitt nu kan bedömas böra upptagas med 23.00 miljoner kronor.

Någon inleverans från de allmänna restaurangbolagen under budgetåret 1943/44 har icke ansetts kunna påräknas med hänsyn dels till den betydande inleveransen under budgetåret 1942/43, dels till de många ovissa faktorer, som påverka resultatet av nämnda bolags rörelse.»

Till den i promemorian verkställda beräkningen av systembolagens vinst under budgetåren 1942/43 och 1943/44 kan riksräkenskapsverket ansluta sig. Riksräkenskapsverket förutsätter, att det belopp om 6 miljoner kronor, som, enligt vad i promemorian angives, kommer att från de allmänna restaurangbolagen inlevereras genom systembolagen under innevarande budgetår, skall redovisas å förevarande inkomsttitel. Inkomsterna av rusdrycksförsäljningsmedlen i vad angår detaljhandelsbolagen beräknas sålunda komma att uppgå till 31 miljoner kronor för budgetåret 1942/43. För budgetåret 1943/44 uppskattar riksräkenskapsverket samma inkomster i enlighet med kontrollstyrelsens förslag till 23,000,000 kronor.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker under de tio senast förflutna budgetåren framgå av nedanstående sammanställning.

	Omsättnings- ningsskatt å spritdrycker	Utskänk- ningsskatt	Omsättnings- ningsskatt å vin	Summa netto- inkomst	Beräknad inkomst
	M i l j o n e r k r o n o r				
Budgetåret 1932/33	62.37	5.13	—	67.50	68.00
» 1933/34	73.77	4.76	—	78.53	78.00
» 1934/35	78.26	5.11	0.08	83.45	83.00
» 1935/36	81.75	5.46	0.40	87.61	86.00
» 1936/37	86.14	5.62	0.41	92.17	89.00
» 1937/38	91.01	5.33	0.48	96.82	93.00
» 1938/39	96.62	5.91	0.50	103.03	97.00
» 1939/40	138.60	5.43	—	144.03	143.00
» 1940/41	181.80	5.39	—	187.19	170.00
» 1941/42	191.53	6.60	—	198.19	186.00

För att i nuvarande krisläge tillföra statskassan ökade inkomster beslöt 1939 års urtima riksdag en avsevärd höjning av den skatt, som från och med den 1 juli 1920 upptagits för omsättning och utskänkning av spritdrycker. Den höjda beskattning, som enligt riksdagens beslut från och med den 1 november 1939 pålades spritkonsumtionen, innebar i fråga om *omsättningsskatten*, att dennas grundavgift höjdes med 3 kronor för liter, eller från förutvarande 2 kronor till 5 kronor, under det att den procentuella delen av omsättningsskatten bibehölls oförändrad. Från och med den 16 mars 1942 har grundavgiften höjts till 6 kronor för liter. Den procentuella delen av omsättningsskatten utgår sålunda fortfarande med 60 procent av det belopp, som, skatten oberäknad, betingas vid inköp av dryckerna i buteljerat skick. I fråga om sprit för tekniska, industriella med flera ändamål innebar den år 1939 vidtagna skärpningen av omsättningsskatten, att grundavgiften för sprit avsedd för tillverkning av essenser och extrakter för beredning av alkoholhaltiga drycker höjdes från 1 krona 40 öre till 10 kronor för liter; denna höjning bortföll vid varuskattens införande. Omsättningsskatt å vin, som tidigare tillgodoförts denna titel, redovisas från och med budgetåret 1939/40 å en särskild inkomstitel, benämnd omsättningsskatt å vin. Beträffande *utskänkningsskatten* vidtogs vid 1939 års urtima riksdag ingen ändring i tidigare gällande skattesatser, utan denna skatt utgår fortfarande med 2 kronor för liter egentligt brännvin och 4 kronor för liter av andra spritdrycker; renat egentligt brännvin av högst 40 procent alkoholhalt är alltså fritt från utskänkningsskatt.

Kontrollstyrelsen har i sin skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1942 beräknat omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker för budgetåret 1943/44 till sammanlagt 220 miljoner kronor. I en till grund för denna beräkning liggande promemoria anføres:

»Nämnda medel äro i riksstaten för budgetåret 1942/43 upptagna med 200.00 miljoner kronor. Statsverkets behållna inkomst av samma medel var under budgetåret 1941/42 198.19 miljoner kronor mot 180.00 miljoner kronor i riksstaten beräknade. Därest ej höjning den 16 mars 1942 verkställdes med 1 krona för liter av omsättningsskattens grundavgift och den försålda myckenheten likväl antages oförändrad, hade merinkomsten stannat vid 12.47 miljoner kronor.

Inleveransen för juni—oktober, d. v. s. statsverkets behållna inkomst under juli—november 1942, utgör 98.49 miljoner kronor mot 81.40 miljoner kronor under samma tid år 1941. Av berörda inleverans år 1942 (1941) belöpa 17.76 (16.11) miljoner kronor å omsättningsskattens procentavgift, 76.78 (62.32) miljoner kronor å omsättningsskattens grundavgift (konsumtionsändamål), 0.54 (0.45) miljon kronor å omsättningsskatten för tekniska m. fl. ändamål och 3.41 (2.52) miljoner kronor å utskänkningsskatten. Från år 1941 till år 1942 har inkomsten ökat av omsättningsskattens procentavgift med 10.2 procent, av omsättningsskattens grundavgift (konsumtionsändamål) med 23.2 procent (den i mars vidtagna höjningen av skattesatsen var 20 procent), av omsättningsskatten för tekniska m. fl. ändamål 19.4 procent och av utskänkningsskatten med 35.6 procent. Att med frånräknande av den genom skattesatsens höjning betingade ökningen av grundavgiften denna senare ökat svagare än procentavgiften är att tillskriva höjningar av grundpriserna.

Till grund för beräkningen av de belopp, som kunna förväntas inflyta under budgetårets sju sista månader, måste tagas den myckenhet spritdrycker, som kan beräknas komma att försälas under månaderna november 1942—maj 1943. Det kan förväntas, att försäljningen för konsumtionsändamål under dessa månader blir något större än under månaderna november 1941—maj 1942. Med hänsynstagande till alla nu kända faktorer synes man nämligen kunna räkna med en total försäljning för konsumtionsändamål under månaderna november 1942—maj 1943 å cirka 17.00 miljoner liter mot 16.65 miljoner liter under november 1941—maj 1942. Då grundavgiften är 6 kronor för liter och procentavgiften, vilken för närvarande utgör cirka 1.39 kronor för liter, till följd av en sannolik, genom tilltagande brist å vissa importvaror be-
tingad, förskjutning från dyrare till billigare varuslag torde böra beräknas till cirka 1.35 kronor för liter, svarar häremot en omsättningsskatt å spritdrycker för konsumtionsändamål å i runt tal ($7.35 \times 17.00 = 124.95 =$) 125.00 miljoner kronor.

Omsättningsskatten å spritdrycker för tekniska m. fl. ändamål, vilken under försäljningsårets fem första månader inbringat 0.54 miljon kronor mot 0.45 miljon kronor motsvarande månader förra budgetåret, torde under budgetårets sju sista månader kunna beräknas inflyta med 0.80 miljon kronor mot 0.70 miljon kronor motsvarande månader förra budgetåret.

Utskänkningsskatten, vilken inbringat 3.41 miljoner kronor under budgetårets fem första månader mot 2.52 miljoner kronor under samma tid budgetåret 1941/42 och 4.13 miljoner kronor under december 1941—juni 1942, torde med hänsyn dels till att utskänkningen under förra hälften av år 1943 förväntas komma att något nedgå, dels till minskad tillgång å de varuslag, varå utskänkningsskatt utgår, under tiden december 1942—juni 1943 förväntas inflyta med 4.00 miljoner kronor.

Sammanlagt synes alltså omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker under återstoden av löpande budgetår komma att inflyta med ($125.00 + 0.80 + 4.00 =$) 129.80 miljoner kronor. Då inleveransen under juli—november 1942 utgör 98.49 miljoner kronor, skulle alltså den totala inleveransen av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker under budgetåret 1942/43 komma att uppgå till 228.29 miljoner kronor, eller avrundat 228.00 miljoner kronor.

Att för närvarande med någon säkerhet beräkna, med vilket belopp omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1943/44 torde med hänsyn till tidsläget ej låta sig göra. Ehuru många osäkra faktorer föreligga vid beräkningen av en förbrukning, som ligger 1 å $1\frac{1}{2}$ år fram i tiden men det likväl, såsom i kalkylen över rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen antytts, synes sannolikt, att spritdrycksförsäljningen under år 1943 kommer att något nedgå och därtill risk föreligger, att bristen å importvaror kommer att öka, varigenom procentavgiften i öre för liter kommer att nedgå, förefaller det naturligast, att inkomsten å skattetiteln för nästkommande budgetår beräknas bli något lägre än under löpande budgetår. Av anförda skäl synes omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker under budgetåret 1943/44 i riksstaten ej böra beräknas till högre belopp än 220.00 miljoner kronor.»

Av innehållet i förberörda promemoria framgår, att inkomsterna av de skatter, om vilka här är fråga, för nu löpande budgetår kunna beräknas uppgå till 228 miljoner kronor. Även om det icke torde få anses uteslutet, att någon nedgång av förevarande inkomster kan komma att inträda under nästkommande budgetår, anser riksräkenskapsverket likväl den av kontrollsty-

54 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

relsen gjorda uppskattningen av inkomsten å titeln vara allt för låg. Med utgångspunkt från de allmänna antaganden rörande den ekonomiska utvecklingen, på vilka riksräkenskapsverkets inkomstberäkning vilar, finner ämbetsverket omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker för budgetåret 1943/44 böra upptagas till 225,000,000 kronor.

Omsättningsskatt å vin.

Inkomsttiteln omsättningsskatt å vin, som uppfördes första gången å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1939/40, omfattar avkastningen av dels den gamla omsättningsskatten å inhemskt vin — som utgår för mousserande viner eller viner med en alkoholhalt överstigande 14 volymprocent med 70 öre för liter och för andra viner med 35 öre för liter — dels en av 1939 års urtima riksdag beslutad, från och med den 22 oktober 1939 tillämpad, särskild omsättningsskatt å alla slag av viner utgående med 50 procent av det belopp, som — denna skatt oberäknad — betingas vid systembolagens inköp av viner i buteljerat skick. För vin med en alkoholhalt över 14 volymprocent utgår den särskilda omsättningsskatten dock med lägst 2 kronor för helbutelj och 1 krona för halvbutelj samt i fall då vinet tillhandahålles på andra buteljstorlekar med 3 kronor för liter räknat. Nettoinkomsten av omsättningsskatten å vin uppgick för budgetåret 1940/41 till 8.21 miljoner kronor och för budgetåret 1941/42 till 11.51 miljoner kronor.

Å riksstaten för budgetåret 1942/43 har omsättningsskatten å vin beräknats till 6 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1942 har kontrollstyrelsen beräknat inkomsterna av omsättningsskatten å vin till 13 miljoner kronor för budgetåret 1942/43 och till 8 miljoner kronor för budgetåret 1943/44. I en till grund för denna beräkning liggande promemoria anføres:

»Omsättningsskatten å vin (omsättningsskatt å inhemskt vin och särskild omsättningsskatt å vin) är i riksstaten för budgetåret 1942/43 upptagen med 6.00 miljoner kronor. Statsverkets behållna inkomst av samma medel var under budgetåret 1941/42 11.51 miljoner kronor mot 8.00 miljoner kronor i riksstaten beräknade. Inleveransen för juni—oktober 1942, d. v. s. statsverkets behållna inkomst under juli—november 1942, utgör 5.07 miljoner kronor mot 3.60 miljoner kronor under motsvarande månader 1941, utvisande alltså i år en ökning å nära 41 procent. Anledningen till det gynnsamma skatteutfallet är den fortsatta, och mycket starka, återhämtningen inom vinförsäljningen, vilken möjliggjorts av att varutillgången blivit betydligt bättre än vad hösten 1941 kunde förutses. Då inleveransen under december 1941—juni 1942 var 7.91 miljoner kronor och lagertillgången under den tid, varom här är fråga, synes medgiva en försäljning av ungefär samma omfattning, som under motsvarande tid nästföregående budgetår, torde under budgetårets sju sista månader kunna förväntas inflyta ett belopp av ungefärligen 8.00 miljoner kronor. Den sammanlagda inleveransen under budgetåret 1942/43 skulle följaktligen bli i runt tal 13.00 miljoner kronor.

I avsaknad av möjlighet att kunna beräkna vinförsäljningen under senare delen av år 1943 och förra delen av år 1944, särskilt med hänsyn till de osäkra importmöjligheterna, torde omsättningsskatten av vin under budgetåret 1943/44 böra i riksstaten beräknas till 8.00 miljoner kronor.»

Riksräkenskapsverket finner den av kontrollstyrelsen gjorda beräkningen av omsättningsskatten å vin under nästa budgetår vara väl låg och förordar, att skatten i riksstaten för budgetåret 1943/44 upptages med i runt tal 10,000,000 kronor.

Maltdrycksskatt.

Enligt beslut av 1939 års urtima riksdag har från och med den 1 januari 1940 den tidigare utgående maltskatten ersatts av en maltdrycksskatt. Malt-drycksbeskattningen hade tidigare formen av en råämnesskatt, vilken åvi-lade det viktigaste råämnet för maltdrycksberedning, maltet, under det att maltdrycksskatten är en skatt, som normeras efter den färdiga produkten och icke efter råvaran. Allt efter alkoholstyrkan och stamvörtstyrkan in-delas maltdryckerna i tre klasser. Första klassen omfattar svagdricka och maltdricka, som ej innehåller mer än 1.8 viktprocent alkohol. Andra klassen omfattar sådana till första klassen icke hänförliga maltdrycker, som ej in-nehålla mer än 3.2 viktprocent alkohol, och tredje klassen omfattar alkohol-starkare maltdrycker. Enligt förordning den 15 december 1939, nr 887, utgår maltdrycksskatten med 30 öre för liter för maltdrycker av andra klassen och med 54 öre för liter för maltdrycker av tredje klassen. Enligt övergångsbe-stämmelser skall dock skatten för maltdrycker av andra klassen intill ut-gången av tillverkningsåret 1941/42 utgå med allenast 27 öre för liter för de första 6,500 hektoliterna av ett bryggeris årstillverkning och med 28.5 öre för nästa 6,500 hektoliter. Skatten för dessa kvantiteter skall därefter för varje tillverkningsår höjas med 0.5 öre successivt upp till 30 öre för liter. Undan-tagna från maltdrycksskatt äro hemtillverkade maltdrycker samt maltdrycker av första klassen.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1942 har kontrollsty-relsen beräknat inkomsten av maltdrycksskatten för vart och ett av budget-åren 1942/43 och 1943/44 till 36 miljoner kronor. I en till grund för beräk-ningen liggande promemoria anföres bland annat följande:

»I riksstaten för budgetåret 1941/42 var denna skatteinkomst upptagen med 40 miljoner kronor, men inflöt allenast med 34.3 miljoner kronor. För budgetåret 1942/43 upptager riksstaten i maltdrycksskatt 32 miljoner kronor.

Konsumtionen av skattepliktiga maltdrycker har under senare tillverk-ningsår uppgått till: 1937/38 161 miljoner liter, 1938/39 172 miljoner liter, 1939/40 154 miljoner liter, 1940/41 128 miljoner liter och 1941/42 123 mil-joner liter.

Den starka konsumtionsminskning, som inträdde under början av krisen och därefter ytterligare accentuerades, synes på senare tid ha förbytt i nå-gon om än ringa stegring. Detta förhållande belyses av följande sammanställ-ning, utvisande försäljningen av skattepliktiga maltdrycker under de senaste fem månaderna i jämförelse med motsvarande försäljning föregående år.

Månad	Försäljning av maltdryck av kl. II o. III		Ökning procent
	år 1941	år 1942	
	i 1,000 liter		
Juni.....	12,594	12,916	2.6
Juli.....	14,010	13,330	—4.9
Augusti.....	12,006	13,487	12.3
September.....	10,251	11,090	8.2
Oktober.....	9,590	10,664	11.2
Summa	58,451	61,487	5.2

Den sammanlagda försäljningsökningen utgjorde 3,036,000 liter eller 5.2 procent. Försäljningen under månaderna juni—oktober 1942 motsvarar skatteinkomsten under månaderna juli—november, d. v. s. i huvudsak den hittills förflutna delen av innevarande budgetår; den ovan för år 1941 redovisade försäljningen motsvaras av skatteinkomsten under månaderna juli—november föregående budgetår. Mot den påvisade försäljningsökningen svarar sålunda jämväl en procentuell skatteökning under den gångna delen av innevarande budgetår av cirka 5.2 procent.

Den sålunda inträdda konsumtionsutvecklingen har redan medfört en viss mindre ökning av inkomsten av maltdrycksskatten. Till jämförelse med den under föregående budgetår influtna samt den för innevarande budgetår beräknade skatteinkomsten, 34.3 resp. 32 miljoner kronor, må nämnas, att den influtna maltdrycksskatten för månaderna oktober 1941—september 1942 uppgått till 34.6 miljoner kronor.

Med hänsyn till vad sålunda anförts och under erinran, att en skatteökning av cirka 0.3 miljon kronor kommer att inträda på grund av den från och med den 1 oktober 1942 påbörjade avvecklingen av den i punkt 4 i övergångsbestämmelserna till förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker omförmälda skattedegressionen, synes motiverat att nu uppskatta inkomsten av maltdrycksskatten för budgetåret 1942/43 till ett högre belopp än det i riksstaten beräknade eller till förslagsvis 36 miljoner kronor.

Vad beträffar inkomsten av maltdrycksskatten för budgetåret 1943/44 synes densamma i nuvarande ovissa läge böra upptagas till samma belopp som för innevarande budgetår eller 36 miljoner kronor.

De gjorda inkomstberäkningarna för maltdrycksskatten ha verkställts under förutsättning av att de nuvarande skattesatserna bibehållas samt att några ytterligare begränsningar icke komma att vidtagas i fråga om de skattepliktiga maltdryckernas inbryggingsstyrka eller beträffande råvarutilldelningen för dessas tillverkning.»

Under nuvarande förhållanden är det vanskligt att med någon större säkerhet verkställa en beräkning av de blivande inkomsterna av maltdrycksskatten. Riksräkenskapsverket anser sig likväl kunna godtaga kontrollstyrelsens beräkning med allenast den ändringen, att beloppet för vart och ett av budgetåren 1942/43 och 1943/44 uppskattas till avjämnat 35,000,000 kronor.

Skatt å läskedrycker.

Skatten å läskedrycker, som införts genom beslut av 1939 års urtima riksdag, utgår jämlikt förordningen den 22 december 1939, nr 919, vilken trädde i kraft den 1 januari 1940. Skattesatsen utgjorde från början 10 öre för liter, dock lägst 50 kronor för månad av varje tillverkare. Genom förordning den 25 maj 1941, nr 253, har skatten höjts från 10 till 12 öre för liter.

Nettoinkomsten av skatten å läskedrycker utgjorde under budgetåren 1940/41 och 1941/42 respektive 6.59 miljoner kronor och 7.39 miljoner kronor mot i riksstaterna beräknade 6 miljoner kronor och 8 miljoner kronor. I riksstaten för budgetåret 1942/43 har ifrågavarande skatt upptagits till 7.5 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1942 har kontrollstyrelsen beräknat inkomsten av skatt å läskedrycker för ett vart av budgetåren 1942/43 och 1943/44 till 7.5 miljoner kronor. I en till grund för beräkningen liggande promemoria, som överlämnats med skrivelsen, anföres följande:

»I riksstaten för innevarande budgetår har inkomsten av läskedrycksskatten upptagits med ett belopp av 7.5 miljoner kronor. Skatten, som uppbäres månadsvis i efterskott, har under månaderna juli—oktober 1942 inbringat i runt tal 3.2 miljoner kronor. Under samma tid föregående år inflöt skatten med 3.6 miljoner kronor. Den förhållandevis starka nedgången i skatteinkomsten beror på inträffad försäljningsminskning i följd av dålig väderlek under sommarmånaderna. Läskedryckskonsumtionen har emellertid under de senaste månaderna ökat något, varför skatteintäkten för återstående del av budgetåret torde kunna beräknas till något över 4 miljoner kronor, vilket skulle medföra, att skatteinkomsten för hela budgetåret 1942/43 komme att i stort sett uppgå till det i riksstaten beräknade beloppet eller till 7.5 miljoner kronor.

En beräkning av inkomsten av läskedrycksskatten för budgetåret 1943/44 är vanskelig att verkställa bland annat av det skälet, att läskedryckstillverkarna för att kunna vinna avsättning för sin vara äro i hög grad beroende av möjligheten att i erforderlig omfattning kunna upprätthålla sina biltransporter. Under förutsättning att så kan bliva fallet jämväl i fortsättningen, torde inkomsten av läskedrycksskatten vid oförändrad skattesats kunna för budgetåret 1943/44 beräknas till samma belopp som för innevarande budgetår eller till 7.5 miljoner kronor.»

Kontrollstyrelsens beräkning av skatten å läskedrycker för nästkommande budgetår föranleder ej annan erinran från riksräkenskapsverkets sida, än att titeln torde böra i riksstaten upptagas med ett avjämnat belopp av 8,000,000 kronor.

Statlig nöjesskatt.

Enligt förordningen den 14 juni 1940 (nr 478) om nöjesskatt skall för nöjестillställning, till vilken allmänheten har tillträde mot avgift, kommun, inom vars område tillställningen hålles, uttaga en särskild avgift, benämnd nöjesskatt, vilken fördelas mellan staten och kommunen. Det åligger därvid kommun att till statsverket inleverera hälften av influten nöjesskatt. Nöjes-

skatten upptages i form av skatt på biljett och beräknas i förhållande till bruttopriset för varje biljett, inberäknat skatten, samt utgår enligt tre olika taxor med lägst 15 procent och högst 30 procent av biljettpriset eller del därav. För budgetåren 1940/41 och 1941/42 har den statliga nöjesskatten inbragt 10.75 resp. 12.50 miljoner kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är ifrågavarande skatt upptagen till 12 miljoner kronor.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsten å titeln statlig nöjesskatt komma att uppgå till 13.37 miljoner kronor under budgetåret 1942/43 och till 13.40 miljoner kronor under budgetåret 1943/44.

För de fyra första månaderna av innevarande budgetår har statlig nöjesskatt inbragt ett belopp av 5.00 miljoner kronor mot 3.87 miljoner kronor under samma tid föregående budgetår. Denna betydande stegring i nöjesskattens avkastning torde till största delen bero på höjning av vissa biljettpriser. I anslutning till nu meddelade uppgifter beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna av statlig nöjesskatt under budgetåret 1943/44 till 16,000,000 kronor.

II. Uppbörd i statens verksamhet.

Beträffande samtliga de under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet» upptagna inkomstitlarna, utom vattendomstolsavgifter, har riksräkenskapsverket hos vederbörande myndigheter anhållit om uppgifter å de belopp, med vilka inkomsterna å titlarna i fråga kunde beräknas inflyta under vart och ett av budgetåren 1942/43 och 1943/44. Av de utav myndigheterna i anledning av denna anhållan lämnade uppgifterna har riksräkenskapsverket hämtat ledning vid sin beräkning av utfallet av de särskilda uppbördstitlarna under budgetåren 1942/43 och 1943/44. På detaljerna i denna beräkning torde riksräkenskapsverket här ej behöva ingå. Allenast beträffande följande inkomstitlar har riksräkenskapsverket funnit anledning göra särskilda uttalanden.

Inkomster vid statens sinnessjukhus. I en av medicinalstyrelsen med skrivelse till riksräkenskapsverket den 31 oktober 1942 överlämnad promemoria har den behållna uppbörden å förevarande titel för budgetåret 1943/44 beräknats till 16.10 miljoner kronor på sätt framgår av nedanstående sammanställning (kronor):

Patientavgifter	12,820,000
Bränsle, lyse och vatten m. m.	350,000
Tvätt och renhållning.....	126,000
Utpisning	1,500,000
Linne, gång- och sängkläder	410,000
Underhållsbidrag från Danviks hospital	14,000
Övriga uppbördsmedel	400,000
Överskott av trädgårds- och jordbruksdriften	480,000

Summa 16,100,000.

Mot de sålunda framlagda beräkningarna har riksräkenskapsverket intet annat att erinra, än att titelns slutsumma avjämnas till 16,000,000 kronor.

Inkomst av myntning och justering. Å denna inkomstitel hava under budgetåren 1936/37—1941/42 influtit härefter angivna belopp (miljoner kronor):

1936/37	3.75	1939/40	9.49
1937/38	3.36	1940/41	5.54
1938/39	4.44	1941/42	2.65

I riksstaten för budgetåret 1942/43 har inkomst av myntning och justering beräknats till 2 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 28 oktober 1942 har mynt- och justeringsverket anför, att verket, under förutsättning att erforderligt material för silverskiljemynttillverkningen kunde erhållas, med nuvarande kapacitet kunde räkna med en myntprägling per år av 10 miljoner kronor. Vinsten kunde i så fall uppskattas till 7 miljoner kronor per år, däri inräknat vinsten på järnmyntning, medaljprägling m. m. Verket ville emellertid framhålla, att sedan kriget upphört tillgången på skiljemynt med all sannolikhet komme att bli fullt tillräcklig utan någon som helst myntning, varför inkomsten vore att betrakta som högst oviss.

Med hänsyn till svårigheten att i nuvarande krisläge på förhand bedöma behovet av skiljemynt och förutsättningarna för att tillgodose detta behov föreslår riksräkenskapsverket, att inkomst av myntning och justering för budgetåret 1943/44 upptages till ett avrundat belopp av 5,000,000 kronor.

Bidrag till bank- och fondinspektionen. Å denna titel redovisas *dels* bankaktiebolagens bidrag till bankinspektionens verksamhet, *dels* fondkommisionärernas avgifter till fondinspektionens verksamhet, *dels* ock jordbrukskasserörelsens bidrag till jordbrukskassetillsynen genom bank- och fondinspektionen.

Bank- och fondinspektionen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 november 1942 beräknat inkomsterna å ifrågavarande inkomstitel till sammanlagt 152,000 kronor, därav 77,000 kronor i bidrag till bankinspektionen, 15,000 kronor i bidrag till fondinspektionen och 60,000 kronor i bidrag till jordbrukskassetillsynen.

Beträffande bidraget till jordbrukskassetillsynen må framhållas, att jordbrukskasserörelsen för innevarande budgetår bidrager med allenast 35,000 kronor av tillsynskostnaden, medan återstoden, beräknad till 25,000 kronor, gäldas från särskilt anslag under sjunde huvudtiteln. För nästa budgetår förutsätter riksräkenskapsverket, att jordbrukskasserörelsens bidrag, vilket avses skola successivt växa, bestämmas till 40,000 kronor. Med iakttagande av denna ändring i bank- och fondinspektionens förslag beräknar riksräkenskapsverket bidrag till bank- och fondinspektionen för budgetåret 1943/44 till i avrundat tal 130,000 kronor.

Inkomster vid karolinska sjukhuset och inkomster vid serafimerlasarettet. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 19 oktober 1942 har direktionen för karolinska sjukhuset meddelat, att inkomsterna vid karolinska sjukhuset och vid serafimerlasarettet för budgetåret 1943/44 preliminärt beräknats till respektive 4,300,000 och 2,320,000 kronor. Den närmare beräkningen av inkomsterna framgår av följande, med ledning av under hand inhämtade uppgifter gjorda sammanställning (kronor):

	Karolinska sjukhuset	Serafimer- lasarettet
Vårdavgifter för intagna patienter.....	3,300,000	1,893,500
Vårdavgifter för polikliniskt behandlade patienter.....	475,000	225,000
Av befattningshavare erlagd gottgörelse för vissa natura- förmåner samt andra ersättningsmedel.....	515,000	139,650
Bidrags- och räntemedel.....	—	56,850
Övriga inkomster (försålt köksavfall, lump, skrot m. m.)	10,000	5,000
Summa	4,300,000	2,320,000.

I anslutning härtill beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna vid karolinska sjukhuset och inkomsterna vid serafimerlasarettet för budgetåret 1943/44 till respektive 4,300,000 och 2,300,000 kronor.

Fyr- och båkmedel. Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 10 november 1942 angående beräkningen av fyr- och båkmedel inledningsvis meddelat, att den debiterade uppbörden av sådana medel för de senaste fem budgetåren belöpt sig till respektive 3.6, 3.8, 3.9, 2.4 och 2.0 miljoner kronor. Tillika har styrelsen upplyst, att under de fyra första månaderna av budgetåren 1941/42 och 1942/43 de debiterade fyr- och båkmedlen uppgått till 0.8 respektive 0.7 miljon kronor. I anslutning till dessa uppgifter har generaltullstyrelsen anfört följande:

»Under de två sista budgetåren av femårsperioden har uppbörden således märkbart avtagit. Denna begränsning i uppbörden består alltså. Uppbördssiffrans nuvarande mindre goda läge synes kunna tillskrivas väsentligen det förhållandet, att sammanlagda tontalet för i utrikes sjöfart använda fartyg på senare tiden minskats.

Vissa omständigheter tyda på, att utrikessjöfartens omfattning icke kommer att nämnvärt förändras under återstoden av det ingångna budgetåret. För detta budgetår synes därför bruttouppbörden av fyr- och båkmedel böra här upptagas med samma belopp, som för det sistförflutna budgetåret, eller 2 miljoner kronor. Detta belopp torde ock kunna angivas såsom bruttoupbörd för budgetåret 1943/44.

Restitutionerna av fyr- och båkmedel under budgetåren 1942/43 och 1943/44 kunna förutsättas komma att, liksom tidigare varit fallet uppgå till så låga belopp, att hänsyn till desamma icke behöver tagas vid uppbördsberäkningen. Övannämnda bruttobelopp för uppbörden gälla således även såsom nettouppbörd under de båda budgetåren.»

I efterföljande sammanställning har upptagits den månadsvis debiterade uppbörden av fyr- och båkmedel under såväl budgetåren 1937/38—1941/42 som det nu löpande budgetårets fem första månader.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44. 61

Månad	1937/38	1938/39	1939/40	1940/41	1941/42	1942/43
Tusental kronor						
Juli.....	398	335	337	368	234	240
Augusti	295	257	279	250	224	175
September	209	183	317	180	232	141
Oktober	190	198	453	156	135	104
November	190	212	449	126	110	74
December	159	197	328	86	64	
Januari	519	538	405	147	177	
Februari	374	418	126	46	32	
Mars	323	334	221	134	23	
April	325	376	309	239	120	
Maj	334	397	297	334	304	
Juni	310	373	360	304	317	
Summa	3,626	3,818	3,881	2,370	1,972	

Den debiterade uppbörden av fyr- och båkmedel, som under budgetåret 1941/42 utgjorde 1.97 miljon kronor har för de tolv månaderna december 1941—november 1942 uppgått till 1.77 miljon kronor. För de fem första månaderna av innevarande budgetår utgör den debiterade uppbörden endast 79 procent av uppbörden under motsvarande tid av föregående budgetår. I betraktande härav synes generaltullstyrelsens beräkning av utfallet av inkomstiteln fyr- och båkmedel för innevarande budgetår vara väl hög. Med hänsyn till de svårbedömbara faktorer, som inverka på utfallet av ifrågavarande inkomstitel, har riksräkenskapsverket likväl funnit sig kunna godtaga generaltullstyrelsens beräkning av fyr- och båkmedel under innevarande budgetår till 2 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket, som förutsätter, att inkomstiteln fyr- och båkmedel för budgetåret 1943/44 icke kommer att lämna lägre avkastning än under innevarande budgetår, har — i överensstämmelse med generaltullstyrelsens beräkning — för nästkommande budgetår beräknat uppbörden av fyr- och båkmedel till 2,000,000 kronor.

Lotspenningar. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1942 har lotsstyrelsen lämnat nedanstående sammanställning över den månadsvis redovisade inkomsten av lotspenningar under budgetåren 1937/38—1941/42 samt de fem första månaderna av budgetåret 1942/43.

Månad	1937/38	1938/39	1939/40	1940/41	1941/42	1942/43
Tusental kronor						
Juli.....	276	235	276	410	626	641
Augusti	292	268	291	485	1,308	985
September	277	254	278	504	1,311	990
Oktober	296	264	481	535	1,393	1,251
November	324	292	943	606	1,221	1,215
December	325	321	1,035	580	1,020	
Januari	331	312	1,329	499	769	
Februari	266	287	884	263	371	
Mars	191	218	198	102	68	
April	220	229	330	209	63	
Maj	205	225	364	339	148	
Juni	225	262	495	445	360	
Summa	3,228	3,167	6,904	4,977	8,658	

Vid bedömande av dessa siffror bör beaktas, att den för en var månad redovisade inkomsten hänför sig om ej uteslutande så dock i alldeles övervägande grad till lotsningar under närmast föregående månad.

I anslutning till sammanställningens uppgifter har lotsstyrelsen angående beräkningen av inkomsten av lotspenningar i skrivelsen anfört bland annat följande:

»Av de lämnade siffrorna framgår, att inkomsten av lotspenningar under de senare åren undergått betydande växlingar. Variationerna i lotsningsfrekvensen och därmed i lotspenninginkomsten bero förutom av sjöfartens omfattning av de omläggningar av sjötrafiken, som måst företagas med hänsyn till förhållanden, sammanhängande med det utrikespolitiska läget. Den betydande inkomsten i lotspenningar under budgetåret 1941/42 hänför sig väsentligen till lotsningar under senare kalenderhalvåret 1941. Inkomsten under de fyra första månaderna under innevarande budgetår uppgår till 3,867,000 kronor, vilket belopp med omkring 770,000 kronor understiger inkomsten under motsvarande tid år 1941. I gällande riksstat är inkomstiteln upptagen till 5 miljoner kronor för hela budgetåret. En uppskattning av lotspenninginkomsten under återstående delen av budgetåret är synnerligen vanskligheten att verkställa med hänsyn till svårigheten att i förväg bedöma de faktorer, av vilka lotsningsfrekvensen på sätt nyss nämnts är beroende. Därest till grund för inkomstberäkningen under sistnämnda tid läggas siffrorna för motsvarande tid budgetåret 1941/42, erhålles en total lotspenninginkomst av i runt tal 7.9 miljoner kronor för hela budgetåret 1942/43. Styrelsen anser sig för sin del böra för närvarande beräkna inkomsten av lotspenningar under detta budgetår till 7.5 miljoner kronor.

Vad angår budgetåret 1943/44 ter sig en beräkning av lotspenninginkomsten än mera osäker. I nuvarande läge anser sig styrelsen böra uppskatta inkomsten av lotspenningar under sistnämnda budgetår till 5 miljoner kronor.»

Såsom framgår av den förut intagna sammanställningen över den månadsvis redovisade inkomsten av lotspenningar, uppgick denna inkomst för budgetåret 1941/42 till 8.66 miljoner kronor samt för de tolv månaderna december 1941—november 1942 till 7.88 miljoner kronor. För de fem första månaderna av innevarande budgetår belöper sig uppbörden till endast 87 procent av uppbörden under motsvarande tid av föregående budgetår. I betraktande av den successiva nedgång i uppbörden, som dessa siffror registrera, beräknar riksräkenskapsverket uppbörden av lotspenningar under innevarande budgetår till i avjämnat tal 7 miljoner kronor.

Av vad lotsstyrelsen anfört framgår, att den avsevärda stegringen av lotspenninginkomsterna under senare budgetår beror av särskilda med det nuvarande krigsläget sammanhängande förhållanden. För nästkommande budgetår anser riksräkenskapsverket, under hänvisning till de allmänna förutsättningarna för verkets inkomstberäkning, att uppbörden av lotspenningar bör beräknas till samma belopp, som antages komma att uppnås under budgetåret 1942/43, eller till 7,000,000 kronor.

Vissa licensavgifter m. m. I särskilda skrivelser till riksräkenskapsverket hava statens handelskommission, statens trafikkommission, statens livsme-

delskommission och valutakontoret beräknat inkomsterna under förevarande titel för budgetåret 1943/44 till sammanlagt 2,244,000 kronor på sätt framgår av följande sammanställning (kronor):

Statens handelskommission.....	1,500,000
Statens trafikkommission	130,000
Statens livsmedelskommission.....	14,000
Valutakontoret	600,000
Summa	2,244,000.

Å denna titel torde vidare böra, liksom för innevarande budgetår, beräknas uppbörd hos bränslekommissionen av vissa licensavgifter. Även övriga i krisorganens verksamhet inflytande inkomster av här angiven natur böra redovisas över riksstaten och tillgodoföras denna inkomstitel.

Med utgångspunkt från den i det föregående gjorda uppskattningen av förevarande inkomster och med hänsyn tagen till den osäkerhet, som måste vidlåda beräkningen, anser riksräkenskapsverket, att inkomsterna å titeln »Vissa licensavgifter m. m.» för budgetåret 1943/44 böra upptagas till i avrundat tal 2,300,000 kronor.

Titeln avgifter för prisreglering på jordbrukets område har uteslutits ur beräkningen, sedan hithörande avgifter numera upphört att utgå. Övriga inkomster under »Uppbörd i statens verksamhet» hava upptagits på sätt framgår av tabellbilagan (bilaga D).

Inkomsterna under »Uppbörd i statens verksamhet» hava för budgetåret 1943/44 upptagits till sammanlagt 54,785,000 kronor.

III. Folkpensionsavgifter.

Under rubrik bidrag från folkpensioneringsfonden redovisades under budgetåren 1936/37—1940/41 två helt skilda slag av inkomster, nämligen dels ränteavkastning av fonden, dels pensionsavgifter. I sin inkomstberäkning för budgetåret 1941/42 föreslog riksräkenskapsverket, att fonden skulle i likhet med statens övriga pensionsfonder hänföras till statens kapitalfonder och att i överensstämmelse härmed ränteavkastningen borde upptagas under avdelningen inkomster av statens kapitalfonder, medan pensionsavgifterna fortfarande borde redovisas såsom egentliga statsinkomster. Vad ämbetsverket sålunda föreslagit upptogs i 1941 års statsverksproposition med utgångspunkt från att den planerade årliga fonderingen av 20 miljoner kronor av folkpensioneringsfondens inkomster skulle för framtiden upphöra, varom förslag framlades i statsverkspropositionen. De nämnda förslagen biföllos av riksdagen, och folkpensioneringsfonden upptogs i riksbokslutet för budgetåret 1940/41 till redovisning såsom en statens kapitalfond. Å riksstatens inkomstsida uppfördes två nya inkomstitlar, den ena under Egentliga statsinkomster och benämnd »Folkpensionsavgifter», den andra under Inkomster av statens kapitalfonder med rubrik »Folkpensioneringsfonden». Under den förra titeln har för innevarande budgetår beräknats ett belopp av 50 miljoner kronor.

64 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 27 november 1942 har pensionsstyrelsen funnit inkomsterna under titeln »Folkpensionsavgifter» kunna beräknas till 56 miljoner kronor för budgetåret 1942/43 och till 57.5 miljoner kronor för budgetåret 1943/44. I en med skrivelsen överlämnad promemoria upplyses i fråga om beräkningen av förevarande inkomster till en början, att summan av påförda pensionsavgifter utgjort år 1941 54.5 miljoner kronor och år 1942 — enligt en av statistiska centralbyrån lämnad preliminär uppgift — cirka 58.5 miljoner kronor. Summan av de pensionsavgifter, som komme att påföras år 1943, uppskattades med ledning härav förslagsvis till 61.0 miljoner kronor.

På grundval av uppgifter i en vid pensionsstyrelsens promemoria fogad tabell över påförda och influtna folkpensionsavgifter hava upprättats följande tvenne sammanställningar. I den första sammanställningen sättes det under visst budgetår inflytande avgiftsbeloppet i relation till det påförda avgiftsbeloppet för det kalenderår, som slutar under respektive budgetår; det i denna tabell angivna influtna beloppet omfattar givetvis även restantier från tidigare debiteringar.

Debiterade och influtna folkpensionsavgifter åren 1938—1943 respektive budgetåren 1938/39—1943/44.

Påförda belopp		Influtna belopp		Influtet belopp i procent av motstående påförda belopp
År	milj. kr.	Budgetår	milj. kr.	
1938	49.3	1938/39	45.3	91.9
1939	51.4	1939/40	47.6	92.6
1940	53.5	1940/41	46.9	87.7
1941	54.5	1941/42	50.7	93.0
1942	58.5	1942/43	¹ 55.8	¹ 95.4
1943	¹ 61.0	1943/44	¹ 57.4	¹ 94.1

Den andra sammanställningen avser att visa, hur uppbörden av de ett visst kalenderår påförda folkpensionsavgifterna fördelar sig på skilda budgetår.

Till närmare belysande av dessa tabeller torde här få erinras om följande. Folkpensionsavgifterna uppbäras i sammanhang med kronoutskylderna men förfalla till betalning vid första uppbördstillfället. Härigenom bliva de i sin helhet föremål för indrivning snabbare än andra utskylder. Vidare hava dessa avgifter vid indrivningen en i förhållande till andra utskylder gynnad ställning. Jämlikt 8 § kungörelsen den 29 januari 1937, nr 28, skall nämligen, om restfört kronoutskyldsbelopp, vari pensionsavgift ingår, endast delvis erlagts, vad som erlagts anses i första hand vara pensionsavgift, såvida den betalningsskyldige icke tillkännagivit annan önskan. Även redovisningen sker i viss förtur, enär enligt nyss åberopade författning avgiftsbelopp, som efter indrivning eller införsel influtit till redogörare, skall redovisas senast under december månad året näst efter det, under vilket avgiften påförts, oberoende av om slutredovisning för hela det restförda kronoutskyldsbelopp

¹ Beräknad siffra.

Relativ fördelning på budgetåren 1938/39—1943/44 av influtna folkpensionsavgifter, påförda åren 1938—1943.

Avgifter påförda år	Ursprung- ligen på- fört belopp	Under nedannämnda budgetår influtna avgiftsbelopp i procent av ursprungligen påfört belopp						Inom preskrip- tions- tiden
		1938/39	1939/40	1940/41	1941/42	1942/43	1943/44	
	milj. kr.	%	%	%	%	%	%	
1938	49.3	82.4	9.9	1.2	0.2			93.7
1939	51.4		81.8	8.9	1.9	0.6		93.2
1940	53.5			77.8	10.8	¹ 2.8	¹ 0.7	92.1
1941	54.5				80.0	¹ 11.0	¹ 2.2	.
1942	58.5					¹ 82.0	¹ 9.9	.
1943	¹ 61.0						¹ 82.0	.

pet då kan ske eller ej. Denna pensionsavgiftens förmånliga ställning gentemot andra utskyldstitlar bör hållas i minnet icke minst med hänsyn till de bestämmelser, som meddelats om visst anstånd med skattebetalningen i samband med inkallelse till militärtjänstgöring. Förhållandet mellan den del av påförda avgifter, som inflyter under första budgetåret, och hela det påförda avgiftsbeloppet har varit i sjunkande under budgetåren 1939/40 och 1940/41 men sedan åter utvecklat sig i stigande riktning. Dessa förskjutningar av uppbörden i förening med den stigande siffran för påförda avgifter torde förklara de växlingar i relationen mellan påförda och influtna belopp, som redovisas i den förra av de båda sammanställningarna.

Mot de av pensionsstyrelsen framlagda beräkningarna av avkastningen av folkpensionsavgifterna för budgetåret 1943/44 har riksräkenskapsverket ingen annan erinran, än att beloppet i fråga synes böra jämnas till 58,000,000 kronor.

IV. Diverse inkomster.

Bötesmedel. Under budgetåret 1941/42 uppgick uppbörden å denna titel till 2.63 miljoner kronor. Enligt av riksräkenskapsverket från överståthållarämbetet och länsstyrelserna infordrade uppgifter beräknas inkomsterna av bötesmedel för budgetåren 1942/43 och 1943/44 till respektive 2.46 och 2.48 miljoner kronor. För de tolv månaderna november 1941—oktober 1942 belöpte sig emellertid uppbörden till 2.81 miljoner kronor, och för de fyra första månaderna av innevarande budgetår är uppbörden å titeln 24 procent större än för motsvarande tid under föregående budgetår. Med utgångspunkt härifrån beräknar riksräkenskapsverket bötesmedlen för vart och ett av budgetåren 1942/43 och 1943/44 till 3,000,000 kronor.

Totalisatormedel. Inkomsten av totalisatormedel uppgick under budgetåret 1940/41 till 1.32 miljon kronor och under budgetåret 1941/42 till 1.74 miljon kronor.

¹ Beräknad siffra.

Enligt vad som framgår av en av lantbruksstyrelsen med skrivelse till riksräkenskapsverket den 19 oktober 1942 överlämnad promemoria har styrelsen i sin underdåniga skrivelse den 31 augusti 1942 angående anslag för budgetåret 1943/44 till stuteriväsendet beräknat statens inkomst av totalisatormedel under budgetåret 1943/44 till 1,700,000 kronor.

Under de tolv månaderna november 1941—oktober 1942 har under förestående titel influtit ett belopp av 2.17 miljoner kronor. Med hänsyn härtill och då uppbörden under de fyra första månaderna av innevarande budgetår visar en högst betydande ökning i jämförelse med uppbörden under motsvarande tid av föregående budgetår, synes ett belopp av i runt tal 2 miljoner kronor kunna beräknas såsom uppbörd å titeln under budgetåret 1942/43. I anslutning härtill beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna av totalisatormedel jämväl för budgetåret 1943/44 till 2,000,000 kronor.

Tipsmedel. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 23 oktober 1942 har aktiebolaget Tipstjänst meddelat, att bolagets nettointkomst under dess räkenskapsår 1 juli 1942—30 juni 1943 — för inleverans till statsverket under budgetåret 1943/44 — approximativt syntes kunna beräknas till 5,500,000 kronor.

Denna beräkning har riksräkenskapsverket funnit sig böra godtaga. Riksräkenskapsverket beräknar alltså uppbörden å inkomstiteln tipsmedel för budgetåret 1943/44 till 5,500,000 kronor.

Lotterimedel. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 29 oktober 1942 har Svenska penninglotteriet aktiebolag meddelat, att bolaget — under antagande att lottförsäljningen må kunna under hela budgetåret 1942/43 fortgå i ungefär samma omfattning som efter den 1 juli i år — beräknar kunna under budgetåret 1942/43 inleverera ett belopp av i runt tal 26.5 miljoner kronor att tillgodoföras inkomstiteln lotterimedel. Vad beträffar budgetåret 1943/44 finner bolaget för närvarande skäl icke föreligga att uppskatta denna inkomst till vare sig lägre eller högre belopp än det för nu löpande budgetår beräknade, eller till 26.5 miljoner kronor.

I likhet med bolaget beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna av lotterimedel för budgetåret 1943/44 till 26,500,000 kronor.

Övriga diverse inkomster. För budgetåret 1941/42 redovisades å denna titel 6.84 miljoner kronor, av vilket belopp emellertid 1.12 miljon kronor hänförde sig till den ersättning, som Konung Gustaf V:s jubileumsfond och cancerföreningen erlagt för statens övertagande av kostnaderna för driften vid de till karolinska sjukhuset anknutna forskningsavdelningarna, samt 0.50 miljon kronor till i anspråk tagen behållning å stuteriväsendets fond. För innevarande budgetår är förevarande titel upptagen i riksstaten med 4.60 miljoner kronor; uppbörden å titeln beräknas av riksräkenskapsverket till 4.85 miljoner kronor, av vilket belopp 0.50 miljon kronor hänföra sig till i anspråk tagen behållning å stuteriväsendets fond samt 0.44 miljon kronor till fon-

derade examensmedel vid läroverken, vilka tillföras denna titel, sedan redovisningen av student- och realexamensavgifter omlagts.

För budgetåret 1943/44 har riksräkenskapsverket beräknat de olika under denna titel redovisade inkomsterna på följande sätt.

Fullföljdsavgifter, expeditionsavgifter och gruvförsvarsavgifter kunna med ledning av inkomsterna under de senaste budgetåren beräknas till respektive 60,000, 400,000 och 60,000 kronor.

Inkomsterna av indragna sportler hava av överståthållarämbetet och länsstyrelserna för innevarande och nästkommande budgetår beräknats till respektive 1.27 och 1.33 miljon kronor. I anslutning härtill beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna av indragna sportler för nästkommande budgetår till 1,330,000 kronor.

Avbetalningar å belopp, som till statsverket förskjutits för avlösning av frälseskatteräntor, hava under budgetåret 1941/42 uppgått till omkring 104,000 kronor, och beräknar riksräkenskapsverket denna inkomst för nästkommande budgetår till 125,000 kronor.

Prästerskapets till statsverket indragna tionde bör enligt kammarkollegiets och statskontorets underdåniga skrivelse den 21 mars 1934 angående påskyndat avskrivande av denna objektskatt å fast egendom för budgetåret 1943/44 beräknas till 85,000 kronor.

Huruvida något belopp av stuteriväsendets fond kan disponeras under budgetåret 1943/44 undandraget sig riksräkenskapsverkets bedömande. Upplýsningssvis vill riksräkenskapsverket meddela, att behållningen å stuteriväsendets fond vid utgången av budgetåret 1941/42 utgjorde 1.30 miljon kronor, samt att denna behållning kan förväntas bli fördubblad intill utgången av budgetåret 1943/44, under förutsättning att fonden under sistnämnda budgetår icke till någon del tages i anspråk för allmänna budgetändamål.

Sedan 1941 års riksdag beslutat, att industrisockerskatt från och med den 26 maj 1941 icke vidare skall utgå, skall sådan skatt, som inflyter till statsverket efter ingången av budgetåret 1941/42, redovisas å titeln övriga diverse inkomster. Enligt vad kontrollstyrelsen i en den 14 november 1942 dagtecknad promemoria anför, kan skatten beräknas tillföra statsverket ett belopp av omkring 150,000 kronor under budgetåret 1942/43 och omkring 40,000 kronor under budgetåret 1943/44. Mot denna beräkning har riksräkenskapsverket icke något att erinra.

Övriga under förevarande inkomstitel redovisade inkomster anser sig riksräkenskapsverket kunna uppskatta till i runt tal 1,500,000 kronor.

I anslutning till vad sålunda anförts har riksräkenskapsverket för budgetåret 1943/44 beräknat inkomstiteln övriga diverse inkomster till $(60,000 + 400,000 + 60,000 + 1,330,000 + 125,000 + 85,000 + 40,000 + 1,500,000 =)$ 3,600,000 kronor.

B. Inkomster av statens kapitalfonder.**I. Statens affärsverksfonder.***Postverket.*

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för postverket för den senaste 10-årsperioden framgå av nedanstående uppställning (miljoner kronor):

Räkenskapsår	Den egentliga post-rörelsen			Post-spar-banken och post-girot: vinst	Budget-år	Drift-överskott	Post-spar-banken och post-girot: vinst	Summa	Inlevererat till stats-verket	Beräknat i riks-staten
	Inkomster	Drift-kostnader	Överskott							
1932...	77.97	64.81	13.16	—	1932/33 ..	12.04	—	12.04	13.16	13.50
1933...	76.75	64.21	12.54	4.00	1933/34 ..	13.75	4.00	17.75	16.54	15.50
1934...	80.32	66.20	14.12	5.01	1934/35 ..	15.92	5.01	20.93	19.13	17.50
1935...	84.37	67.45	16.92	3.00	1935/36 ..	17.74	3.00	20.74	19.92	18.50
1936...	89.35	71.36	17.99	3.00	1936/37 ..	18.52	3.00	21.52	20.99	20.00
1937...	93.01	76.76	16.25	2.00	1937/38 ..	15.27	2.00	17.27	18.25	18.00
1938...	98.74	82.40	16.34	0.50	1938/39 ..	16.29	0.50	16.79	16.84	13.00
1939...	103.67	88.42	15.25	—	1939/40 ..	12.00	2.50	14.50	17.75	16.00
1940...	109.93	96.23	13.70	6.63	1940/41 ..	15.33	4.13	19.46	17.83	14.00
1941...	118.76	102.44	16.32	3.89	1941/42 ..	20.36	3.89	24.25	20.21	10.00

Generalpoststyrelsen har i underdånig skrivelse den 13 november 1942 med förslag till beräkning av det inkomstöverskott av postverkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1943/44, anfört följande:

»Postverkets inkomstöverskott är i riksstaten för budgetåret 1942/43 upptaget till 30 miljoner kronor, däruti inberäknade vinstmedel från postsparbanken avseende år 1941 med ett belopp av 1.67 miljon kronor.

Poströrelsen har under den hittills gångna delen av innevarande år visat kraftig ökning. Särskilt var stegringen stor under första kvartalet, då postverkets frankoteckensuppbörd ökade med icke mindre än 11.7 procent jämfört med uppbörden under motsvarande kvartal nästlidet år. Den 1 april genomfördes den av årets riksdag beslutade höjningen av brevportot. Även därefter utvisar rörelsen ökning i förhållande till föregående år. Stegringen är dock avsevärt lägre än under första kvartalet. Sålunda ökade frankoteckensuppbörden, sedan uppbördssiffrorna reducerats med vad portohöjningen kan beräknas hava inbragt, med 5.6 procent under första och med 5.1 procent under andra kvartalet samt, enligt preliminära uppgifter, med 3.2 procent under oktober månad. Även under november och december torde man kunna räkna med någon ökning förutom den, som portohöjningen medför. Postverkets ersättning för befordran av de statliga kristidsorganens tjänstepost och av försändelser till och från den i försvarsberedskap liggande personalen (s. k. militärbrev) har likaledes ökat. Såvitt nu kan bedömas, torde postverkets inkomster, fränsett postsparbankens vinstmedel, komma att uppgå till 140.9 miljoner kronor. Poströrelsens kraftiga ökning har emellertid ofrånkomligen föranlett ökade kostnader för personalen, varjämte utgifterna påverkats av prisnivåns stegring. Utgifterna kunna nu beräknas uppgå till cirka

112.6 miljoner. Därest beräkningarna visa sig hållbara, skulle överskottet för år 1942 sålunda uppgå till 28.3 miljoner kronor.

Av överskottet för år 1942 hava 3.5 miljoner kronor inlevererats till statskassan under budgetåret 1941/42. Återstoden, omkring 24.8 miljoner kronor, torde jämte 3.5 miljoner kronor av 1943 års överskott kunna tillföras statskassan under budgetåret 1942/43. Härtill skulle komma 1.7 miljon kronor utav postsparbankens vinstmedel för år 1941. Hela det statskassan tillkommande beloppet för sistnämnda budgetår skulle alltså nu kunna beräknas komma att uppgå till det i riksstaten upptagna beloppet, 30 miljoner kronor.

Vid beräkningen av det inkomstöverskott av postverkets rörelse, som skulle kunna upptagas i riksstaten för budgetåret 1943/44, har generalpoststyrelsen, i likhet med tidigare tillämpat förfaringssätt, grundat densamma på postverkets driftresultat under kalenderåret 1943. På grund av nu rådande förhållanden är den beräkning, som nu verkställts, uppenbarligen mycket osäker.

I efterföljande tabell finnas upptagna de inkomstbelopp, som beräknats inflyta under år 1943. För jämförelse upptager tabellen jämväl inkomsterna för år 1941 och de beräknade inkomsterna för innevarande år.

I n k o m s t t i t e l	Verkliga inkomster år 1941 kronor	Beräknade inkomster	
		år 1942 kronor	år 1943 kronor
Frankoteckensuppbörd	88,354,989	107,500,000	114,000,000
Inkomster i tidningsrörelsen	9,426,257	10,225,000	10,290,000
Ersättning från postgiro-rörelsen	8,229,691	8,400,000	9,650,000
Vinst av postgiro-rörelsen	1,146,991	1,550,000	3,000,000
Ersättning från postsparbanken	6,550,257	7,630,000	8,850,000
Övriga inkomster av inrikes rörelsen	527,264	500,000	500,000
Ersättning för			
kronoskatteuppbörden på landsbygden	1,561,500	1,590,000	1,525,000
försäljning av statsstämplar	165,000	170,000	185,000
centralupphandlingen av papper m. m. för övriga			
statsmyndigheter	223,355	300,000	300,000
utbetalning av folkpensioner	985,638	1,230,000	1,300,000
försäljning av radiolicenser	375,514	330,000	340,000
försäljning av obligationer	166,939	600,000	140,000
Inkomst av utrikes rörelsen	1,807,656	500,000	450,000
Ränta å postverkets förnyelsefond	386,296	430,000	420,000
Summa	119,907,347	140,955,000	150,950,000
Postsparbankens vinstmedel för räkenskapsåren 1940, 1941 och 1942, inlevererade eller att inlevereras under budgetåren 1941/42, 1942/43 resp. 1943/44 ..	2,745,369	1,670,000	1,850,000
Tillhopa	122,652,716	142,625,000	152,800,000

Beträffande beräkningen av inkomstposterna får generalpoststyrelsen anföra följande.

Den sammanlagda ökning av frankoteckensuppbörden under år 1943, varmed styrelsen räknat, utgör 6.5 miljoner kronor. Av detta belopp beräknas cirka 5 miljoner kronor komma på den från och med den 1 april 1942 vidtagna portohöjningen, vilken under år 1943 kommer att inverka på hela året mot endast på 9 månader under år 1942. Återstående belopp, cirka 1.5 miljon kronor, hänför sig till den stegring av poströrelsen, som väntas i viss mån fortsätta jämväl under nästa år. Med någon större ökning anser styrelsen sig under nuvarande förhållanden icke våga räkna.

70 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

I fråga om storleken av postverkets ersättning för postgiro- och postsparbanksrörelsen har under året verkställts utredning. Denna har ännu icke kunnat helt slutföras. De i tabellen upptagna beloppen äro fördenskull grundade på preliminära siffror, enär generalpoststyrelsen ännu icke kunnat fatta slutgiltig ståndpunkt till därmed sammanhängande frågor, bland annat också av besparingsberedningen väckta förslag om höjning av vissa avgifter i postgiro- och postsparbanksrörelsen. Sedan detta skett, kommer styrelsen att underställa hithörande frågor Kungl. Maj:ts prövning och därvid meddela den inverkan, som förslagens eventuella genomförande kan öva på postverkets överskott.

Postsparbankens vinst beräknas för innevarande år uppgå till 1.85 miljon kronor. I nuvarande tidsläge torde vinsten i sin helhet böra tagas i anspråk för statsregleringen och sålunda inräknas i postverkets överskott för budgetåret 1943/44.

Mot här ovan upptagna sammanlagda inkomstsumma av 152.8 miljoner kronor svara utgifter, vilka i samtidigt härmed avgivet förslag till driftkostnadsstat för år 1943 upptagits till 118.8 miljoner kronor. Inkomstöverskottet kan alltså beräknas till 34 miljoner kronor.

I anslutning till vad ovan anförts föreslår generalpoststyrelsen, att inkomstöverskottet av postverkets rörelse i riksstaten för budgetåret 1943/44 upptages till 34 miljoner kronor.»

Enligt postverkets räkenskaper för år 1941 och generalpoststyrelsens förestående beräkningar för åren 1942 och 1943 skulle postverkets bokförda respektive beräknade inkomster, utgifter och överskott för vart och ett av åren 1941—1943 kunna sammanföras sålunda (miljoner kronor):

	1941 Enligt bokslutet	1942 Beräknat	1943 Beräknat
Inkomster	118.76	139.40	147.95
Utgifter	102.44	112.60	118.80
Överskott	16.32	26.80	29.15
Tillkommer:			
Leverering (vinst) från postsparbanken och postgiro- rörelsen	3.89	3.22	4.85
Summa	20.21	30.02	34.00

Stegringen av postverkets överskott under år 1942 beror främst på den ökning av portoavgifterna, som trädde i kraft från och med den 1 april 1942. År 1943 är alltså en fortsatt stegring att vänta. Generalpoststyrelsen beräknar denna stegring till omkring 4 miljoner kronor. Styrelsens beräkning synes vara försiktig. Riksräkenskapsverket förordar för sin del, att postverkets överskott för budgetåret 1943/44 beräknas till i runt tal 35,000,000 kronor.

Telegrafverket.

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för telegrafverket för den senaste 10-årsperioden framgå av efterföljande uppställning (miljoner kronor):

Räkenskapsår	Inkomster	Driftkostnader	Överskott	Budgetår	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1932	102.64	75.22	27.42	1932/33	29.59	28.17	25.00
1933	104.16	74.08	30.08	1933/34	33.80	30.83	26.50
1934	107.98	73.86	34.12	1934/35	34.76	31.37	31.00
1935	113.41	78.15	35.26	1935/36	35.08	36.26	33.00
1936	120.88	85.21	35.67	1936/37	36.84	34.67	35.00
1937	131.31	96.23	35.08	1937/38	34.09	32.58	34.00
1938	140.08	105.84	34.24	1938/39	37.73	36.24	35.00
1939	152.95	115.82	37.13	1939/40	37.51	37.13	34.00
1940	162.52	122.91	39.61	1940/41	41.82	40.11	35.00
1941	174.05	130.77	43.28	1941/42	50.21	48.28	38.50

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 17 november 1942 har telegrafstyrelsen beräknat, att under budgetåret 1942/43 skulle komma att inlevereras ett överskott av telegrafverkets rörelse å omkring 60 miljoner kronor.

Telegrafstyrelsen har vidare i underdånig skrivelse den 17 november 1942 avgivit förslag i fråga om beräkning av det inkomstöverskott av telegrafverkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1943/44. Styrelsen har i skrivelsen anfört följande:

»Storleken av telegrafverkets inkomster och deras stegring under den senaste tioårsperioden framgå av efterföljande tablå:

År	Kronor	Ö k n i n g	
		absolut	i procent
1932.....	102,643,505	1,093,913	1.1
1933.....	104,156,588	1,513,083	1.5
1934.....	107,979,719	3,823,131	3.7
1935.....	113,414,090	5,434,371	5.0
1936.....	120,876,469	7,462,379	6.6
1937.....	131,316,694	10,440,225	8.6
1938.....	140,075,981	8,759,287	6.7
1939.....	152,951,511	12,875,530	9.2
1940.....	162,518,056	9,566,545	6.3
1941.....	173,726,962	11,208,906	6.9

För år 1942 beräknar telegrafstyrelsen enligt närslutna bilaga inkomster-na till omkring 203,550,000 kronor, innebärande en ökning från år 1941 med 29,823,000 kronor eller med 17.2 procent. Den kraftiga ökningen beror såväl på den fortsatta starka stegringen av telegrafverkets rörelse som på under året företagna taxehöjningar. Sålunda höjdes inträdesavgifterna för telefonabonnemang samt de inländska samtals- och telegramavgifterna från och med årets början och vissa abonnemangsavgifter från och med den 1 april, varjämte en ytterligare höjning av inträdesavgifterna företogs i början av augusti månad, sedan den tidigare höjningen icke visat sig i tillräcklig grad medföra den nedpressning av antalet nytecknade abonnemang, som blivit nödvändig genom det under året ytterligare skärpta läget i fråga om materiel och arbetskraft. I fråga om taxor, som fastställas av Kungl. Maj:t, gälla de högre avgifterna tills vidare till och med den 30 juni 1943.

Vid beräkningen av inkomsterna för år 1943 har telegrafstyrelsen utgått från förutsättningen, att vårt lands ekonomiska läge skall i huvudsak förbli

¹ Skillnaden mellan detta belopp och det i telegrafstyrelsens skrivelse angivna motsvarar en tillfällig inkomst, som telegrafstyrelsen frändragit utgifterna.

oförändrat. Styrelsen har därför också räknat med fortsatt ökning av antalet abonnenter samt av den inländska telefon- och telegraftrafiken, ehuru ökningen antagits komma att bli mindre än under innevarande år. Nu gällande höjda taxor ha vidare antagits förbli i kraft även efter den 30 juni 1943. Med dessa förutsättningar har telegrafstyrelsen beräknat inkomsterna för år 1943 till 212,550,000 kronor, motsvarande en ökning från innevarande år med 9,000,000 kronor eller med 4.4 procent.

Driftkostnaderna för år 1942 upptogs i den av Kungl. Maj:t fastställda driftkostnadsstaten till sammanlagt 135,595,000 kronor. I brev den 1 april 1942 medgav Kungl. Maj:t, att avsättningen till telegrafverkets förnyelsefond för år 1942 skulle få ökas med 3,000,000 kronor. I skrivelse denna dag har telegrafstyrelsen gjort framställning om att ytterligare 3,000,000 kronor skola få avsättas till förnyelsefonden för innevarande år. Under förutsättning av bifall till denna framställning skulle de sammanlagda beräknade driftkostnaderna för året komma att uppgå till 141,595,000 kronor. Med samma förutsättning hava driftkostnaderna nu blivit beräknade till 147,395,000 kronor. Ökningen utöver det tidigare beräknade beloppet beror i huvudsak på den fortsatta prisstegringen, som bland annat medfört ökade avlöningar till följd av de stegrade levnadskostnaderna.

I det förslag till stat för telegrafverkets driftkostnader, som samtidigt härmed avgives och i vilket telegrafstyrelsen utgått från följande förutsättningar, nämligen att inga mera avsevärda prishöjningar skola inträda efter tidpunkten för beräkningarnas avgivande, att nu utgående rörliga tillägg, dyrtidstillägg och kristillägg skola förbli oförändrade samt att avsättning till förnyelsefond får ske i enlighet med vad styrelsen föreslagit, hava driftkostnaderna blivit beräknade till 153,300,000 kronor.

Överskottet av telegrafverkets rörelse har under de senaste tio åren utgjort:

År	Kronor	Procent av i medeltal disponerat kapital ¹
1932.....	27,416,888	7.70
1933.....	30,078,422	8.31
1934.....	34,118,470	9.16
1935.....	35,255,733	9.10
1936.....	35,667,816	8.87
1937.....	35,082,703	8.11
1938.....	34,238,840	8.08
1939.....	37,126,457	8.07
1940.....	39,611,428	8.08
1941.....	43,275,930	8.61

Enligt ovan gjorda beräkningar över inkomster och driftkostnader samt förhandsberäkningar rörande den sannolika storleken av det i medeltal disponerade kapitalet skulle överskotten för åren 1942 och 1943 bli:

År	Kronor	Procent av i medeltal disponerat kapital
1942.....	56,155,000	10.86
1943.....	59,250,000	11.12

Under antagande att telegrafverkets överskott under första halvåret 1944, såvida intet oförutsett inträffar, kommer att bli något större än under första halvåret 1943, har styrelsen för budgetåret 1943/44 ansett sig kunna räkna med ett överskott av cirka 60,000,000 kronor.»

¹ Från och med år 1938 enligt ändrade beräkningsgrunder.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44. 73

I den uti skrivelsen åberopade bilagan har telegrafstyrelsen angivit telegrafverkets inkomster för åren 1941—1943 sålunda (miljoner kronor):

	1941	1942 beräknat	1943 beräknat
Telefoninkomster:			
Inträdes-, anläggnings- och abonnemangs- avgifter	88.07	98.65	103.50
Samtalsavgifter.....	57.80	75.90	79.20
Telegrafinkomster.....	11.43	11.85	12.25
Radioinkomster:			
Radiolicensavgifter.....	15.26	16.05	16.50
Radioabonnemangsavgifter m. m.....	1.17	1.10	1.10
Summa	173.73	203.55	212.55

Mot vad telegrafstyrelsen sålunda anfört har riksräkenskapsverket icke funnit anledning till annan erinran, än att överskottet för det nu löpande budgetåret — med hänsyn till att riksräkenskapsverket förordat en ökning av avsättningen till förnyelsefond med 2 miljoner kronor utöver vad telegrafstyrelsen begärt — bör beräknas till 58 miljoner kronor. Den av telegrafstyrelsen för budgetåret 1943/44 gjorda inkomstberäkningen är försiktig, varför en eventuell motsvarande ökning av avsättningen även för år 1943 icke vid den nu förestående beräkningen synes behöva medföra någon sänkning av det av telegrafstyrelsen angivna inkomstbeloppet. Riksräkenskapsverket får sålunda förorda, att inkomsten av telegrafverket för budgetåret 1943/44 upptages till 60,000,000 kronor.

Statens järnvägar.

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för statens järnvägar för den senaste 10-årsperioden framgå av nedanstående uppställning (miljoner kronor):

Räkenskapsår	Inkomster	Driftkostnader	Överskott	Budgetår	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1932	166.80	153.45	12.85	1932/33	11.63	11.85	17.75
1933	166.29	150.32	15.97	1933/34	23.73	4.15	3.00
1934	183.80	155.20	28.60	1934/35	35.96	36.86	12.00
1935	196.66	161.58	35.08	1935/36	35.24	40.45	26.00
1936	211.35	172.17	39.18	1936/37	49.08	52.27	36.00
1937	239.65	190.97	48.68	1937/38	42.73	38.02	30.00
1938	250.51	204.84	45.67	1938/39	50.07	44.82	35.00
1939	283.25	211.55	71.70	1939/40	91.08	92.00	40.00
1940	361.13	267.57	93.56	1940/41	108.18	97.90	50.00
1941	437.01	321.56	115.45	1941/42	99.45	104.08	70.00

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 1 december 1942 har järnvägsstyrelsen beräknat den behållna inkomsten av statens järnvägar för inneva-

rande budgetår till 140 miljoner kronor, för såvitt någon extra avsättning till förnyelsefonden icke verkställdes före budgetårets utgång. Med hänsyn till den starka förslitningen av fasta anläggningar och rullande materiel under nuvarande kristid syntes det emellertid bliva nödvändigt att verkställa dylik extra avsättning även under nu löpande budgetår. Styrelsen hade därför för avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att, sedan för budgetåret 1942/43 inlevererats det i riksstaten upptagna beloppet, 110 miljoner kronor, återstoden av de på budgetåret fallande överskottsmedlen måtte få disponeras som extra avsättning till förnyelsefonden i likhet med vad som skedde under föregående budgetår.

Järnvägsstyrelsen har vidare i underdånig skrivelse den 1 december 1942 med förslag till beräkning av den behållna inkomsten av statens järnvägar för budgetåret 1943/44 anfört följande:

»Till en början torde härvid få lämnas en sammanställning rörande dels bokförda inkomster, utgifter och överskott under åren 1938—1941, dels beräkningsbara inkomster, utgifter och överskott under innevarande kalenderår, för vilket månadsresultaten hittills äro kända till och med oktober.

	År 1938	1939	1940	1941	1942
		Miljoner kronor			
Inkomster					
Persontrafik	87.4	94.7	124.8	153.0	182
Posttrafik.....	9.8	9.9	9.8	10.1	10
Godstrafik inkl. lapplandsmalm	150.0	174.3	222.6	270.5	307
Övriga inkomster	3.3	4.3	3.9	3.4	4
Summa	250.5	283.2	361.1	437.0	503
Utgifter.....	204.8	211.5	267.5	321.5	380
Överskott	45.7	71.7	93.6	115.5	123

I förestående utgiftsbelopp ingå de extra avsättningar till förnyelsefonden under respektive år som verkställts efter bemyndiganden av Kungl. Maj:t.

Som framgår av ovanstående sammanställning ha inkomsterna av såväl person- som godstrafik sedan krigsutbrottet 1939 undergått en oavbruten, kraftig stegring. Denna beror framförallt dels på de senaste årens stränga vintrar, dels på inskränkningar i biltrafiken, dels på den i april 1940 inträdda handelsavspärrningen, vilken bl. a. hade till följd att läget på transportmarknaden kom att ytterligare förskjutas på ett för järnvägarna gynnsamt sätt dels slutligen på den fr. o. m. den 1 juli 1940 genomförda taxeförhöjningen. Till en mindre del torde stegringen dock även vara beroende på den ökade omslutning, som statens järnvägar erhållit, särskilt under de senaste åren. Sålunda införlivades med statens järnvägar fr. o. m. den 1 juli 1940 enskilda järnvägar med en sammanlagd längd av 1,486 km samt den 1 juli 1941 och den 1 juli 1942 ytterligare dylika järnvägar om tillsammans 605 km respektive 205 km.

Handelsavspärrningen medförde en kraftig minskning i transporter av export- och importvaror. Den härav föranledda minskningen i trafikinkomsterna — liksom ock de stegrade driftutgifterna — kompensades dock helt genom ökade inkomster till följd av överflyttning av trafik från landsväg till järnväg, stora transporter för försvarsberedskapen samt den fr. o. m.

den 1 juli 1940 genomförda provisoriska taxehöjningen. Vidare ha de anpassningsåtgärder av olika slag, som företagits inom näringslivet för att möta den nuvarande krissituationen, medfört en kraftig ökning av statens järnvägars transportuppgifter. I den mån knappheten på utländska råvaror skärpts ha transportererna av inhemska ersättningsprodukter tilltagit i omfattning. Trots de starkt ökade driftutgifterna ha statens järnvägar därför, tack vare den successivt stegrade trafiken och inkomstgivningen, kunnat redovisa mycket tillfredsställande och år från år förbättrade ekonomiska resultat.

Efter denna korta översikt av de senaste årens ekonomiska förhållanden skall järnvägsstyrelsen i det följande söka verkställa en uppskattning av inkomstgivningen under nästkommande kalender- och budgetår. En sådan beräkning måste emellertid i likhet med tidigare sedan krigsutbrottet verkställda dylika beräkningar och kanske i än högre grad än dessa bliva mycket osäker.

Vid den nu företagna uppskattningen har bl. a. antagits, att någon försämring icke inträder i Sveriges politiska läge, att nuvarande handelspolitiska förhållanden förbliva i stort sett oförändrade, att en mera avsevärd nedgång i produktion och sysselsättning inom näringslivet icke uppstår, att försvarsberedskapen upprätthålles i ungefär nuvarande omfattning samt att till följd av nu genomförda pris- och lönestopp någon ytterligare, mera väsentlig prisstegring icke inträffar och att någon ändring icke inträder i nu gällande taxor.

Vid ovan antagna förhållanden synes även i fortsättningen vara att förutse relativt betydande transporter för landets försvarsberedskap. I fråga om den civila trafiken torde kunna förväntas, att en minskning som följd av en eventuell nedgång i industriproduktionen i icke obetydlig omfattning skall kunna kompenseras genom ytterligare ökade transporter av bränsleved, torv m. fl. inhemska ersättningsprodukter. Vidare bör den återhämtning, som inträtt i byggnadsverksamheten, kunna medföra något ökade transporter av byggnadsvaror. Vad slutligen angår läget på transportmarknaden synes den alltmer tilltagande knappheten på smörjmedel och gummiringar komma att i fortsättningen föranleda att järnvägarna tillföras en ännu större del än hittills av de transporter, som tidigare verkställts av biltrafiken.

Vid ovan angivna förutsättningar torde statens järnvägars person- och gods- trafikinkomster under nu ifrågavarande tidsperiod komma att hålla sig ungefär vid nuvarande höga nivå.

Vad angår utgifterna är att förutse en ytterligare stegring beroende på ökade underhålls-, löne- och pensionskostnader samt högre konsumtionspris för olika slag av driftförmödenheter. Till belysande av sistnämnda förhållanden må framhållas, att i det nu föreliggande förslaget till kostnadsstat för nästkommande år ansetts böra räknas med ett konsumtionspris för lokved och vanliga 2.7 m sliprar av 20 kronor per kbm resp. 8 kronor styck mot ett under år 1942 tillämpat genomsnittligt konsumtionspris av 18.80 resp. 6.40 kronor samt att rörligt tillägg och kristillägg för år 1943 beräknats efter sammanlagt 31 procent mot 29.5 procent i genomsnitt under år 1942.

Med ledning vad inkomsterna angår av ovan angivna uppgifter och överväganden samt för utgifternas del av nyssnämnda kostnadsstatsförslag har för nästkommande kalenderår ansetts kunna räknas med följande inkomster, utgifter och överskott.

Inkomster		Miljoner kronor
Persontrafik		180
Posttrafik		10
Godstrafik inkl. lapplandsmalm.....		300
Övriga inkomster		4
	Summa	494
Utgifter		376
Överskott		118

I ovan angivna utgifter för kalenderåret 1943 ingår icke någon extra avsättning till förnyelsefond. Dylika avsättningar ha efter framställning av järnvägsstyrelsen medgivits för vart och ett av åren 1937—1942. För år 1942 medgav Kungl. Maj:t sålunda att som extra avsättning till förnyelsefond finge disponeras det belopp, som eljest skulle ha redovisats som driftöverskott för mars och april 1942, i runt tal 24 miljoner kronor.

På grund av det intensiva utnyttjandet under nuvarande kristider av statens järnvägars rullande materiel och anläggningar torde det bliva nödvändigt att i likhet med vad som skett för budgetåret 1941/42 verkställa dylik extra avsättning även före utgången av budgetåren 1942/43 och 1943/44. Med hänsyn härtill ävensom till osäkerheten i de grundläggande antagandena för den nu verkställda beräkningen torde i varje fall på detta stadium för budgetåret 1943/44 böra räknas med ett lägre överskott än det som framgått av förestående sammanställning, förslagsvis med 100 miljoner kronor.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får järnvägsstyrelsen föreslå, att i 1943 års statsverksproposition som inkomst av statens järnvägar för nästkommande budgetår upptages ett belopp av 100 miljoner kronor.»

Enligt järnvägsstyrelsens beräkning skulle överskotten för budgetåren 1942/43 och 1943/44 kunna beräknas till 140 respektive 118 miljoner kronor. Efter avdrag för extra avsättning till förnyelsefond skulle de till statsverket inlevererade överskotten enligt järnvägsstyrelsens förslag uppgå till 110 respektive 100 miljoner kronor. Styrelsen räknar härvid med att bruttoinkomsterna, som för år 1942 beräknas till 503 miljoner kronor, år 1943 skola sjunka med 9 miljoner kronor till 494 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket, som finner järnvägsstyrelsens beräkning väl försiktig, har för sin del räknat med cirka 10 miljoner kronors högre avkastning under budgetåret 1942/43. Med hänsyn till att pågående dubbelspårsbyggnader, elektrifieringsarbeten och anskaffningar av rullande materiel komma att öka järnvägarnas kapacitet och då denna kapacitetsökning i nuvarande läge torde komma att utnyttjas, anser sig riksräkenskapsverket icke hava anledning räkna med sjunkande inkomster under nästkommande budgetår. Under dessa förutsättningar förordar riksräkenskapsverket, att inkomsten av statens järnvägar för budgetåret 1943/44 beräknas till 120,000,000 kronor.

Statens vattenfallsverk.

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för statens vattenfallsverk för den senaste 10-årsperioden framgå av efterföljande uppställning (miljoner kronor):

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44. 77

Räkenskapsår	Inkomster	Driftkostnader	Överskott	Budgetår	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1932	30.94	14.67	16.27	1932/33	17.40	16.57	16.00
1933	34.33	17.25	17.08	1933/34	16.18	16.88	17.00
1934	36.89	18.50	18.39	1934/35	20.06	18.09	17.50
1935	38.76	18.74	20.02	1935/36	20.78	20.02	19.00
1936	40.08	19.32	20.76	1936/37	20.42	21.01	20.00
1937	45.71	24.33	21.38	1937/38	21.12	21.63	21.00
1938	46.28	24.46	21.82	1938/39	22.40	22.32	22.00
1939	52.49	28.48	24.01	1939/40	23.37	22.01	23.00
1940	60.14	35.26	24.88	1940/41	29.31	23.38	22.60
1941	72.03	43.72	28.31	1941/42	27.38	29.31	23.50

Beträffande statsverkets inkomster av statens vattenfallsverk under budgetåret 1942/43 har vattenfallsstyrelsen i skrivelse till riksräkenskapsverket den 17 november 1942 meddelat, att efter vad nu kan bedömas kanalverken på grund av den till följd av avspärrningen begränsade trafiken och de växande omkostnaderna komma att uppvisa ett driftunderskott av omkring 300,000 kronor, medan, under förutsättning att intet oförutsett inträffar, övriga rörelsegrenar beräknas komma att lämna så stort överskott, att för statens vattenfallsverk i dess helhet skall kunna inlevereras 30 miljoner kronor, d. v. s. det i riksstaten upptagna beloppet.

I underdånig skrivelse den 17 november 1942 angående beräkning av det inkomstöverskott å statens vattenfallsverks rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1943/44, har vattenfallsstyrelsen anført följande:

»Då något beslut om överflyttande av Södertälje kanalverk till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förvaltning ännu icke meddelats, har vid beräkningarna förutsatts, att någon sådan överflyttning icke kommer att ske före den 1 juli 1944.

Vattenfallsstyrelsen har beräknat statens vattenfallsverks driftöverskott för kalenderåret 1943 på följande sätt:

	Inkomster	Driftkostnader	Överskott
<i>Kraftverk</i> Kronor	75,950,000	45,090,000	30,860,000
<i>Kanalverk.</i>			
Trollhätte kanalverk	1,290,000	1,460,000	— 170,000
Södertälje »	340,000	340,000	—
Summa kronor	1,630,000	1,800,000	— 170,000
<i>Fastighetsförvaltning.</i>			
Diverse fastigheter	615,000	355,000	260,000
Fastigheter vid Göta älv	305,000	255,000	50,000
Summa kronor	920,000	610,000	310,000
Totalsumma kronor	78,500,000	47,500,000	31,000,000

Såsom tidigare framhållits erbjuder förutberäkningen av inkomster och driftkostnader under nuvarande förhållanden stora vanskligheter. En försämring av landets ekonomiska läge kommer att medföra minskning av inkomsterna. En fördyring utöver den redan inträdda av de för kraftverksdriften och anläggningsunderhållet erforderliga förnödenheterna kommer att öka driftkostnaderna. En av knapp vattentillgång i förening med svårigheter för bränsleförsörjningen framtvingen kraftransonering kommer att avsevärt minska styrelsens inkomster. Vid inkomstberäkningen har eljest förutsatts, att styrelsens normala krafttaxor i stort sett bibehållas oförändrade. Kanaltaxorna hava antagits komma att höjas genom ökning av konjunkturtilläggen från 30 till 50 procent vid Trollhätte kanal och från 5 till 20 procent vid Södertälje kanal. Vattenfallsstyrelsen har i underdånig skrivelse den 2 november 1942 gjort framställning om sådan höjning av taxan för Södertälje kanal, och styrelsen avser att inom den närmaste tiden göra en liknande framställning beträffande Trollhätte kanal.

Inkomsterna.

Beträffande kraftverken ha kraftinkomsterna för år 1943 beräknats höjda med 7,640,000 kronor i förhållande till den för innevarande år gjorda beräkningen. Av denna ökning härröra 915,000 kronor från ökad kraftleverans till statens järnvägar för elektrisk järnvägsdrift. Tilläggsavgifterna på grund av hög levnadskostnadsindex ha baserats på ett antaget indexmedelvärde av 240, varvid de beräknas uppgå till totalt 3,850,000 kronor. Tilläggsavgifterna på grund av högt kolpris ha beräknats för kolpriset 51 kronor per ton och torde därvid komma att uppgå till sammanlagt 5,140,000 kronor. Tillhoppa uppgå kristilläggen till 8,990,000 kronor, vilket är omkring 14 procent av kraftavgifterna exklusive tillägg. Kraftavsättningen utöver leverans till statens järnvägar har, fransett tilläggsavgifterna, beräknats komma att inbringa 4,530,000 kronor mera än enligt beräkningen för innevarande år. Beräkningen är baserad på den förutsättningen, att utvecklingen av kraftkonsumtionen kommer att fortgå någorlunda ostörd av konjunkturomslag och kraftransonering. En viss säkerhetsmarginal mot försämring av resultatet ligger i att en nedgång av kraftavsättningen bör medföra minskning av kolförbrukningen för alstring av tillskottskraft. Bortsett från energiinkomsterna ha kraftverkens inkomster ökats med 205,000 kronor, huvudsakligen beroende på att ränteavkastningen å förnyelsefonderna beräknas komma att ökas med 165,000 kronor.

För kanalverken har med hänsyn till den alltjämt rådande avspärrningen till följd av kriget räknats med ungefär samma trafikmängd som för innevarande år. Under förutsättning att de ovan omnämnda höjningarna av kanaltaxorna genomföras, förutses en ökning relativt de för innevarande år beräknade inkomsterna av 110,000 kronor. Då emellertid utgifterna på grund av höjda löner och omkostnader ökats med ungefär samma belopp, har resultatet blivit ett beräknat underskott av 170,000 kronor vid Trollhätte kanal, under det att vid Södertälje kanal inkomster och utgifter beräknas bli lika. Fastighetsförvaltningens såväl inkomster som utgifter ha beräknats komma att ökas med 45,000 kronor, varför överskottet blivit oförändrat 310,000 kronor.

Driftkostnaderna.

I sitt ovannämnda förslag till driftkostnadsstat för statens vattenfallsverk under år 1943 har vattenfallsstyrelsen beräknat driftkostnaderna för nämnda år till 47,500,000 kronor, innebärande en ökning av 6,000,000 kronor i förhållande till den för innevarande år fastställda driftkostnadsstaten.

Härvid ha kraftverkens driftkostnader beräknats ökade med 5,835,000 kronor. Kostnaderna för drift och underhåll av särskilda förvaltningsobjekt ha ökats med 1,815,000 kronor, beroende på ökade löner och priser och på ökad omfattning av anläggningarna.

Kostnaderna för från främmande kraftverk inköpt energi ha ökats med 1,725,000 kronor, vilket ansluter sig till erfarenheterna för innevarande år och sammanhänger med det vidgade samarbetet mellan andra kraftföretag och det fullständiga tillvaratagandet av alla vattenkrafttillgångar, som åstadkommit av den centrala driftledningen.

Kraftverkens allmänna omkostnader ha ökats med 1,265,000 kronor, och avsättningen till förnyelsefond med 1,030,000 kronor. Utav de allmänna omkostnadernas höjning hänföra sig 835,000 kronor till vattenfallsverkets gemensamma driftkostnader, inberäknat pensionskostnader, 170,000 kronor till lokalförvaltningarnas administrationskostnader och 135,000 kronor till utskulder. Vidare har kostnaden för avskrivning av inventarier ökats med 70,000 kronor, under det att kostnaderna för försvarsberedskap, inklusive civiltekniska luftskyddsåtgärder beräknats komma att minskas med 60,000 kronor. Slutligen har posten för diverse kostnader och oförutsedda utgifter upptagits till ett med 115,000 kronor förhöjt belopp.

Kanalverkens driftkostnader ha ökats med 120,000 kronor på grund av ökade dyrtidstillägg och högre prisnivå.

Fastighetsförvaltningens driftkostnader ha av samma orsaker upptagits 45,000 kronor högre än för innevarande år.

Överskottet för budgetåret 1943/44.

Någon ökad inleverans av överskottsmedel från kraftverken under första halvåret 1944 i förhållande till motsvarande inleverans under år 1943 torde icke kunna påräknas, varför överskottet under budgetåret 1943/44 blir det samma som för kalenderåret 1943.

I enlighet med vad sålunda anförts får vattenfallsstyrelsen i underdånighet föreslå, att det inkomstöverskott å statens vattenfallsverks rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1943/44, beräknas till 31,000,000 kronor.»

Den av vattenfallsstyrelsen verkställda beräkningen är försiktig. Vattenfallsstyrelsen har sålunda räknat med att relativt stor vattenbrist och därav föranledd kraftransonering kunna även vid fortsatt elektrifiering hämma den fortgående inkomststegringen. Riksräkenskapsverket förutsätter för sin del, att man vid beräkningen av vattenfallsverkens överskott för nästkommande budgetår bör utgå från normal vattentillgång ävensom att en eventuell kraftransonering, vilken begränsar en stigande kraftförbrukning, givetvis icke utesluter, att landets krafttillgångar bliva i största möjliga omfattning utnyttjade. Under dessa förutsättningar har riksräkenskapsverket ansett sig kunna förorda, att överskottet av statens vattenfallsverk i riksstaten för budgetåret 1943/44 upptages till 33,000,000 kronor.

Domänverket.

De bokförda inkomsterna och utgifterna för domänverket, efter avdrag av vissa interna likvider m. m., samt överskotten för de senaste tio kalenderåren jämte de i rikshuvudboken redovisade och de till statsverket inleverera-

de överskotten för motsvarande budgetår framgå av nedanstående uppställning (miljoner kronor):

Räkenskapsår	Inkomster	Driftkostnader	Överskott	Budgetår	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1932	33.12	26.14	6.98	1932/33	6.25	6.98	3.50
1933	37.95	27.24	10.11	1933/34	11.19	10.11	3.50
1934	39.28	28.37	10.91	1934/35	9.90	10.91	10.00
1935	38.99	30.66	8.33	1935/36	9.09	8.33	12.00
1936	48.46	33.08	15.38	1936/37	14.42	15.38	10.00
1937	64.87	40.46	24.41	1937/38	20.93	16.90	15.50
1938	57.60	45.72	11.78	1938/39	16.32	11.78	9.00
1939	53.90	44.95	8.95	1939/40	7.07	16.46	12.50
1940	70.11	55.36	14.75	1940/41	15.63	14.75	9.00
1941	88.79	73.44	15.35	1941/42	16.82	15.35	10.00

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1942 har domänstyrelsen rörande beräkningen av ifrågakvarande titel för budgetåren 1942/43 och 1943/44 yttrat följande:

»Domänverkets inkomster utgöres i huvudsak av inkomster från statsskogarna samt arrendemedel. Under det att de senare äro jämförelsevis konstanta år från år, kunna däremot de förra växla betydligt allt efter utvecklingen av läget på marknaden för skogsindustriens produkter.

Domänverkets skogsindustriella rörelse har från och med 1942 överförts till ett för ändamålet bildat särskilt företag, benämnt aktiebolaget statens skogsindustrier. Bolagets aktiekapital är ännu ej fastställt men är avsett att bestämmas till samma belopp som inlösningspriset för de anläggningar och lager, som bolaget övertager från domänverket. För aktiekapitalets täckande skall domänstyrelsen i likvid för det antal aktier, som motsvarar värdet av anläggningarna och lagren, tillskjuta berörda anläggningar och lager. Domänverkets inkomster från bolaget utgöres — förutom av inkomster av till bolaget försålt rundvirke — av den utdelning, som aktierna kunna komma att ge. Inkomsterna å riksstattiteln »Domänverket» för budgetåren 1942/43 och 1943/44 komma därför att omfatta dels domänverkets egen rörelse, dels ock inkomsterna av domänstyrelsens aktier i aktiebolaget statens skogsindustrier.

I riksstaten för budgetåret 1942/43 har upptagits överskott av domänverkets rörelse för 1942 med 16 miljoner kronor, varav 1 miljon kronor som utdelning å domänverkets aktier i aktiebolaget statens skogsindustrier.

Med hänsyn till nuvarande krigsförhållanden och dess inverkan på avsättningen, respektive priserna på skogsindustriens produkter är det mycket vanskligt att förutsäga, hur det slutliga resultatet blir av skogsbruket och skogsindustrierna under 1942.

Ett visst utslag för det antagliga resultatet giva de årligen återkommande skogsauktionerna. De nu avslutade auktionerna för Norrland och Dalarna visa för domänverkets vidkommande en ökning i försäljningarna från 10,912,358 kronor för 1941 till 12,392,450 kronor för 1942 eller alltså i runt tal 1,500,000 kronor. Auktionerna för återstående delen av landet äro ännu ej avslutade.

Å andra sidan måste också räknas med en ökning i avverkningskostnaderna genom nya avtal med skogsarbetarna från och med den 1 oktober 1942.

Med beaktande av, bland annat, nu nämnda faktorer har domänstyrelsen kommit till det antagandet, att överskottet av domänverkets egen rörelse för 1942 bör kunna antagas komma att uppgå till 22 miljoner kronor.

Vad beträffar utdelningen å aktierna i aktiebolaget statens skogsindustrier hänvisar domänstyrelsen till — — — bolagets skrivelse den 9 dennes. Bolaget uppskattar utdelningen för vardera av åren 1942 och 1943 till 1 miljon kronor. Samtidigt anför emellertid bolaget att beräkningen är baserad på att bolaget beredes den kompensering för övertagna pensionsförpliktelser, som angivits i bolagets underdåniga yttrande av den 17 oktober 1942. Domänstyrelsen får med anledning härav framhålla att, oberoende av den grund efter vilken nämnda kompensering kommer att utgå, utdelningen synes å bolagets aktier för vardera av åren 1942 och 1943 böra beräknas till 1 miljon kronor.

Det sammanlagda överskottet för 1942 uppskattar domänstyrelsen alltså till 23 miljoner kronor, vilket belopp skulle komma att inlevereras till statsverket under budgetåret 1942/43.

Vad beträffar resultatet av domänverkets rörelse under 1943 får styrelsen framhålla, att det givetvis är mycket vanskligt att under nuvarande förhållanden beräkna resultatet av rörelsen under nästkommande år. Under hänvisning till vad ovan anförts angående resultatet för 1942 beräknar emellertid styrelsen att rörelsen för 1943, under antaganden av i huvudsak oförändrade förhållanden, bör lämna ett sammanlagt överskott av 23 miljoner kronor, därav 1 miljon kronor för bolaget. Berörda belopp, 23 miljoner kronor, torde alltså kunna antagas komma att inlevereras till statsverket under budgetåret 1943/44.»

I en vid domänstyrelsens skrivelse fogad tablå hava domänverkets bokförda respektive beräknade inkomster, utgifter och överskott för vart och ett av åren 1941—1943 sammanställts sålunda (miljoner kronor):

	1941 Enligt bokslutet	1942 Beräknat	1943 Beräknat
I n k o m s t e r			
Skogsdomänerna:			
Skogsförsäljningsmedel	82.43	69.00	78.40
Arrenden och hyror	1.75	1.75	1.80
Diverse inkomster	1.52	1.50	1.55
Säger för skogsdomänerna	85.70	72.25	81.75
Jordbruksdomänerna	3.09	3.25	3.25
Ersatt av förnyelsefonden (netto)	—	—	2.00
Summa inkomster	88.79	75.50	87.00
U t g i f t e r			
Administration	9.83	10.20	11.30
Skogsdomänerna:			
Avverknings- och förädlingskostnader	39.39	30.00	39.70
Övriga kostnader	19.65	9.30	11.10
Säger för skogsdomänerna	59.04	39.30	50.80
Jordbruksdomänerna	2.87	3.00	2.90
Avsatt till förnyelsefonden (netto)	1.70	1.00	—
Summa utgifter	73.44	53.50	65.00
Överskott	15.35	22.00	22.00

82 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

Vid bedömandet av tablåns siffror må uppmärksammas, att under år 1941 ingå även uppgifter om domänverkets skogsindustriella rörelse, vilken från och med år 1942 överförts till särskilt bolag. För vart och ett av åren 1942 och 1943 beräknas detta bolag tillföra domänverket en utdelning av 1 miljon kronor, vadan enligt domänstyrelsens beräkning domänverkets överskott för vardera året skulle uppgå till 23 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har i anslutning härtill upptagit överskottet av domänverket för budgetåret 1943/44 till 23,000,000 kronor.

II. Riksbanksfonden.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 26 november 1942 hava fullmäktige i riksbanken beräknat bankens nettovinst för år 1942 till omkring 18.5 miljoner kronor och för år 1943 till omkring 5 miljoner kronor.

Med hänsyn till svårigheten att i nuvarande läge med större säkerhet göra en beräkning av inkomsterna av riksbanksfonden förordar riksräkenskapsverket, att dessa inkomster för budgetåret 1943/44 upptagas till samma belopp som i riksstaten för innevarande budgetår eller 10,000,000 kronor.

III. Statens allmänna fastighetsfond.

Statens allmänna fastighetsfond omfattar nio delfonder, nämligen fångvårdsstyrelsens, utrikesdepartementets, medicinalstyrelsens, byggnadsstyrelsens, generaltullstyrelsens, Uppsala universitets, Lunds universitets, karolinska sjukhusets och lotsstyrelsens delfonder.

Allmänna fastighetsfonden tillkommande ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler skall i vad avser byggnadsstyrelsens delfond fastställas med ledning av de kalkylerade hyresvärdena för olika fastigheter. Beträffande övriga delfonder gäller däremot, att ifrågavarande ersättning skall bestämmas så, att full förräntning erhålles å det av respektive delfonder disponerade statskapitalet. I enlighet härmed och under förutsättning, att den räntefot, vid vilken full förräntning skall anses vara för handen, alltså sättes till 4 procent, torde överskotten å dessa delfonder för budgetåret 1943/44 kunna beräknas på följande sätt (kronor):

	Kapital- behållning 30/6 1942	Till- kommer för ej lyf- tade inves- teringsan- slag	Avgår för ej lyftade avskriv- ningsan- slag	Kapital- behållning 1/7 1943	Överskott (avrundat)
Fångvårdsstyrelsens delfond	9,357,729	261,766	170,266	9,449,229	380,000
Utrikesdepartementets delfond	6,410,415	165,260	107,565	6,468,110	260,000
Medicinalstyrelsens delfond	48,718,354	8,521,000	4,258,600	52,980,754	2,120,000
Generaltullstyrelsens delfond	654,391	255,000	63,800	845,591	35,000
Uppsala universitets delfond	5,460,862	1,822,000	848,800	6,434,062	260,000
Lunds universitets delfond	3,463,637	410,000	205,000	3,668,637	150,000
Karolinska sjukhusets delfond ..	9,648,600	393,400	196,700	9,885,300	400,000
Lotsstyrelsens delfond	835,650	260,000	174,800	920,850	35,000

Vid beräkningen av den i ovanstående sammanställning upptagna kapitalbehållningen den 1 juli 1943 har riksräkenskapsverket — i överensstämmelse med vad som tidigare tillämpats — utgått från att vid ingången av budgetåret 1942/43 för investering i ifrågavarande delfonder disponibla medel komma att i sin helhet lyftas före nämnda budgetårs utgång. Även om de beräknade överskotten härigenom till följd av uppskjutandet av vissa byggnadsföretag komma att överstiga de faktiska, påverkas statsregleringen likväl icke härav, eftersom ersättningsanslagen komma att upptagas i anslutning till de beräknade överskotten.

Det överskott, som skall beräknas å riksstaten för byggnadsstyrelsens delfond, blir beroende av den inkomst- och utgiftsstat, som kommer att fastställas för denna delfond för budgetåret 1943/44. Enligt av byggnadsstyrelsen till Kungl. Maj:t avgivet förslag till sådan stat skulle överskottet upptagas till 7,835,865 kronor. Riksräkenskapsverket har, på sätt närmare framgår av ett av ämbetsverket denna dag avgivet utlåtande angående stat för statens allmänna fastighetsfond för nästa budgetår, funnit överskottet å byggnadsstyrelsens delfond böra beräknas till 7,920,000 kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar sålunda det sammanlagda överskottet å statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1943/44 till 11,560,000 kronor.

IV. Försvarsväsendets fastighetsfond.

Försvarsväsendets fastighetsfond är uppdelad på tre delfonder, av vilka en avser fastigheter under arméförvaltningens förvaltning, en fastigheter under marinförvaltningens förvaltning och en fastigheter under flygförvaltningens förvaltning.

Fonden tillkommande ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler skall bestämmas så, att full förräntning erhålles å det av fonden disponerade statskapitalet. I enlighet härmed och vid tillämpning även i övrigt av samma grunder, som i motsvarande avseende använts vid beräkningen av överskottet å statens allmänna fastighetsfond, torde överskottet å försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1943/44 kunna beräknas på sätt framgår av efterföljande sammanställning (kronor):

	Kapital- behållning 30/6 1942	Till- kommer för ej lyf- tade inves- teringsan- slag	Avgår för ej lyftade avskriv- ningsan- slag	Kapital- behållning 1/7 1943	Överskott (avrundat)
Arméförvaltningens delfond.	92,453,860	165,035,849	75,746,216	181,742,993	7,270,000
Marinförvaltningens delfond.	73,554,944	35,782,800	18,864,600	90,473,144	3,620,000
Flygförvaltningens delfond.	48,229,300	84,226,000	41,324,300	91,131,000	3,650,000

Vid beräkningen av den i ovanstående sammanställning upptagna kapitalbehållningen den 1 juli 1943 har riksräkenskapsverket för arméförvaltning-

ens delfond i det belopp, som angivits böra avgå för lyftade avskrivningsanslag, medtagit vad som för avskrivning av de i sammanställningen redovisade investeringarna i delfonden kan beräknas komma att tagas i anspråk av avskrivningskontot å fonden för förslag till statsverket och av reserverade inkomster av exploatering av vissa på sin tid för militära ändamål avsedda markområden.

Riksräkenskapsverket har i enlighet med det anförda upptagit överskottet å försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1943/44 med 14,540,000 kronor.

V. Statens utlåningsfonder.

I särskilda skrivelser till riksräkenskapsverket hava statskontoret, egna-hemsstyrelsen, riksbanken och riksgäldskontoret uppskattat inkomsterna från de av dem förvaltade hithörande fonderna för budgetåret 1943/44 till respektive 5,388,200 kronor, 9,605,300 kronor, 866,000 kronor och 716,200 kronor eller till sammanlagt 16,575,700 kronor.

Riksräkenskapsverket uppskattar i anslutning till dessa beräkningar och med tillägg av formella belopp om 100 kronor för vardera av frukt- och potatislagerhusfonden samt fonden för hantverks- och småindustrikredit överskotten från statens utlåningsfonder för budgetåret 1943/44 till sammanlagt 16,575,900 kronor. Beträffande överskottens fördelning å de olika fonderna hänvisar riksräkenskapsverket till tabellbilagan (bilaga D).

VI. Fonden för låneunderstöd.

Enligt beslut vid 1940 års lagtima riksdag har fonden för låneunderstöd uppdelats å två delfonder för de av statskontoret och riksgäldskontoret redovisade lånen. Enligt inhämtade upplysningar hava nämnda myndigheter uppskattat avkastningen av statskontorets och riksgäldskontorets delfonder för budgetåret 1943/44 till respektive 1,300,000 och 558,200 kronor.

I syfte att förenkla redovisningen i riksgäldskontoret av vissa låneunderstöd förordar riksräkenskapsverket, att ur riksgäldskontorets delfond från och med nästa budgetår utbrytas de låneunderstöd, som förvaltas av egna-hemsstyrelsen och riksbanken, samt att dessa låneunderstöd upptagas till redovisning å två nya delfonder av fonden för låneunderstöd, benämnda egna-hemsstyrelsens delfond och riksbankens delfond. Till den förra delfonden skulle komma att hänföras lån för bostadsförbättringsverksamhet, lån för uppförande och förbättring av lantarbetarbostäder samt av egna-hemsstyrelsen förvaltade ackordslån och hjälplån till jordbrukare. Till riksbankens delfond skulle hänföras lån för anordnande av skyddsrum. Med ledning av uppgifter, som meddelats av statskontoret och riksgäldskontoret, beräknar riksräkenskapsverket överskotten å de fyra delfonderna av fonden

för låneunderstöd för nästkommande budgetår till följande belopp, nämligen:

Statskontorets delfond.....	1,300,000
Egnahemsstyrelsens delfond	95,000
Riksbankens delfond	85,000
Riksgäldskontorets delfond.....	380,000.

I detta sammanhang får riksräkenskapsverket erinra, att å riksgäldskontorets delfond av fonden för låneunderstöd för närvarande redovisas vissa ackordslån åt jordbrukare till ett kapitalbelopp av omkring 3 miljoner kronor vid utgången av budgetåret 1941/42. Dessa ackordslån förvaltas av länsstyrelserna. I brev den 7 juni 1940 till egnahemsstyrelsen har Kungl. Maj:t förklarat sig vilja framdeles, efter framställning av egnahemsstyrelsen, bestämma, huruvida förvaltningen av sådana ackords- och exekutivlån, som utlämnats före den 1 juli 1940, skall överflyttas från länsstyrelserna till egnahemsstyrelsen. Enligt riksräkenskapsverkets mening skulle det, särskilt efter genomförandet av den nu föreslagna uppdelningen av riksgäldskontorets delfond, innebära en väsentlig förenkling av redovisningen av dessa lån, om förvaltningen av lånen avlyftades från länsstyrelserna och anförtroddes åt egnahemsstyrelsen och densamma underlydande organ, egnahemsnämnderna. En sådan förändring bör alltså enligt riksräkenskapsverkets mening komma till stånd. I avbidan på den slutliga prövningen av frågan om förvaltningen av nämnda lån förutsätter dock riksräkenskapsverket i förevarande inkomstberäkning, att lånen fortfarande redovisas å riksgäldskontorets delfond av fonden för låneunderstöd.

Med åberopande av förestående beräkningar uppskattar riksräkenskapsverket alltså inkomsterna under fonden för låneunderstöd för budgetåret 1943/44 till 1,860,000 kronor med den fördelning å delfonder, som angivits i det föregående.

VII. Fonden för statens aktier.

Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag. Under budgetåret 1941/42 redovisades å denna inkomstitel en nettointkomst av 13.72 miljoner kronor, utgörande royalty samt utdelning å staten tillhöriga aktier efter avdrag för vissa staten åvilande utskylder.

Riksräkenskapsverket, som beräknar uppbörden å denna inkomstitel för innevarande budgetår till 12 miljoner kronor, har i nuvarande ovissa handelspolitiska läge ansett sig böra upptaga inkomsten å titeln för budgetåret 1943/44 till enahanda belopp eller 12,000,000 kronor.

Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1942 har aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet beräknat den staten under budgetåret 1943/44 tillkommande utdelningen å stamaktiekapitalet till 1,595,000 kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar i enlighet härmed för budgetåret 1943/44 förevarande inkomsttitel till 1,595,000 kronor.

Aktiebolaget Jordbrukarbanken. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 5 november 1942 har aktiebolaget Jordbrukarbanken meddelat, att överskottet av dess rörelse för år 1942, såvitt nu kan bedömas, beräknas kunna medgiva en utdelning till aktieägarna av 4 procent å aktiekapitalet, 25,000,000 kronor. Då 1943 års bolagsstämma kommer att avgöra, om och i vad mån utdelning skall utgå till aktieägarna, och då förslag från styrelsens sida till dylik utdelning icke kan framkomma förrän efter bokslutet, har banken för närvarande icke kunnat uttala sig om utdelningens storlek. Beträffande överskottet av 1943 års rörelse anser sig banken på nuvarande stadium icke kunna göra något uttalande.

Riksräkenskapsverket har för sin del beräknat inkomsten av Jordbrukarbanken för innevarande och nästkommande budgetår till 1,000,000 kronor.

Svenska penninglotteriet aktiebolag. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 29 oktober 1942 har bolaget meddelat, att staten under vart och ett av budgetåren 1942/43 och 1943/44 beräknas komma att tillföras utdelning å aktierna i bolaget med 3,980 kronor.

Riksräkenskapsverket har i anslutning härtill beräknat inkomsten av bolaget under budgetåret 1943/44 till i runt tal 4,000 kronor.

Övriga aktiebolag. Övriga å fonden för statens aktier bokförda aktieinnehav beräknas icke lämna någon avkastning under budgetåret 1943/44.

På grund härav föreslår riksräkenskapsverket, att inkomsttiteln övriga aktiebolag uppföres i riksstaten med ett formellt belopp av 100 kronor.

VIII. Statens pensionsfonder.

Såsom förut nämnts, har från och med budgetåret 1941/42 bland inkomster av statens kapitalfonder upptagits en ny rubrik »Folkpensioneringsfonden» för redovisning av ränteavkastningen å denna fond, vilken fond i rikshuvudboken numera är bokförd såsom en statens kapitalfond. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 27 november 1942 har pensionsstyrelsen omförmält, att styrelsen hittills vid beräkningen av avkastningen av folkpensioneringsfonden tagit hänsyn till samtliga under budgetåret upplupna räntebelopp, även om de förfallit till betalning först vid en senare tidpunkt. I fråga om innevarande budgetår har styrelsen med stöd av innehållet i ämbetsskrivelse den 17 oktober 1941 från finansdepartementet angående inleverering till statsverket av folkpensionsavgifterna samt avkastningen av folkpensioneringsfonden beräknat endast de räntebelopp, som under budgetåret förfalla till betalning. I huvudsak till följd härav nedgår den beräknade avkastningen under budgetåret 1942/43 övergångsvis till ett belopp, som kan uppskattas till 24.5 miljoner kronor i

stället för förut beräknade 30 miljoner kronor. För budgetåret 1943/44 har pensionsstyrelsen beräknat ifrågavarande räntemedel till 30 miljoner kronor.

I särskilda skrivelser till riksräkenskapsverket den 10 respektive 9 november 1942 hava statskontoret och riksgäldskontoret beräknat inkomsterna av övriga statens pensionsfonder för budgetåret 1943/44 till sammanlagt 5,023,000 kronor.

I anslutning till ovanstående beräkningar uppskattar riksräkenskapsverket inkomsterna från statens pensionsfonder under budgetåret 1943/44 till följande belopp, nämligen från folkpensioneringsfonden 30,000,000 kronor, från civila tjänstepensionsfonden 1,250,000 kronor, från militära tjänstepensionsfonden 150,000 kronor, från allmänna familjepensionsfonden 3,600,000 kronor samt från pensionsfonden för vissa riksdagens verk 23,000 kronor, eller tillhopa för statens pensionsfonder 35,023,000 kronor.

IX. Diverse kapitalfonder.

Beträffande avkastningen av de under denna rubrik redovisade kapitalfonderna får riksräkenskapsverket framhålla följande.

Statens reproduktionsanstalt har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1942 beräknat inkomsten av fonden för statens reproduktionsanstalt för budgetåret 1943/44 till 100,000 kronor.

Egnahemsstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 9 november 1942 beräknat inkomsten av arrendeegnahmetsfonden för budgetåret 1943/44 till 220,000 kronor.

Överskottet å den av riksgäldskontoret förvaltade fonden för förlag till statsverket har av riksgäldskontoret i skrivelse till riksräkenskapsverket den 9 november 1942 för budgetåret 1943/44 beräknats till 154,100 kronor. I samma skrivelse anges, att fonden för anordnande av spannmålslagerhus och kylhus beräknas lämna ett överskott för nämnda budgetår av 45,000 kronor.

Fonden för varukredit beräknas icke lämna någon avkastning under nästkommande budgetår. Riksräkenskapsverket förutsätter, att överskotten av postsparbanksfonden och postgirofondens fortfarande skola regleras över postverkets fond.

Med stöd av förestående uppgifter har riksräkenskapsverket beräknat inkomstiteln diverse kapitalfonder för budgetåret 1943/44 till i avjämnat tal 500,000 kronor.

I anslutning till vad sålunda anförts får riksräkenskapsverket föreslå, att driftbudgetens inkomster i förslaget till riksstat för budgetåret 1943/44 upptagas på sätt framgår av den härvid såsom bilaga D fogade specifikationen.

Slutresultatet av riksräkenskapsverkets beräkningar rörande driftbudgetens inkomster för budgetåret 1943/44 jämförda med motsvarande för budgetåret 1942/43 i riksstaten beräknade, respektive av ämbetsverket nu uppskattade inkomstbelopp meddelas i efterföljande tablå.

88 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

	Riksstat 1942/43	Beräknat utfall 1942/43	Inkomst- beräk- ning 1943/44	Nettoökning (+) resp. nettominskning (-) 1943/44 i förhållande till	
				riksstats- belopp 1942/43	beräknat utfall 1942/43
Miljoner kronor					
<i>Egentliga statsinkomster:</i>					
Skatt på inkomst, för- mögenhet och rörelse	933.08	982.57	1,045.07	+ 111.99	+ 62.50
Automobilskattemedel	13.00	33.00	30.00	+ 17.00	- 3.00
Tullar och acciser	938.20	1,084.50	1,070.00	+ 131.80	- 14.50
Uppbörd i statens verk- samhet	48.00	56.53	54.78	+ 6.78	- 1.75
Folkpensionsavgifter ..	50.00	56.00	58.00	+ 8.00	+ 2.00
Diverse inkomster	36.40	41.65	40.60	+ 4.20	- 1.05
Säger	2,018.68	2,254.25	2,298.45	+ 279.77	+ 44.20
<i>Inkomster av statens kapital- fonder:</i>					
Statens affärsverksfon- der	241.00	263.00	271.00	+ 30.00	+ 8.00
Riksbanksfonden	10.00	18.50	10.00	—	- 8.50
Statens allmänna fas- tighetsfond	11.00	11.00	11.56	+ 0.56	+ 0.56
Försvarsväsendets fas- tighetsfond	10.42	10.42	14.54	+ 4.12	+ 4.12
Statens utlåningsfonder	16.23	16.25	16.58	+ 0.35	+ 0.33
Fonden för låneunder- stöd	1.55	1.75	1.86	+ 0.31	+ 0.11
Fonden för statens aktier	17.60	14.60	14.60	- 3.00	—
Statens pensionsfonder	35.32	29.72	35.02	- 0.30	+ 5.30
Diverse kapitalfonder .	0.75	0.84	0.50	- 0.25	- 0.34
Säger	343.87	366.08	375.66	+ 31.79	+ 9.58
Summa	2,362.55	2,620.33	2,674.11	+ 311.56	+ 53.78

Av denna sammanställning framgår, att inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1943/44 uppvisa ökning med omkring 312 miljoner kronor i jämförelse med riksstaten för budgetåret 1942/43 och med omkring 54 miljoner kronor i jämförelse med det beräknade utfallet för sistnämnda budgetår. Till den del den förra stegringen hänför sig till merinkomst under budgetåret 1942/43 utöver det i riksstaten beräknade inkomstbeloppet har riksräkenskapsverket analyserat merinkomsten inledningsvis i denna skrivelse. Den senare stegringen, eller 54 miljoner kronor, från det beräknade utfallet för budgetåret 1942/43 till den slutsumma, som här angivits för budgetåret 1943/44, tackes mer än väl av den ökning, som riksräkenskapsverket beräknat för inkomst- och förmögenhetsskatten, värnskatten, den särskilda förmögenhetsskatten och folkpensionsavgifterna å sammanlagt 63 miljoner kronor, vilka titlars avkastning väsentligen hänför sig till de ekonomiska förhållandena

under kalenderåret 1942. Övriga inkomstitlar tillsammantagna beräknas alltså under budgetåret 1943/44 giva ett 9 miljoner kronor lägre belopp än som antages utfalla för budgetåret 1942/43. Vid bedömande av inkomstförändringarna bör märkas, att, å ena sidan, inkomsten av riksbanksfonden, som i år beräknas uppgå till 18.5 miljoner kronor, för nästa budgetår upptagits med ett formellt belopp av 10 miljoner kronor samt att, å andra sidan, avkastningen av folkpensioneringsfonden under budgetåret 1943/44 av skäl, som förut angivits, är 5.5 miljoner kronor högre än under budgetåret 1942/43. Slutresultatet av beräkningen kan därmed sägas sammanstämma med de inledningsvis gjorda förutsättningarna i avseende å den ekonomiska utvecklingen under den tidsperiod av två och ett halvt år från den 1 januari 1942, som är bestämmande för inkomstutfallet under budgetåret 1943/44.

I handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, tillförordnade byråchefen Murray deltagit.

Stockholm den 9 december 1942.

Underdånigst

P. S. Runemark.

Gunnar W. Sjögren.

Utfallet av driftbudgeten

Miljoner

	Beräk- nade belopp	Redo- visade belopp	Netto- mer- inkomst	Netto- brist
Allmänna budgeten.				
A. Egentliga statsinkomster:				
I. Skatter	1,714.90	1,770.25	55.85	—
II. Uppbörd i statens verksamhet	46.25	52.44	6.19	—
III. Folkpensionsavgifter	45.00	50.68	5.68	—
IV. Diverse inkomster	28.28	36.84	8.56	—
Säger för egentliga statsinkomster	1,834.43	1,910.21	75.78	—
B. Inkomster av statens kapitalfonder:				
I. Statens affärsverksfonder	152.00	217.22	65.22	—
II. Riksbanksfonden	10.00	19.50	9.50	—
III. Statens allmänna fastighetsfond	10.60	10.34	—	0.26
IV. Försvarsväsendets fastighetsfond	6.80	6.94	0.14	—
V. Statens utlåningsfonder	13.86	16.70	2.84	—
VI. Fonden för låneunderstöd	1.31	1.56	0.24	—
VII. Fonden för statens aktier	17.60	16.31	—	1.29
VIII. Statens pensionsfonder	35.62	36.27	0.65	—
IX. Diverse kapitalfonder	0.67	0.83	0.16	—
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	248.46	325.66	77.20	—
Säger för allmänna budgeten	2,082.89	2,235.87	152.98	—
Underskott att avföras å statens budgetutjämningsfond..	2,139.56	1,971.82		
Summa	4,222.45	4,207.69		
Specialbudgeterna.				
1. Automobilskattemedel	25.00	30.40	5.40	—
2. Bidrag till bank- och fondinspektionen	0.12	0.13	0.01	—
3. Bidrag till sparbanksinspektionen	0.10	0.10	—	—
4. Bidrag till försäkringsinspektionen	0.18	0.17	—	0.01
5. Totalisatormedel utöver 776,100 kronor	0.22	0.96	0.74	—
Säger för specialbudgeterna	25.62	31.76	6.14	—
Underskott å automobilskattemedlens specialbudget att tills vidare täckas från statens budgetutjämningsfond..	66.24	62.19		
Summa	91.86	93.95		
Sammanlagda driftbudgeten.				
Inkomster	2,108.51	2,267.63	159.12	—
Underskott att avföras å statens budgetutjämningsfond..	2,205.80	2,084.01		
Tillsammans	4,314.31	4,301.64		

Bilaga A.

för budgetåret 1941/42.

kronor.

	Beräk- nade belopp	Redo- visade belopp	Netto- bespa- ring	Netto- merut- gift
Allmänna budgeten.				
<i>A. Egentliga statsutgifter:</i>				
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	1.96	2.07	—	0.11
II. Justitiedepartementet	18.32	19.18	—	0.86
III. Utrikesdepartementet	9.74	10.05	—	0.31
IV. Försvarsdepartementet	2,510.48	1,847.34	663.14	—
V. Socialdepartementet	441.29	476.23	—	34.94
VI. Kommunikationsdepartementet	17.87	23.81	—	5.94
VII. Finansdepartementet	68.75	71.69	—	2.94
VIII. Ecklesiastikdepartementet	267.16	274.76	—	7.60
IX. Jordbruksdepartementet	303.98	248.13	55.80	—
X. Handelsdepartementet	27.04	35.49	—	8.45
XI. Folkhushållningsdepartementet	173.90	159.60	14.30	—
XII. Pensionsväsendet	70.85	70.02	0.83	—
XIII. Oförutsedda utgifter	1.00	1.41	—	0.41
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	7.62	9.94	—	2.32
Säger för egentliga statsutgifter	3,919.91	3,249.72	670.19	—
<i>B. Utgifter för statens kapitalfonder:</i>				
I. Luftfartsfonden	1.16	1.20	—	0.04
II. Riksgäldsfonden	187.20	185.17	2.03	—
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar..	111.68	74.59	37.09	—
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsför- luster	2.50	2.50	—	—
Säger för utgifter för statens kapitalfonder	302.54	263.46	39.08	—
Säger för allmänna budgeten	4,222.45	3,513.18	709.27	—
Ökning av reservationer	—	691.51		
Summa	4,222.45	4,207.69		
Specialbudgeterna.				
1. Utgifter för vägväsendet m. m., att avräknas mot automobilskattemedlen	91.24	89.28	1.96	—
2. Avsättning till bankinspektionens, fondinspektionens och jordbrukskassetillsynens fonder	0.12	0.13	—	0.01
3. Avsättning till sparbanksinspektionens fond	0.10	0.10	—	—
4. Avsättning till försäkringsinspektionens fond	0.18	0.17	0.01	—
5. Avsättning till stuteriaväsendets fond	0.22	0.96	—	0.74
Säger för specialbudgeterna	91.86	90.64	1.22	—
Ökning av reservationer (automobilskattemedel)	—	3.31		
Summa	91.86	93.95		
Sammanlagda driftbudgeten.				
Utgifter	4,314.31	3,603.82	710.49	—
Ökning av reservationer	—	697.82		
Tillsammans	4,314.31	4,301.64		

Inkomster å driftbudgeten budgetåren 1937/38—1941/42.

Tusental kronor.

Egentliga statsinkomster.	1937/38	1938/39	1939/40	1940/41	1941/42
Skatter:					
Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:					
Inkomst- och förmögenhetsskatt ¹	250 217.6	331 875.5	325 434.7	436 992.3	447 476.9
Värnskatt.....	—	—	157 732.5	265 939.8	277 041.9
Krigskonjunkturskatt	—	—	—	20 639.4	41 622.7
Särskild skatt å förmögenhet.....	14 912.8	30 346.7	29 330.5	25 875.7	26 376.6
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	391.6	4 772.2	536.4	849.5	1 082.4
Bevillningsavgifter för särskilda för- måner och rättigheter	280.6	275.9	185.2	101.6	81.1
Stämpelmedel	70 519.2	69 438.5	64 276.1	49 075.0	57 102.0
Säger för skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse	336 321.7	436 708.8	577 495.4	799 473.3	850 783.6
Automobilskattemedel:					
Fordonsskatt	33 164.2	43 004.1	38 204.0	13 619.8	27 673.3
Gummiringsskatt	13 584.1	-4 069.9	—	—	—
Bensinskatt	70 376.1	91 277.4	89 142.7	15 882.0	2 729.2
Säger för automobilskattemedel	117 124.4	130 211.6	127 346.7	29 501.3	30 402.5
Tullar och acciser:					
Tullmedel	179 823.3	206 939.4	207 767.1	128 280.8	101 763.5
Allmän omsättningsskatt.....	—	—	—	73 929.1	250 433.6
Varuskatt.....	—	—	—	—	40 247.5
Tilläggsskatter å bensin	—	—	10 509.4	29 016.4	6 498.6
Accis å silke	2 124.8	2 378.3	2 771.7	2 605.6	3 024.5
Accis å margarin och vissa andra fett- varor.....	22 626.7	26 848.7	33 038.1	34 325.9	18 090.6
Industrisockerskatt	—	—	6 387.3	21 024.7	—
Skatt å kaffe	—	—	14 768.3	21 054.3	7 374.5
Tobaksskatt.....	97 111.2	103 391.5	128 829.7	166 219.9	197 349.1
Brännvinstillverkningsskatt.....	19 138.0	21 820.3	20 624.0	14 215.0	7 132.8
Rusdrycksförsäljningsmedel:					
Partihandelsbolag	18 575.4	18 071.8	24 000.0	10 000.0	6 320.6
Detaljhandelsbolag	21 098.6	21 686.4	28 750.0	15 498.5	17 334.0
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.....	96 817.9	103 031.6	144 033.2	187 185.0	198 189.6
Omsättningsskatt å vin	—	—	3 990.0	8 211.8	11 506.0
Maltskatt	30 888.0	33 041.2	18 069.3	—	—
Maltdrycksskatt	—	—	15 475.4	39 236.7	34 307.9
Skatt å läskedrycker	—	—	1 947.4	6 593.3	7 392.7
Statlig nöjesskatt	—	—	3 365.6	10 750.4	12 495.7
Säger för tullar och acciser	488 203.9	537 209.2	664 326.5	768 147.4	919 461.2
<i>Säger för skatter</i>	941 650.0	1 104 129.6	1 369 168.6	1 597 122.0	1 800 647.3
Uppbörd i statens verksamhet:					
Vattendomstolsavgifter	50.2	59.1	103.5	34.4	41.8
Inkomster vid fångvärdan	620.0	629.2	392.3	457.6	824.2
Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona	34.2	37.8	41.0	36.8	67.7
Inkomster vid sjökarteverket.....	—	—	213.2	106.3	131.5
Inkomster vid garnisonssjukhusen	—	—	—	877.9	1 067.2
Inkomster vid militärapoteket	—	—	—	421.6	707.9
Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	1 466.7	1 583.6	1 705.9	1 887.5	1 945.3
Bidrag till pensionsstyrelsen	61.2	34.7	34.1	48.7	36.9

¹ För budgetåren 1937/38 och 1938/39 hava inräknats mantalspenningar, inkomst- och förmögenhetsskatt, extra inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å aktiebolags inkomst samt utjämningskatt.

	1937/38	1938/39	1939/40	1940/41	1941/42
Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter	146.6	174.4	183.8	251.5	223.8
Inkomster vid statens skyddshem	—	170.7	183.0	345.4	287.1
Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	338.3	399.4	543.7	487.4	526.2
Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	27.9	31.9	25.6	9.3	19.8
Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	46.2	55.0	57.1	91.5	69.6
Inkomster vid statens sinnessjukhus	13 028.0	13 547.1	13 781.6	14 852.1	15 273.9
Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa	34.9	39.2	42.2	70.6	74.4
Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	—	—	219.3	241.7	239.3
Inkomster vid statens institut för folkhälsan	—	—	4.7	22.1	86.1
Avgifter för besiktning av motorfordon	1 322.7	1 433.9	1 504.4	1 142.7	1 042.4
Avgifter för registrering av motorfordon	1 461.0	1 814.9	1 681.3	1 389.9	481.7
Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	21.0	20.1	14.4	14.0	14.1
Inkomster vid länsarkitektinstitutionen	425.2	537.3	523.0	444.2	459.2
Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0
Inkomst av myntning och justering	3 363.6	4 444.4	9 493.6	5 536.8	2 647.1
Kontrollstämpelmedel	499.0	548.3	520.0	398.7	367.0
Bidrag till bank- och fondinspektionen...	132.3	123.5	124.8	115.2	125.3
Bidrag till sparbanksinspektionen	94.3	97.6	101.6	103.6	101.9
Bidrag för tillsyn över sparbankerna	203.2	202.5	208.8	209.1	209.3
Inkomster vid tandläkarinstitutet	236.4	226.9	200.1	208.5	238.8
Inkomster vid karolinska sjukhuset	249.5	389.8	1 146.5	3 585.9	4 297.2
Avgifter för kontroll å radiologiskt arbete	—	—	—	—	55.1
Inkomster vid serafimerlasarettet	1 861.3	1 980.1	1 927.3	2 082.7	1 884.6
Terminsavgifter från läroverken m. m. ..	1 217.9	1 301.0	1 328.1	1 342.8	1 366.9
Avgifter för granskning av biografbilder	174.7	193.2	203.1	190.4	203.2
Inkomster av lantbruksingenjörsförrättningar	—	—	138.8	133.0	137.2
Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt	331.6	270.5	204.5	167.9	164.0
Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	292.2	243.3	239.0	330.0	509.1
Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	—	—	5.7	28.3	63.8
Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen	4 186.1	8 699.9	6 206.0	107.8	—
Avgifter för prisreglering på jordbrukets område	16 708.2	19 206.9	9 543.4	515.8	63.5
Inkomster vid rikets allmänna kartverk	61.1	69.3	71.6	107.7	88.0
Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	59.5	58.6	67.1	69.0	75.6
Avgifter för statskontroll å krigsmateriel-tillverkningen	25.3	29.8	24.2	22.5	30.0
Inkomster vid statens provningsanstalt ..	348.5	415.0	438.3	460.9	560.7
Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	—	—	—	—	133.4
Fyr- och båkmedel	3 612.7	3 811.3	3 865.3	2 348.9	1 951.7
Lotspenningar	3 228.1	3 167.0	6 903.8	4 977.1	8 657.7
Inkomster vid statens skeppsprovvningsanstalt	—	—	—	—	125.9
Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	2 087.1	2 134.0	1 969.4	2 227.9	2 541.4
Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	119.8	125.5	80.7	85.9	91.2
Bidrag till försäkringsinspektionen	118.6	146.2	155.5	172.9	164.7
Vissa licensavgifter m. m.	—	—	1 024.4	1 241.0	2 315.3
<i>Säger för uppbörd i statens verksamhet</i>	58 336.1	68 492.9	67 486.7	50 044.0	52 830.7

	1937/38	1938/39	1939/40	1940/41	1941/42
<i>Bidrag från folkpensioneringsfonden</i> ¹ .	53 918.9	55 586.5	77 773.5	77 507.5	—
<i>Folkpensionsavgifter</i> ²	—	—	—	—	50 684.5
<i>Diverse inkomster:</i>					
Bötesmedel	2 694.2	2 830.2	2 641.0	2 424.4	2 625.2
Totalisatormedel	1 346.3	1 474.0	1 268.3	1 321.5	1 740.0
Tipsmedel	5 770.3	12 882.0	15 747.8	6 999.7	5 032.7
Lotterimedel	1 015.6	6 045.0	17 085.0	18 235.9	21 572.3
Besparingar å specialbudgetstitlar	—	—	37 905.8	—	—
Övriga diverse inkomster	3 508.5	3 271.2	11 120.4	6 652.1	6 835.4
<i>Säger för diverse inkomster</i>	14 334.9	26 502.4	85 768.3	35 633.6	37 805.6
<i>Säger för egentliga statsinkomster</i>	1 068 239.9	1 254 711.4	1 600 197.1	1 760 307.1	1 941 968.1
Inkomster av statens kapitalfonder.					
<i>Statens affärsverksfonder:</i>					
Postverket	18 251.6	16 844.9	17 751.9	17 827.6	20 208.2
Telegrafverket	32 582.7	36 238.9	37 126.4	40 111.4	48 275.9
Statens järnvägar	38 024.3	44 818.0	91 995.6	97 900.0	104 078.2
Statens vattenfallsverk	21 634.5	22 316.6	22 005.8	23 384.1	29 306.3
Domänverket	16 901.2	11 777.6	16 458.3	14 750.2	15 354.4
<i>Säger för statens affärsverksfonder</i>	127 394.3	131 996.0	185 338.0	193 973.3	217 223.0
<i>Riksbanksfonden</i>	3 900.0	1 500.0	—	23 000.0	19 500.0
<i>Statens allmänna fastighetsfond</i>	7 968.6	8 441.6	9 154.6	10 268.2	10 335.2
<i>Försvarsväsendets fastighetsfond</i>	—	—	—	5 729.2	6 944.2
<i>Statens utlåningsfonder:</i>					
Statens bostadslånefond	713.8	648.8	372.2	346.3	330.6
Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörbj	69.3	61.2	56.0	52.0	49.0
Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	52.4	219.5	408.7	775.4	1 036.4
Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadslänkande samhällen	302.5	331.3	384.8	440.1	495.1
Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	175.8	210.3	294.0	302.2	325.3
Lånefonden för lantarbetarbostäder	1.8	3.6	5.2	5.2	5.1
Statens bosättningslånefond	—	151.4	280.7	401.4	621.8
Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	25.6	15.6	52.6	69.7	43.2
Vattenkraftslånefonden	262.8	167.9	185.5	176.8	220.6
Luftfartslånefonden	6.8	43.1	—	0.7	0.6
Statens lånefond för universitetsstudier	—	—	—	—	—
Studielånefonden	37.6	39.7	36.1	35.0	42.1
Lånefonden för inköp av ädla avelsston	—	—	0.1	0.1	—
Lånefonden för inköp av avelshingstar av ardenneras	—	0.1	0.2	—	0.1
Lånefonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras	—	—	—	—	—
Statens kaninavelslånefond	—	—	—	—	—
Statens fjäderfållånefond	3.1	2.8	1.9	1.6	1.4

¹ Denna titel motsvaras i riksstaten för budgetåret 1941/42 av titlarna Folkpensionsavgifter och Statens pensionsfonder: Folkpensioneringsfonden.

² Jfr not 1.

	1937/38	1938/39	1939/40	1940/41	1941/42
Gödselvärdslånefonden	24.5	36.9	43.4	55.0	54.8
Statens kalkbrukslånefond	2.1	1.9	2.1	9.7	9.6
Statens fruktodlingslånefond	—	—	—	—	—
Statens mejerilånefond	115.8	91.7	71.0	79.1	123.2
Jordbrukets maskinlånefond	—	—	22.5	54.8	78.3
Spannmålslagerhusfonden	37.1	32.7	83.9	99.7	115.9
Spannmålskreditfonden	0.5	0.4	6.6	6.8	3.4
Statens sekundärlånefond för jordbrukare	173.8	219.7	299.0	407.8	498.1
Statens slakterilånefond	9.5	8.0	—	6.0	28.0
Kraftledningslånefonden	232.9	209.2	171.1	194.1	193.6
Egnahemslånefonden	8 996.8	8 880.7	7 836.9	9 441.7	9 954.9
Jordförmedlingsfonden	9.1	9.2	4.0	—	—
Arrendelånefonden	—	—	0.1	0.1	0.1
Arbetsarmåbrukslånefonden	0.2	0.6	0.4	—	—
Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	4.5	1.7	9.4	1.8	1.5
Kolonisternas kreaturs- och redskapslåne- fond	0.7	0.7	0.6	0.5	1.5
Statens avdikningslånefond	1 341.0	1 405.8	1 293.0	1 345.9	1 442.6
Täckdikningslånefonden	85.2	111.6	137.9	169.7	200.6
Allmänna nyodlingsfonden	5.4	5.0	3.6	2.5	2.2
Norrländska nyodlingsfonden	2.3	1.7	1.2	0.9	0.7
Fiskerilånefonden	115.6	109.9	106.8	110.3	110.8
Statens fiskredskapslånefond	—	—	—	—	—
Kommunskogslånefonden	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
Virkesmätningslånefonden	—	—	—	—	—
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	2.0	0.4	0.3	22.8	588.3
Hemslöjdslånefonden	2.3	1.9	1.7	1.6	2.3
Industrilånefonden	64.7	38.9	99.6	28.6	23.6
Statens hantverkslånefond	55.4	39.0	32.4	29.1	23.6
Rederilånefonden	147.1	56.7	38.3	24.5	8.7
Statens lånefond för den mindre skepps- farten	—	—	—	5.2	11.2
Statens sekundärlånefond för rederinäringen	32.1	23.9	25.7	30.1	50.0
<i>Säger för statens utlåningsfonder</i>	13 112.6	13 184.4	12 370.5	14 733.8	16 699.3
<i>Fonden för låneunderstöd</i>	1 305.6	1 712.8	1 131.3	1 793.9	1 545.6
<i>Fonden för statens aktier:</i>					
Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	12 920.0	20 634.8	24 124.1	12 969.7	13 717.3
Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet ..	1 595.0	1 595.0	10 765.3	6 595.0	1 595.0
Aktiebolaget Jordbrukarbanken	—	597.1	796.2	995.2	995.2
Svenska penninglotteriet aktiebolag	—	—	—	11.9	4.0
Övriga aktiebolag	200.0	200.0	—	—	—
<i>Säger för fonden för statens aktier</i>	14 715.0	23 026.9	35 685.6	20 571.8	16 311.5
<i>Statens pensionsfonder:</i>					
Folkpensioneringsfonden ¹	—	—	—	—	30 679.2
Civila tjänstepensionsfonden	—	2 176.9	1 241.7	1 287.0	1 326.7
Militära tjänstepensionsfonden	—	196.5	157.0	163.4	175.1
Allmänna familjepensionsfonden	—	4 592.8	3 635.4	4 160.0	4 065.7
Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	—	—	20.4	23.0	24.9
<i>Säger för statens pensionsfonder</i>	—	6 966.2	5 054.5	5 633.4	36 271.6
<i>Diverse kapitalfonder</i>	2 007.4	306.9	897.5	622.7	834.9
<i>Säger för inkomster av statens kapitalfonder</i>	170 403.5	187 134.8	249 132.0	276 326.8	325 665.3
Summa	1 288 643.4	1 441 846.2	1 840 829.1	2 036 633.4	2 267 633.4

¹ Jfr not 1 å sid. 94.

**Beräkning rörande utfallet av driftbudgetens inkomstsida för
budgetåret 1942/43.**

A. Egentliga statsinkomster.		I riksstaten beräknat belopp	Beräknat utfall	Brist att ersättas av budgetut- jämnings- fonden	Merin- komst att tillföras budgetut- jämnings- fonden
I. Skatter:					
1. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:					
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	460,000,000	485,000,000	—	25,000,000	
b. Värnskatt, <i>bevillning</i>	360,000,000	375,000,000	—	15,000,000	
c. Krigskonjunkturskatt, <i>bevillning</i>	25,000,000	30,000,000	—	5,000,000	
d. Särskild skatt å förmögenhet, <i>bevillning</i>	27,000,000	28,000,000	—	1,000,000	
e. Utskiftningsskatt och ersättnings- skatt, <i>bevillning</i>	1,000,000	1,500,000	—	500,000	
f. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>be- villning</i>	80,000	70,000	10,000	—	
g. Stämpelmedel, <i>bevillning</i>	60,000,000	63,000,000	—	3,000,000	
2. Automobilskattemedel:					
a. Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	10,000,000	28,000,000	—	—	
b. Bensinskatt, <i>bevillning</i>	3,000,000	5,000,000	—	—	
3. Tullar och acciser:					
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	100,000,000	100,000,000	—	—	
b. Allmän omsättningsskatt, <i>bevill- ning</i>	250,000,000	280,000,000	—	30,000,000	
c. Varuskatt, <i>bevillning</i>	40,000,000	55,000,000	—	15,000,000	
d. Trafikskatt, <i>bevillning</i>	16,000,000	20,000,000	—	4,000,000	
e. Tilläggsskatter å bensin, <i>bevill- ning</i>	6,000,000	10,000,000	—	4,000,000	
f. Accis å silke, <i>bevillning</i>	3,700,000	4,000,000	—	300,000	
g. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevillning</i>	10,000,000	19,000,000	—	9,000,000	
h. Skatt å kaffe, <i>bevillning</i>	5,000,000	5,000,000	—	—	
i. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	200,000,000	220,000,000	—	20,000,000	
j. Brännvinstillverkningsskatt, <i>be- villning</i>	14,000,000	15,000,000	—	1,000,000	
k. Rusdrycksförsäljningsmedel, <i>be- villning</i> :					
α. Partihandelsbolag	21,000,000	26,000,000	—	5,000,000	
β. Detaljhandelsbolag	15,000,000	31,000,000	—	16,000,000	
l. Omsättnings- och utskänknings- skatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	200,000,000	228,000,000	—	28,000,000	
m. Omsättningsskatt å vin, <i>bevillning</i>	6,000,000	13,000,000	—	7,000,000	
n. Maltdrycksskatt, <i>bevillning</i>	32,000,000	35,000,000	—	3,000,000	
o. Skatt å läskedrycker, <i>bevillning</i>	7,500,000	7,500,000	—	—	
p. Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i>	12,000,000	16,000,000	—	4,000,000	
Säger för skatter	1,884,280,000	2,100,070,000	10,000	195,800,000	

	I riksstaten beräknat belopp	Beräknat utfall	Brist att ersättas av budgetut- jämnings- fonden	Merin- komst att tillföras budgetut- jämnings- fonden
II. Upphörd i statens verksamhet:				
1. Vattendomstolsavgifter	60,000	50,000	10,000	—
2. Inkomster vid fångvården	525,000	570,000	—	45,000
3. Inkomster vid statens uppfostrings- anstalt å Bona	50,000	50,000	—	—
4. Inkomster vid sjökarteverket	125,000	130,000	—	5,000
5. Inkomster vid garnisonssjukhusen.	1,000,000	1,000,000	—	—
6. Inkomster vid militärapoteket	400,000	700,000	—	300,000
7. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	1,700,000	2,000,000	—	300,000
8. Bidrag till pensionsstyrelsen	39,000	43,000	—	4,000
9. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholanstalter	170,000	170,000	—	—
10. Inkomster vid statens skyddshem.	310,000	310,000	—	—
11. Inkomster vid statens bakteriolo- giska laboratorium	420,000	500,000	—	80,000
12. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	12,000	20,000	—	8,000
13. Inkomster vid statens farmacev- tiska laboratorium	132,000	70,000	62,000	—
14. Inkomster vid statens sinnessjukhus	16,000,000	16,000,000	—	—
15. Inkomster vid statens uppfostrings- anstalter för sinnesslöa	75,000	75,000	—	—
16. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	230,000	230,000	—	—
17. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	70,000	120,000	—	50,000
18. Avgifter för besiktning av motor- fordon	1,100,000	1,200,000	—	100,000
19. Avgifter för registrering av motor- fordon	500,000	400,000	100,000	—
20. Bidrag till statens bränslekontrol- lerande verksamhet	15,000	15,000	—	—
21. Inkomster vid länsarkitektisinstitu- tionen	500,000	450,000	50,000	—
22. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41,000	41,000	—	—
23. Inkomst av myntning och justering	2,000,000	7,000,000	—	5,000,000
24. Kontrollstämpelmedel	300,000	300,000	—	—
25. Bidrag till bank- och fondinspek- tionen	125,000	125,000	—	—
26. Bidrag till sparbanksinspektionen .	100,000	105,000	—	—
27. Bidrag för tillsyn över sparbankerna	200,000	210,000	—	10,000
28. Inkomster vid tandläkarinstitutet	212,000	230,000	—	18,000
29. Inkomster vid karolinska sjukhuset	4,160,000	4,300,000	—	140,000
30. Avgifter för kontroll å radiologiskt arbete	100,000	100,000	—	—
31. Inkomster vid serafimerlasarettet	2,320,000	2,165,000	155,000	—

	I riksstaten beräknat belopp	Beräknat utfall	Brist att ersättas av budgetut- jämnings- fonden	Merin- komst att tillföras budgetut- jämnings- fonden
32. Avgifter vid läroverken m. m.	1,600,000	1,600,000	—	—
33. Avgifter för granskning av biograf- bilder	200,000	200,000	—	—
34. Inkomster av lantbruksingenjörs- förrättningar	140,000	140,000	—	—
35. Inkomster vid statens veterinär- bakteriologiska anstalt	160,000	190,000	—	30,000
36. Inkomster vid statens centrala frö- kontrollanstalt	350,000	450,000	—	100,000
37. Inkomster vid statens lantbruks- kemiska kontrollanstalt	60,000	85,000	—	25,000
38. Avgifter för prisreglering på jord- brukets område	100	20,000	—	19,900
39. Inkomster vid rikets allmänna kart- verk	90,000	90,000	—	—
40. Inkomster vid statens meteorolo- gisk-hydrografiska anstalt	70,000	70,000	—	—
41. Avgifter för statskontroll å krigs- materieltillverkningen	15,000	15,000	—	—
42. Inkomster vid statens provnings- anstalt	550,000	600,000	—	50,000
43. Inkomster vid flygtekniska försöks- anstalten	125,000	140,000	—	15,000
44. Fyr- och båkmedel	2,000,000	2,000,000	—	—
45. Lotspenningar	5,000,000	7,000,000	—	2,000,000
46. Inkomster vid statens skeppsprov- ningsanstalt	100,000	140,000	—	40,000
47. Patent- och varumärkes- samt re- gistreringsavgifter	2,300,000	2,500,000	—	200,000
48. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	90,000	90,000	—	—
49. Bidrag till försäkringsinspektio- nen	165,000	220,000	—	—
50. Vissa licensavgifter m. m.	2,000,000	2,300,000	—	300,000
Säger för uppbörd i statens verksamhet	48,006,100	56,529,000	377,000	8,839,900
III. Folkpensionsavgifter	50,000,000	56,000,000	—	6,000,000
IV. Diverse inkomster:				
1. Bötesmedel	2,500,000	3,000,000	—	500,000
2. Totalisatormedel	1,300,000	2,000,000	—	—
3. Tipsmedel	5,000,000	5,300,000	—	300,000
4. Lotterimedel	23,000,000	26,500,000	—	3,500,000
5. Övriga diverse inkomster	4,600,000	4,850,000	—	250,000
Säger för diverse inkomster	36,400,000	41,650,000	—	4,550,000
Säger för egentliga statsinkomster	2,018,686,100	2,254,249,000	387,000	215,189,900

	I riksstaten beräknat belopp	Beräknat utfall	Brist att ersättas av budgetut- jämnings- fonden	Merin- komst att tillföras budgetut- jämnings- fonden
B. Inkomster av statens kapitalfonder.				
I. Statens affärsverksfonder:				
1. Postverket, <i>bevillning</i>	30,000,000	31,000,000	—	1,000,000
2. Telegrafverket	55,000,000	58,000,000	—	3,000,000
3. Statens järnvägar	110,000,000	120,000,000	—	10,000,000
4. Statens vattenfallsverk	30,000,000	31,000,000	—	1,000,000
5. Domänverket	16,000,000	23,000,000	—	7,000,000
Säger för statens affärsverksfonder	241,000,000	263,000,000	—	22,000,000
II. Riksbanksfonden	10,000,000	18,500,000	—	8,500,000
III. Statens allmänna fastighetsfond	11,003,000	11,003,000	—	—
IV. Försvarsväsendets fastighetsfond.....	10,417,000	10,417,000	—	—
V. Statens utlåningsfonder	16,224,100	16,250,000	—	25,900
VI. Fonden för låneunderstöd	1,550,000	1,750,000	—	200,000
VII. Fonden för statens aktier:				
1. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	15,000,000	12,000,000	3,000,000	—
2. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet.....	1,595,000	1,595,000	—	—
3. Aktiebolaget Jordbrukarbanken..	1,000,000	1,000,000	—	—
4. Svenska penninglotteriet aktiebolag	4,000	4,000	—	—
5. Övriga aktiebolag	100	100	—	—
Säger för fonden för statens aktier	17,599,100	14,599,100	3,000,000	—
VIII. Statens pensionsfonder:				
1. Folkpensioneringsfonden.....	30,000,000	24,500,000	5,500,000	—
2. Civila tjänstepensionsfonden	1,250,000	1,250,000	—	—
3. Militära tjänstepensionsfonden ...	150,000	150,000	—	—
4. Allmänna familjepensionsfonden .	3,900,000	3,800,000	100,000	—
5. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	24,000	23,600	400	—
Säger för statens pensionsfonder	35,324,000	29,723,600	5,600,400	—
IX. Diverse kapitalfonder	750,000	840,000	—	90,000
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	343,867,200	366,082,700	8,600,400	30,815,900
Tillsammans	2,362,553,300	2,620,331,700	8,987,400	246,005,800
Nettomerinkomst				237,018,400

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1943/44.

	Kronor	Kronor
A. Egentliga statsinkomster.		
I. Skatter:		
1. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	520,000,000	
b. Värnskatt, <i>bevillning</i>	400,000,000	
c. Krigskonjunkturskatt, <i>bevillning</i>	30,000,000	
d. Särskild skatt å förmögenhet, <i>bevillning</i>	29,000,000	
e. Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i>	1,000,000	
f. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	70,000	
g. Stämpelmedel, <i>bevillning</i>	65,000,000	1,045,070,000
2. Automobilskattemedel:		
a. Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	25,000,000	
b. Bensinskatt, <i>bevillning</i>	5,000,000	30,000,000
3. Tullar och acciser:		
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	100,000,000	
b. Allmän omsättningsskatt, <i>bevillning</i> ..	290,000,000	
c. Varuskatt, <i>bevillning</i>	50,000,000	
d. Trafikskatt, <i>bevillning</i>	25,000,000	
e. Tilläggsskatter å bensin, <i>bevillning</i>	10,000,000	
f. Accis å silke, <i>bevillning</i>	4,000,000	
g. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevillning</i>	18,000,000	
h. Skatt å kaffe, <i>bevillning</i>	5,000,000	
i. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	210,000,000	
j. Brännvinstillverkningskatt, <i>bevillning</i>	18,000,000	
k. Rusdrycksförsäljningsmedel, <i>bevillning</i> :		
α. Partihandelsbolag	23,000,000	
β. Detaljhandelsbolag	23,000,000	
l. Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	225,000,000	
m. Omsättningsskatt å vin, <i>bevillning</i>	10,000,000	
n. Maltdrycksskatt, <i>bevillning</i>	35,000,000	
o. Skatt å läskedrycker, <i>bevillning</i>	8,000,000	
p. Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i>	16,000,000	1,070,000,000
		2,145,070,000
II. Uppbörd i statens verksamhet:		
1. Vattendomstolsavgifter	50,000	
2. Inkomster vid fångvården	625,000	
3. Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona	50,000	
4. Inkomster vid sjökarteverket	130,000	

	Kronor	Kronor
5. Inkomster vid garnisonssjukhusen	1,000,000	
6. Inkomster vid militärapoteket.....	700,000	
7. Bidrag till riks försäkringsanstalten och försäkringsrådet	2,000,000	
8. Bidrag till pensionsstyrelsen.....	33,000	
9. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholist- anstalter	200,000	
10. Inkomster vid statens skyddshem	365,000	
11. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium..	500,000	
12. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium....	20,000	
13. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium ..	70,000	
14. Inkomster vid statens sinnessjukhus	16,000,000	
15. Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sin- nesslöa	75,000	
16. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka.....	230,000	
17. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	120,000	
18. Avgifter för besiktning av motorfordon	1,200,000	
19. Avgifter för registrering av motorfordon.....	400,000	
20. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	16,000	
21. Inkomster vid länsarkitektinstitutionen	450,000	
22. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41,000	
23. Inkomst av myntning och justering	5,000,000	
24. Kontrollstämpelmedel.....	300,000	
25. Bidrag till bank- och fondinspektionen	130,000	
26. Bidrag till sparbanksinspektionen	105,000	
27. Bidrag för tillsyn över sparbankerna	210,000	
28. Inkomster vid tandläkarinstitutet	230,000	
29. Inkomster vid karolinska sjukhuset	4,300,000	
30. Avgifter för kontroll å radiologiskt arbete.....	100,000	
31. Inkomster vid serafimerlasarettet	2,300,000	
32. Avgifter vid läroverken m. m.	1,600,000	
33. Avgifter för granskning av biografbilder.....	200,000	
34. Inkomster av lantbruksingenjörsförrättningar	140,000	
35. Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt	160,000	
36. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	450,000	
37. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	110,000	
38. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	90,000	
39. Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	70,000	
40. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	15,000	
41. Inkomster vid statens provningsanstalt	600,000	
42. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	140,000	
43. Fyr- och bålmedel.....	2,000,000	
44. Lotspenningar	7,000,000	
45. Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt	150,000	
46. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter ..	2,500,000	
47. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register ..	90,000	
48. Bidrag till försäkringsinspektionen.....	220,000	
49. Vissa licensavgifter m. m.....	2,300,000	54,785,000

	Kronor	Kronor
III. <i>Folkpensionsavgifter</i>		58,000,000
IV. <i>Diverse inkomster:</i>		
1. Bötesmedel	3,000,000	
2. Totalisatormedel	2,000,000	
3. Tipsmedel	5,500,000	
4. Lotterimedel	26,500,000	
5. Övriga diverse inkomster	3,600,000	40,600,000
		2,298,455,000
B. Inkomster av statens kapitalfonder.		
I. <i>Statens affärsverksfonder:</i>		
1. Postverket, beviljning	35,000,000	
2. Telegrafverket.....	60,000,000	
3. Statens järnvägar	120,000,000	
4. Statens vattenfallsverk	33,000,000	
5. Domänverket	23,000,000	271,000,000
II. <i>Riksbanksfonden</i>		10,600,000
III. <i>Statens allmänna fastighetsfond:</i>		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	380,000	
2. Utrikesdepartementets »	260,000	
3. Medicinalstyrelsens »	2,120,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	7,920,000	
5. Generaltullstyrelsens »	35,000	
6. Uppsala universitets »	260,000	
7. Lunds universitets »	150,000	
8. Karolinska sjukhusets »	400,000	
9. Lotsstyrelsens »	35,000	11,560,000
IV. <i>Försvarsväsendets fastighetsfond:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond	7,270,000	
2. Marinförvaltningens »	3,620,000	
3. Flygförvaltningens »	3,650,000	14,540,000
V. <i>Statens utlåningsfonder:</i>		
1. Statens bostadslånefond	290,000	
2. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby..	40,000	
3. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre be-		
medlade, barnrika familjer.....	1,700,000	
4. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stads-		
liknande samhällen	450,000	
5. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på		
landsbygden	400,000	
6. Lånefonden för lantarbetarbostäder.....	5,000	
7. Statens bosättningslånefond	865,000	
8. Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m.		
åt enskilda järnvägar	48,200	
9. Vattenkraftslånefonden	200,000	
10. Luftfartslånefonden	35,000	
11. Statens lånefond för universitetsstudier.....	100	

	Kronor	Kronor
12. Studielånefonden	45,000	
13. Lånefonden för inköp av ädla avelsston	100	
14. Lånefonden för inköp av avelshingstar av ardenneras	100	
15. Lånefonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras	100	
16. Statens kaninavelslånefond	100	
17. Statens fjäderfållånefond	700	
18. Gödselvärdslånefonden	50,000	
19. Statens kalkbrukslånefond	9,000	
20. Statens fruktodlingslånefond	100	
21. Frukt- och potatislagerhusfonden	100	
22. Statens mejerilånefond	110,000	
23. Jordbrukets maskinlånefond	70,000	
24. Spannmålsagerhusfonden	115,000	
25. Spannmålskreditfonden	1,000	
26. Statens sekundärlånefond för jordbrukare	610,000	
27. Statens slakterilånefond	40,000	
28. Kraftledningslånefonden	190,000	
29. Elektrifieringslånefonden	2,200	
30. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motor- drift	180,000	
31. Egnahemslånefonden	9,200,000	
32. Jordförmedlingsfonden	100	
33. Arrendelånefonden	100	
34. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
35. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bo- stadsförbättringslånefond	1,000	
36. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond	400	
37. Statens avdikningslånefond	1,450,000	
38. Täckdikningslånefonden	200,000	
39. Bevattningslånefonden	2,000	
40. Allmänna nyodlingsfonden	1,000	
41. Norrländska nyodlingsfonden	300	
42. Fiskerilånefonden	90,000	
43. Statens fiskredskapslånefond	100	
44. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för fiskebåtar	100	
45. Kommunskogslånefonden	1,000	
46. Virkesmättningslånefonden	100	
47. Skogsväglånefonden	100	
48. Hemslojdslånefonden	2,000	
49. Industrilånefonden	100,000	
50. Statens hantverkslånefond	12,000	
51. Fonden för hantverks- och småindustrikredit	100	
52. Rederilånefonden	100	
53. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	19,800	
54. Statens sekundärlånefond för rederinäringen	38,200	
55. Statens lånefond för anskaffande av gasgeneratorer för vissa fartyg	500	
VI. Fonden för låneunderstöd :		16,575,900
1. Statskontorets delfond	1,300,000	
2. Egnahemsstyrelsens »	95,000	

104 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44.

	Kronor	Kronor
3. Riksbankens delfond	85,000	
4. Riksgäldskontorets »	380,000	1,860,000
VII. Fonden för statens aktier:		
1. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	12,000,000	
2. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	1,595,000	
3. Aktiebolaget Jordbrukarbanken	1,000,000	
4. Svenska penninglotteriet aktiebolag.....	4,000	
5. Övriga aktiebolag	100	14,599,100
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden	30,000,000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1,250,000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	150,000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	3,600,000	
5. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	23,000	35,023,000
IX. Diverse kapitalfonder		500,000
		375,658,000
Summa		2,674,113,000

Bihang B.

P. M.

med vissa uppgifter angående statsutgifternas omfattning och fördelning under kriget.

Beträffande sammanhanget mellan i denna promemoria publicerade uppgifter och budgetredovisningen m. m. hänvisas till 1942 års statsverksproposition, Inkomsterna, sid. 10.

Tab. 1. Överskott utgifter å drift- och kapitalbudgeterna över löpande inkomster juli 1939—september 1942.

(Miljoner kronor.)

M å n a d	D r i f t b u d g e t e n			Utgifter å kapitalbudgeten (exkl. avskrivningar och reglering av reservförrådsnämndens förskott)	Utgiftsöverskott å drift- och kapitalbudgeterna (kol. 4 + 5)	Summa d:o från slutet av aug. 1939
	Summa inkomster	Summa utgifter	Utgiftsöverskott			
1	2	3	4	5	6	7
1939 juli	84	220	137	1	138	
aug.	86	97	11	14	25	
sept.	90	115	25	30	55	55
okt.	111	180	19	9	28	83
nov.	¹ 275	143	— 132	29	— 103	— 20
dec.	¹ 115	156	41	19	60	40
1940 jan.	131	229	98	35	133	173
febr.	217	204	— 13	23	10	183
mars	131	193	61	14	75	258
april	115	227	113	14	127	385
maj	265	255	— 10	16	6	391
juni	230	544	314	50	364	755
juli	89	332	244	17	261	1,016
aug.	82	300	218	5	223	1,239
sept.	80	247	167	21	188	1,427
okt.	112	302	190	18	208	1,635
nov.	¹ 324	275	— 49	23	— 26	1,609
dec.	¹ 121	269	148	21	169	1,778
1941 jan.	139	246	107	37	144	1,922
febr.	276	237	— 39	20	— 19	1,903
mars	177	254	77	8	85	1,988
april	122	249	127	5	132	2,120
maj	316	268	— 48	35	— 13	2,107
juni	199	487	288	84	372	2,479
juli	106	340	234	7	241	2,720
aug.	110	265	155	10	165	2,885
sept.	111	238	127	35	162	3,047
okt.	126	267	141	28	169	3,216
nov.	¹ 371	264	— 107	20	— 87	3,129
dec.	¹ 142	272	130	51	181	3,310
1942 jan.	173	401	228	9	237	3,547
febr.	301	218	— 83	17	— 66	3,481
mars	167	286	119	28	147	3,628
april	140	299	159	36	195	3,823
maj	335	498	163	42	205	4,028
juni	186	256	70	121	191	4,219
juli	144	361	217	17	234	4,453
aug.	120	262	142	27	169	4,622
sept.	123	310	187	12	199	4,821

¹ För november månad har siffran höjts och för december sänkts med belopp, som influtit i november men ej hunnit bokföras å inkomsttitel förrän i december. Ifrågasvarande belopp utgjorde år 1939 102 milj. kr., år 1940 138 och år 1941 160 milj. kr.

Tab. 2. Statens »upplåning i marknaden» juli 1939—november 1942.

(Miljoner kronor.)

Vid slutet av:	Den fonde- rade stats- skulden	Den tillfälliga statsskulden						Total »upplå- ning i markna- den» (kol. 2 + 3 + 4—5—6 + 7—8)	Ökning av »upp- låningen i mark- naden» från slutet av aug. 1939
		Obli- ga- tions- lån	Skattkamarväxlar			Lån hos statsinstitu- tioner och fonder			
			Summa	därav		Summa	till riksgälds- kontorets förvaltning överlämnade statsmedel innestående i riksbanken		
				reserv- förråds- nämndens (inkl. växel- kredit 1)	köpta av riks- banken (exkl. växel- kredit 2)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1939 juni ..	2,483	—	150	150	—	1	—	2,484	
juli ..	2,513	—	160	160	—	2	—	2,515	
aug. ..	2,515	—	175	175	—	11	—	2,526	
sept. ..	2,518	—	248	188	—	15	—	2,593	67
okt. ..	2,519	—	261	201	—	16	—	2,595	69
nov. ...	2,522	—	271	211	—	15	—	2,597	71
dec. ...	2,390	—	261	216	15	13	—	2,433	— 93
1940 jan. ..	2,437	—	321	226	35	66	55	2,508	— 18
febr. ...	2,549	—	341	246	65	78	64	2,593	67
mars	2,583	—	296	246	35	84	62	2,620	94
april .	2,607	—	306	256	—	340	323	2,674	148
maj ..	2,763	—	306	256	—	423	375	2,861	335
juni ..	2,906	—	306	256	—	413	358	3,011	485
juli ..	3,032	—	306	256	—	426	350	3,158	632
aug. ...	3,110	—	406	256	36	391	312	3,303	777
sept. ...	3,216	—	581	256	36	433	353	3,585	1,059
okt. ...	3,389	—	677	256	36	421	315	3,880	1,354
nov. ...	3,491	—	552	256	—	399	274	3,912	1,386
dec. ...	3,499	—	602	256	—	417	274	3,988	1,462
1941 jan. ...	3,605	—	748	256	140	379	240	4,096	1,570
febr. ...	3,712	—	698	256	120	380	245	4,169	1,643
mars	3,805	—	698	256	120	390	250	4,267	1,741
april .	4,035	—	606	256	80	454	312	4,447	1,921
maj ..	4,075	—	481	256	—	441	327	4,414	1,888
juni ..	4,112	—	606	256	—	452	350	4,564	2,038
juli ..	4,142	—	801	256	43	438	315	4,767	2,241
aug. ...	4,145	—	996	256	49	460	318	4,978	2,452
sept. ...	4,143	—	1,221	261	45	481	352	5,187	2,661
okt. ...	4,154	—	1,381	266	31	462	282	5,418	2,892
nov. ...	4,154	—	1,358	276	72	486	302	5,348	2,822
dec. ...	4,539	—	1,170	280	—	439	309	5,559	3,033
1942 jan. ...	4,928	—	1,107	297	—	457	395	5,800	3,274
febr. ...	5,073	—	1,130	315	—	449	339	5,998	3,472
mars .	5,181	—	900	320	—	441	359	5,843	3,317
april .	5,277	—	860	320	—	499	453	5,863	3,337
maj ..	5,390	—	860	320	—	518	459	5,989	3,463
juni ..	5,473	—	976	256	—	477	381	6,289	3,763
juli ...	5,513	—	1,176	256	—	481	381	6,533	4,007
aug. ...	5,519	—	1,376	256	—	508	407	6,740	4,214
sept. ...	5,745	500	1,119	256	—	590	463	7,235	4,709
okt. ...	5,774	500	1,041	256	—	622	484	7,197	4,671
nov. ...	5,814	500	1,041	256	—	686	544	7,241	4,715

Tab. 3. Överskott utgifter å drift- och kapitalbudgeterna över löpande inkomster och upplåning i marknaden juli 1939—september 1942.

(Miljoner kronor.)

Månad	Utgiftsöverskott å drift- och kapitalbudgeterna (kol. 6 å tab. 1)	Upplåning i marknaden (jfr kol. 9 å tab. 2)	Överskott utgifter över löpande inkomster och lån i marknaden (kol. 2—3)	Summa d:o från slutet av augusti 1939
1	2	3	4	5
1939 juli	138	31	107	
aug.	25	11	14	
sept.	55	67	-12	-12
okt.	28	2	26	14
nov.	-103	2	-105	-91
dec.	60	-164	224	183
1940 jan.	183	75	58	191
febr.	10	85	-75	116
mars	75	27	48	164
april	127	54	73	237
maj	6	187	-181	56
juni	364	150	214	270
juli	261	147	114	384
aug.	223	145	78	462
sept.	188	282	-94	368
okt.	208	295	-87	281
nov.	-26	32	-58	223
dec.	169	76	93	316
1941 jan.	144	108	36	352
febr.	-19	73	-92	260
mars	85	98	-13	247
april	132	180	-48	199
maj	-13	-33	20	219
juni	372	150	222	441
juli	241	203	38	479
aug.	165	211	-46	433
sept.	162	209	-47	386
okt.	169	231	-62	324
nov.	-87	-70	-17	307
dec.	181	211	-30	277
1942 jan.	237	241	-4	273
febr.	-66	198	-264	9
mars	147	-155	302	311
april	195	20	175	486
maj	205	126	79	565
juni	191	300	-109	456
juli	234	244	-10	446
aug.	169	207	-38	408
sept.	199	495	-296	112

Tab. 4. Statens förbrukning av kassamedel juli 1939--september 1942.

(Miljoner kronor)

Vid slutet av:	Behållning å statsverkets checkräkning	Behållning å riksgäldskontorets checkräkning	Till riksgäldskontorets förvaltning överlämnade statsmedel i riksbanken plus skattkammarsväxlar köpta av riksbanken (exkl. växelkredit 2) (kol. 6 + 8 å tab. 2)	Kassaställning minus lån genom eller i riksbanken (kol. 2 + 3 - 4)	Kassamedelsförbrukning från slutet av aug. 1939
1	2	3	4	5	6
1939 juni	106	323	—	429	
juli	46	254	—	300	
aug.	26	253	—	279	
sept.	79	191	—	270	9
okt.	56	172	—	228	51
nov.	302	150	—	¹ 342	-63
dec.	34	154	15	¹ 152	127
1940 jan.	63	66	90	39	240
febr.	93	163	129	127	152
mars ^a ...	43	45	97	- 9	288
april.	38	111	323	-174	453
maj	39	286	375	¹ -108	387
juni	98	203	358	- 57	336
juli	36	83	350	-231	510
aug.	-37	66	348	-319	598
sept.	27	111	389	-251	530
okt.	48	114	351	-189	468
nov.	206	58	274	¹ -120	399
dec.	21	65	274	¹ -209	488
1941 jan.	31	35	380	-314	593
febr.	125	15	365	-225	504
mars ...	25	106	370	-239	518
april.	34	146	392	-212	491
maj	69	79	327	¹ -210	489
juni	75	88	350	-237	516
juli	15	21	358	-322	601
aug.	33	29	367	-305	584
sept.	16	94	397	-287	566
okt.	20	16	313	-277	556
nov.	204	14	374	¹ -228	507
dec.	32	65	309	¹ -269	548
1942 jan.	60	224	395	-111	390
febr.	146	336	339	143	136
mars ...	46	163	359	-150	429
april ...	4	102	453	-347	626
maj	53	213	459	¹ -229	508
juni	44	81	381	-256	535
juli.	30	49	381	-302	581
aug.	35	79	407	-293	572
sept.	19	361	463	- 83	362

¹ Uppgifterna ha justerats så att vid uppbördsstämmorna influtna kommunala medel (landstingsskatt m. m.), som icke utbetalats före månadsskiftena, icke påverka utslaget. För november och december 1939 har kassabehållningen antagits vara 110 och 20 milj. kronor lägre än vad checkräkningarna utvisa, för maj, november och december 1940 respektive 58, 110 och 21 milj. kronor lägre, för maj, november och december 1941 samt maj 1942 resp. 31, 72, 57 och 36 milj. kronor lägre.

Sammandrag av statens inkomster, utgifter och kassaställning juli 1941—juni 1942.
(1,000-tal kronor.)

	Inkomster	Utgifter	Netto- inkomst	Netto- utgift
Inkomster och utgifter.				
<i>Riksstaten:</i>				
Driftbudgetens inkomsttitlar	2,291,397	23,764	2,267,633	
Driftbudgetens utgifttitlar	666,890	4,270,713		3,603,823
Säger för driftbudgeten	2,958,287	4,294,477		1,336,190
Kapitalbudgeten	52,528	533,443		480,915
<i>Övriga transaktioner:</i>				
Inkomster och utgifter för statens kapitalfonder:				
Riksgäldskontorets fonder	57,648	247,643		189,995
Statskontorets fonder	104,819	98,058	6,761	
Egnahemsstyrelsens fonder	92,565	91,323	1,242	
Statens fastighetsfonder	28,102	22,903	5,199	
Folkpensioneringsfonden	81,374	81,374		
Säger för inkomster och utgifter för statens kapitalfonder	364,508	541,301		176,793
Förskott	1,636,418	1,613,634	22,784	
Diverse medel	1,395,436	1,275,692	119,744	
Avräkningskonton (likvider, levereringar, inkomst- och utgiftsrester m. m.)	643,000	814,779		171,779
Statslån	5,967,764	4,210,898	1,756,866	
Övriga inkomster och utgifter för riksgäldsfonden	1,160,198	902,296	257,902	
Summa	14,178,139	14,186,520		8,381
Kassabehållning.				
Statsverkets checkräkning	74,645	44,111	30,534	
Riksgäldskontorets checkräkning	37,615	81,406		43,791
Övriga bankräkningar m. m.	76,795	55,157	21,638	
Summa	189,055	180,674	8,381	

*Bihang C.***Utdrag av statsrådsprotokollet den 13 november 1942 angående godkännande av vissa riktlinjer för den ekonomiska politiken.**

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

Genom beslut den 25 september 1942 uppdrog Kungl. Maj:t åt direktören G. Söderlund att biträda vid ledningen av överläggningar och utredningar angående den ekonomiska politikens utformning i syfte att motverka en skadlig prisstegring.

I huvudsaklig anslutning till en av Söderlund under hand överlämnad, preliminär promemoria i ämnet gav statsministern i sina meddelanden vid riksdagens sammanträde den 2 november 1942 en överblick över föreliggande problem och grunddragen i arbetet på deras lösning.

Söderlund har nu till chefen för finansdepartementet ingivit en slutlig promemoria (*bilaga*) samt hemställt, att däri angivna riktlinjer för den ekonomiska politiken måtte få läggas till grund för hans fortsatta arbete. I huvudsak överensstämmer den nu framlagda promemorian med den preliminära promemoria, som utgjort underlag för statsministerns vid nyssnämnda tillfälle i riksdagen lämnade meddelanden och som dessförinnan varit föremål för överläggning i allmän statsrådsberedning. Statsrådets ledamöter ha alltså i det väsentliga givit sin anslutning till de föreslagna riktlinjerna. Vissa speciella frågor äro föremål för fortsatt övervägande inom statsrådet.

Jag hemställer nu, att Söderlund bemyndigas, att lägga de i promemorian angivna riktlinjerna till grund för fullföljandet av det honom meddelade uppdraget.

Vidare hemställer jag, att utdrag av statsrådsprotokollet i detta ärende måtte få offentliggöras.

Vad departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Birger Öhman.

Riktlinjer för den ekonomiska politiken.

Målet för den ekonomiska politiken i ett utpräglat knapphetsläge bör i första hand vara att på olika vägar söka åstadkomma en ökning av tillgången på för folkhushållet viktiga varor och tjänster. Vid sidan härav framträder emellertid en annan uppgift, nämligen att förhindra en inflationistisk prisutveckling. Vid fullföljandet av dessa båda strävanden, som endast delvis låta sig förena, bör hänsyn även tagas till de uppgifter, som det svenska näringslivet kan ställas inför i samband med och efter en kommande fred.

Med hänsyn till de stigande riskerna för en inflationistisk utveckling träder i nuvarande situation frågan om penningvärdets bevarande i förgrunden. Tyngdpunkten i den ekonomiska politiken måste under sådana förhållanden förläggas till strävandena att hejda en ytterligare prisstegring. Den aktuella målsättningen kan därvid preciseras till att å ena sidan direkt påverka prisbildningen, å andra sidan angripa de för prisbildningen betydelsefulla faktorer. I sistnämnda avseende är det av grundläggande betydelse att i möjligaste mån hindra inkomststegringar, att minska knappheten på arbetskraft samt att eliminera ett sådant överskott på köpkraft, som kan bilda underlag för en prisuppdrivande efterfrågestegring.

En framgångsrik kamp mot den hotande inflationen kräver offer av de olika intressegrupperna i samhället. Dessa offer bliva dock små i jämförelse med de nedbrytande verkningar som en inflation skulle medföra. Man bör därför kunna räkna med att icke enstaka befolkningsgrupper skola motverka strävandena att hindra inflation genom att ensidigt hävda sina egna krav och avböja varje eftergift i de egna anspråken under hänvisning till att tillräckliga offer ej lämnats av andra grupper.

Möjligheterna att nå de ovan angivna målen äro i väsentlig grad beroende av de olika ekonomiska gruppernas förståelse för vikten att hejda den successiva pris- och lönestegringen samt deras villighet att lämna sin medverkan vid kampen mot inflation. Vissa förutsättningar i övrigt för fullföljandet av ett stabiliseringsprogram föreligga för närvarande i högre grad än tidigare. Tack vare det relativt goda skördeutfallet är sålunda försörjningen med vissa viktiga konsumtionsvaror bättre tryggad än för ett år sedan, samtidigt som möjligheter öppnats för en reduktion av livsmedelskostnaderna.

Bland de åtgärder, som skola ingå såsom led i ett allmänt ekonomiskt program, böra i nuvarande läge de som taga sikte på att *motverka inkomststegringar* sättas i främsta rummet. Möjligheterna att *skärpa den direkta prisregleringen* äro i hög grad beroende av att lönestegringar undvikas. Å andra sidan försämrats utsikterna att hindra en uppgång i det allmänna löneläget i samma mån som prispolitiken icke kan föras med erforderlig kraft. Av betydelse för löneutvecklingen bli även *de ingripanden på arbetsmarknaden* som leda till ökad tillgång eller minskade anspråk på arbetskraft, totalt och inom de utpräglade knapphetsområdena. Slutligen böra *likviditetsbegränsande och köpkraftseliminerande* åtgärder övervägas i syfte dels att hindra en förstärkning av spänningen mellan köpkraft och varutillgång, dels att förebygga en uppdriven varuefterfrågan från dem som — att döma av uppträdande symptom på överskottsköpkraft — icke på annat sätt lämnat ett tillräckligt bidrag till kampen mot inflation.

I. Åtgärder för motverkande av inkomststegringar.

Inkomststegringar, som följa av ökade produktiva insatser, böra ej angripas, de torde som regel utgöra nödvändiga förutsättningar för ökning av tillgången på varor och tjänster.

Inkomststegringar, åstadkomna genom höjning av varupriser, tidlöner, ackordsatser, taxor, arvoden, pensioner, provisioner, marginaler och dylikt, utgöra i nuvarande knapphetsläge en direkt fara för prisutvecklingen. De öka den tillgängliga köpkraften utan att öka varutillgången; de ge stimulans åt andra ekonomiska grupperns motsvarande krav; de innebära en höjning av produktionens kostnadselement och verka uppdrivande på produktpriserna. Inkomststegringar av detta slag måste därför motarbetas.

1. Bland hithörande problem äro lönefrågorna närmast aktuella och därtill synnerligen betydelsefulla. Det gäller att motverka stegringar i alla former, såväl i samband med uppgörandet av nya kollektivavtal som vid fastställande av löner för tjänstemän hos stat, kommun och näringsliv.

Förhandlingar om nya kollektivavtal ha redan ägt rum för skogsarbetare och äro omedelbart aktuella för lantarbetare m. fl. grupper. För skogsarbetare har uppgörelse träffats på en förhöjd lönenivå. För lantarbetare kräves likaledes med styrka någon löneförhöjning. Härvid åberopas dessa grupperns låga löneläge i jämförelse med andra arbetare. En dylik utjämning mellan olika ekonomiska grupper kan väl synas skälig och må även vara befogad i andra tider, men är nu störande för stabiliseringssträvandena, då den kan ge anledning till nya förskjutningar i det allmänna inkomstläget. Tendensen måste fördenskull i detta sammanhang bestämt motarbetas.

Av största betydelse för uppgiften äro de förestående förhandlingarna om nytt indexavtal mellan Landsorganisationen och Svenska Arbetsgivareföreningen samt de regleringar av dyrtidskompensationen, som ansluta sig därtill, d. v. s. lönesättningen på praktiskt taget hela den privata arbetsmarknaden, inklusive tjänstemännen. En sådan lösning måste här eftersträvas, att en hållbar stabilisering vinnes. Vidtagas motsvarande stabiliseringsåtgärder på andra ifrågakommande områden, bör någon kompensation utöver den nuvarande, till indextalet 237 hänförliga icke behöva ifrågakomma. På så sätt erhåller man praktiskt taget ett lönestopp, liksom man genom andra åtgärder får söka uppnå ett prisstopp.

Den antydda lösningen av frågan om dyrtidskompensation för vissa delar av det privata näringslivet måste finna sin motsvarighet även för andra delar av näringslivet samt för statens och kommunernas befattningshavare. Formella hinder i form av utfästelser om exempelvis full kompensation böra undanröjas.

Grunderna för beräkning av levnadskostnadsindex äro föremål för undersökning i särskild ordning. Med tanke på den betydelse, som i detta sammanhang tillmätas index, är det av utomordentlig vikt att grunderna göras hållbara och tillförlitliga. Under nuvarande förhållanden framträder särskilt det oriktiga i att låta nya eller stegrade skatter medföra en höjning av index och därmed föranleda kompensation i löneväg. Kommande nya skatter och skattehöjningar, indirekta lika väl som direkta, böra icke få påverka index.

Individuella löner utanför och inom de kollektivavtalsreglerade områdena böra i enlighet med de angivna allmänna riktlinjerna icke höjas. För genomförande av denna grundsats kan i nuvarande läge medverkan krävas från alla håll, där man känner ansvar. Vad som från det allmännas sida närmast kan göras är att inrikta priskontrollen så, att den i möjligaste mån begränsar utrymmet för en släpphänt lönepolitik. Arvoden och andra ersättningar inom de fria yrkena samt pensionsinkomster böra följa samma principer

som lönerna. I den mån arvoden etc. bestämmas av arvodestagaren själv, är man i sista hand hänvisad till den kontroll, som kan erhållas genom taxeringsförfarandet.

I motsats till de övriga åtgärder, som ingå i programmet, är regleringen av näringslivets lönefrågor helt beroende av vederbörande parter egna beslut. Den kontroll över varupriser, som staten utövar, har ingen motsvarighet, när det gäller lönerna. Såvitt möjligt bör denna frihet bevaras. Om detta skall kunna ske, måste parterna vara i stånd att infoga sitt handlande i den ekonomiska politik, som staten finner sig böra bedriva till förhindrande av en inflationistisk utveckling.

2. På företagsidan får inkomstbegränsningen väsentligen sökas över den löpande prisregleringen. Hur denna bör skärpas anges under nästa avdelning.

Vissa priser äro emellertid bestämda i särskild ordning. Sålunda äro priserna på skogs- och jordbruksprodukter fastställda efter direktiv av Kungl. Maj:t, de senare i år provisoriskt i avbidan på undersökningarna om åtgärder mot inflation. Jordbrukarna ha för hittillsvarande kostnadsstegringar erhållit större kompensation än de flesta andra samhällsgrupper. Vid en slutlig prövning av priserna får tillses att — i den mån utvecklingen låter sig bedöma — även inom jordbruket en total stegring av den behållna, verkliga inkomsten förhindras.

3. I detta sammanhang får övervägas att sätta i kraft det redan utarbetade förslaget om utdelningsbegränsning för aktier, att gälla parallellt med lönestoppet. Detta skulle ligga i linje med övriga här ifrågakommande åtgärder, även om för inkomster av detta och liknande slag begränsningen effektivast sökes på andra vägar.

II. Skärpning av den direkta prisregleringen.

En effektiv uppbromsning av prisstegringen förutsätter nya riktlinjer för den direkta prisregleringen. Genom lönestopp och reglering av importpriserna bör den oundvikliga kostnadsstegringen kunna begränsas till ett minimum och därigenom förutsättningar skapas för en sådan skärpning i prisregleringen, att resultatet nära ansluter sig till ett allmänt prisstopp. Genom ökad fasthet i prissättningen bör företagens intresse av att hålla kostnaderna tillbaka mobiliseras. Prishöjningar böra icke beviljas annat än i rena undantagsfall. Möjligheterna att företaga sänkningar böra i högre grad än för närvarande beaktas.

1. Efter det slutliga fastställandet av jordbrukspriserna och parallellt med ett lönestopp tillämpas prisstopp för samtliga jordbruksprodukter (utom säsongvaror) i alla led av produktion och handel.

2. Faktiskt prisstopp för samtliga industrivaror skall vidmakthållas så länge lönestoppet består. Detta betyder att inträffade kostnadsökningar skola bäras inom förut godkänd vinstmarginal. Ojämnheter, som uppstå därigenom att vissa industrier erhållit kompensation genom prishöjning senare än andra, kunna endast i undantagsfall beaktas. Höjningar och sänkningar i priserna, som endast innebära förändringar i prisrelationerna, kunna dock ifrågakomma.

3. En utvidgning av prisregleringen för importvaror utgör en nödvändig förutsättning för att den skärpta prispolitiken skall giva tillfredsställande resultat. Direkt prisreglering för importvaror bör i första rummet avse livsmedel och viktigare textilvaror samt vissa råvaror och halvfabrikat, som äro av betydelse för kostnadsläget. Fasta priser för inom landet framställda pro-

dukter böra i många fall kunna förhindra att råvaror och halvfabrikat importerat till oskäliga priser eller i varje fall bringa prissättningen och importen av sådana varor under kontroll. Import till priser, som icke äro förenliga med stabiliseringssträvandena, bör tillåtas endast om den är oundgängligen nödvändig för landets försörjning eller om starka handelspolitiska skäl kunna åberopas. Befinnes dylik import i övrigt önskvärd med hänsyn till exportintressena, bör den medgivas blott under förutsättning att utjämning i någon form mellan import- och exportpriser kan ske. De ogynnsamma återverkningar, som höga exportpriser ha på det inhemska prisläget, böra beaktas.

4. Handelns marginaler samt priser eller taxor på övriga områden av näringslivet, omfattande transporttjänster, reparations- och installationsarbeten, hantverk m. m. samt statliga och kommunala företag, böra behandlas efter samma principer som industriens priser.

5. För att giva ökade möjligheter till ingripande mot för hög prissättning på områden, som icke lämpligen kunna underkastas direkt prisreglering, bör den nuvarande prisregleringslagen kompletteras. Härvid ifrågakommer närmast en fastare utformning av ockerparagrafen. Ett effektivt genomförande av den skärpta prispolitiken förutsätter en viss förstärkning av prisövervakningen beträffande såväl priskontor som prisombud.

III. Ingripanden på arbetsmarknaden.

De direkta regleringarna av arbets- och varumarknaderna utgöra ett viktigt led bland de åtgärder, som äro ägnade att förhindra en inflationistisk utveckling. Ur denna synpunkt är arbetsmarknaden nu mest i behov av dylika ingripanden.

Arbetsmarknadspolitiken har hittills huvudsakligen inriktats på att skapa förutsättningar för överflyttning av arbetskraft till de mest utpräglade knapphetsområdena. Dessa åtgärder böra utvidgas och intensifieras. Sålunda kan det bli nödvändigt att med stöd av ett utsträckt arbetsförmedlingstvång bereda företräde åt vissa behov av arbetskraft. Men samtidigt måste arbetsmarknadens reserver mobiliseras och efterfrågan på arbetskraft begränsas i syfte att häva den allmänna bristen på arbetskraft.

1. Arbetskraft, som till följd av råvarubrist endast är partiellt sysselsatt, bör frigöras för annan verksamhet genom en koncentration av arbetet till ett mindre antal fullt sysselsatta eller till en kortare period med fullt utnyttjande av alla anställda. Arbetskraft i verksamhet som nu kan inskränkas bör i större utsträckning mobiliseras. Kvinnor böra omskolas för att ersätta män inom produktion, handel och samfärdsl. De lönepolitiska motsättningar, som nu hindra en ökad sysselsättning av kvinnor i industrien, måste undanröjas.

I den mån tillskott av arbetskraft till knapphetsområdena i nödvändig utsträckning ej kan erhållas på frivillig väg, bör tjänsteplikt tillämpas. Härvid böra i främsta rummet uttagas män och kvinnor inom de yngre årsklasserna. De kostnadsstegrande verkningarna av tjänstepliktslagens ersättningsbestämmelser kunna därigenom begränsas.

2. Vid inkallelse av värnpliktiga bör läget på arbetsmarknaden i stigande grad beaktas.

3. Sådan byggnads- och anläggningsverksamhet, som icke är av vital betydelse för försvaret eller försörjningen, samt mindre nödvändig produktion i övrigt bör begränsas i syfte att spara råvaror och friställa arbetskraft. Angelägenhetsgraden av bostads-, industri- och övriga byggnader bör under-

kastas en strängare prövning än hittills. För en tillfredsställande reglering av byggnadsverksamheten torde erfordras ny lagstiftning rörande byggnadstillstånd. Införandet av behovsprövning på hyresmarknaden bör övervägas.

4. Den rådande knappheten på varor och arbetskraft bör föranleda en omprövning av sådan produktion för export, som icke är erforderlig för att vidmakthålla landets försörjning genom utrikeshandel.

IV. Åtgärder för begränsning av likviditet och köpkraftsoverskott.

Den nuvarande rikliga betalningsmedelsförsörjningen är en följd av de statliga utgiftsoverskotten och betalningsförhållandena gentemot utlandet. En utpräglad likviditet hos allmänheten och kreditväsendet kan bilda underlag för en stark efterfrågeökning och underlätta en allmän flykt till sakvärden. Åtgärder böra därför vidtagas för att begränsa denna likviditet.

Huvudsakligen på grund av de stora statsutgifterna och den goda sysselsättningen ha allmänhetens inkomster i genomsnitt legat på en hög nivå. Då till följd av varubrist och ransoneringar inkomsterna icke kunna få en normal användning, uppstår ett markerat köpkraftsoverflöd, som företrädesvis söker sig till de fria delarna av marknaden för varor och tjänster. Det finns anledning att med lämpliga medel binda eller eliminera ett dylikt köpkraftsoverflöd.

1. Den betänkliga budgetbristen medför med tiden allt starkare risker för inflation. Ansträngningarna för att nedbringa statsutgifterna böra intensifieras och framför allt bestämt motstånd resas mot alla icke helt ofrånkomliga krav på ytterligare höjningar. I nuvarande läge bör principen vara att bereda utrymme för nödvändiga utgiftsökningar endast genom nedpressning av andra statsutgifter. Närmast ifrågakommer ett fullföljande av den översyn ur organisationstekniska synpunkter, som den civila statsförvaltningen på besparingsberedningens initiativ underkastas i syfte att begränsa anspråken på arbetskraft. Besparingsberedningens förslag till omprövning av olika statsutgifter föras vidare. Besparingsgranskningen fullföljes av den sakrevision, varom förslag inom kort tid kommer att framläggas av särskilda sakkunniga. Med fasthållande i övrigt av den ram för försvarsväsendet, som avses med 1942 års riksdagsbeslut, böra de militära anläggningsarbetenas omfattning och standard omprövas mot bakgrunden av de ökade svårigheterna att bereda utrymme för arbeten av detta slag; eventuellt bör ett särskilt organ inrättas för denna prövning. De risker för bristande sparsamhet, som äro förbundna med den fria medelstildelningen för beredskapsändamål, böra motverkas genom skärpta direktiv och ökad kontroll från den militära ledningens sida.

2. Möjligheterna att uppskjuta kontantbetalningar från statens sida för materialleveranser etc. eller att binda de medel, som staten har att erlagga exempelvis vid rekvisitioner, böra i största möjliga utsträckning tillvaratagas.

3. Om de statliga utgiftsoverskotten finansieras genom riksbanken, blir resultatet ett nettotillskott av betalningsmedel på marknaden. Även om finansieringen sker genom affärsbankerna, ökas de för omedelbar användning tillgängliga medlen genom att behållningen på affärsbankernas inlåningsräkningar stiger. Då finansieringen äger rum genom upplåning utanför bankerna, inträffar däremot totalt sett icke någon monetär expansion. Den statliga upplåningspolitiken bör därför utformas så, att finansieringen av statens utgiftsoverskott i största möjliga utsträckning förlägges till marknaden utanför riksbanken och affärsbankerna.

4. Den centrala penningpolitiken bör inriktas på att genom marknadsöpe-

rationer och med andra medel hindra, dels att betalningsförhållandena gentemot utlandet ge upphov till nya kassamedel på marknaden, dels att genom sättet för de statliga utgiftsöverskottens finansiering likviditeten ökas. En inlåning genom riksbanken för begränsning av likviditeten bör fortsättningsvis vid behov äga rum.

5. En ytterligare skärpning av beskattningen skulle minska de statliga utgiftsöverskotten och den fria köpkraften. Ehuru utrymme icke föreligger för någon väsentlig höjning av de direkta skatterna, böra vissa justeringar vara möjliga, exempelvis genom en skattehöjning för den icke försörjningspliktiga delen av befolkningen. Den större skatteförmåga denna befolkningsgrupp äger i jämförelse med den försörjningspliktiga bör föranleda, att en sådan beskattning föres djupare ned i inkomstskikten än för närvarande. En stegring av de indirekta skatterna bör övervägas i syfte att nå den konsumtion, på vilken den fria köpkraften i främsta rummet inriktar sig. Utrymme finnes för en ytterligare höjning av beskattningen av tobak och alkoholhaltiga drycker. Bland de äldre skatteformerna böra vidare nöjesskatten och trafikskatten särskilt uppmärksammas.

6. En ökning av den frivilliga sparverksamheten är ur här företrädda synpunkter av vikt. Genom att lämpliga sparformer göras tillgängliga och förståelsen för sparandets betydelse ökas, kan en del av överskottsköpkraften ledas bort från områden, där den kan verka prisuppdrivande. Olika sätt att premiera vissa slag av sparande böra anlitas.

Möjligheterna att införa vissa former av tvångssparande för det fall att åtgärder i syfte att främja det frivilliga sparandet icke skulle visa sig tillräckligt effektiva böra närmare undersökas.

Bihang D.

P. M.

med uppgifter angående utvecklingen av vissa statsutgifter under kriget.

Utgifter å IV huvudtiteln budgetåren 1938/39—1942/43.

(Miljoner kronor.)

	1938/39	1939/40	1940/41	1941/42	1942/43
<i>Personalkostnader m. m.</i>					
Avlöningar	67	180	289	323	346
Krigsfamiljebidrag	—	47	134	184	300
Rese- och transportkost-					
nader	4	16	34	53	57
Mathållning och furagering	18	99	157	179	182
Sjukvård	1	8	19	13	14
Beklädnad	6	96	92	133	159
Summa	96	446	725	885	1,058
Därav å riksstaten	96	101	124	193	218
<i>Materielkostnader m. m.</i>					
Expenser m. m.	6	14	18	29	31
Intendenturmateriel	2	4	176	74	18
Undervisning, övningar,					
förläggning m. m.	14	94	62	89	115
Tygmateriel, flytande ma-					
teriel, flygmateriel m. m.	109	675	876	722	1,216
Fortifikatoriska anordning-					
ar samt underhåll av					
byggnader m. m.	5	51	155	34	71
Övriga utgifter	2	5	—2	14	69
Summa	138	843	1,285	962	1,520
Därav å riksstaten	138	490	485	835	1,024
<i>Samlliga utgifter å IV hu-</i>					
<i>vudtiteln</i>	234	1,289	2,010	1,847	2,579
Därav å riksstaten	234	704	1,190	1,027	1,242

1941/42: Jämförbarheten med 1940/41 påverkas av en viss omläggning av redovisningen av förskott.

1942/43: I huvudsak enligt en under hösten verkställd approximativ beräkning, vid vilken hänsyn ej tagits till förändringar i beredskapen.

Beklädnad: En del av dessa kostnader ha finansierats från samma anslag som nyanskaffning. Sjukvård: Inkluderar även materielanskaffning.

Utvecklingen av vissa statsutgifter.

Utgifter för rörligt tillägg, dyrtidstillägg och kristillägg å riksstaten budgetåren 1939/40—1942/43.

(Miljoner kronor.)

	Rörligt tillägg	Dyrtids- tillägg	Kris- tillägg	Summa	Av totalsumman belöper å			
					IV ht.	VIII ht., folkunder- visningen	XII ht.	Övriga ht.
1939/40	23.46	22.40	—	45.86	4.00	14.86	12.88	14.12
1940/41	45.42	22.88	4.74	72.99	7.75	20.32	18.05	26.87
1941/42	47.23	20.80	29.71	97.74	12.25	25.45	23.05	36.99
1942/43	52.17	17.26	60.55	129.98	26.70	34.65	24.11	44.52

Av utgifterna i budgetfallet för budgetåret 1939/40 täckas cirka 35 miljoner kronor av de i riksstaten uppförda anslagen. Utgifterna för dyrtidstillägg budgetåret 1938/39 äro på grund av den därefter genomförda allmänna löneregleringen icke möjliga att jämföra med kostnaderna för rörligt tillägg och dyrtidstillägg nästföljande budgetår. De ha därför icke här redovisats.

Statens kostnader för dyrtidstillägg vid socialförsäkringen budgetåren 1940/41—1942/43.

(Miljoner kronor.)

	1940/41		1941/42		1942/43
	Förut- beräknat	Sannolikt utfall	Förut- beräknat	Sannolikt utfall	Förut- beräknat
Dyrtidstillägg å folkpen- sioner och invalidunder- stöd	10.80	10.00	41.20	39.60	48.40
Dyrtidstillägg å barnbidrag	0.95	0.84	3.45	3.20	3.82
Dyrtidstillägg å blindhets- ersättning	0.14	0.14	0.54	0.53	0.53
Kristillägg till sjukkassor .	—	—	—	—	1.00
Summa	11.39	10.98	45.19	43.33	53.75

**Utgifter för statliga subventioner och rabatter budgetåren 1938/39—1942/43,
fördelade å anslag enligt budgetredovisningen.**

(Miljoner kronor.)

Anslag	1938/39	1939/40	1940/41	1941/42	1942/43
Avsättning till jordbrukets prisregleringsfond	¹ 46.06	² 42.58	—	—	—
Avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen	³ 8.70	⁴ 4.21	—	—	—
Prisreglerande åtgärder	—	⁵ 29.97	—	—	—
Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område	—	⁶ 14.70	⁸ 125.71	¹⁷ 136.64	¹⁷ 93.00
Allmänna utgifter för pris- och handelsreglerande åtgärder	—	⁷ 19.26	¹¹ — 2.49	¹⁸ — 1.60	²⁰ 50.00
Förmalningsersättningar	—	—	⁹ 29.07	¹⁵ 49.66	—
Reglering av priserna å vissa jordbruksförnödenheter	—	—	¹⁰ 1.00	—	—
Kostnader i samband med svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet	—	—	—	¹³ 37.50	¹⁸ 34.00
Prisclearing för fodermedel m. m. . .	—	—	—	¹⁸ 15.67	²¹ 80.00
Prisrabatterning å matfett och mjölk	—	—	—	¹⁴ 82.61	—
Prisrabatterning å vissa livsmedel	—	—	—	—	¹⁹ 100.00
Summa	54.76	110.72	153.29	320.38	357.00

¹ Specialbudget IX G 29. — ² Specialbudget IX G 28. — ³ Specialbudget IX G 29. — ⁴ Specialbudget IX G 28. — ⁵ IX G 29 a. — ⁶ IX G 29 b. Härav 1 milj. kr. smörrabatter. ⁷ X a C 5. Kolprissubventionen. — ⁸ IX G 29. — ⁹ XI D 4 a. — ¹⁰ XI D 4 b. Reservationen överförd till anslaget till prisclearing för fodermedel. — ¹¹ XI D 4 c. — ¹² IX G 31 a—b. — ¹³ IX G 32. — ¹⁴ XI D 7. — ¹⁵ XI D 8. För 1942/43 ingår förmalningsersättningen i anslaget till allmänna utgifter för pris- och handelsreglerande åtgärder. — ¹⁶ XI D 8 a. — ¹⁷ IX G 31. — ¹⁸ IX G 32. — ¹⁹ XI D 6. — ²⁰ Förskottsstaten XI a. — ²¹ Förskottsstaten IX a.

Sifferuppgifterna avse åren 1938/42 budgetutfallet samt år 1942/43 anslagsberäkningarna. Mot utgiftsbeloppen böra ställas vissa inkomstbelopp enligt följande sammanställning.

	1938/39	1939/40	1940/41	1941/42	1942/43
Summa enligt tabellen	55	111	153	320	357
Avgår inkomster	55	49	35	18	19
Netto	—	62	118	302	338

Skillnaden mellan ovan redovisade utgifter och de i nästföljande tabell upptagna förklaras väsentligen därav, att kostnaderna i samband med svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet under visst produktionsår drabba budgeten först påföljande budgetår ävensom att utbetalningar, som äro budgetmässigt hänförliga till visst budgetår, verkställas i viss utsträckning först under påföljande budgetår.

Statliga subventioner och rabatter å livsmedel m. m. budgetåren 1939/40—1942/43, fördelade efter ändamål.

(Miljoner kronor.)

4

				1939/40		1940/41		1941/42		1942/43	
Spannmål och fodermedel:											
1. Svenska spannmålsaktiebolagets (och foderintressentföreningens) verksamhet:											
a) Förlust å omsättning av brödsäd	6.6			21.0			13.9			7.5	
b) " "											

Uvecklingen av vissa statsutgifter.

	1939/40			1940/41			1941/42			1942/43		
4. Lantsmörsbidrag och pristillägg å lantsmör	0.1			1.0			0.7			0.7		
5. Bidrag till mejerier för uppehållande av vissa körlinjer samt för bestridande av vissa merfrakter för konsumtionsmjölk	—			—			2.3			5.5		
6. Kompensation för utebliven prishöjning å konsumtionsmjölk	—			—			1.2			1.2		
7. Exportpristillägg	20.6			—			—			—		
8. Kostnader för lagring av smör	1.5			6.6			5.9			4.4		
9. Priserabatter å matfett	—			45.4			62.7			64.0		
10. Priserabatter å mjölk	—			1.8			18.7			23.0		
11. Avgår: inbetalda mjölkavgifter	— 45.0			— 1.4			—			—		
Summa för mjölk- och mejeriprodukter			78.7			145.7			193.1			185.8
Ägg:												
1. Kostnader för lagring av ägg	—	—		0.2	0.2		0.3	0.3		—	—	
Kött och fläsk:												
1. Bidrag till stödjandet av priset på smågrisar	—			—			0.5			0.8		
2. Kostnader för lagring och konservering av slaktprodukter	0.7			1.5			— 1.2			6.0		
Summa för kött och fläsk			0.7			1.5		— 0.7				6.8
Konstgödselmedel:												
1. Prisclearing å konstgödselmedel	—	—		0.8	0.8		5.0	5.0		5.0	5.0	
Summa statliga subventioner och rabatter			91.9			223.0		380.4				333.0

¹ Därav 0.5 milj. kr. förlust vid utlåning av höstutsäde. — ² Därav 2.4 milj. kr. leveranspremier å fodersäd. — ³ Använda vid inköp av fodermedel, utsädesspannmål eller kalk.

Bilaga till

1943 års statsverksproposition.

Utgifter å driftbudgeten.

För flera huvudtitlar gemensamma frågor.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 januari
1943.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, föredrager vissa för flera huvudtitlar gemensamma frågor och anför därvid.

1. Avlönings- och omkostnadsanslagen m. m.

Löneregleringsarbetet. Enligt planen för löneregleringsarbetet inom statsförvaltningen skulle detta innefatta jämväl en revision av de till avlöningsreglementena hörande tjänsteförteckningarna. En del av denna revision har genomförts vid 1942 års riksdag, då på grundval av framlagda sakkunnigförslag en översyn av civila avlöningsreglementets tjänsteförteckning, huvudsakligen vad angår befattningar inom lönegraderna A 1—A 29, ägt rum.

I ett den 18 juni 1942 avgivet betänkande angående revision av tjänsteförteckningen i vad avser byråchefs- och rådstjänster m. m. (SOU 1942: 30) ha 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga framlagt förslag angående dels lönegradsplaceringen av byråchefs- och rådstjänster samt därmed likvärdiga tjänster jämte vissa andra befattningar eller grupper av befattningar, dels utbyte av vissa arvoden eller andra förmåner mot höjd lönegradsplacering, dels inordnande under civila avlöningsreglementet av vissa befattningshavargrupper, nämligen justitieråden och regeringsråden samt pro-

fessorerna vid universiteten och karolinska institutet, dels ock olika specialfrågor på löneområdet. Över betänkandet ha yttranden införskaffats från vederbörande myndigheter. Sedan vissa i ärendet föreliggande principspörsmål underkastats ytterligare utredning, har förnyat yttrande infordrats från allmänna lönenämnden. I överensstämmelse med vad i det föregående anförts rörande lönespörsmålets behandling i det nuvarande ekonomiska läget synas de i sakkunnigbetänkandet framlagda förslagen icke böra upptagas till prövning vid årets riksdag.

I ett särskilt betänkande, avgivet den 21 november 1942 (SOU 1942: 46), ha 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga framlagt förslag angående revision av tjänsteförteckningen för civilförvaltningen i vad angår tjänstebemärkningar och förteckningens uppställning. De sakkunniga ha därmed slutfört sitt utredningsuppdrag. Betänkandet har remitterats till vederbörande myndigheter för avgivande av yttrande. De i betänkandet framlagda förslagen torde icke hinna underställas 1943 års riksdag.

Beträffande revision av tjänsteförteckningen för statens sinnessjukhus pågår särskild sakkunnigutredning. Avlöningsanslaget för statens sinnessjukhus har med hänsyn till vissa organisationsfrågor i riksstatsförslaget upptagits med endast beräknat belopp.

Frågan om en särskild sakkunnigberedning för revision av den vid militära avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen är fortfarande beroende på övervägande.

Vid 1942 års riksdag fastställdes huvudgrunderna för en omorganisation av domsagoförvaltningen, avsedd att genomföras från och med budgetåret 1943/44. Den sålunda i princip beslutade omorganisationen innefattar bland annat häradshövdingarnas inordnande under civila avlöningsreglementet. I löneregleringen skall även inbegripas övrig vid domsagorna anställd personal, varav en del först i och med omorganisationens genomförande erhåller statlig anställning. I samband härmed föreligga jämväl frågor om lönereglering för viss icke-ordinarie personal vid hovrätterna och viss personal vid vattendomstolarna. Närmare förslag i nu berörda ämnen äro avsedda att föreläggas 1943 års riksdag. De härav berörda anslagen under andra huvudtiteln ha i riksstatsförslaget upptagits med endast beräknade belopp.

Enligt förslag, som i dag anmäles av chefen för kommunikationsdepartementet, skola vissa befattningshavare med avlöning från luftfartsfonden inordnas under civila icke-ordinariereglementet.

Inom försvarsdepartementet tillkallade sakkunniga ha utarbetat förslag till ändrade bestämmelser angående försvarsväsendets reservstater samt angående personal i arméns, marinens och flygvapnets reserver. Dessa förslag innefatta bland annat reglering av avlöningsförhållandena för ifrågavarande personalgrupper. För ärendenas vidare beredning ha de härav berörda anslagen under fjärde huvudtiteln utbrutits i statsverkspropositionen.

För lärare vid folk- och småskolor samt nomadlärare skedde vid fjolårets riksdag en definitiv anpassning av lönebestämmelserna efter civila avlöningsreglementet. En motsvarande reglering är avsedd att genomföras

beträffande lärare vid de högre kommunala skolorna, för vilka nu gäller en provisorisk lönereglering med själva avlöningsbeloppen anpassade efter civila avlöningsreglementet. Förslag till definitiv lönereglering för lärare vid de högre kommunala skolorna har utarbetats av särskilda sakkunniga och befinner sig efter remissbehandling under fortsatt beredning för att underställas årets riksdag. De av förslaget berörda anslagen under åttonde huvudtiteln ha i riksstatsförslaget upptagits med endast beräknade belopp.

Arvodesregleringar. De senare årens löne- och kristilläggsregleringar ha beträffande den personal, som icke är inordnad å löneplan utan avlönas med arvoden, i viss mån motsvarats av tid efter annan vidtagna omregleringar av avlöningsvillkoren. Därvid ha beträffande åtskilliga arvoden, som varit förenade med dyrtidstillägg, företagits omräkningar i syfte att borttaga dyrtidstilläggen. På detta sätt ha dyrtidstilläggen å arvoden inom civilförvaltningen blivit i det väsentliga avvecklade. För närvarande pågår utredning om en rationalisering av det militära arvodesväsendet. Avsikten är att om möjligt underställa årets riksdag förslag i detta ämne.

För arvodespersonal med stadigvarande anställning ha under krigsåren i viss begränsad utsträckning företagits uppräknings av arvodena för att bereda kompensation för levnadskostnadsstegringen. Den ytterligare levnadskostnadsstegring, som ägt rum efter det grunderna för dylika omräkningar prövades vid fjolårets riksdag, har icke ansetts böra föranleda förslag till innevarande års riksdag om förnyad uppräkning. En sådan uppräkning skulle nämligen icke stå i överensstämmelse med de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken sådana dessa bringats i tillämpning i årets budgetarbete.

Nya befattningar; vakanssättning. Det vid 1942 års riksdag beslutade förstatligandet av vägväsendet, vilket är avsett att genomföras från och med år 1944, kommer att medföra inordnande av nya personalgrupper bland de statliga befattningshavarna. Förslag i dessa hänseenden äro avsedda att föreläggas årets riksdag, vilket föranlett utbrytande av de därav berörda anslagen under sjätte huvudtiteln. Såsom förut nämnts, innebär domsagoförvaltningens omorganisation likaledes övergång till statsanställning för vissa personalgrupper. I övrigt har uppförandet av nya befattningar i personalförteckningarna respektive höjning av medelsanvisningen för personalökning i riksstatsförslaget begränsats till det fåtal undantagsfall, där krisförhållandena eller nytillkomna arbetsuppgifter och liknande särskilda omständigheter gjort förstärkning av personalorganisationen oundviklig.

De restriktioner i fråga om återbesättande av befattningar, som genomförts i anslutning till det inom statsförvaltningen pågående besparingsarbetet (kungörelsen den 3 januari 1941, nr 5), ha lett till att vakanssättning i viss utsträckning kommit att ske inom olika förvaltningsgrenar. Liksom under innevarande budgetår ha de vakanta befattningarna fått kvarstå i personalförteckningarna, i den mån fråga endast varit om en av det finansiella läget

betingad temporär vakanssättning, varemot de avlöningsbelopp, som inbesparas genom vakanssättningen, frånräknats vid anslagsberäkningen. Det sistnämnda gäller även de avlöningsbelopp, som antagits komma att inbesparas genom tjänstledigheter.

Överskridande av vissa poster i avlöningsstaterna. I 1941 års statsverksproposition föreslog Kungl. Maj:t riksdagen bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor förordat medgiva överskridande under budgetåret 1941/42 av genom riksdagens beslut maximerade anslagposter till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, eller till avlöningar till icke-ordinarie personal.

Enligt skrivelse den 11 februari 1941, nr 17, lämnade riksdagen det sålunda föreslagna bemyndigandet.

Det ifrågavarande bemyndigandet hade funnits påkallat dels med hänsyn till de särskilda avlöningskostnaderna för personal, som inkallats till militärtjänstgöring i anledning av förstärkt försvarsberedskap eller partiell mobilisering, dels ock med hänsyn till att den omläggning av avlöningsstaterna för allmänna civilförvaltningarnas myndigheter, som genomfördes från och med budgetåret 1941/42, medförde en överflyttning till förenämnda maximerade anslagposter av vissa avlöningskostnader, som tidigare belastat förslagsvis beräknade poster.

På därom i 1942 års statsverksproposition framställt förslag beslutade riksdagen enligt skrivelse den 17 februari 1942 (nr 16), att bemyndigandet skulle äga fortsatt giltighet för budgetåret 1942/43.

I enlighet med vad som uttalats vid bemyndigandets tillkomst bör riksdagen hållas underrättad om den utsträckning, i vilken bemyndigandet tages i anspråk. För sådant ändamål torde uppgifter i ämnet avseende budgetåret 1941/42 få överlämnas till vederbörande riksdagsutskott.

En ytterligare förlängning av bemyndigandet är påkallad. Med stöd av numera vunnen erfarenhet vill jag förorda, att dylik förlängning utverkas utan tidsbegränsning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta,

att det Kungl. Maj:t för budgetåren 1941/42 och 1942/43 lämnade bemyndigandet att medgiva överskridande av genom riksdagens beslut maximerade anslagposter till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, eller till avlöningar till icke-ordinarie personal skall efter utgången av budgetåret 1942/43 äga fortsatt giltighet tills vidare.

Omkostnadsanslagen. Medelsanvisningen under myndigheternas omkostnadsanslag har för de senaste budgetåren varit strängt begränsad med hänsyn till det finansiella läget. Årets budgetarbete har i denna del varit inriktat

på att i möjligaste man hålla den nuvarande kostnadsramen. Sådana förslagsvis beräknade utgiftsposter, vilkas belastning icke eller endast i begränsad mån kan påverkas av besparingsåtgärder, t. ex. kostnaderna för bränsle, lyse och vatten, ha upptagits till vad som kan antagas motsvara den väntade belastningen. De ifrågavarande posterna ha som regel beräknats med utgångspunkt från nuvarande priser och, vad angår bränslekostnaderna, med hänsyn till bränsleförbrukningen under en vinter med mera normala temperaturförhållanden än som förelågo under budgetåret 1941/42; bränsleposterna ha alltså icke upptagits till belopp motsvarande den faktiska belastningen under sistnämnda budgetår. Principen att anslagsberäkningen skall grundas på nu gällande priser har gällt även utspisningskostnader för olika anstalter.

De år 1942 genomförda ändringarna i bestämmelserna om reseersättningar ha nödvändiggjort höjning av ett flertal anslagsposter till dylika ersättningar.

Vad i övrigt angår obetecknade eller av Kungl. Maj:t maximerade utgiftsposter, såsom posterna till övriga expenser för eget behov, ha höjningar i medelsberäkningen endast i undantagsfall ägt rum och då huvudsakligen för att täcka kostnaderna för en förutsedd utvidgning av verksamhetens omfattning.

I syfte att underlätta statsmyndigheternas strävanden att begränsa sina anskaffningskostnader har Kungl. Maj:t den 27 november 1942 bemyndigat statens industrikommission att dels tillhandagå myndigheterna med upplysningar i frågor om upphandling av inventarier och viss annan kontorsmateriel, dels ock, efter eget beprövande på grundval av framställningar från vederbörande myndigheter, utsträcka sin nuvarande upphandlingsverksamhet för krisorganens räkning till att omfatta jämväl andra statsorgans behov av omförmälda varuslag (Svensk författningssamling 1942: 910).

Under den i omkostnadsstaterna förekommande anslagsposten till sjukvård m. m. ingå bl. a. ersättningar åt verksläkare. Det allmänna spørsmålet om verks- och tjänsteläkarinstitutionerna har endast blivit provisoriskt löst genom de bestämmelser, som meddelats år 1939 angående verksläkare vid den civila statsförvaltningen och år 1940 angående tjänsteläkare vid försvarsväsendet. Det har emellertid hittills icke ansetts lämpligt att upptaga berörda spørsmål till slutlig reglering. Enär det synes erforderligt att avvakta ännu någon tids erfarenhet, innan frågan om verks- och tjänsteläkarinstitutionerna upptages till nytt övervägande, förordar jag, att de nuvarande bestämmelserna i ämnet få gälla även under nästa budgetår.

Besparingsarbetet och riksstatsförslaget. I 1941 och 1942 års statsverkspropositioner ha under rubriken För flera huvudtitlar gemensamma frågor lämnats redogörelser för det besparingsarbete inom statsförvaltningen, till vilket krisförhållandena givit anledning, och för de på detta område verk-samma organen. I angivna sammanhang har även redogjorts för inriktningen av det besparingsarbete på längre sikt, vilket anförtratts åt besparingsberedningen. Då besparingsarbetet alltjämt i väsentliga delar är anknutet till besparingsberedningen, bör dennas verksamhet här ånyo beröras.

I fråga om besparingsberedningens organisation och arbetsformer må er-

inras, att arbetet bedrives, förutom genom själva beredningen och delegationer inom denna, jämväl genom ett antal av beredningen tillkallade särskilda sakkunnigutredningar samt en av beredningen inrättad avdelning för kontorsorganisation, vilken utför organisationsundersökningar i olika verk under medverkan av representanter för verken samt anställda experter.

Beredningens förslag ha huvudsakligen redovisats i en serie promemorior, vilka överlämnats till vederbörande departementschefer. Förslagen ha antingen avgivits direkt av beredningen eller ock, med beredningens yttrande, av en delegation inom beredningen respektive tillkallade särskilda sakkunniga. Då beredningen inom kort kommer att i samband med ett slutbetänkande framlägga en sammanfattande översikt över de av verksamheten härflytande förslagen och dessas behandling, torde någon närmare redogörelse i dessa avseenden icke påkallas i det förevarande sammanhanget.

Jämväl i årets statsverksproposition behandlas flera av beredningen överlämnade framställningar vid vederbörande punkter å de olika huvudtitlarna. Här må hänvisas till, bland annat, en rad bidragsanslag under femte och nionde huvudtitlarna samt anslag till vissa myndigheter. Några myndigheters anslagsäskanden ha påverkats av samarbetet med besparingsberedningen, ehuru besparingsundersökningarna hos respektive myndigheter icke fortskridit så långt, att någon slutrapport förelegat utarbetad.

Ett flertal anslag, som beröras av besparingsberedningens undersökningar, ha utbrutits i statsverkspropositionen. I en del fall har detta skett med hänsyn till att inkomna framställningar från beredningen ännu äro föremål för remissbehandling, särskild utredning eller fortsatt övervägande inom vederbörande departement. I andra fall har hänsyn tagits till ännu inom beredningen pågående undersökningar, som antagas kunna avslutas inom sådan tid, att resultaten kunna föreläggas årets riksdag. Sålunda ha definitiva äskanden ej nu framlagts beträffande exempelvis anslagen till understödjande av dispensärverksamhet, till tullverket och kontrollstyrelsen, till bidrag till avlöning åt lärare vid vissa sjukvårdsanstalter m. m. samt till rikets allmänna kartverk.

I en del fall äro besparingsberedningens förslag avsedda att föranleda enbart åtgärder i administrativ ordning. Sålunda ha bland annat vid vissa af-färsverk besparingsresultat uppnåtts genom åtgärder vidtagna av verksledningarna i samarbete med besparingsberedningens sakkunniga.

Beträffande sambandet mellan besparingsberedningens arbete och budgetbehandlingen må i övrigt erinras, att besparingsåtgärder, som under arbetets gång finnas möjliga, i stor utsträckning kunna omedelbart genomföras, även om de beröra anslag å riksstaten och icke tagits i beräkning vid bestämmandet av dessa. Den omständigheten att vissa anslag, som kunna komma att beröras av besparingsarbetet, likväl gjorts till föremål för definitiva anslagsäskanden, behöver således icke innebära uppskov till ett senare budgetår med genomförandet av besparingsförslag avseende dessa anslag.

Vid sidan av besparingsberedningen arbeta alltjämt vissa andra organ med likartade uppgifter. Särskilt må erinras om den verksamhet, som utövas av

statens krisrevision samt av de civila och militära byggnadsutredningarna. De av krisrevisionen vunna besparingarna inom försvarsväsendet ha, liksom tidigare, icke kunnat komma till uttryck i anslagsberäkningarna, emedan de i huvudsak taga formen av en effektivisering i användningen av anvisade medel.

2. Anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

Kommittéanslagen under de olika huvudtitlarna ha under kriget begränsats. I syfte att utnyttja besparingsmöjligheterna på detta område inställdes vintern 1939/40 de utredningar som i det ändrade läget förlorat sin aktualitet. Trots att det senare visat sig nödvändigt att ånyo upptaga vissa av dessa utredningar och trots att krisläget föranlett tillkallandet av sakkunniga och kommittéer för åtskilliga nya uppgifter, ansågs det vid fastställandet av riksstaten för innevarande budgetår möjligt att bibehålla kommittéanslagen vid ett avsevärt lägre totalbelopp än i den sista fredsbudgeten. Erfarenheterna under den gångna delen av budgetåret ha emellertid givit vid handen, att den i riksstaten angivna anslagsramen icke kan hållas, om utredningsarbetet skall kunna fullföljas i den omfattning som visat sig erforderlig.

I riksstatsförslaget för nästa budgetår upptagas kommittéanslagen i ett flertal fall till höjda belopp, och i annat sammanhang denna dag äskas å tilläggsstat förstärkningar av vissa av de för innevarande budgetår anvisade anslagen. Vid bifall till dessa förslag kommer ramen för fredsanslagen till utredningsändamål att väsentligt överskridas. Utvecklingen belyses närmare av följande tablå.

Huvudtitel	Anvisat å riksstaten 1939/40	Anvisat å riksstaten 1942/43	Äskad för- stärkning å tilläggsstat 1942/43	Summa 1942/43	Äskade be- lopp i stats- verkspropo- sitionen 1943/44
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Justitiedepartementet	290,000	140,000	75,000	215,000	225,000
Utrikesdepartementet	5,000	23,000	—	23,000	18,000
Försvarsdepartementet....	90,000	180,000	250,000	430,000	250,000
Socialdepartementet	400,000	300,000	300,000	600,000	500,000
Kommunikationsdeparte- mentet	80,000	65,000	15,000	80,000	65,000
Finansdepartementet.....	350,000	200,000	250,000	450,000	300,000
Ecklesiastikdepartementet	250,000	200,000	200,000	400,000	400,000
Jordbruksdepartementet ..	275,000	150,000	125,000	275,000	200,000
Handelsdepartementet	120,000	80,000	—	80,000	125,000
Summa	1,860,000	1,338,000	1,215,000	2,553,000	2,083,000

Såsom av tablå framgår, faller ökningen för nästa budgetår i förhållande till fredsnivån väsentligen på försvars-, social- och ecklesiastikdepartementens kommittéanslag. Stegringen uppgår för dessa tre departement till sam-

manlagt 410,000 kronor och förklaras väsentligen av de betydande utgifter som betingas av utredningar i samband med genomförandet av den nya försvarsorganisationen, socialvårds- och befolkningsutredningarna samt utredningen om skolväsendets organisation. Beträffande utvecklingen i övrigt torde få hänvisas till vad som i samband med anslagsäskandena anföres av vederbörande departementschefer.

Ehuru det givetvis är angeläget att ifrågavarande kostnader såvitt möjligt begränsas, måste å andra sidan tillses, att erforderliga medel stå till förfogande för det planeringsarbete som nu är påkallat både för de åtgärder som krisläget nödvändiggör och för de organisationsreformer som, icke minst i rationaliseringssyfte, böra genomföras så snart tillfälle därtill erbjuder sig. Trots de mycket restriktiva principer som tillämpats vid årets budgetarbete ha därför förslag om här berörda anslagshöjningar ansetts böra framläggas.

3. Anslag till anläggningsarbeten m. m.

I riksstaten för löpande budgetår skedde avvägningen av anslagen till anläggningsarbeten med den återhållsamhet som det finansiella läget och bristen på arbetskraft ansågs kräva. Såsom framgår av översikten över det ekonomiska läget i finansplanen för nästa budgetår har knappheten på arbetskraft och material under år 1942 undergått en allvarlig skärpning, som föranlett införandet bland annat av arbetsförmedlingstvång för byggnadsarbeten. Den granskning av olika arbetens angelägenhetsgrad som i samband därmed blivit nödvändig har för de statliga arbetenas del och beträffande större privata företag anförtratts åt en särskild beredning, byggnadsberedningen. Denna har utövat sin granskningsrätt under ordförandeskap av chefen för handelsdepartementet såsom föredragande i statsrådet i ärenden angående företrädesrätt till arbetskraft för ifrågavarande arbeten. En central granskning av planerade anläggningsarbeten i denna eller andra former är avsedd att bibehållas.

Vid byggnadsberedningens granskning har det visat sig nödvändigt att i åtskilliga fall begränsa de statliga eller med statsmedel finansierade investeringarna icke oväsentligt under riksstatens nivå. Därvid har en förskjutning av den relativa omfattning, i vilken olika intressen blivit tillgodosedda, icke kunnat undvikas. Det är givet, att den bedömningsgrund som tillkommit — alltså åtgången på arbetskraft och vissa material — leder till delvis andra resultat än den behovsprövning som ligger bakom den inbördes avvägningen av anslagen på riksstaten.

I viss mån ha möjligheterna att anpassa den statliga eller statsfinansierade anläggningsverksamheten efter marknadsutvecklingen begränsats därigenom, att statsmakternas beslut om anvisande av anslag stundom redan föranlett därav berörda myndigheter och institutioner till åtaganden som verkat bindande vid den nya prövningen.

Utformningen av riksstatsförslaget för nästa budgetår har i vad avser anslagen till anläggningsarbeten skett under beaktande av det ändrade läget på arbetsmarknaden och av riskerna för en fortsatt eller ökad knapphet på byggnadsmaterial. Behovsprövningen har sålunda ytterligare skärpts och medel äskats endast för arbeten, som även under förutsättning av fortsatta svårigheter måste komma till stånd inom en nära framtid. Det har dock icke ansetts möjligt eller lämpligt att begränsa anslagsanvisningarna till de arbeten som under nu rådande förhållanden med visshet samtliga skulle tillåtas komma till stånd. En sådan anslagsbegränsning skulle nämligen icke lämna något utrymme för en jämkning i planerna eller för utnyttjandet av en lättnad i arbetsmarknadsläget eller materialförsörjningen. Detta betyder givetvis, att det byggnadsprogram för vilket medel äskas icke kommer att i sin helhet realiseras, om förutsättningarna för anläggningsverksamheten förbli lika ogynnsamma som nu. Det är av vikt att detta beaktas av de av anslagen berörda myndigheterna och institutionerna, så att anslagsanvisningarna icke tagas till intäkt för åtgärder, som kunna begränsa utrymmet för en senare, eventuellt ytterligare skärpt prövning av de olika företagens lämplighet med hänsyn till marknadsläget.

Eftersom anslagsanvisningarna med den förordade uppläggnings sannolikt komma att gå utöver den ram, som man kommer att kunna acceptera under nästa budgetår, skulle man med tillämpning av nuvarande anslagsteknik ha att motse en ytterligare ökning av reservationerna på kapitalbudgeten. En sådan ökning som redan skett i betydande omfattning är mycket missvisande, eftersom överhuvud inga äkta medelsreservationer förekomma för kapitalbudgetens del; reservationerna innebära ju endast att den av riksdagen fastställda anslagsramen icke till fullo utnyttjats men däremot icke att verkliga inkomster i motsvarande mån föreligga fonderade. Det har ansetts lämpligt att undanröja denna oklarhet och att samtidigt understryka den begränsade räckvidd, som statsmakternas beslut om anslagsanvisning på kapitalbudgeten enligt vad nyss anförts äga, genom en justering av anslagsformen. I samråd med riksräkenskapsverket har sålunda beteckningen reservationsanslag för kapitalbudgetens del helt slopats. Medelsanvisningarna avses i stället skola ske å obetecknade investeringsanslag; termen har valts för att skilja anvisningarna å kapitalbudgeten från de obetecknade anslagen å driftbudgeten. Vid redovisningen komma i enlighet härmed inga reservationer att upptagas utan i stället endast att angivas till hur stor del de av riksdagen lämnade investeringsbemyndigandena kvarstå outnyttjade. Med avseende å Kungl. Maj:ts förfoganderätt över investeringsanslagen böra gälla samma regler som för reservationsanslagen å driftbudgeten (jfr 1928 års riksdags skrivelse nr 20). Riksdagens bemyndigande härtill bör i detta sammanhang inhämtas.

Den ändrade anslagsbeteckningen bör lämpligen i budgetredovisningen för budgetåret 1943/44 genomföras även för äldre reservationsanslag å kapitalbudgeten. Vid budgetårets början ingående reservationer böra i enlighet härmed upplagas såsom outnyttjade bemyndiganden och i förekommande fall tillgodoräknas motsvarande för budgetåret anvisade investeringsanslag.

Den föreslagna omläggningen av anslagsutformningen på kapitalbudgeten aktualiserar en vid 1938 års riksdag behandlad fråga om ändrade grunder för medelsanvisningen å denna del av riksstaten (prop. nr 199, statsutskottets utl. nr 137). Ett genomförande av de därvid diskuterade principerna — som i huvudsak avsågo att ett enda anslag skulle anvisas för var och en av de statliga fonderna och att de olika investeringarna skulle redovisas såsom särskilda poster å stater för dessa anslag — har av olika skäl icke ännu kommit att genomföras. Förslaget torde kräva ytterligare prövning. Jag har för avsikt att senare föreslå att åt riksräkenskapsverket meddelas uppdrag att närmare utreda frågan samt att inkomma med förslag i ämnet inom sådan tid, att detta kan genomföras i 1944 års statsverksproposition.

Med åberopande av det anförda hemställer jag under denna punkt slutligen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att enligt för reservationsanslag gällande regler förfoga över obetecknade investeringsanslag intill utgången av tredje budgetåret efter det, för vilket anslagen sist blivit i riksstaten uppförda.

4. För flera huvudtitlar gemensamma anslagsberäkningar.

Ersättning till fastighetsfonderna. *Statens allmänna fastighetsfond* omfattar numera nio delfonder, vilka stå under förvaltning av fångvårdsstyrelsen, utrikesdepartementet, medicinalstyrelsen, byggnadsstyrelsen, generaltullstyrelsen, Uppsala universitet, Lunds universitet, direktionen för karolinska sjukhuset och lotsstyrelsen. Fastighetsfonden är anordnad såsom en kapitalfond, vilket innebär, att — förutom kapitalbehållningen — fondens inkomster och utgifter redovisas i rikshuvudboken. Inkomst- och utgiftsstat för fonden fastställas årligen av Kungl. Maj:t och riksdagen. Å utgiftssidan i denna stat upptagas anslagsposter för bestridande från fonden av reparations- och underhållskostnader m. m. samt för avsättning till värdeminskningsskonto. Från fondens stat bestridas vidare hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden. Å statens inkomstsida beräknas, förutom hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden samt diverse inkomster, en post för varje delfond, benämnd ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler.

Ersättningen till statens allmänna fastighetsfond skall i princip fastställas till det belopp, som erfordras för att kapitalbehållningen för varje delfond skall vara fullt förräntad, varvid man utgår från en avkastning av 4 procent. Denna grund för ersättningens beräkning skall tillämpas för alla delfonder utom för byggnadsstyrelsens delfond, beträffande vilken ersättningen till fastighetsfonden i stället utmättes med stöd av de kalkylerade hyresvärdena för de olika i delfonden ingående fastigheterna. Ersättningen till statens allmänna fastighetsfond utgår av särskilda å driftbudgeten anvisade förslagsanslag,

därvid ersättningen till byggnadsstyrelsens delfond uppdelas efter hyresvärdet (hyresutgiften) för lokaler åt de till respektive huvudtitlar hörande statsmyndigheterna. De överskott, som uppstå å fastighetsfondens särskilda delfonder, redovisas under särskilda inkomstitlar å riksstatens inkomstsida.

Förslag till stater för allmänna fastighetsfondens delfonder för budgetåret 1943/44 ha avgivits av vederbörande förvaltningsmyndigheter. Dessa förslag ha granskats av riksräkenskapsverket, som i utlåtande den 9 december 1942 föreslagit vissa jämkningar av teknisk art i myndigheternas beräkningar. Riksräkenskapsverket ingår enligt praxis icke på någon granskning i sak av de av myndigheterna begärda beloppen för bestridande av reparations- och underhållskostnader. En preliminär granskning inom finansdepartementet av dessa belopp har givit vid handen att den totala medelsanvisningen för ändamålet på fastighetsfondens stat på grund av rådande brist på material och arbetskraft kan minskas med 400,000 kronor och upptagas till sammanlagt 3.7 miljoner kronor. Den inom departementet sålunda verkställda utredningen har varit tillgänglig för riksräkenskapsverket vid prövningen inom verket av statförslaget, vilket justerats i enlighet med beräkningen. Då statförslaget vid den förberedande översynen icke i övrigt givit anledning till erinran, synes detsamma preliminärt böra godtagas.

Med utgångspunkt från myndigheternas beräkningar av ersättningen till statens allmänna fastighetsfond torde de för beredande av denna ersättning erforderliga förslagsanslagen böra för budgetåret 1943/44 upptagas preliminärt till följande belopp:

	kronor	kronor
Andra huvudtiteln:		
Ersättning till fångvårdsstyrelsens delfond	542,000	
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	331,000	873,000
Tredje huvudtiteln:		
Ersättning till utrikesdepartementets delfond	750,000	
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	214,000	964,000
Fjärde huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond		435,000
Femte huvudtiteln:		
Ersättning till medicinalstyrelsens delfond	2,965,000	
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	2,322,000	5,287,000
Sjätte huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond		394,000
Sjunde huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	525,000	
Ersättning till generaltullstyrelsens delfond	45,000	570,000
Attonde huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	4,557,000	
Ersättning till Uppsala universitets delfond	736,000	
Ersättning till Lunds universitets delfond	308,000	
Ersättning till Karolinska sjukhusets delfond	824,000	6,425,000

Utgifterna.

	kronor	kronor
Nionde huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond		1,023,000
Tionde huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	777,000	
Ersättning till lotsstyrelsens delfond	251,000	1,028,000
Elfte huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond		875,000
Fjortonde huvudtiteln:		
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond		110,000
	Summa kronor	17,984,000.

Förslag att ifrågavarande anslag skola i rikstaten för budgetåret 1943/44 upptagas med här angivna beräknade belopp framställas under de olika huvudtitlarna av vederbörande departementschefer. Frågan om avlåtande av proposition till riksdagen med förslag till stat för allmänna fastighetsfonden för budgetåret 1943/44 torde senare få anmälas för Kungl. Maj:t. Ett beräknat förslag till sådan stat ingår i statsverkspropositionen.

I anslutning till grunder, som godkänts av 1939 års lagtima riksdag, har för redovisning av vissa av försvarsväsendet disponerade fastigheter per den 1 juli 1940 inrättats en ny kapitalfond, benämnd *försvarsväsendets fastighetsfond*. Denna kapitalfond är uppdelad på tre särskilda delfonder, av vilka en avser fastigheter under arméförvaltningens förvaltning, en fastigheter under marinförvaltningens förvaltning och en fastigheter under flygförvaltningens förvaltning. Enligt av riksdagen godkända grunder fastställas vidare stat för försvarsväsendets fastighetsfond för varje budgetår, upprättad efter i huvudsak samma regler, som tillämpas för statens allmänna fastighetsfond. Fonden tillkommande ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler bestämmes så, att full förräntning — beräknad efter 4 procent — erhålles å det av fonden disponerade statskapitalet. För bestridande av denna ersättning upptagas å fjärde huvudtiteln tre förslagsanslag ett för var och en av delfonderna. De överskott, som uppstå å delfonderna, tillföras riksstatens inkomstsida; å denna upptagas alltså under huvudrubriken försvarsväsendets fastighetsfond tre inkomsttitlar för redovisning av respektive delfonders överskott.

Förslag till stater för ifrågavarande delfonder för budgetåret 1943/44 ha avgivits av vederbörande förvaltningsmyndigheter. Över dessa förslag har riksräkenskapsverket den 9 december 1942 avgivit infordrat yttrande. I avbidan på slutlig granskning av förvaltningsmyndigheternas statförslag, torde det förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond, som skall fogas vid statsverkspropositionen, böra avfattas i överensstämmelse med vad myndigheterna föreslagit, dock med vissa i huvudsak tekniska jämkningar. Den erforderliga ersättningen till försvarsväsendets fastighetsfond för åt statliga myndigheter upplåtna lokaler torde i enlighet med de sålunda förelig-

gande preliminära beräkningarna böra för budgetåret 1943/44 upptagas till följande belopp:

Ersättning till arméförvaltningens delfond	kronor 13,237,000
Ersättning till marinförvaltningens delfond	» 6,996,000
Ersättning till flygförvaltningens delfond	» 6,456,000

Summa kronor 26,689,000.

Förslag att dessa anslag skola i riksstaten för budgetåret 1943/44 upptagas med här angivna beräknade belopp framställas av chefen för försvarsdepartementet vid anmälan av anslagsäskandena under fjärde huvudtiteln. Frågan om avlåtande av proposition till riksdagen med förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1943/44 torde senare få anmälas för Kungl. Maj:t. Ett beräknat förslag till sådan stat ingår i statsverkspropositionen.

Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark. I enlighet med de grunder, som av 1939 års lagtima riksdag godkänts, äro i riksstaten för innevarande budgetår under andra, femte, åttonde och nionde huvudtitlarna uppförda särskilda förslagsanslag till ersättning åt statens domäners fond för sådan å fonden bokförd egendom, som disponeras för vissa för domänstyrelsens verksamhet främmande ändamål, såsom fångvård, socialvård och undervisningsverksamhet samt försöksverksamhet på jordbruksområdet. Dessa ersättningar till domänfonden äro i princip att jämställa med ersättningsanslagen till fastighetsfonderna och representera alltså endast en formell, av redovisningsskäl motiverad omföring av medel inom budgetens ram.

Denna redovisningsform tillämpas för närvarande beträffande följande kronoegendomar:

Hall i Stockholms län och viss del av Skenäs kungsgård i Östergötlands län, vilka båda nyttjas för fångvårdsändamål;

Östra Vilhelmsro m. m. i Jönköpings län, som disponeras av statens anstalt för fallandesjuka;

Dagöholm i Södermanlands län, som nyttjas för alkoholistvårdsändamål; viss del av Troxhammar nr 4 och nr 6 i Stockholms län, som nyttjas för skyddshemsändamål;

Broby gård i Uppsala län, som nyttjas för dövstumundervisningen; och viss del av Nyckelby i Stockholms län samt Mosslanda i Kristianstads län, vilka båda nyttjas såsom försöksgårdar.

Frågan om utsträckt tillämpning av denna redovisningsform är föremål för fortsatt utredning.

Ersättning till statens domäners fond bör för budgetåret 1943/44 utgå för upplåtelse av de egendomar, vilka här angivits. De särskilda förslagsanslag som böra uppföras under andra, femte, åttonde och nionde huvudtitlarna för dylik ersättning ha beräknats till samma belopp som för löpande budgetår, eller till respektive 19,000, 8,000, 2,200 och 8,000 kronor. Det torde få ankomma på vederbörande departementschefer att vid anmälan av anslags-

äskandena under nämnda huvudtitlar framställa förslag om anvisande å riksstaten för budgetåret 1943/44 av dylika anslag till ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.

Rörligt tillägg. Rörligt tillägg utgår till befattningshavare, som äro underkastade civila eller militära avlöningsreglementet eller manskapsavlöningsreglementet, ävensom till vissa tjänstemän, vilkas avlöningsförhållanden regleras av bestämmelser i civila eller militära icke-ordinariereglementet. Sådant tillägg åtnjutes jämväl av befattningshavare, som äro underkastade folkskolans avlöningsreglemente eller avlöningsreglementet för nomadlärare, samt av de lärare vid högre kommunala skolor, för vilka provisoriska avlöningsbestämmelser gälla under budgetåret 1942/43 (Svensk författningssamling 1942: 707), ävensom av vissa befattningshavare vid folkhögskolor och lägre lantbruksundervisningsanstalter. Rörligt tillägg utgår även till vissa befattningshavare med avlöning från anslag under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m.

För nästa budgetår kommer rörligt tillägg fortfarande att utgå till nu nämnda kategorier av befattningshavare. Vad angår lärarna vid högre kommunala skolor pågår, såsom förut nämnts, utredning om ersättande av de provisoriska avlöningsbestämmelserna med definitiva bestämmelser i anslutning till civila avlöningsreglementet. Lösningen av denna fråga läser icke medföra någon ändring i fråga om grunderna för rörligt tillägg för ifrågakarande befattningshavare.

Rörligt tillägg skall vidare under nästa budgetår, liksom under det innevarande, utgå till de tjänste- och familjepensionärer, vilka äro underkastade 1941 och 1942 års pensionsregleringar för statliga befattningshavare, arbetarpersonal och folkskollärare m. fl. Om i anslutning till den tillämnade löne-regleringen för lärare vid högre kommunala skolor pensionsbestämmelserna för dessa lärare anpassas efter de nya pensionsreglementena, torde rörligt tillägg komma att utgå till de tjänste- och familjepensionärer, som bliva underkastade de nya pensionsbestämmelserna.

I gällande riksstat äro utgifterna för rörligt tillägg beräknade efter 15 procent, till vilken procentsats det rörliga tillägget är maximerat enligt gällande avlöningsbestämmelser. Även i riksstatsförslaget för budgetåret 1943/44 ha utgifterna för rörligt tillägg beräknats efter 15 procent.

Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. Dyrtidstillägg torde fortfarande böra beredas befattningshavare, som icke berörts av de under senare år genomförda löneregleringarna, därunder inbegripna även sådana som förklarat sig icke vilja övergå på ny stat. Vid genomförande av den i det föregående omnämnda löneregleringen vid domsaförvaltningen bortfaller rätten till dyrtidstillägg för de befattningshavare, som beröras av löneregleringen. Därav föranledes en väsentlig minskning av andra huvudtiteln dyrtidstilläggsanslag. Därest de pågående utredningarna rörande anställningsförhållandena för reservstatspersonal och viss arvodespersonal in-

om försvarsväsendet leda till en omläggning av avlöningsgrunderna för ifrågavarande personalgrupper i närmare anslutning till de nya avlöningsprinciperna, bortfaller rätten till dyrtidstillägg för de av omläggningen berörda beställningshavarna.

Jämväl å pensioner till förutvarande befattningshavare i statens tjänst m. fl. samt till änkor och barn efter befattningshavare bör dyrtidstillägg respektive procentuellt tillägg utgå under nästa budgetår, i den mån vederbörande icke berörts av de senaste årens tjänste- och familjepensionsregleringar. Såsom förut nämnts är förslag om lönereglering för de högre kommunala skolorna avsett att föreläggas årets riksdag. Om i anslutning därtill pensionsbestämmelserna för lärare vid dessa skolor anpassas efter de nya pensionsreglementena, bortfaller rätten till dyrtidstillägg för de pensionstagare, som bliva underkastade de nya pensionsbestämmelserna. Därest pensionsförhållandena för reservstatspersonal vid försvarsväsendet i enlighet med föreliggande förslag skulle omregleras i anslutning till allmänna tjänstepensionsreglementet, bortfaller rätten till dyrtidstillägg jämväl för därav berörda beställningshavare.

Med hänsyn till den utredning angående förbättring av vissa äldre tjänstepensioner, som beröres vid anmälan av tolfte huvudtiteln, torde frågan om grunderna för dyrtidstillägg å tjänstepensioner först längre fram böra underställas riksdagen.

Vad åter angår bestämmelserna om dyrtidstillägg och procentuellt tillägg åt befattningshavare och familjepensionärer ifrågasätter jag icke någon ändring. Den av 1942 års riksdag för budgetåret 1942/43 beslutade maximeringen av dessa tillägg till visst indextal (skriv. nr 16) torde alltså böra gälla även för nästa budgetår (jfr även prop. nr 286 till 1940 års lagtima riksdag och samma riksdags skriv. nr 399).

Under hänsynstagande till vad i det föregående anförts har beräkning verkställt av erforderliga anslag till dyrtidstillägg (resp. procentuellt tillägg) för nästa budgetår. Beräkningen, som utförts med utgångspunkt från de procenttal, som tillämpas vid levnadskostnadstalet 188 i 1914 års indexserie, har givit följande resultat.

1. Anslagen till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst:

Andra huvudtiteln		kronor	79,000	
Tredje huvudtiteln		»	13,000	
Fjärde huvudtiteln		»	140,000	
Femte huvudtiteln		»	540,000	
Sjätte huvudtiteln		»	55,000	
Sjunde huvudtiteln		»	11,000	
Åttonde huvudtiteln		»	725,000	
Nionde huvudtiteln		»	600,000	
Tionde huvudtiteln		»	3,000	
Elfte huvudtiteln		»	2,200	kronor 2,168,200

Utgifterna.

2. Anslaget till dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisnings- m. fl. anstalter	kronor	1,050,000
3. Anslagen till dyrtidstillägg (resp. procentuellt tillägg) åt pensionärer:		
pensionärer vid det statliga pensionsväsendet	kronor	7,700,000
pensionärer vid det statsunderstödda pensionsväsendet	»	5,800,000
personal å indragningsstat	»	30,000
pensionärer vid riksdagens verk	»	13,000
		» 13,543,000
	Summa kronor	16,761,200.

I sammanställningen ingå icke dyrtidstilläggen åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare eller dyrtidstilläggen å pensioner från handelsflottans pensionsanstalt.

Dyrtidstilläggsanslagen under andra och fjärde huvudtitlarna torde med hänsyn till föreliggande frågor om löneregleringar böra upptagas i riksstatsförslaget med allenast beräknade belopp. Å tolfte och fjortonde huvudtitlarna böra de anslag, från vilka dyrtidstillägg åt tjänstepensionärer skola utgå, av skäl som nyss angivits likaledes upptagas med endast beräknade belopp.

Förslag om anvisande eller beräknande av anslag till dyrtidstillägg under de olika huvudtitlarna framställas av vederbörande departementschefer. Beträffande befattningshavare och pensionärer vid de affärsdrivande verken eller vid av dessa övertagna företag eller inrättningar böra utgifterna för dyrtidstillägg liksom hittills utgå från de medel, av vilka verkets utgifter i övrigt bestridas.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels medgiva, att dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare och familjepensionärer under budgetåret 1943/44 må i huvudsaklig överensstämmelse med av mig i det föregående förordade grunder utgå enligt de närmare föreskrifter, som meddelas av Kungl. Maj:t;

dels ock besluta, att utgifterna för dyrtidstillägg skola beträffande befattningshavare och pensionärer vid de affärsdrivande verken eller vid av dessa övertagna företag eller inrättningar utgå av de medel, av vilka verkets utgifter i övrigt bestridas.

Kristillägg. Den nu gällande kristilläggsregleringen grundar sig på beslut vid 1942 års riksdag (prop. nr 97, skriv. nr 148), vilket beslut gäller för tiden till och med första kvartalet 1943. Bestämmelserna i ämnet äro, såvitt angår tiden intill utgången av år 1942, utfärdade genom kungörelsen den 16 oktober

1942, nr 831, jämförd med kungörelserna den 16 januari 1942, nr 9, och den 18 juli 1942, nr 674, jämte i kungörelsen den 16 januari 1942 åberopade tidigare författningar.

Kristillägg tillkommer löntagare med rätt till rörligt tillägg eller dyrtidstillägg av statsmedel, därunder inbegripna lärare vid folk- och småskolor, högre kommunala skolor och vissa andra statsunderstödda undervisningsanstalter. Däremot åtnjuta arvodestagare som regel icke kristillägg. Vidare tillkommer kristillägg tjänstepensionärer, på vilkas pensioner utgår rörligt tillägg eller dyrtidstillägg av statsmedel, däribland även viss förutvarande arbetarpersonal. Därjämte utgår kristillägg å familjepensioner enligt 1936 eller 1942 års allmänna familjepensionsreglementen och enligt de för arbetare, för vissa kommunalt anställda lärare och för prästerskapet gällande familjepensionsreglementena. Slutligen tillkommer kristillägg den som åtnjuter annan familjepension än nyss sagts eller därmed jämförligt understöd, varå utgår dyrtidstillägg eller procentuellt tillägg av statsmedel.

Kristilläggen ha under senare halvåret 1942 utgått med 16 procent.

Förslag om reglering av kristilläggen för tiden efter första kvartalet 1943 torde få efter överläggningar med tjänstemännens organisationer under den närmaste tiden föreläggas riksdagen. Anslagsbehovet påverkas av vissa förestående lönerregleringar och organisationsändringar. Bland annat gäller detta kristilläggsanslagen under andra och sjätte huvudtitlarna, som påverkas av lönerregleringen för domsagoförvaltningen m. fl. förvaltningsgrenar samt förstatligandet av vägväsendet. Förslagsanslagen till kristillägg torde i statsverkspropositionen böra uppföras med allenast beräknade belopp, motsvarande kostnaderna under ett år för kristillägg å 16 procent enligt hittills gällande grunder.

De särskilda anslagen för budgetåret 1943/44 ha preliminärt beräknats till följande belopp.

Andra huvudtiteln	kronor	1,450,000
Tredje »	»	340,000
Fjärde »	»	15,000,000
Femte »	»	6,970,000
Sjätte »	»	750,000
Sjunde »	»	3,000,000
Åttonde »	»	29,000,000
Nionde »	»	1,850,000
Tionde »	»	1,100,000
Elfte »	»	24,000
Tolfte » :		
Statliga pensionsväsendet	kronor	6,000,000
Statsunderstödda pensionsväsendet	»	4,700,000
Allmänna indragningsstaten	»	20,000
Fjortonde huvudtiteln	»	157,000

Summa kronor 70,361,000.

För affärsverken torde kristilläggen liksom under innevarande budgetår få bestridas från de medel, av vilka dessas utgifter i övrigt bestridas. Vid bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen, försäkringsinspektionen och statens pensionsanstalt samt för stuteriväsendet och luftfartsfonden torde kristilläggskostnaderna böra bestridas från särskilda poster i respektive verks och inrättningars stater. För präster samt prästerliga tjänste- och familjepensionärer torde vederbörliga kristillägg utgå ur kyrkofonden jämlikt lagen den 23 november 1934 (nr 544) om dyrtidstillägg åt präster. Beträffande lärare vid folkhögskola åligger det vederbörande huvudman att bestrida utgifterna för kristillägg mot åtnjutande av statsbidrag enligt kungörelsen den 5 september 1942, nr 801.

Förslag om beräkning av anslag till kristillägg under de olika huvudtitlarna framställas av vederbörande departementschefer.

Under återopande av vad sålunda anförts, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta,

att utgifterna för kristillägg, i den mån de icke skola utgå ur kyrkofonden eller avse befattningshavare hos bank- och fondinspektionen eller sparbanksinspektionen samt därest annat ej föranledes av fastställda statsbidragsgrunder, skola för budgetåret 1943/44 bestridas: beträffande befattningshavare och pensionärer vid de affärsdrivande verken eller vid av dessa övertagna företag eller inrättningar samt befattningshavare hos försäkringsinspektionen och statens pensionsanstalt ävensom befattningshavare med avlöning från luftfartsfonden från de medel, av vilka verkets eller institutionens utgifter i övrigt bestridas, beträffande befattningshavare vid statens hingstdepåer och stuteri samt å lantbruksstyrelsens stuteribyrå från det anslag, varav vederbörandes lön utgår, samt i fråga om andra befattningshavare och pensionärer från de anslag i riksstaten, som äro avsedda för kristillägg.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Mats Lemne.

Bilaga till

1943 års statsverksproposition.

Första huvudtiteln.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 janu-
ari 1943.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler härefter de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1943/44 av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till hov- och slottsstaterna, och anför därvid följande.

A. Kungl. hovstaten.

[1.] **1. Kungl. Maj:ts hovhållning.** Anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning bör i riksstaten för nästa budgetår upptagas med oförändrat belopp, 800,000 kronor. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kungl. Maj:ts hovhållning* för budgetåret 1943/44
anvisa ett anslag av kronor 800,000.

[2.] **2. Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning.** Då de till Kungl. Maj:ts hovhållning anslagna medlen äro i behov av enahanda förstärkning som för innevarande budgetår eller med ett belopp av 150,000 kronor, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning* för budgetåret 1943/44 anvisa ett an-
slag av kronor 150,000.

[3.] **3. Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan.** Ifrågavarande anslag bör i riksstaten för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 192,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av kronor 192,000.

[4.] **4. Förstärkning av anslaget till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning m. m.** Då de till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning m. m. anslagna medlen äro i behov av samma förstärkning som för innevarande budgetår, eller med 125,000 kronor, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förstärkning av anslaget till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av kronor 125,000.

[5.] **5. Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland.** Anslaget till Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland bör i riksstaten för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 26,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av kronor 26,000.

[6.] **6. Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke.** Jämväl anslaget till Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke bör för nästa budgetår liksom i gällande riksstat uppföras med ett belopp av 26,000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av kronor 26,000.

[7.] **7. Ved och kol för de kungl. hoven.** I skrivelse den 31 augusti 1942 har riksmarskalksämberet, under åberopande av framställning från ståthållarämbetet å Stockholms slott, hemställt, att nämnda anslag måtte för budgetåret 1943/44 anvisas med oförändrat belopp, 50,000 kronor. Med tillstyrkande härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ved och kol för de kungl. hoven* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av kronor 50,000.

[8.] 8. **Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven.** Å riksstaten för budgetåret 1942/43 har liksom för de fyra nästföregående budgetåren anvisats anslag å 95,000 kronor till täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven. Därjämte hava å tilläggsstat för budgetåret 1941/42 anvisats sammanlagt 154,000 kronor till täckande av vissa merkostnader för ifrågavarande ändamål.

Riksmarskalksämberet har i sin skrivelse den 31 augusti 1942, under åberopande av förenämnda framställning från ståthållarsämberet å Stockholms slott, föreslagit att förevarande anslag måtte för nästa budgetår upptagas med samma belopp som i riksstaten för innevarande budgetår eller alltså med 95,000 kronor. Vidare har ämberet i skrivelse den 19 december 1942 hemställt om anvisande av medel till täckande av dels viss ytterligare merkostnad för budgetåret 1941/42, dels ock merkostnad för det löpande budgetåret. Till sistnämnda framställning torde jag få återkomma vid anmälan senare i dag av fråga om anslag å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43.

Med biträdande av riksmarskalksämberets framställning om anslag för nästa budgetår får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av kronor 95,000.

[9.] 9. **Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten.** Med stöd av framställning i ämnet från t. f. chefen för husgerådskammaren har riksmarskalksämberet i sin skrivelse den 31 augusti 1942 hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för budgetåret 1943/44 uppföras med oförändrat belopp, 56,400 kronor. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av kronor 56,400.

[10.] 10. **Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten.** Riksmarskalksämberet har i sin förberörda skrivelse den 31 augusti 1942, under åberopande av nyssnämnda framställning från t. f. chefen för husgerådskammaren, hemställt, att jämväl ifrågavarande förstärkningsanslag måtte för budgetåret 1943/44 upptagas till samma belopp som i gällande riksstat eller alltså till 25,000 kronor. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av kronor 25,000.

[11.] **11. Kungl. hovstallets utfodring.** Riksmarskalksämberet har i sin skrivelse den 31 augusti 1942 hemställt, att anslaget till kungl. hovstallets utfodring måtte för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 45,000 kronor. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kungl. hovstallets utfodring* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av kronor 45,000.

B. Kungl. slottsstaten.

[12.] **1. Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader.** I förut omförmälda skrivelse den 31 augusti 1942 har riksmarskalksämberet, med överlämnande av en av ståthållarämbetet å Stockholms slott gjord framställning i ämnet, hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 63,000 kronor. Jag tillstyrker, att anslaget upptages till det av riksmarskalksämberet sålunda begärda beloppet, och hemställer förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av kronor 63,000.

[13.] **2. Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader.** Riksmarskalksämberet har i förenämnda skrivelse den 31 augusti 1942, i enlighet med förslag av ståthållarämbetet å Stockholms slott, hemställt, att förevarande förstärkningsanslag måtte uppföras å riksstaten för nästa budgetår med oförändrat belopp, 40,000 kronor.

I överensstämmelse med riksmarskalksämberets framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av kronor 40,000.